

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Salı Kadınları

MONIKA PEETZ

Almanya'da
500.000
okur

4. BASIM

Çeviren:
Regaip Minareci

Monika Peetz

1963 yılında doğan Monika Peetz, Münih Üniversitesi'nde Alman Dili Edebiyatı, İletişim Bilimleri ve Felsefe okudu. Reklamcılık ve yayıncılık sektöründe bir süre şansını denedikten sonra 1990 -98 yılları arasında Bayerischer Runkfunk'ta dramaturg, redaktör olarak çalıştı ve televizyon filmleri bölümünün yazışlarında görev yaptı. 1998 yılından beri ise Almanya ve Hollanda'da senarist olarak çalışmalarını sürdürüyor. Senaryolarını yazdığı çok sayıda film arasında, *Ein Baby zum Verlieben*, *Noch einmal zwanzig sein* ve Christian Jeltsch ile birlikte ZDF (Alman Televizyonu 2. Kanalı) için birlikte kaleme aldıkları *Die Rebellin* bulunuyor. Monika Peetz, ayrıca 1997 /98 sezonundan beri Nürnberg Yazarlar Bursu kuruluşunda özel eğitmenlik yapıyor.

Regaip Minareci

1955 yılında İstanbul'da doğdu. Münih'te bitirdiği lisenin ardından Münih Teknik Üniversitesi'nde Elektronik Mühendisliği okudu. 1977 yılında *Elele* dergisi çevirmeni olarak Hürriyet Grubu'nda çalışma hayatına atıldı. Hürriyet Dergi Grubu, Tercüman, Akşam Grubu ve Doğan Kitap'ta editör, yazışları müdürü, yayın yönetmeni ve yayın koordinatörü olarak uzun yıllar idari görevlerde bulundu. Bu çalışmalarının yanı sıra çevirmenliğe de ara vermeyerek, felsefe ve edebiyat başta olmak üzere otuzun üzerinde eseri Almanca ve İngilizceden dilimize çevirdi. Halen çevirmen ve editör olarak çalışmalarına devam etmektedir.

Kırmızı Kedi Yayınevi: 144

Çağdaş Dünya Edebiyatı: 12

Özgün adı: *Die Dienstagsfrauen*

Salı Kadınları

Monika Peetz

Çeviren: Regaip Minareci

© Verlag Kiepenheuer & Witsch, Köln, Germany 2011

© Kırmızı Kedi, 2011

Yayın Yönetmeni: İlknur Özdemir

Son Okuma: Serra Tüzün

Kapak Tasarımı ve Grafik: Yeşim Ercan Aydın

Bu kitabın Türkçe yayın hakkı ONK Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni alınmaksızın, hiçbir şekilde kopyalanamaz, elektronik veya mekanik yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

Birinci Basım: Ağustos 2012

İkinci Basım: Ağustos 2012

Üçüncü Basım: Eylül 2012

Dördüncü Basım: Eylül 2012

ISBN: 978-605-5340-50-6

Kırmızı Kedi Sertifika No: 13252

Baskı: Pasifik Ofset

Cihangir Mah. Güvercin Cad. Baha İş Merkezi B Blok

Haramidere-Avcılar İSTANBUL T: 0212 412 17 77

Pasifik Ofset Sertifika No: 12027

Kırmızı Kedi Yayınevi

kirmizikedi@kirmizikedikitap.com / www.kirmizikedikitap.com

www.facebook.com/kirmizikedikitap

Ömer Avni M. Emektar S. No: 18 Gümüşsuyu 34427 İSTANBUL

T: 0212 244 89 82 F: 0212 244 09 48

Monika Peetz

SALI KADINLARI

Çeviren: Regaip Minareci

ROMAN

Peter Jan, Lotte ve Sam'e

1

“Haydi ama Tom, kaldır kıcını!” diye kükredi Luc. “Konuklarımız neredeyse gelir.” Le Jardin’in patronu yeni işe aldığı garsonu, gözünün yaşına bakmadan restoranın içinde dört döndürüyordu. Genç adama durup dinlenmeden talimatlar yağdırıyordu.

“Tam beş kez bardaklar dedim sana.”

“Gündelik tabaklar olur mu hiç!”

“Çiçekler nerede kaldı?”

“Her şeyle ben mi ilgileneceğim?”

Tom, neler döndüğünü anlayamamıştı. Luc’un bu telaşlı hazırlığı kimler içindi acaba? Rezervasyon defterine göz attıysa da pek bir şey anlayamadı.

“Şöminenin önündeki masaya rezervasyon almamışız.”

Hayatında duyduğu en saçma söz söylenmiş gibi nutku tutuldu Luc’un. “Takvime baktın mı sen?”

“Tabii ki.”

“Ee?”

“Salı yazıyor.”

Luc sesini yükseltti: “Ayın ilk salısı. Demek ki...”

“Fransızların resmi tatillerinden biri mi?” diye şansını denedi Tom, sanki bilgi yarışmasına katılmıştı.

Luc derin bir iç geçirdi. Okulunu yarım bırakmış işsiz güçsüz birine şans tanımakla hata etmişti galiba. Tom’un gastronomideki tek deneyimi çocukluk yıllarına dayanıyordu. Hormonlarının etkisi altındaki aptalın biri, bu oğlanı bir zamanlar Euskircher Jimnastik Kulübü’nün lokantasında peydahlamıştı. Bu sersem,

maalesef Luc'un ta kendisiydi. Eski sevgilisi beş hafta kadar önce kaçamaklarının defolu ürününü kapı eşiğine bırakıp gitmiş, o da hayır diyememişti. Piyangodan çıkan çocuk, bu arada on dokuzuna gelmiş ve annesinin kopyası olmuştu. Luc'a göre yani.

"Benim en değerli müşterilerim saat sekiz için rezervasyon yaptırdılar. Her ayın ilk salısı olduğu gibi. Ta benim garsonluk günlerimden beri gelirler buraya," dedi Luc, heyecanla. Keli-melerin üzerine basa basa konuştuğu Köln aksanı, onun Fransız olmadığını, "Luc"un da takma isim olduğunu açıkça ortaya koyuyordu. Ancak restoranın Fransız Kültür Merkezi'ne yakınlığı ambiyansının korunmasını gerektiriyordu.

Tom, hâlâ anlamamıştı. "Yani?"

Luc, bir kez daha içini çekti. Altmış beşindeydi artık ve işlerini devredeceği birini yavaş yavaş düşünme vakti gelmişti. Ama bu kalın kafalı evlada şu beş kadını farklı kılan şeyi nasıl anlatmalıydı? Bu kadınlar mekânına on beş yıldan beri gelirdi. Önceleri her salı, daha sonra ayda bir kez.

Havanın yağışlı, işlerin durgun olduğu bir gündü; Luc tam da restoranı kapatıp gitmeyi düşünürken bu beş kadın sıırsıklam bir halde kıkırdayarak ilk kez kapıdan içeriye adım atmıştı. Beşi de birbirinin olabildiğince zıddıydı: Klasik yüz hatlarıyla soğuk, sportif yapılı avukat Caroline; solgun benizli, çıta gibi, içi dışı bir Judith; çiçeği burnunda hamarat doktor Eva; bir gün dünyaya açılacağı her halinden belli Estelle ve yaşça en küçükleri, rengârenk bir kelebek gibi uçuşan liseli Kiki.

Kendilerine birkaç şişe daha şarap açması için Luc'u Caroline ikna etmişti. Ağzı iyi laf yapan bu avukat kadın, daha o yıllarda sözü kimseye bırakmazdı. Oysa Fransızca kursundan sonra birlikte bir şeyler içmeye gitme fikri Judith'ten çıkmıştı.

"İş sonrasının tadını son anına kadar çıkarmak istiyorum," demişti Judith. Luc'un sonradan öğrendiğine göre, Judith, o günlerde evli olduğu Kai'a, Fransızca kursunu işverenim şart koşuyor ve ücretini karşılıyor diye yalan söylemişti. Aşırı titiz kocasının

dakika sektirmeden saat 22.30'da yattığından ve o günden sonra karısının her salı eve giderek daha geç geldiğini fark etmediğinden emindi genç kadın. Fransızca kursu, evliliğinin sonunun başlangıç noktası olmuştu. Judith, Kai'a mesleki gelişim kursları diye bir şeyler uyduruyor ve arkadaşlarıyla buluşmaya devam ediyordu. Salı Kadınları'nın, Judith'i mutsuz evliliğini tamamen kesip atmaya yetecek kadar yüreklendirmeleri epeyce bir zaman almıştı. Özgüvensiz bir sekreterin içinden, ezoterik ve Uzakdoğu ilmi sayesinde kendi kararlarını verebilen bir kadının nasıl çıktığını geçen yıllar içinde Luc bizzat izlemişti.

Luc, Salı Kadınları'na yıllar boyu eşlik etmişti. Yetenekli avukat Caroline'in kötü şöhret sahibi bir ağır ceza avukatına dönüşmesine, mesleğine düşkün doktor Eva'nın hekimliği bırakıp aile kurmasına, liseli Kiki'nin yetişkinliğe geçişine tanık olmuştu. On beş yıl içinde her şey değişmişti. Le Jardin ise, sadece müdavimlerinin bildiği restorandan popüler bir mekâna, Luc da garsonluktan patronluğa terfi etmişti. Salı Kadınları arasında kendine ihanet eden sadece, yaşça hepsinin en büyüğü olan lüks düşkünü Estelle olmuştu. Servetinin, St. Moritz'deki ikinci evinin ve elindeki iyi dereceli golf handikap sertifikasının fark edilmesini pek önemserdi. Luc bu kadının, üzerinde Chanel döpiyesiyle doğduğunu düşünüyordu.

"Geçenlerde gelen o beş kadın." Tom'un jetonu nihayet düşmüştü. Yüzü aydınlandı. "Ufaklık da gelecek mi? Hani şu uzun bacaklı ve kısa etekli olan?"

"Kiki mi? Sakın ha, uzak dur ondan!" diye uyardı Luc.

"Ama çok hoş biri."

Luc, işin doğrusunu biliyordu. Kiki hoş değildi. Kiki insanın aklını başından alırdı. Şen şakrak, çılgın, enerji doluydu, iflah olmaz derecede neşeliydi ve aşka âşıktı. "İffet sivilce yapar," derdi. Fransızca öğrenmek istiyordu, çünkü liseyi bitirdikten sonra çıktığı Interrail turunda Matthieu adında bir Rouen'liye sınırlıslam

âşık olmuştu. Sohbet de edebilirlerse ilişkilerinin yeni bir ivme kazanacağına inanmıştı. Ne var ki “Yeni Başlayanlar İçin Fransızca” kursunun henüz dört dersine katıldıktan sonra anlamıştı ki, Matthieu eski sevgilisi hakkında konuşmayı yeğliyordu. Kiki de teselliye Nick’te buldu. Bir de Michael’da. Kiki ciddi bir ilişki arıyordu ama seksi, bu işe katılan erkeklerden daha çok seviyordu.

“Yalnızlığın iyi yanı, insanın bütünüyle kariyerine konsantre olabilmesi,” diye kendini avutuyordu. Yalnızdı. Tek eksiği de kendine uygun bir kariyerdi. Kreatif grafiker olarak çalıştığı ünlü tasarım ajansı Thalberg’deki işi ona umduğu çıkışı sağlayamamıştı. Kiki, Johannes Thalberg yönetimindeki grafik ekibinin bir parçasıydı. Thalberg, şirketin yaratıcı beyni ve lokomotifisi sıfatıyla mobilyalar, lambalar, ev ve mutfak aksesuarları, hatta son zamanlarda mağaza ve otel ekipmanları tasarlıyordu. Kiki, grafik ekibi içinden sıyrılmayı henüz başaramamıştı. Ama o, yarınlarına inanırdı. Hem de her sabah yeniden.

“Haydi, anlat ama,” diye ısrar etti genç garson.

Luc istese çok şey anlatırdı. Tek bildiği, sadece Kiki’nin erkek hikâyeleri değildi ki! Luc’un yaşamları hakkında öğrendiklerini kadınlar tahmin bile edemezlerdi. Luc onlara öylesine dikkatle kulak kabartıyordu ki, Salı Kadınları’nın gelenekselleşmiş birkaç günlük gezilerinden bile haberdardı. Aslında şaşmamak gerekirdi; bu yıllık gezilere dair anekdotlar salı toplantılarında aksatılmadan ısıtılıp ısıtılıp anlatılır ve her seferinde büyük kahkaha tufanlarına yol açardı.

İlk gezilerini, sakin ortamda Fransızca sınavına hazırlanabilmek için Bergisches Land’a¹ yapmışlardı. Salı Kadınları’nın birlikte ders çalışmak için düzenledikleri hafta sonu, büyük bir başarıyla geçmişti. Ama sınavın kendisi için aynı şey söylene-
mezdi. Kiki ile Estelle sınava katılmamıştı bile. Kiki o günlerde daha çok Fransızca beden diliyle meşguldü, Estelle ise Fransa’da

1 Bergisches Land, Kuzey Ren-Vestfalya’da dağlık bir bölge (ç.n.)

yazlık ev modasının geçtiğini, şimdi ilginin Algarve’a kaydığını fark etmişti. Bu durumda Fransızcaya ne gerek vardı? Çiçeği burnunda doktor hanım Eva, heyecan midesine vurunca sınavın büyük bir bölümünü Fransız Kültür’ün tuvaletinde geçirmişti. Sonradan anlaşıldı ki, heyecanının nedeni sınav değil, yeni aldığı âdet dönemi takip cihazıydı. Bu alet henüz gelişimini tamamlayamamıştı. Ama ilk çocuğu David’in gelişimine diyecek yoktu; bu olaydan yedi ay sonra dünyaya gelmişti. Dört kiloyu aşan ağırlığı ve elli yedi santim boyuyla Eva için her şeyin sonuydu bu bebek. Fransızca sınavının da, Paris’teki kardiyooloji merkezindeki asistanlığının da. Eva, imzalı sözleşmeyi, kendi ifadesiyle, “Kıl payı kaçırdığım hayatın sembolü,” diye bugüne kadar saklamıştı.

Judith, sınava kurallara harfiyen uyarak girmiş ama başarılı olamamıştı. Kai’dan gizli, evin bütçesinden “sınav korkusunun sistematik olarak etkisiz hale getirilmesi” için aşırıldığı parayı, daha anlamlı bir amaç için kullanabilirdi aslında.

Sınavı sadece, derece yaparak avukat çıkmış olan Caroline kazanmıştı. Elbette birinci olarak. Caroline kusursuz Fransızcasıyla göz doldurmuştu. Luc onun kariyerini basından dikkatle izlemesine rağmen, bu dili nerede kullandığını bir türlü anlayamamıştı: Ağır ceza avukatı sıfatıyla haşır neşir olduğu suçlulardan hiçbiri ne Louvre’u soymaya, ne Air France uçağını kaçırmaya ne de Eyfel Kulesi’ni havaya uçurmaya kalkışmıştı. Caroline’in, Lindenthal’de pratisyen hekimlik yapan kocası Philipp’in bile tatil için tercihi İtalya’ydı. Caroline’in iki çocuğu da Fransızca ödevlerinde yardıma gereksinim duymazlardı. Eva’nın dört çocuğu gibi okul sorunları yoktu onların.

Luc istese, meraklı oğluna saatlerce hikâyeler anlatabilirdi. Ama ağzını bıçak açmadı. Restoran sahibi, farkında olmadan ne kadar açık verdiklerini kadınlara hissettirmeyecek kadar zeki bir adamdı. Luc, Salı Kadınları’nın ağzı sıkı kavalyesi ve hayranı, Le Jardin ise günah çıkarma hücreleriydi.

Masa kusursuz hazırlanmıştı, aşçıbaşı hazır olda bekliyordu ve mumlar yarıya kadar yanmıştı.

“Nerede kaldı bunlar?”

Luc saate bakarken huzursuzdu. Sekizi çeyrek geçmişti.

Yakınlarındaki Fransız Kültür’den Le Jardin’e grupların gelmesi sıradan bir durumdu. Sıradan olmayan, bundan ömürlük dostlukların doğmasıydı. Hiç ama hiç sıradan olmayan ise, Salı Kadınları’nın masasının o gün boş kalmasıydı.

Luc saat on biri biraz geçe dükkânını kapatırken, ne Caroline ne de içlerinden bir başkası telefon etmeyince bir terslik olduğunu anlamıştı. On beş yıldır böyle ters bir durum yaşanmamıştı.

2

“Luc’u arayıp, rezervasyonu iptal etmeliyiz.” Kızlar daha birkaç gün önce konuşmuştu bunu. Ama salı gelip çatığında aralarından biri bile aramayı akıl edememişti.

Arkadaşları Judith’in şimdiki kocası Arne, Köln Sankt Joseph Hastanesi’nin dördüncü katında yatıyordu. “Dördüncü kat”; doktorlar ve hastabakıcılar, ölümcül hastaların odalarının bulunduğu bölümü kendilerince zararsız ve aslında gereksizce sevimli kelimelerle böyle tanımlıyorlardı. Burada her şey aza indirgenmişti; ışıklar, sesler ve özellikle de beklentiler. Dördüncü katta beklenen şey ölümdü. Arne, altı gündür bekliyordu. Onunla birlikte Judith ve sırayla yanında nöbet tutan salı günü arkadaşları da bekliyordu.

Arne’in hastalığının seyri lunaparktaki korku treni gibiydi. Yukarıya doğru her hamlenin çok geçmeden yanılsama olduğu anlaşılmıştı. Yukarıya doğru çekiliyor, sonrasında inanılmaz bir hızla dibe vuruyordu. Kötü haberler birbirini izlemişti:

“Ameliyatı olanaksız.”

“Kan değerleri berbat.”

“Kemoterapi yanıt vermiyor.”

“Artık zaman gösterecek.”

On dokuz ay olmuştu. Arne ile Judith’in ellerinden geldiğince ölüm konusunu a madıkları on dokuz ay. Judith, Arne’in yanında artık yanında olmayacağı fikrini kendinden uzak tutmaya çalışıyordu. Ama yine de kaçınılmazdı son.

“Birimizin sürekli Judith’in yanında olmasını sağlamalıyız,” diye Eva işe girişmiş, Salı Kadınları’na günün saatlerini paylaştırarak nöbetler yazmıştı. Ama ilk yan çizen kendisi olmuştu. On    yaşındaki kızı Lene bisikletiyle takla atarak düşüp, kesici dişlerinden biri de yerinden oynayınca annesinin programını altüst etmişti. Eva, kızını bu durumda yalnız bırakamazdı.

“Benim yerime nöbeti devralabilir misin?” diye bir mesaj atmıştı Caroline’e.

O sırada bir duruşmada olan Caroline, “Duruşmayı kısa keserim,” diye söz vermişti.

Ne var ki daha nöbeti arkadaşına teslim etmeden oradan ayrılmak zorunda kalmıştı Eva. İşte hepsinin engellemeye çalıştığı an, şimdi yaşanacaktı: Judith, dördüncü katta ilk kez yalnız kalmıştı. Kendisi ve korkularıyla.

“Vedayı aileniz için olabildiğince özel yapacağız!” diye söz verdi iriyarı hemşire sert Doğu Avrupa şivesiyle. Arada bir serumları değiştiriyor, Judith’e rom gibi kokan çaylar getiriyordu.

“Yasak, ama iyi,” diye fısıldadı Judith’e sır veren bir edayla. “Korku, alkolün içinde çözülüp gider.”

“Teşekkürler, hemşire...”

Dur, neydi adı? Judith bu kadına adıyla hitap edebilmek isterdi, ama  ek hemşirenin devasa memesinin üzerinde inip kalkan o karmaşık sessiz harf dizisinin içinden bir türlü çıkamıyordu.

“ ekler sesli harf konusunda pek pintidir,” diye ilk geldiğı

gün espri yapmıştı Arne; zihni, şaşılacak kadar berraktı. “Çekle-
rin bence onlardan sesli harf koparmak için Finlilerle pazarlığa
oturması gerekir.”

Judith’in yüzünde yorgun bir gülümseme belirmişti.

“Gerçekten,” diye ısrar etmişti Arne, zayıf bir sesle. “Örne-
ğin dondurma sözcüğünü ele alalım: Çekler buna ‘zmrzlina’ der.
Finliler mi? ‘Jäätelöä.’”

Doğru muydu, değil miydi, bilmiyordu Judith. Ama Arne’in
asıl derdinin ne olduğunun farkındaydı: Ölüm döşeginde bile
Judith’i eğlendirme peşindeydi o. Ta ki dermanı kalmayana dek.

Judith, Arne’in gitgide solgunlaşıp yastığa gömülmesine,
burnunun uzayıp, soluğunun güçsüzleşmesine çaresiz, seyir-
ci kalıyordu. Arne’in elleri uçup gitmek istercesine titriyordu.
Dokununca gıcıklayan sakalına ve kareli gömleklere düşkünlü-
ğüne rağmen beş yıl önce sıırıslıkam âşık olduğu o koca, güçlü
adam günden güne eriyordu.

“Sanki hemen gitarını kapıp, viski, kadın ve silahlardan söz
eden şarkılar söyleyecekmiş gibi,” diye yüksekçe bir sesle arka-
daşlarına fısıldamıştı Estelle. Salı Kadınları’nın Arne’la ilk karşı-
laşmasıydı bu.

“Çizgisiz bir yüzüm var, giyim zevkim de berbat. Bunlar bana
ait şeyler,” diye aynı küstahlıkla karşılık vermişti Arne.

Judith için de aynı şeyi hissediyordu. O, kendisine aitti.
Judith’i bir kitapçada, Feng-Shui ve Budizm kitapları arasında
keşfetmesinden hepi topu altmış üç gün sonra Ren Nehri üzerin-
de bir gemide evlenmişlerdi.

“Her şey su gibi,” demişti Arne, “tam bize göre.”

Hızlı gelişen olaylar karşısında neye uğradıklarını şaşırان sa-
dece Salı Kadınları olmamıştı.

“Julia ile tanıştığımıza çok memnun olduk,” demişti leylak
rengi döpiyes giymiş yusuvarlak bir teyze neşeyle. Kadından
naftalin ve 4711 kolonyası kokuları yayılıyordu.

“Adı Judith,” diye düzeltmişti Caroline kaçınıcı kez, çünkü Arne’in bir sürü teyzesi, halası vardı.

Yaşlı kadının yüzü leylak rengiyle pek uyumlu bir tona dönmüştü.

“Fark etmez,” demişti Estelle hızlı bir el hareketiyle. “Zaten biz de Anton’la birkaç gün önce tanıştık.”

“Arne,” diye uyarmıştı teyze hanım; Estelle’in esprisini anlamadığı belliydi.

“Her şey çok ani gelişti,” diye anlaşılmışlardı karşılıklı olarak, sonra da “kimin aklına gelirdi ki”ye geçmişlerdi.

“Benim,” demişti Judith. “Arne’ı gördüğüm ilk andan itibaren onunla yaşlanacağımı biliyordum.”

Ve şimdi kader onu hastanenin dördüncü katına getirmişti.

Dışarıda günlerden beri ilk kez bulutların arkasından güneş görünmüş, servislerde ziyaret saati başlamıştı, ama dördüncü katta zaman damla damla akıyordu. Hemşire odalarına elli dokuz dakika sonra tekrar uğrayacaktı; on dakika çay, üç dakika Arne’in yastığını düzeltmek ve de on üç saniye morfinli damlanın çözülüp saydam hortuma sızması içindi.

Caroline nerede kalmıştı böyle? Judith Salı Kadınları’nın her birini görmekten mutlu oluyordu. Onların varlığı avutuyordu onu. Eva, hava almayan kutularda birbirinden leziz yiyecekler, Estelle, en son dedikoduları, Kiki, neşe ve birazcık da telaş getiriyordu. Telaş bile, o son dakikanın beklendiği bu ölüm sessizliğinde iyi gelir olmuştu Judith’e.

Koridordan bir gürültü duyuldu. Cenaze işlemlerini yapan kişilerdi bunlar. Uzaktan bile kim oldukları belliydi. Yataklar takırdıyor, ama mezarcılarının yumuşacık lastik tekerlekli tabutları muşamba zemin’ üzerinde kayıp gidiyordu. Önce bu hafif uğultu, ardından ölüm odasını terk eden yakınların ağırlaşmış ayak sesleri duyulurdu. Bir-iki saat sonra da kulakları tırmalarcasına gıcırdayan temizlik arabalarıyla dezenfekte kafilesi gelirdi. Ardın-

dan yine yatak takırtıları. Judith, dördüncü katta bir kanon gibi tekrar tekrar başa saran bu ölüm şarkısını son günlerde birkaç kez duymuştu. Belki Arne'in hırıltılı nefesinden bile kötüydü bu.

Arne sağlıklıyken binlerce dileği vardı Judith'in. Şimdi ise tek bir tane. Ah, bir kez daha onun sesini, içten gelen kahkahasını duyabilse, ellerini bir kez daha teninde hissedebilseydi. Bir kez daha. Lütfen.

Judith, Arne olmadan nasıl yaşayabilecekti, bilmiyordu. Dördüncü kattan boş eve nasıl dönecekti, hayal bile edemiyordu. Arne'la yattıkları o yatakta nasıl uyuyabilecekti? Yatak odalarına yakışmayan o kaba kazuleti zaten hiç sevmemişti.

Ne tuhaftı. Judith yakında kırkına basacaktı ve o güne kadar hiç kendine ait bir yatak satın almamıştı. Kendinden sekiz yaş küçük erkek kardeşiyle paylaştığı ranzasını on yedisinde terk ederek erkek arkadaşının evine yerleşmişti. Kai, yirmi yedi yaşındaydı ve seksen santim eninde bir yatağı vardı. Judith'in her hareketinde kolu duvara çarpar, rendeye sürtünmüş gibi sıyrılırdı. Kai, duvar boyasına talaş katmıştı.

"Orijinal bambu duvar kâğıtları çok pahalı," demişti otoriter bir edayla.

Judith duvarların sıcak renklerde olmasını severdi, ama ev Kai'a aitti. Ayrıca para da, hayat anlayışı da Kai'ındı. Bu hayat anlayışına bambu duvar kâğıtları, tutumluluk ve alyans da dahildi. Kai, sekste bile programlı gitmeyi severdi. Her seferinde Judith'in vücudunun bir yarısını göbeğine kadar inerek öper, aynı anda eliyle sağ baldırına doğru ilerlerdi. Sanki bir seks rehberlik kitabını ezbere öğrenmiş gibiydi. Judith'in içi, onun yanında geçirdiği birkaç yıldan sonra öyle ürpermişti ki, su yatağı olan Wolf'a kaçmıştı. Sonra da Arne'a. Yağmur yağdığında Kai otomobil koltuklarının üzerine gazete sererdi. Arne ise parkta yalınayak koşturur, ayaklarını bulduğu bir su birikintisinde yıkardı.

"Teorik olarak," sözleri Arne'in dudaklarından güçlükle

döküldü. Judith irkildi. Odada günlerdir sessizlik hâkimken şimdi bu sözcükler duyulmuştu.

“Teorik olarak,” sözleri bir kez daha mırıldandı Arne, elini kaldırdı, ama el halsizlikten hemen düştü. Judith ne kadar uğraşsa, onun dudaklarına ne kadar yaklaşıp da, sözcükler hep aynıydı: “Teorik olarak!”

Ölüm döşeğindeyken Thomas Mann gözlüğünü, Goethe daha çok ışık istemişti, İsa ise söylenceye göre hiçbir şey istemişti. Yücelerdeki babasına dönmeden önce çarmıha geriliyken, “Tamamlandı!” demişti. Bu Judith’e, sanki beş pazarlama uzmanı oturmuş, hangi son sözler çarmıha gerilmeyi daha etkili kılar diye kafa yormuş gibi gelmişti. Arne’in geride bıraktıklarına son mesajı, son sözleri “teorik olarak” olmuştu.

Judith bundan bir anlam çıkaramadı. İlk kocası Kai kuramsal temsil ederdi. Arne, tam anlamıyla hayatın tadını çıkarırdı, iyimserdi ve gökyüzü ile toprak arasında salınan her şeyi severdi. Öyle olmasa nasıl Lourdes’a, Meryem Ana’nın mağarasına giderdi hacca gider gibi?

Kapı hızla açılarak Judith’i düşüncelerinden kopardı. Caroline. Nihayet. Nihayet! Başını Caroline’in omzuna yasladı, rahatlamıştı. Oysa avukat hanım öyle herkesin kolaylıkla sarılabildiği biri değildi. Ama Judith yalnızlığı sona erdiği için çok sevinmişti. Caroline, arkadaşının sırtını hafifçe okşadı. “Kusura bakma, Judith.”

“Eva daha erken çıkmak zorunda kaldı. Lene’nin dış hikâyesi yüzünden. Bisikletten düşmüş de.”

“Ne zaman olmuş?”

Sesinde acıma vardı. Oysa normal koşullarda Caroline, ailesine kendisini adaması yüzünden Eva’yı eleştiren ilk kişi olurdu.

“Dün öğleden sonra, okuldan eve dönerken. Dışçı bugün Lene’yi kontrole çağırmış.”

“Judith, ben Arne’dan söz ediyorum.”

Caroline’in tek bir bakışı Judith’i deldi geçti. Uyanık, zeki,

kandırılmayan, baktığı davalarda karşı tarafı korkutan gözlerdi bunlar. Hatta bazen de Judith'i. Judith perişan bir halde Arne'a doğru döndü, Caroline'in ilk bakışta anladığı şeyi fark etti. Arne nefes almıyordu. Zayıflamış yüzünü örten ince deri külrengine dönmüştü. Sessiz sedasız gitmişti Arne. Judith'i korkutmak istememişti adeta.

3

Arne Nowak, Salı akşamının ilk saatlerinde öldü. Geride karısı Judith'i, Blumenthal Caddesi'nde iki oda salon bir daire, iki düzine flanel gömlek ve bir de saatli bomba bıraktı. Ama Arne bunu ancak dördüncü katta tutsak olduğu anda kavramıştı. Ür-kütücü düşünce, morfinin yarattığı şuur bulanıklığında beynin-de belli belirsiz şimşek gibi çaktı: Hac güncesi, o siyah Moleskine not defteri hâlâ dolaptaydı. Emin bir yerdeydi. Ama yaşadığı sü-rece. Ve Arne onu orada unutmuştu şimdi.

Sarsılamaz iyimserliği ona son bir oyun oynamıştı: Arne yaşamının sonuna geldiğini kabul etmiyordu. Her gün kendini de Judith'i de tümörün kendisine daha zaman tanıyacağına dair kandırıyordu. Her gece, biraz daha ertelensin diye dua ediyordu. Kendisini ele verecek o notları gücü kuvveti yerindeyken neden yakmamıştı ki? Yaptıklarını Judith asla öğrenmemeliydi. Birlikte geçirdikleri yılların anısını tek bir çizik bile bozmamalıydı.

Judith ya defteri bulursa? Salı Kadınları'na bunu anlattırsa? Beş çift göz bir çift gözden fazla şey görürdü. Estelle'in skandal-lara karşı zaafı, Caroline'in de yalanlara şaşmaz bir duyarlılığı vardı. Dördüncü kata gelmişti artık, gerçek su yüzüne çıktığında nelere yol açabileceğini hayal bile edemiyordu. Sadece Judith de-ğil, diğer Salı Kadınları için de.

"Teorik olarak..."

“Teorik olarak eşyalarımı atmaya başlayabilirsin artık,” diye öğütlemek istemişti Judith’e, Arne. “Eski ıvır zıvırın hayatını zorlaştırmasına izin vermemelisin!” Ancak kafasındaki düşünce, daha tamamlanmadan uçup gitmişti.

“Teorik olarak,” diyebilmişti ancak, sonra söylemek istediklerini de konsantrasyonunu da kaybetmişti. Bir an için önemli bir işi halletmesi gerektiğine inanmıştı, ama hemen sonrasında tek hissettiği yorgunluk olmuştu. Bütün sıkıntıların üzerine donuk bir örtü inmişti. Ağzı kurumuştur. Umurunda değildi. İçinden nefes almak bile gelmiyordu.

Bazen sisler arasından bir sözcük öne çıkar gibi oluyor, bazen de Judith’in elini kendi elinin üzerinde hissediyordu. Güçlkle gözkapaklarını aralıyor, Judith’in nemli gözlerini görüyor ama bir saniye sonra onu unutuveriyordu. Hiçbir şey ele gelmiyor, hiçbir hata düzeltilemiyordu. Kimi zaman nerede olduğunu bile hatırlamıyordu. Tuhaf bir koku vardı. Çok eski günleri hatırlatan. Sigara kokusu. Eckstein No.5 kokusu. Markayı hemen tanımıştı. Dedesi savaş sonrasında o otu içmişti... “Günlük, belki dedem... aslında ben...” diye geçti kafasının içinden. Ama devamı gelmedi.

Arne Nowak, önemli bir şeyi unutmuş olmanın verdiği müphem duyguyla öldü. Haklı da çıkacaktı.

4

Arne’a yaraşır saygınlıkta bir defin törenini Le Jardin’de verilen etkileyici bir cenaze yemeği izledi. Arne orada olsa, “Öldürücü derecede can sıkıcı gevezelikler,” diye yakınırdı. Ancak cenazeye katılanlar hallerinden memnundu. Sadece Judith’in içini vicdan azabı kemiriyordu.

Birlikte geçirdikleri zamanı olabildiğince iyi değerlendire-

memiş olmak içini yakıyordu. Judith kendini suçluyor, kıvranıp duruyordu. Ortak yaşamlarında boşa harcadığı ne çok zaman olmuştu. Arne ile aşklarının yeni başladığı mutlu günlerin özlemi ni duydu. Yatakta kahvaltı, yatakta öğle yemeği ve gece ekmek kırıntıları üzerinde birlikte uyumak. Yeniden yataktaki kırıntılardan yakınabilmeyi ne çok isterdi.

Arne'in ölümünden altı ay sonra Judith iyiden iyiye dibe vurduğunu hissetti. Arne'in tok sesi, terliklerinin karakteristik partırtısı ve her yere yayıp bıraktığı ardı arkası kesilmeyen kâğıtları olmadan ev ona yabancı geliyordu. Bir zamanlar Arne'a ait olup da şimdi gereksiz hale gelmiş şeyleri atmaya gönlü elvermiyordu. Bunu denediği yerlerde de geriye bir boşluk kalıyordu: Portmantoda boşalan kanca, terk edilmiş komodin, kullanılmayan banyo konsolu. Judith'in elinde Arne'dan kalan boşluğu doldurabilecek hiçbir şey yoktu.

Arne'in gardırobuna dokunmaya daha cesaret edememişti. O güne kadar. Dolabın kapısını ağır ağır yana itti. Eli usulca Arne'in deri ceketinde, kollarında oval deri parçaları dikili, kitapçada karşılaştıklarında üzerinde olan kadife ceketinde, sonra da gömleklerinin üzerinde gezindi. Bu zevksiz giysiler kendisinin bir zamanlar ne kadar canını sıkımsa, şimdi anıların kokusu bir o kadar tatlıydı. Kahverengi, yeşil ve turuncu renklerdeki flanelden o kocaman tuhaf şeyleri yavaşça çekip alırken yere bir şey düştü. Bir nesne. Bir defter. Arne'in günlüğü.

Arne, siyah kapağın üzerine seloteyp ile küçük bir kutsal resim yapıştırmıştı: Bir derenin kıyısında, küçük bir kız, kendisine görünen Meryem Ana'nın karşısında dua ediyordu, çevresini kuzular sarmıştı. Judith, bu resmin ardında gizlenmiş hikâyeyi bilirdi. Bu küçük kız, yüz elli yıldan daha uzun bir süre önce kendisine Kutsal Bakire Meryem'in görüldüğü değirmencinin kızı Bernadette Soubirous idi. Küçük kızın sanrı gördüğü o yerde, bugün Lourdes ibadet mekânı bulunmaktaydı. Binlerce hacı orada günbegün şifa ve güç arardı. Arne gibi hacılar.

Arne'in Santiago de Compostela'ya yolculuğu kanser teşhisinden iki yıl önce başlamıştı. İsa'nın Havarisi Büyük Yakup'un mezarının bulunduğu görkemli İspanyol katedralinin batı kapısıyla Arne'in Köln'deki evinin kapısı arasında iki bin dört yüz kilometre vardı. Arne bu mesafeyi, iki ile üç hafta içinde alınmaları gereken etaplara bölmüştü. Meslek okulu öğretmeni olan Arne'in tatilleri karısından çok daha fazlaydı; Judith, evli olduğu yıllarda Köln'deki bir terapi merkezinin resepsiyonunda çalışıyor, ziyaretçilere tek çatı altında toplanmış olan fizyo, ergo, dans, oyun ve konuşma terapistlerine nasıl ulaşacaklarını açıklıyordu. Arne'in ölümünden sonra Judith arkadaşlarının karşı çıkmasına aldırmadan işinden istifa etmişti.

Arne hac yolculuğunu birkaç yıla yaymıştı. Yolculuk duraklarını titizlikle bir günlükte yazıya dökmüştü. Judith'e ara sıra bir sayfa gösterdiği olurdu: bir fotoğraf, bir şiir, etaplardan birinde yapıştırdığı bir kartpostal gibi. Judith bu defterin varlığını bile unutmuştu. Ama ona şimdi Arne'in önemli bir vasiyeti gibi gelmişti. Kendinden geçercesine Arne'in hac turlarının yazılı olduğu sayfaları karıştırmaya başladı.

Arne'in düşünceleriyle yeniden buluşmak duygularını öylesine altüst etmişti ki, telefonun çaldığını bile duymadı. Arne ile birlikte sayfa sayfa Yakup'un Yolu'nu¹ kat etti, derken metin aniden kesildi. Hem de cümlelerin tam ortasında. Kendisine kanser teşhisi konulduktan sonra Arne için Santiago de Compostela artık ulaşılamaz olmuştu. Arne güzergâhını koşullarına göre yeniden düzenlemişti. Hedefinin ve umudunun adı artık Yakup'un Yolu'nun yan kollarından biri olan Lourdes idi. Narbonne Plage'ı çıkış noktası olarak seçtiği bu son turunda da, kara kaplı defter ona eşlik etmişti. O günlerde hedefini Lourdes'a kadar dört yüz otuz kilometre olarak belirlemiş, yolculuğu on yedi etaba

1 Hristiyan inancına göre İsa'nın havarilerinden Büyük Yakup'un mezarının bulunduğu Santiago de Compostela'ya giden hac yolu.

bölmüştü. Son elli sayfanın el değmemiş beyazlığı ve ardındaki trajik gerçek Judith'i yıldırım gibi çarptı. Arne, Bernadette pınarında şifa bulmayı ummuştı. Ama Lourdes'a hiç varamamıştı. Bitkin bir halde yolculuğu yarıda kesmişti. Altı hafta sonra da ölmüştü.

Arne'ın ölümünü izleyen aylarda Judith taş kesilmişti. Bazı günlerde en acil ihtiyacını bile güç bela karşılıyordu: Nefes almak. Nefes vermek. Nefes almak. Nefes vermek. Ama şimdi ne yapması gerektiğini apaçık görüyordu.

5

Caroline kaygılanıyordu. Duruşma biter bitmez tekrar Judith'in numarasını çevirdi. Bütün bir öğleden sonra arkadaşına ulaşmaya çalışmıştı. Yine ayın ilk salıydı ve Caroline Judith'in randevularını unutmaması için işi garantiye almak istiyordu. Yıllık gezilerinin konuşulacağı bu buluşmaya Judith'in katılmaması söz konusu olamazdı.

Bir kadın avukat arkadaşı başparmağını havaya kaldırarak kazandığı dava için onu tebrik etti. Caroline üstünde durmadan karşılık verdi ona. İçinde tuhaf bir his vardı. Judith, Le Jardin'e gelmezse kendisi derhal Blumenthal Caddesi'ne gidecekti.

Gürültülü ayak sesleri karanlık düşüncelerini böldü. Estelle, pahalı ile ucuz ayakkabıların yürürken çıkardıkları sestten ayırt edilebildiklerini söylerdi hep. Plastik gıcırdardı. Bu gelen ses pahalı kösele tabana benziyordu, yani avukat ayakkabılarına. Gerçekten de, karşı tarafın avukatı Paul Gassner telaşla kendisine yetişmeye çalışıyordu. Üstelik Caroline az önce adamın hem gününü hem de müvekkiliyle olan güzel ilişkisini berbat ettiği halde. Caroline bunu ilk kez yapmamıştı. Gassner sevimsiz biri değildi, ama Caroline'in içinden meslektaşlar arası duruşma

sonrası değerlendirme yapmak gelmiyordu. Bir an önce Le Jardin’de olmalıydı, bu yüzden adamdan olabildiğince çabuk kurtulmaya çalıştı: “Yargıç kararını verdi. Bizim lehimize. Konuşacak bir şeyimiz olduğunu sanmıyorum.”

Adam vazgeçecek gibi değildi. Aksine, Judith’e girizgâhsız doğrudan bir öneride bulundu. “Bayan Seitz, benimle ne zaman bir araya geleceksiniz, artık söyler misiniz? Biz ikimiz müthiş bir ekip olurduk!”

Gassner bunu öyle bir söylemişti ki, ahlaksız bir teklif yapar gibiydi. Caroline’le buluşmak mı istiyordu? Tanrı aşkına! Evliydi Caroline. Hem de mutluydu. “Bildiğiniz gibi benim ait olduğum bir yer var, hem mesleki hem de özel hayatım açısından.” Lafı oturtmuştu Caroline.

Avukat bey bundan hiç etkilenmemiş gibiydi. “Sayın Caroline,” diye şansını denemeyi sürdürdü, “dürüst olalım lütfen. Artık pek geç sayılmayız. Mesleğinizde bir çıkış yapmak istiyorsanız, işte şimdi bunun tam zamanı.”

Bu ne kstahlıktı böyle! Ama Caroline duygularını belli etmedi. Ağır ceza avukatı olarak onca ceza davasında duygularını gizlemeyi öğrenmişti. İçten içe köpürdüğü halde, umursamazmış gibi göründü: “Yaşamımı değiştirmek istediğimi kim söyledi ki size?”

“ocuklarınız evden ayrıldı, görünürde torun da yok. Kocanızın muayenehanesi, kongreleri, sporu var; ya sizin? Ayda bir Fransızca kursundan arkadaşlarla buluşma. Hayat bundan ibaret olamaz.”

Caroline aniden duraksadı. Kafasının içinde kıyametler kopuyordu. Yabancı bir adam bütün bunları nasıl bilebilirdi? Ne yapmaya çalışıyordu?.. Caroline yanılıyor muydu?.. Yoksa Gassner’in sesinde gerçekten bir acıma tınısı mı vardı? Caroline bir an için Judith’le ilgili kaygılarını unutmuştu.

“Bazı bilgiler edindiğim için bana kızmazsınız umarım. Çünkü ne de olsa insan ofisine kimi aldığını bilmek ister!” diye

bir açıklama yaptı Bay Utanmaz küstahça sırtarak.

Caroline'in bakışlarında çok şey vardı. Arkasından casusluk yapılmasından hoşlanmadığı her halinden belliydi. Ama adam gülümsemesiyle tüm sorunları halletmişti sanki anlaşılan kendisini Köln'deki avukatlık bürosunun George Clooney'si olarak görüyordu. Caroline de aynı sevimlilikle gülümsedi. "Size nasıl ulaşabilirim?"

"Akıllı kadınlar ve iyi haberler bana gece gündüz ulaşabilir."

Gassner, Caroline karşısında şanslı olduğundan emin bir edayla özel numarasını kartvizitin üzerine karaladı. "Teklifimi düşüneceksiniz, değil mi?"

"Hayır!" diye kestirip attı Caroline. "Ama özel hayatım ve kişisel durumlarım hakkında bilgiye ihtiyacım olursa, ararım."

Kartviziti elinden çekip aldığı adamı orada öylece şaşkın halde bırakıp gitti.

Caroline otomobiline binerken yüzünde keyifli bir tebessüm vardı. Birilerini peşinden koşturmayı severdi. Ama değerli meslektaşının bunu bilmesi gerekmiyordu.

"Karşı tarafın avukatı seni ayartmaya çalıştı, öyle mi?" Caroline bu anekdotu yarım saat sonra şöminenin önündeki masada allayıp pullayıp anlatırken Salı Kadınları neşeyle gülüyorlardı.

"Sanki arkamdan sinsi sinsi bilgi toplayan biriyle beraber olacak göz var bende!" diye konuyu kapattı Caroline.

Hafiflemişti. Çünkü Judith az önce Le Jardin'den içeri girmişti. Yüzü, geçen sefere göre daha solgun, daha cansızdı, ama olsun, gelmişti. Caroline, Judith'i görünce öyle rahatlamıştı ki, Gassner'in sesindeki o garip tınıyı unuttu. Meslektaşının özel numarasının yazılı olduğu kartvizit cüzdanında öylece bekliyordu.

Bu arada Tom, ayın ilk salısına yedi kez tanıklık etmişti. Şöminenin önündeki masayı yedi kez kurmuş, Kiki'nin dikkatini çekmek için yedi kez boşuna uğraşmıştı.

Hangi mөнünün kimin olduğunu artık epeydir düşünmüyordu. Salata Judith'indi; özenle hazırlanmış tabak servis edilirken pek tepki vermezdi. Sanki ekip başıymış gibi masanın başında oturan Caroline gözünü Judith'ten ayırmıyordu. Ne fırın patates, ne fasulyeler, ne de et, Caroline'in canı hiçbirini istemiyordu. Judith'te bir şey vardı. Ama ne?

Estelle durumu fark etmedi. Durdurulamaz bir iştahla krema soslu ıstakozunu mideye indiriyordu. Luc normalde mөнüye lüks ıvır zıvır koymazdı. Ama ayda bir kez Estelle için ayrıcalık yapardı. Estelle de buna bol bahşış ve Le Jardin'i yeni zengin dost çevresine tavsiye ederek karşılık verirdi; onlar da Le Jardin'in popüler bir mekâna dönüşmesini sağlamıştı zaten. Estelle, mükemmel yemekten çok aşk maceralarıyla ilgiliydi. Avukat hikâyesi pek hoşuna gitmişti: "Caroline'in gizli bir hayranı var."

"Her şey sadece iş için, Estelle."

"Peki, bizim Fransızca kursumuzdan kim söz etmiş ona? Üzerinden on beş yıl geçti," dedi Eva, hayretle.

Caroline de onun kadar şaşkındı: "Hatta Philipp'in programlarından da haberdardı. Benden bile fazla."

Kiki derin bir iç çekti: "Böyle şeyler benim hiç başıma gelmez. Thalberg için bir plastik bardak tasarlamama izin verilince, üstüne bir de teşekkür etmem gerekiyor. Beni kimse baştan çıkarmaya çalışmadı bugüne kadar."

Tom Kiki'nin yemeğini alkol dökerek alevlendirmekle meşguldü. Alevi aniden coşturarak Kiki'yi etkileme çabasıındaydı. Ama Kiki o yöne bakmadı bile.

Tom düş kırıklığı içinde, mөнü kartını hâlâ elinde tutan

Eva'ya döndü. Diğerleri yemeklerine çoktan başlamışken, Eva henüz seçimini yapmamıştı. Üzerine epeyce kısa gelen kazağını sinirli sinirli çekiştirdi. Arkadaşları böylesine kusursuz görünmeyi nasıl başarıyordu? Eva bu sefer de kot pantolon, kazak ve atkuyruğundan öteye gidememişti.

“Ciğer, evet galiba ciğer yemeliyim. Frido ciğer sever.”

Arkadaşları gözlerini tavana diktiler. Eva'nın bir zamanlar beş arkadaşın en hırslısı olduğu inanılacak gibi değildi. Frido ile on beş yıl evlilik ve dört çocuktan sonra kendinin ne sevdiğini bilemez olmuştu. Eva, sadece başkaları için yemek pişirir ve başkalarını düşünürdü.

“Arkadaşımın yemeğinden istiyorum,” diye karar verdi, Tom'u daha fazla bekletmemek için. Eva, başı önünde, tabağındaki birkaç salata yaprağı ve minicik havuç parçalarını çatalıyla itip duran Judith'i işaret etmişti. Judith'in başını kaldırmasına gerek yoktu. O akşam Caroline'in gözlerini kendisinden ayırmadığının zaten farkındaydı. Hastaneden tanıdığı o özel bakışlarla bakıyordu ona Caroline. O kaçılması olanaksız bakışlarla. İnsanı konuşmaya zorlayan bakışlarla.

“İyiyim ben... gerçekten... Artık daha çok dışarı çıkıyorum... sadece bu hafta fırsatım olmadı... mezara yeni çiçekler ekтім,” diye mırıldandı Judith. Ama gözünün yaşlarla dolmasını engelleyemedi.

“Senin için yapabileceğim bir şey var mı?” diye sordu Caroline.

“Artık soru sorma Caroline, lütfen. Yoksa yine ağlamaya başlayacağım, ama ben artık ağlamak istemiyorum...” Birden sesi kesilmişti.

Arkadaşları altı aydan beri Judith'in kendine eziyet etmesini izlemişlerdi. Artık bir şeyler yapmanın zamanı gelmişti. Onu neşelendirmeye çalışıyorlardı. “Şimdi konumuza gelelim. Salı Kadınları bu yıl nereye gitsin bakalım?”

Luc, oğlunu dürttü. “Bak birazdan neler olacak!”

Haklıydı Luc: Caroline daha cümlesini tamamlamadan ortaklık birbirine girdi. İsteklerini ilk bildiren Estelle oldu: “Yıldızların altında uyumak istiyorum. Pek fazlası gerekmez; beş yıldız otelde, iki de restoranda.”

Kiki hemen sözünü kesti: “Ben büyük kentsiz olamam. Gezmek, eğlenmek isterim. Yalnızlık burada yeterince var zaten. Öyle günler gelecek ki, doğum günümü sadece Tchibo ve telefon şebekem kutlayacak.”

“Bence her yer olabilir,” diye araya girdi Eva, “size uyarım.”

Luc sırtıttı: “Şimdi en az bir saat böyle devam ederler,” diye güldü. “Sonra Caroline çıkıp son sözü söyler, biz de anlaşmaları şerefine şampanya servisi yaparız.”

Caroline, somut önerilerle konuyu toparlamaya çalışıyordu: “Geçenlerde bir müvekkilim Avusturya’daki küçük bir motel-den söz etti. Çok iyi trekking olanakları varmış. Tenis kortu da...”

Tenis kortunun özelliklerini diğerleri asla öğrenmeyecekti, çünkü Estelle kararını çoktan vermişti: “Motel mi? Bu, iki kişilik odaları çağırıştırıyor. İki kişilik odada kalmam. Evimde bile iki kişilik odam yok.”

“Ben bu yıl sizinle gelemeyeceğim.” Judith yemek boyunca bunu arkadaşlarına nasıl açıklayacağını düşünüp durmuştu. Alçak sesle duyurduğu bu katılmama kararı, keşmekeş arasında kaybolup gitti.

“Motel, sayısız olanaklar sunuyor. Hem her defasında...”

“Ben bu yıl sizinle gelmiyorum!” diye öyle yüksek bir sesle tekrarlardı ki Judith, hepsi irkildi. Afallamışlardı, ani bir sessizlik oldu. Dört kadın şaşkınlıkla Judith’e baktı.

“Ne dedin sen?” diye sordu Caroline.

“Sizinle gelmiyorum.”

Judith’in üzerine dört bir yandan yorumlar yağıyordu.

“Neden?”

“Niçin?”

“Hem buralardan tam da senin uzaklaşman gerekirken.”

“Bu nereden çıktı şimdi?”

“Tabii ki geleceksin.”

Restorandaki diğer müşteriler yemek yemeyi çoktan bırakmışlardı. Karşı konulamaz bir merakla kadınların hararetli tartışmasını izliyordlardı.

“Arne’in günlüğünü buldum.” Judith, kararını gerekçelendirmeye çalıştı. Salı Kadınları ne yapacaklarını bilemediler.

“Bunun bizim gezimizle ne ilgisi var?”

Judith, ne demek istediğini aralarda durarak anlattı: “Arne günlük tutmuş. Bunu sadece yolculuk sırasında yapmış, Yakup’un Yolu’nda. Biliyorsunuz, Lourdes’a gitmek istiyordu, oradaki kutsal su nedeniyle.”

Gözleri yaşlarla dolmuştu. Sesi gitgide kısıldı. “Eğer oraya ulaşabilseydi... Arne’in günlüğündeki o, o beyaz sayfalar, en korkuncu bu!”

“Bunun bizim gezimizle ne ilgisi var, anlayamıyorum,” dedi Caroline, başını iki yana sallayarak.

Judith sesinin vurgusunu artırdı. “Sizinle gelmeye vaktim yok. Arne’in başladığı yolu sonuna kadar gideceğim.”

Nihayet söylemişti. Judith, birbirine inanmış bu grup için bunun ne anlama geldiğinin farkındaydı. Arkadaşlardan hiçbiri o güne kadar ortak geleneklerine ihanet etmemişti. Her yıl çıktıkları bu yolculukta, on beş yıldan beri ilk kez tam kadro olmaya caktlardı.

Judith ne olur ne olmaz diye omuzlarını kaldırıp, başını gömdü. Kendi kendine binlerce kez söylediklerini şimdi arkadaşlarının başına kakmasını bekliyordu.

“Altı ay, Judith. Yaşama katılmanın zamanı gelmedi mi artık sence?”

“Arne ile yavaş yavaş vedalaşmalısın artık.”

“Judith! Önüne bak! Arkana değil.”

“Günah çıkarmayı denediniz mi hiç?”

Bu da, Arne'in cenaze merasimi sırasında papazın sözleriydi ve Judith'in kafasının içinde dolanıp duruyordu. İyi de, Judith neyin günahını çıkartacaktı? Dikkatleri, yaşamdaki hatalara çekmeye ne gerek vardı? Katolik dininin bu yönünden nefret ediyordu. İnsan kendini sürekli suçlu hissediyordu. Birçok konuda. Hatta hiç olmayacak konularda.

"Saçma. Katolik dini her şeyi affeder. Bu da inanılmaz rahatlatır insanı," diye karşı çıkmıştı Arne. Judith, bu içsel diyalogu ölen kocasıyla durmaksızın sürdürüyordu. Ne yapsam da Arne'i düşünmesem diye kafa yoruyordu. Hiç olmazsa böylelikle bir saat ya da beş dakika için.

"Sanırım," diye tekrar söz aldı Judith, "onun yolunu sonuna kadar yürürsem huzura kavuşacağım. Arne'in günlüğüne bir son gerekli." Durumunu arkadaşları için anlaşılır kılmayı bir kez daha denedi. Ama Salı Kadınları Judith'in sorununu nasıl anlayabilirlerdi? Judith suçluluk duygularını kimseye anlatmaya cesaret edememişti. İçini kemiren başka şeyleri de.

Caroline, Judith'in sözlerinden bir anlam çıkarmaya çalıştı. "Lourdes'a, hacca gitmek istiyorsun, öyle mi?"

Judith başıyla onayladı: "Arne'in gittiği güzergâh üzerinden."

"Bu iş nasıl oluyor? Hacca yürüyerek mi yoksa dizler üzerinde kayarak mı gidilir?" Estelle bu sorusunun üzerine baldırına aniden sert bir tekme yedi. Ne var ki, ağzı sıkılık Estelle'e göre değildi: "Beni tekmelemen gerekmez, Eva. Bu, yerinde bir soru. Yoksa değil mi, Judith?"

Judith Estelle'in saldırgan sözlerine karşılık vermedi: "Arne konusuna bir nokta koymak için bu da benim vedalaşma biçimim. Bir an önce yapmalıyım, ne var ki henüz şunu bilmiyorum..."

Metin olacağına karar vermişti, ama yanaklarından durmadan yaşlar süzülüyordu. Bardağına uzanırken Judith'in eli titrediydi, bardak devrildi. Kırmızı şarap masaya kan gölü gibi yayıldı.

“Ben de geliyorum. Sana eşlik edeceğim.” Caroline, yıldırım hızıyla karar vermişti. “O ıssız yerlerde seni tek başına bırakırım mı sanıyorsun? Hem de bu halinle!”

Olayın geldiği nokta Judith’i çok şaşırtmıştı, ağlamayı kesti. “Benim için bunu yapar mısınız?”

Caroline başını salladı. Arkadaşını iyi tanırdı. Ağırkanlı ve kararsız Judith, rastgele, içinden geldiği gibi yaşar, bir o işe bir bu işe başlardı, ama Arne’in ölümünden beri hiçbir şeyin ucundan tutmaz olmuştu. Hacca gitmek, Katoliklik, Meryem Ana’ya tapınma, mucize şifalar; Caroline’e göre bunların hepsi saçmaydı. Buna rağmen Judith’in düşüncesini gerçeğe dönüştürmesinde ona destek verecekti. Sorun elde tutulmaz, çözüldü; gerekiyorsa da, hacca giderek yapıldı bu.

“Ben de varım,” diye ikiliye katıldı Kiki. Bunun bir çılgınlık olduğunun farkındaydı. Ama bazen bir şeye ulaşmak için radikal yöntemler kaçınılmaz oluyordu: “Mağarada belki de sadece şifa değil, hoş bir erkek de dileyebiliriz. Yakında kendime bir kedi alıp, mamasına maydanoz koyacağım.”

Arkadaşları güldüler. Durumun farkındaydılar: Asıl problem, Kiki’nin karar verememesi, vermek istememesiydi. Peşinden koşan da, yabancı yatak da çoktu. Ama Kiki kimseye birkaç aydan fazla bağlanamıyordu.

Arkadaşlarının duyarlılığı Judith’in yüreğini ısıttı. Acısı hafiflemişti adeta. Caroline’in bakışları Estelle’e kaydı. “Başka var mı?”

Estelle, gözlerini kaçırdı. Aman Tanrım. Hacca gitmek. Kanişi için bile köpek gezdirme hizmeti alan biriydi o. Aynı süre içinde Londra’ya alışverişe uçabiliyorsa, doksan dakika boyunca Ren kıyısında dolanmanın ne anlamı vardı? Yanıt vermek yerine, şarap şişesini ayrıntılı bir incelemeye aldı. Bu da mı olacaktı? Bunların kafası çalışmıyor muydu?

Eva çekinerek elini kaldırdı: “Herkes uyuyorsa, bana da uyar. Zaten daha çok spor yapmam gerekiyor.”

Üzerine dar gelmeye başlayan kazağını gözden kaçmayan çıkıntılarını örtmek üzere yüzüncü kez çekiştirdi, ama asıl derdi bir saniye sonra Caroline'ın tabağından bir parça et aşırırmaktı. Tam Eva'lık bir hareketti bu. Önce sadece salatasını sonra da herkesin tabakta artanlarını yerdı. Evde de kendini alamayıp sürdürdüğü bu kötü alışkanlık, zaman içinde ona on kiloluk fazlalığa ve dinmeyen bir suçluluk hissine mal olmuştu. Ananas diyetine yarın kesinlikle başlayacaktı. Bugün zaten iş işten geçtiği için, tabakta kalmış krema soslu ıstakozu silip süpürdü.

Estelle eline şarap mönüsünü almış, sallıyordu. Aslında amaçlı garson Tom'un dikkatini çekmekti. Oysa bu hareketini, Caroline evet oyu olarak aldı: "Estelle de katılıyor. Oybirliğiyle kabul edilmiştir. Salı Kadınları Lourdes'a gidiyor."

"Ne dedin?" Estelle'in özenle fondötenlenmiş yüzü soldu. Bakışlarında açıkça dehşet vardı. Caroline ona aldırmadı. O an için söz konusu olan Judith idi.

"Acını alamayız, Judith. Ama gideceğin yolu seninle yürüyebiliriz."

Judith, kendisini neşelendirmeye çalışan yüzlere baktı, duyulanmıştı. Koşulsuz sevgiyle sarılıp sarmalandı. Birbirleriyle bugün tanışsalar, herhalde arkadaş olmazlardı. Ancak birlikte yaşanmış on beş yıl bütün farklılıkları önemsiz kılıyordu. Judith bu ekibe bağlılığını hiç o anda olduğu kadar derinden hissetmemişti.

Estelle yaşadığı şokun etkisinden henüz kurtulamadan, şöminenin önündeki masaya Tom geldi. Tom'un artık oturmuş olan hareketlerini izlerken Luc memnundu. Altı ay gibi kısa bir sürede Tom'dan gerçek bir garson yaratmıştı. Delikanlı yetenekliydi. Eh, şaşmamak gerekirdi, babasının oğluydu.

"Şampanya servisinizi yapabilir miyim?" diye sordu Tom nezaketle.

Estelle, fısıltıdan başka ses çıkaramaz olmuştu.

"Sanırım hemen acile gitmeliyim."

Camına doktor çıkartması yapıştırılmış gösterişli BMW ani fren yaptı. Arabadan Caroline'in kocası Philipp indi, üzerinde hâlâ doktor gömleği vardı. Karısını uzun uzun aramasına gerek kalmamıştı, çift arabalık garajın kapıları sonuna kadar açıktı. Caroline, bisikletler, alet tezgâhı ve kolilerin arasına dalmış, deneyimsiz bir hac yolcusuna uygun donanım arıyordu. Yürüyüş ayakkabıları, termos, uyku tulumu, yağmurluk, sırt çantası... Şu kahrolası sırt çantası da nereye girmişti?

Hac yolculuğuna birlikte çıkmaya karar verilmesinin üzerinden altı hafta geçmişti. Yarın yola çıkılıyordu, ama Caroline eşyalarını toparlamaya fırsat bulamamıştı.

Hiç değilse Philipp Caroline'in siparişlerini getirmişti: "Yara bandı, merhem, sargı bezi, yara spreyi ve 10 litrelik bidon. Lourdes suyu işe yararsa muayenehaneyi kapatacağım."

Caroline, Philipp'in eline tutuşturduğu benzin bidonunu köşeye atıverdi. "Sen benimle dalga geç bakalım!"

"Lourdes mu? Yakup'un Yolu'na hac yolculuğu mu? Sen bu tür şeyleri ne zamandan beri ciddiye alıyorsun ki?"

"Hacca gitmiyorum. Judith'e eşlik ediyorum. Tabii sırt çantamı bulabilirsem." Caroline kolilerden birini açtı. Sustu, duygulanmıştı. En üstte mini minnacık bir beyzbol gömleği duruyordu. "Hatırladın mı? Bu, Vincent'e aldığımız ilk eşyaydı."

Giysinin altında, çoktan büyümüş iki çocukları Vincent ile Josephine'in eski oyuncakları duruyordu. Ama anılar arasında kaybolup gitmek Philippe'e göre değildi.

"Bu pılı pırtıyı neden saklıyorsun ki?"

"Torunların için!"

"Torun mu? Dede olmak için henüz çok gencim ben!"

“Philipp! Vincent de Fien de yirminin üzerindeler. Her gün olabilir bu.”

Philipp yanıt vermedi. Köşeye yaslanmış duran eski bir aynadaki görüntüsünü dalgın dalgın izlemekle meşguldü. Hemen hafif kırılmış saçlarını düzeltti, abartarak derin bir nefes aldı.

“Göbeğimi içime çektim mi, hiç de fena görünmüyorum. Yani Philipp Dede’ye benzemiyorum.”

Caroline kollarını kocasına doladı: “Göbeğinle de kabulüm-sün.”

Kocasına sokulmak, ona sarılmak, yakın olmak istiyordu, ama Philipp kendini hızla geri çekti. “Buldum seni.” Philipp, toz içindeki sırt çantasını zafer edasıyla havaya kaldırdı.

Caroline’in içi düş kırıklığıyla doldu. Kısacık bir andı ve geldiği hızla uçup gitmişti. “Görüşecek miyiz? Bu akşam yani?”

“Nöbetim var. Bebeği olan arkadaş yine gelemiyor.”

Caroline duraksadı. Hangi arkadaş? Hangi bebek? Kocasının kimi kastettiğini bilmesi şart mıydı? İkisi de mesleklerine kendilerini fazlaca kaptırmıştı galiba. Philipp’i bundan sonra ajandasına eklemeye karar verdi. “Döndüğümde baş başa geçireceğimiz bir hafta sonu istiyorum. Arkadaşlar için nöbet falan istemem...”

“... yatakta dava dosyaları falan,” diye söze atladı Philipp, “pazar sabahı suçlulardan telefon, Gertrude Teyze’nde çay saati, Salı Kadınları falan istemem.”

Son birkaç aydır aralarına giren bu gergin ses tonundan Caroline nefret ediyordu. Hele tam yola çıkmak üzereyken.

“İkimiz de birbirimize zaman ayıracağız. Şu bizim hac yolculuğundan sonra,” diye durumu alelacele kurtardı.

Philipp onu alnından öptü. “Söz.”

Philipp çıkar çıkmaz, Caroline’in gözü eski aynaya kaydı. Kendisinin bilançosu nasıldı acaba? Vücudunu eleştiren gözlerle inceledi. Herhalde gelinliğime zorlanmadan hâlâ sığabilirim, diye keyifle geçirdi içinden. Avukat arkadaşları kesinlikle

yanılıyordu. Hayatından memnundu o. Kendi yollarını çizmiş özgüvenli iki güzel çocuk, mesleki başarı, karısının kariyerini kendininki kadar ciddiye alan sevgi dolu bir eş. Ve en önemli-si: Hâlâ seks yapabiliyorlardı. Hem de birbirleriyle. Birbirlerine daha çok zaman ayırsalar yaşamları kusursuz olacaktı.

8

Daha çok zaman! Eva'nın bütün istediği, ona bir ya da iki saat daha vermeleriydi. Salı Kadınları, havaalanına birlikte gitmek üzere sözleşmişlerdi. Caroline şoförlüklerini yaparak herkesi tek tek evinden alıyordu. Eva, güzergâhtaki birinci kişiydi.

Sırt çantası hazır, antrede bekliyordu. Eva, kusursuz tasarlanmış geniş mutfağında hâlâ koşturup duruyor, tencere, tabak, fincan ve yiyeceklere son post-it'leri yapıştırıyordu. Evdekiler için her şeyi etiketlemişti, çünkü ne ev işi ne yemek zerre kadar ellerinden gelmezdi.

Ergenliğe doğru giden üç çocuğu masa başında oturmuş, Eva'nın telaşlı gidip gelmelerini ilgisizce izliyorlardı. Yanlarında da büyük Frido vardı. Adının başındaki 'Büyük', birkaç yıl önce kendi başına kendisinin açtığı bir işti. David ile Lene'nin isimlerini Eva verince, Frido üçüncü çocukta sıranın kendisine geldiği konusunda ısrarcı davranmıştı. Üçüncünün adı Küçük Frido oldu. Çünkü nüfus müdürlüğünde Frido'nun aklına alelacele daha güzel bir isim gelmemişti. Eva'nın işgüzarlığına ve aileyle ilgili çok önceden yaptığı planlara Frido'nun son karşı çıkışıydı bu. Yirmi ay sonra küçük Anna aileyi tamamlayınca, rol dağılımları kesinleşmişti. Aile ve sosyal yaşam Eva'ya bağlanmış, kocası ise çalışma, finans ve ekonomiden sorumlu süper bakan olarak görev yapmaya başlamıştı.

Frido kırk üçündeydi, bir sigorta şirketinin yönetimindeydi,

geniş bahçeli, çocuklu ailelerin gereksinimlerine uygun müstakil bir evin sahibi olmaktan gururluydu, ancak kendi ailesinde gün içinde neler olup bittiğinden bihaberdi. Eva'nın eline tutuşturduğu elle yazılmış sayfalar dolusu talimatı dikkatle inceledi. "Pazartesi günü David tenise, Frido da sosyal hizmete mi gidecek?"

Eva başıyla onaylarken gergindi. Sakın endişeye kapılma, diye kendi kendine telkin etti. Gezilerini on yürüyüş günü olarak planlamışlardı. Buna ayrıca gidiş ve dönüş yolculuğu eklenecekti. Salı Kadınları hiç bu kadar uzun bir yolculuğa çıkmamıştı.

"Bir tek Lene'nin veli toplantısının olduğu cuma ve belki bir de çarşamba günü zorlanabilirsin."

"Çarşamba mı? Kesinlikle olmaz. O gün yönetim kurulu toplantım var."

Yönetim kurulu toplantıları Frido için kronikleşmiş bir durumdu. İster veli toplantısı, çocukları okula bırakma sırası, isterse tenis kulübünün dekorasyonu, kol, bacak hatta çocuk kalplerinin kırılması olsun; ailevi sorumluluklar üstlenmeye gelince, Frido'nun yıllardır hep yönetim kurulu toplantısı olurdu. Aslında isteksiz de değildi Frido. Sadece meşguldü. Ama Eva, Romen au-pair kızın başına atmak için doğurmamıştı ki dört çocuk!

"Bunun adına görev paylaşımı denir," diye bir çırpıda savundu kendini Eva; kız arkadaşları yine kaşlarını kaldırıncı.

"Bunun adına kölelik denir," dedi Estelle sertçe. Nazlı Estelle, bavuluna her zaman gereğinden fazla eşya doldurup, başkalarına taşıtan klasik kadın örneğiydi. Estelle, çalışmazdı. Estelle, yönetirdi. Evlenerek sahip olduğu eczane zincirini, evini, yaşamını yönetirdi o. Dayanıklılıkta kocasını katbekat aşan –ki bunu söylemeye de bayılırdı– komodinin çekmecesindeki vibratörü bile onun emrindeydi.

Eva, kendine Estelle'i örnek alabilirdi aslında. Ama Eva öyle biri değildi. Aksine, içinde fokurdayan suçluluk duygusunu cevvaliğiyle örtmeye çalışıyordu.

“Yemeklerinizi hazırladım. Tayland usulü balık çorbası, domuz kızartması, üç ayrı dolgulu makarna; Lukas için vejetaryen, Lene için peynirli, diğerleri için de kıymalı.”

Buzluğu açtı; içi, üzerleri özenle yazılmış, kullanılmayı bekleyen bir ordu tupper kutusuyla doluydu. Frido derin dondurucuya dünyanın hiç değilse sekizinci harikasıymış gibi baktı. Şaşkındı, yabancı olduğu bu kültürü anlayamıyordu. Eva’nın, ailesi için aralıksız hazır ol durumu nedeniyle, ruhunu okşayacak bir söz hak ettiği kimsenin aklına gelmedi. Kendisinin bile.

“Kendine bunu yapmak istediğinden emin misin?” diye ısrar etti Frido.

“Hayır, değilim.” Eva az kalsın böyle yanıt verecekti. Ama aralarında özel bir bağın bulunduğu tekne kazıntısı Anna, beklenmedik bir anda imdadına yetiştı: “Benden sana izin, hacca gidebilirsin, anne. Anne-çocuk pasta pişirme gününde annesi gelemeyen tek çocuk olmak beni rahatsız etmeyecek, gerçekten.” Dokuz yaşındaki kız, çocuk kollarını sevgiyle annesinin boynuna doladı.

Caroline onu almaya geldiğinde, dört çocuk annesi Eva yorgunluktan bitkin bir haldeydi. Üstelik hac yolunda daha bir santim bile ilerlememişken bu durumdaydı.

“Belki uçak biletimi değiştirip arkanızdan gelebilirim.”

“Eva, her zaman bir şey çıkacaktır. David’in tenis turnuvası, Lene’nin konseri, kocanın yönetim....”

“Anne-çocuk pasta pişirme günü! Frido yönetim kurulu toplantısının ortasında çıkmak zorunda kalırsa, neler olur, bir düşünsene! Hem de okulda kakaolu kek pişirmek için!” Eva’nın sesinde büyük bir çaresizlik vardı. Caroline ona hiç acımadı.

“Gerçeği duymak ister misin, Eva? Sevdieğin insanları yıllardır işgüzarlığıyla öyle bitirdin ki, kendi çoraplarını bile bulamaz haldeler.”

Eva, Caroline’in haklı olduğunun farkındaydı. Ama yine de kendini bencil buluyordu.

“Frido bu işin içinden şahane biçimde çıkacak, Eva. Geride bıraktığın servis çölünde yolunu bulur o.”

“Öyle mi diyorsun?”

Caroline derin bir iç geçirdi. Her yıl aynı şey tekrarlanırdı. Salı Kadınları, yer ve tarihte anlaşıp kadar önce sonu gelmeyen tartışmalar yapıldı. Ardından Eva, Kiki ve Judith fikir değiştirdi.

“Çok işim var.”

“Buradan ayrılmayı başaramıyorum.”

“Kusura bakmayın.”

Caroline bunları ezbere bilirdi. Yola çıkana kadar adeta bir devlet meselesi çözümlenirdi. Sonra nihayet yolculuk başlardı.

Önce her çocuk uzun uzun sarmalanıp öpülürdü, sonra koca, sonra tekrar çocuklar. Aile, toplu el sallamak üzere bahçe kapısına dizildiğinde en önemli adım atılmış olurdu. Caroline, derin bir nefes aldı. Salı Kadınları’ndan birini arabaya almıştı artık. Şimdi sıra diğer üçündeydi.

9

Aralarında Caroline dışında, “acaba gitmesem mi” diye içinden geçirmeyen tek kişi Estelle’di. Estelle kocasına “Hacca gitmek, yeni moda ibadet şimdi,” dedi inanarak. “Yoksa aydınlanmamış tek kişi ben mi kalayım?”

Estelle’in derdi başkaydı: Yirmi beş metrekairelik gardırobuna karşın üzerine giyeceği yoktu. İlk şaşkınlığı üzerinden attıktan sonra hemen işe girişti. Estelle için bu, görevi üstlenecek birine telefon etmek demekti. İki saat sonra piyasayı avucunun içi gibi tanıyan Personal Shopper’i, Estelle’in Pi-Es’i seçkinlerin oturduğu semt Hahnwald’a gelmişti bile. Estelle’in oturduğu sokakta evler değil, sadece malikâneler vardı. Villası da, döşenmesi ve donanımıyla Estelle gibi abartılıydı. Biraz şişirilmiş, biraz

kalabalık, fazlaca altın ve biblolu. Gösterişe meraklıydı Estelle; heykeller, kurdeleler, püsküller, süslü yastıklar, tatlı tabaklarında ve yatak örtülerinde pırıl pırıl yanan Versace desenlerine bayılırdı.

“Her şeyi babama borçluyum,” diye açıklamak hoşuna giderdi Estelle’in. “Paranın kokusunu almayı ve yerinde harcamayı ondan öğrendim.” Estelle babası Willi’ye tapardı. Doğu Prusya göçmeni Willi, savaştan sonra hurda demir tüccarlığından bir servet yaratmıştı. Üzerine bomba yağmış, katedraliyle ünlü kentte hayatını tehlikeye atarak yıkıntıların altında kalmış demir parçalarını, kolonları ve rayları geri dönüşüm için satmak üzere bulup toplamıştı. Yaşam felsefesi, toplamak, ne işe yaradıklarını bulmak, sınıflandırmak ve işlemektir. Estelle bu felsefeye bazı uzantılar eklemişti: Sahip olduklarını göster. Kimseler görmüyorsa, zenginliğin ne yararı vardı?

“Bir tarza ihtiyacımız var,” dedi Pi-Es, daha kapı arkasından kapanmadan, “ki hac yolculuklarının modası geçmiş izci imajına ironik bir kıvraklık kazandırsın.” Pi-Es’i Estelle’in zaaflarını iyi bilirdi. Ne zaman büyük bir davet söz konusu olsa, derhal yanı başında biterdi. Ne var ki, yüzlerce yıllık hac yolunu yansıttıcı özellikler taşıyan bir kıyafet onu da aşıyordu. Ama bunu asla itiraf etmezdi: Kredi krizleri çağında en sadık müşterilerinden birini kaybetmeyi göze alamazdı. Bir spor mağazasının “Trekking” reyonunda keşfe çıkmak ikisinin de aklına gelmemişti. “Şöhretimi yitirmek üzereyim canım!” dedi Pi-Es peltek peltek, sonra da heyecanla aramaya koyuldu.

Yolculuk günü Salı Kadınları Pi-Es’in çabalarının sonucunu hayranlıkla izleyebilirdi artık. Estelle’in villasını sevimsiz bakışlardan ve ısrarlı Yehova Şahitleri’nden koruyan dev sürgülü kapı, ardına kadar açıldı. Ortalığı hemen bir ışık yağmuru kapladı. Estelle oldum olası şaşırtmayı bilirdi. Ama Estelle’i almaya gelen Caroline’le Eva’nın bu kez solukları kesildi.

“Önemli olan, tarzının önemini şaşırtıcı ayrıntılarla yükselt-

mektir,” diye salık vermişti Pi-Es. Zaten özel imzası her parçada kendini gösteriyordu: vücudu saran kargo pantolon (biçimli poposunun üzerinde parlayan, Swarovski kristallerinden yapılmış tarak midyesi Pi-Es’in gururuydu), en az bir düzine çok amaçlı cebi ve kürk astarlı rüzgârlık ve şık, altın yaldızlı Burberry sırt çantası. Bütün bunların yanında Estelle kolunun altına kanişini kısırmıştı. Şu minik kucak köpeğini.

“Hiçbir şey söylemeyin,” dedi Estelle. “Robin Hood ile Aslan Simba’nın karışımı gibiyim.”

Caroline püskürte püskürte güldü. Arkadaşının işte bu yönünü severdi. Estelle kendisiyle şahane dalga geçirdi. Ama başkalarıyla dalga geçmeyi daha çok severdi. Estelle’in sivri dili uzun hac günlerinde eğlence garantisiydi. Ama Estelle’in öpücüklere boğduğu kanişinden kopmayı kabul etmesi koşuluyla mümkünü bu.

Estelle’in, valizini bagaja yerleştiren tostoparлак, kel kocasından vedalaşması kanişiyle vedasına oranla hayli soğuk geçti. Öylesine kondurulmuş bir öpücüktü Estelle’ininki. Karısından en az bir baş kısa olan eczane kralı Estelle’i kendine çekip, öylesine bir ihtirasla öptü ki, Caroline’le Eva’nın utançtan yüzleri kızardı.

“Ben de Estelle’in bağlandığı tek şey o beş eczane sanırdım,” diye mırıldandı Caroline.

“Hem de bunca yıllık evlilikten sonra,” diye iç çekti Eva.

Öpüşme derinleştikçe iki kadın da vibratör hikâyesinin abartılmış olduğuna giderek daha çok inandı. Ama Estelle böyle biriydi işte.

“Anlaşılabilmek için insanın abartması gerekir,” diye hep tekrarlardı Estelle ve bu alıntının Mao’dan olduğu konusunda da çok ısrarlıydı. Judith, Uzakdoğu felsefesine yakın tek kişinin kendisi olduğunu sanmamalıydı.

Az kalsın ikisini de yere devirecek o bisiklet ortaya çıkmasaydı,

Estelle ile eczane kralı kim bilir daha ne kadar yakınlaşacaklardı. Evden alınma listesinin en sonunda bulunan Kiki de bu arada çıkıp gelmişti.

“Beni evden almaman daha kolay olur,” dedi Kiki, özür dilercesine Caroline’den yana bakarak.

Her zamanki gibi biraz uçuktu. Yürüyüş pantolonunun üzerine minicik bir elbise giymiş, arkasına da rengârenk bir sırt çantası almıştı. Otuzlarını yarıladdığı halde küçük bir kız gibi duruyordu. Bisikletinin sepetine sırt çantasına girmesi gereken birkaç eşyasını doldurmuştu.

“Yolda tamamlamam gereken bir iş var,” diye savundu kendini; arkadaşlarından biri tatsız sorular sormaya kalkmasın istiyordu. “Son günlerde stüdyo biraz...”

Kiki, stüdyoda çalışırken başına gelen olay için uygun tanımı bulmaya uğraşıyordu var gücüyle. Ama sonra, arkadaşlarına sırrını açıklamamanın doğru zamanı olmadığına karar verdi. “Biraz fazlaca hareketliydi,” diye bitirdi cümlesini.

Caroline sırt çantasına nelerin sığdırıldığını izlerken başını şaşkınlıkla iki yana sallıyordu. Kamera, kâğıtlar, kalemler, not defteri, seloteyp, bir de makas. “Fırardaymış gibi bir halin var.”

“Sorgu mu bu şimdi?” diye çıkıştı Kiki.

Caroline ile Eva bakiştılar, ikisi de şaşkıındı. Kiki’nin her gün kullandığı bisikletini Estelle’in evinde bırakmasının bir nedeni olmalıydı. Kiki pek bir garip davranıyordu. Neden bu kadar sert bir tepki vermişti acaba?

“O, sıkıntılı bir yaşta şimdi,” dedi Estelle. “Ama hangimiz değiliz ki!”

Caroline içinde ilk kez hafif bir kuşku hissetti; acaba bu yıl bu geziye katılmasa daha mı iyi olurdu? Hayatı boyunca, olayların içinden insanların usulca sıyrılmalarına özenmişti hep. Ama o bunu beceremiyordu. Caroline dakikti ve acı da verse sonuna kadar vardı. Bu kez de öyle olacaktı.

Birlikte Judith’in evine doğru yola koyuldular; arkadaşları

son anda yola çıkmadan önce mezarlığa uğramaya karar vermişti. Şimdi Arne'in sevgiyle süslenmiş mezarının başındaydı ve oradan ayrılmakta zorlanıyordu. Üzerine geçirdiği, kendisine çok büyük gelen Arne'in kareli gömleği içinde çaresiz görünüyordu.

"Böyle bir yolculuğu başarabilecek miyim, bilmiyorum," dedi Judith, kendisini mıhlanıp kaldığı yerden koparma göreviyle yanına gelen Caroline'e.

"Beni kızlarla yalnız bırakmayacaksın herhalde. Bana bunu yapamazsın," dedi Caroline.

Judith kuşkuluydu: "Sence yapabilir miyim? Hac yolculuğu? Hem de bunca kilometre? Yürüyerek?"

Caroline, Arne'in mezarından bir mum alıp Judith'in eline tutuşturdu.

"Bunu Arne adına Lourdes'a götüreceğiz. O zaman kendisi bu hac yolculuğunu yapmış kadar olacak."

Caroline, Judith'in sırt çantasını omzuna vurdu, kolunu Judith'e doladı ve onu arkadaşlarının beklediği mezarlık çıkışına doğru yürüttü.

Yaşamda öyle anlar vardır ki, her şey birbiriyle uyum sağlayarak, anlamlı büyük bir bütünü oluşturur. Şimdi böyle anlar söz konusu değildi. Beş kadın uçağa evlerindeymiş gibi yerleştiklerinde, Arne'in saatli bombası bir yandan çalışıyordu. Pim çekilmişti. Küçük işaretler, uyarılar vermişti. Kadınlar bunların hiçbirini fark etmemişti. Onun yerine havayollarının ucuz şampanyasını tokuşturuyorlardı.

"Salı Kadınları'nın hac yolculuğuna!"

"Lourdes'a ve Meryem Ana'ya!"

“Annemin şerefine!”

Uçak, Fransız Rivierası’na yaklaşırken, Frido gece vakti küçük kızı Anna ile mutfakta oturmuş, kakao bardaklarını tokuşturuyordu. Eva notlarının sekizinci sayfasına, uyuyamayan çocuğa kakaonun iyi geldiğini yazmıştı.

Anna daha ilk yudumda irkildi. “Sanırım annem kakaoyu sütle hazırlıyor.”

Frido ciddi ciddi başını salladı. Yüz otuz kişilik bir servisi yönetiyordu, ama kakao hazırlama işi anlaşılan onu aşıyordu. Gazlı ocağı yakmak için bile epey zorlanmıştı.

“En azından sıcak,” dedi Frido, kızına iyi örnek olmak için iğrenç bulamacı zorla midesine indirirken.

Anna da gözlerini kısıp babasını taklit etti.

Yukarıdan Super Mario, ancak ergenlerin katlanabileceği yükseklikte bir sesle mutluluk çığlıkları atıyordu. Herhalde üç büyük çocuk, David’in odasında toplanmış, Wii’de otomobil yarıştıırıyordu. Oysa Frido onları saatler öncesinden yatağa yollamıştı.

“Annemden iyi geceler öpücüğü almayınca uyuyamıyorum,” dedi Anna yüzünü buruşturarak.

Frido’ya kalsa, “ben de” diyecekti. Ama kızını böyle avutamazdı herhalde. “Annenin nerelerde dolandığına bakalım mı?”

Çocuk yüzünde sonunda bir gülümseme belirdi.

Anna ile Frido beş kadının göze aldığı yolu dizüstü bilgisayarda işaretlediler: Le Chemin du Piémont Pyrénéen.

“Köln’den Montpellier’ye uçtular. Orada konaklayacaklar. Yarın sabah da otobüsle şuraya kadar gidecekler.”

Frido önce hareket noktasına bir güzel çarpı koydu. Anna’nın açılış sayfasına bir harita kopyalamıştı. Anna şimdi her gün Salı Kadınları’nın kat ettikleri yolu buraya işaretleyebilecekti. Bakış-

ları babasıyla ekran arasında defalarca gidip geldi, ne diyeceğini bilemiyordu.

Çarpı, bomboş bir arazi üzerindeydi çünkü.

“Burada bir şey yok ki!”

“Var, Anna, olmalı.”

İçinden, olması için yalvarıyordu. Sadece bir baz istasyonu bile olsa. Frido’nun içinde garip bir his vardı; gelecek günlerde onu bekleyen güçlükler kakaonun hazırlanmasıyla sınırlı kalmayacaktı.

11

Böyle düşlememişlerdi. Massif de la Clape’a ait birkaç çıplak kaya, ıssız bir sokak ve terk edilmiş otobüs durağı. Fransız sabahına beş afallamış surat uyanmıştı. Salı Kadınları hac yolculuklarının başlangıç noktasına varmışlardı. Judith, yolculuğa Narbonne Plage yakınlarında başlamakta ısrar etmişti. Burası Arne’in son hac etabının başlama noktasıydı. Arne ilk günlerde günlüğüne epeyce not düşmüştü, Judith bütün bu ayrıntıları bulma ümidindeydi. St. Liziers ve Lourdes arasındaki yolu noksansız tamamlayabilmek için, üç gün sonra birkaç etabı, toplu taşıma araçlarıyla geçeceklerdi. On günlük sıkı bir programları vardı: İki yüz elli kilometreyi aşkın bir yolu yürüyerek kat edeceklerdi. Şimdi işin başındaydılar: kentli beş kadın ‘hiçbir yerin’ tam ortasıydı.

Caroline şapka, Kiki küçük kızlarıinki gibi bir eşarp, Estelle aşırı büyük, abartılı şık bir güneş gözlüğü takmıştı; Eva saçını her zamanki gibi rahat bir atkuyruğu yapmış, Judith ise acı çeken yüzünü takınmıştı. Estelle birden, bu gözlükle bir şey görmediğini anladı. Modern aksesuarını burnundan çekip aldı ve fark etti ki, görememesi koyu renk camlardan kaynaklanmıyordu. Bir şey görünmüyordu, çünkü burada görülebilecek bir şey

yoktu. Doğa dışında yani. Ondan da istemedikleri kadar vardı.

Onları buraya bırakan şehirlerarası otobüs ufukta kaybolmak üzereydi. Motor gürültüsü gitgide azaldı. Ortılığı ısıtmaya başlayan haziran güneşi altında hava pırıl pırlıdı; ağustosböcekleri cır cır öterken, bir kuş kanat çırparak önlerinden geçti, bir böcek de kurumuş toprağın üzerine yayılmış yaprakları hışırdada hışırdada ilerliyordu. Uzak bir yerdeki bir çiftlikte köpek havlıyordu. İnsandan eser yoktu.

“En azından bu Yakup’un Yolu İspanya’daki gibi dolup taşmıyor.”

Caroline, aralarında kendine gelip konuşabilen ilk kişi oldu. İlk şoku atlatmışlardı. Kiki dünyanın parasını verdiği kamerasıyla içinde bulundukları garip durumu ölümsüzleştirirken, Judith aradığını bulana kadar yol kenarını taradı. Kenardaki aşınmış bir taşın üzerinde bir tarak midyesi parıldıyordu; Yakup’un Yolu’na ulaştıklarının kesin işaretiydi bu.

“Arne son turuna burada başlamış olmalı,” diye fısıldadı Judith, üzüntüyle.

Bu anın Judith için ne anlama geldiğinin Caroline bilincindeydi. Bu yolculuğun başarıyla sonuçlanması için her şeyi göze almaya karar verdi. “Daha ne bekliyoruz?”

Judith’in koluna girdi. Yola öyle bir şevkle koyuldular ki, sırt çantalarına tutturdıkları tarak midyeleri de zıplayıp durdu. Judith, Arne’in ölümünden beri ilk kez mutluydu. Uzaklara açılmak, yürüyerek borcu kapatmak, sadece ve sadece yürümek ona iyi ve doğru geliyordu. Ve de Arne’in bir kez daha iyice yakınında olmak. Bu başlangıçta bir büyü, kutsal bir şey vardı.

Bazı insanların hac yolunda yüce varlıklarla, ilahi güçlerle bağlantı kurmak gibi bir yetisi vardı. Judith bu insanlardan biri olabilmeyi diledi. Buna açtıktı. Tıpkı Arne gibi kendini bu yola adanmıştı. Yaradılışla bütünleşmek ve de yeniden kendisiyle bütünleşmek.

“Bizim Sherpa nerede kaldı?”¹

“Ne Sherpa’sı?” diye sordu Caroline.

“Bagajımız için işte! Dış yüklerden kurtulsam, ruhani bir yolculuğa daha kolay çıkardım.”

Caroline sırtlamakla yetindi. “Başına ne aldığını umarım biliyorsun.”

Estelle aldırmadı. “Denemeye değer, değil mi?” dedi ve yola koyuldu. Gerçekten de, sıra dışı büyüklükte tekerlekleri olan şık bavulunu sürükleyip yürüyordu. “Özel üretim. Yves ölçülerime uygun olarak benim için yaptı,” diye açıkladı, Kiki’nin meraklı bakışlarını görünce.

“Arazide gidebilen dört çeker. Ben tasarlamış olabilirdim bunu.”

“Senin kullanıp atılan tabak çanaktan sorumlu olduğunu sanıyordum.”

“Bugüne kadar öyleydi. Ama şimdi şirkette kurum içi bir yarışma açıldı. Thalberg dev bir iş koparmış. Düşünsenize, bizim stüdyoda IKEA vazoları tasarlanacak. Kurum içi yarışmayı kazanan, tasarımını dünyanın dört bir yanındaki yüzlerce şubede görebilecek. İşte beklediğim şans bu.”

Estelle, Kiki’ye acır gibi oldu. Bu kızı böylesine asabi kılan bu sipariş miydi sadece? Kiki yıllardır bıkip usanmadan kariyeri için didinip dururdu. Bu, Kiki’nin heyecanla anlattığı ilk şirket içi yarışma değildi zaten. Ne var ki, tasarımlarından hiçbirisi işe yaramamıştı. Nasıl yarayabilirdi ki? Kiki, ev araç gereci tasarlıyordu: Kullanıp atılan çatal-kaşık, plastik tabak, kürdan, isimsiz plastik ıvır zıvır, ardında bir tasarımcının olabileceği kimselerin aklına gelmeyen toplu tüketim ürünleri. Oysa Kiki günün birinde bu kullan-at ürünlerden kurtulmayı umuyordu. Hem aldığı işlerde hem de erkeklerde. Ne var ki Thalberg stüdyosunda arkadan gelen genç tasarımcılar öne geçmeye çalışıyordu. Henüz

1 Sherpa, Tibet’te, Himalayalar’da yaşayan toplulukta rehberlik yapıp, yardım eden kişi (ç.n.)

sivilcelerden kurtulmamış ama çok heyecanlı stajyerler yepyeni fikirleriyle Kiki'yi sonsuza kadar ortadan kaldırmaya hazırdılar. Ama bu kez başarmalıydı Kiki. "Tasarım, performans sporu gibidir," dedi Estelle'e. "Otuzuna geldin mi işi bitmiş sayılırsın."

Estelle düşündü, peki Kiki gibi otuzunu çoktan aşanların tasarımı dünyasındaki yeri neresiydi acaba? Ama Kiki konuşmasını sürdürdü.

"Bizim stajyerler nasıl farklılar, bilemezsin," diye yakındı. "Gün boyu ellerinde su şişeleriyle dolanıyor, telefonlarını ellerinden düşürmüyorlar. Partilere de sırf ertesi gün internete fotoğraflarını koyabilmek için gidiyorlar." Kiki yine sinirlenmişti. "Anlayacağın sürekli *connected* bunlar."

Ama genç iş arkadaşlarıyla yakın dostluk kurmaya uğraştığını ve facebook hesabı açtığını kendine sakladı. Medeni hal durumunu uluorta açıklarken bile kuşkuya düşmüştü. Durumuna en yakın görünen seçenek "*It's complicated*" idi. Bir hafta içinde, başkalarının ömür boyu göremeyeceği kadar çok sayıda eski sevgili, facebook sayfasına toplanıvermişti. Sonrası daha kötüydü. Rouen'li Matthieu diye birinin kendisiyle arkadaş olmak istediği mesajı gelince, artık canına yetti. Hiçbir şekilde o "*It's complicated*"'ini Matthieu ile paylaşmaya, karşılığında da onun eski sevgilisi –şimdiki eşi–, iki tatlı kızının annesi şeklinde sürdürdüğü mutlu evliliğine tanıklık etmeye niyeti yoktu. Bir çırpıda internet arkadaşı olduğu genç iş arkadaşlarına kendini izlettirmek de istemiyordu.

"Yaşlanıyorsun tatlım," diye yaptığı sevimsiz çıkışla Estelle, Kiki'nin sorunlarına on ikiden isabet etti. Kiki, gözünü hep yarın-lara dikip yaşarken, istemeden de olsa yığınla geçmiş biriktirmişti. Böylece o büyük tasarımcı kariyeri özleminin gerçekleşemeyeceğini yavaş yavaş kavramaya başlamıştı. Tabii ortaya olay yaratacak bir tasarım çıkarırsa her şey değişirdi. Kamerasını hazırladı, vazo koleksiyonu için kendisine esin kaynağı olabilecek her şeyin fotoğrafını çekecekti. Güney Fransa'nın kendine özgü renkleri,

sabahın erken saatlerinin kokusu, doğanın hafif sesleri, tüm bunlar benzersiz bir fikrin dürtüleri olabilirdi. Bu kez olacaktı da.

Eva hâlâ otobüs durağında cep telefonunu karıştırıp duruyordu.

“Geliyorum hemen,” diye seslendi arkadaşlarına.

Telefon konuşmasına kimsenin tanıklık etmesini istemiyordu. Arkadaşlarının kendisini Annelerin Annesi diye damgalamaya bayıldıklarını biliyordu. İç huzuruyla yola çıkabilmesi için, evde her şeyin yolunda gidip gitmediğini bilmesi gerekirdi.

Eva parmağını gergin gergin tuşlar üzerinde gezdirdi, telefonu salladı. Hatta bir kaya parçasına tırmanıp telefonu havaya tuttu. Memleketindeki baz istasyonu ile bağlantı kurma çabası yine de sonuç vermedi. Telefon kesinlikle çekmiyordu.

Arkadaşları dönüp ona baktı. Eva onlara el salladı. “Tamam, geldim.” Hemen sırt çantasını kaptı, sırtına vurunca arkaya doğru devrilir gibi oldu. Yoksa çantayı fazla mı doldurmuştu? Eva sızlanarak yola koyulduğunda arkadaşları dönemeci almıştı bile. Bir, iki, üç, dört. Havanın sıcaklığı zorluyordu, sırt çantası ağırlaşıyordu, ama ayakkabıları vurmuyordu. Bunda şaşılacak bir durum yoktu, çünkü henüz beş adım yürümüşü. Bir adım yetmiş santimse, Lourdes’a kadar kaç adım yapardı bu? Hesap makinesi bulunan telefonunun ekranında aradığı sayı belirginde, keşke hiç hesaplamaya kalkışmasaydım, diye geçirdi içinden. Lourdes’a kadar dört yüz bin adım! Otobüs ve taksiyle kat edecekleri mesafeleri çıkarmıştı üstelik. Bu yolu hayatta başaramazdı.

Bir sonraki dönemeçte mola verildiğinden Eva’nın haberi yoktu. Gönülsüz bir molaydı bu. Çünkü ilk yol ayrımıyla birlikte anlaşmazlık başlamıştı.

“Soldan gitmemiz gerek. O zaman doğrudan manastıra çıkacağız,” dedi Judith. Estelle, Judith’in omzunun üzerinden

Arne'in günlüğündeki yol tarifini okumaya çalışıyordu. Judith sertçe uzaklaştı.

"Defterde ne gibi sırlar var?" diye kızdı Estelle.

Judith karşılık vermedi. Arne'in korkularının aksine, Judith günlüğe kendisine ait özel kutsal emanetmiş gibi davranıyordu. Oysa Arne'in manastır hakkında yazdıklarında heyecan verici bir yan yoktu. Benedict rahiplerinin kendisini nasıl candan karşılayıp ona ekmek, keçi peyniri ve kendi şaraplarını sunmalarını inceden inceye anlatmıştı. Ayın saatlerinde hava Gregoryan ilahileriyle doluyordu. Judith, Arne'in sığındığı manastıra ayak basacağı anı dört gözle bekliyordu. Kim bilir, rahipler Vahşi Batı'dan gelmiş kovboyu andıran hac yolcusunu belki de anımsarlardı.

"Yolu solunuza alın, doğu yönündeki daha az kullanılan patikayı izleyin," sözleriyle, Caroline Judith'in düşüncelerini böldü. Bir hac rehberindeki yol tarifini okuyordu. Tam Caroline'e göre bir davranıştı işte. Yapılacak işi bir başkasının biliyor olmasına asla güvenmezdi o. "Sağdan devam ediyoruz."

"Soldan."

Ne olacaktı şimdi? Judith ile Caroline'in parmakları açıkça iki farklı yöne işaret ediyordu.

Nihayet Eva da nefes nefese onlara yetişmişti.

"Dikkat, hava gerginleşti," diye fısıldadı ona Kiki.

Judith ile Caroline, ellerinde kitapları, ringe çıkmış, ilk raundun düdüğünü bekleyen boksörler gibi karşılıklı duruyorlardı. Judith'in içi öfkeyle doldu: Caroline nasıl olur da bu şekilde müdahale edebilirdi?

"Benim için Arne'in gittiği yolu izlemek önemli!"

"Ama yanlış yön yine de."

"Aziz Yakup'un yollarında yürüyorsan, plan yapamazsın, diye yazmış Arne. Yolda karşına çıkacaklara hazırlıklı olmalısın."

Diğer üç kadının bakışları Judith ile Caroline arasında gidip geldi, sanki ikili tenis maçına çıkmıştı.

"Ben her şeye hazırlıklıyım. Yeter ki doğru yönde ilerleyelim."

“Bu benim yolum. Onu bana Arne çizdi.”

“Bu, yüzlerce yıllık, kesinleşmiş Yakup’un Yolu’dur. Arne bu yolu yürüten ilk kişi değildi.”

“Sen, bana eşlik ediyorsun, ben sana değil!” diye, incecik, zarif bir kişiden beklenmeyecek bir hiddetle Caroline’e çıktı Ju-dith. Caroline ve gerekçeleriyle daha fazla uğraşmadı, ayağını yere vura vura ilerledi. Yönü, Arne’in günlüğünde tarif ettiği yoldu.

“Biz, Judith’e destek olmak için geldik.” Kiki, Caroline’e özür dilercesine bakıp, Judith’e katıldı. Diğer ikisi de onu izledi.

“Arne belki de kestirme bir yol biliyordu,” diye seçimine bir açıklama getirdi Eva.

Estelle de yeniden harekete geçmişti. “Yönetilen manastırlar beni dayanılmaz tahrik eder.”

Bavulunun tekerlekleri taşlı yolda takırdıyordu.

Caroline Köln’de özel olarak bir hac bürosuna uğramıştı. Bilgi almış, bir de hac rehberi edinmişti. Bu yol için yazılmış tek rehber kitap Fransızcaydı. Ne de olsa söz konusu edilen az kullanılan bir Yakup’un Yolu idi. Judith’in yanıldığını biliyordu. Caroline, grubu ikna için son bir girişimde bulundu: “Bugün en az yirmi sekiz kilometre ilerlemeliyiz. Daha en başta yanlış yön seçersek, asla Lourdes’a varamayız.”

Kadınların hiçbirinden tepki gelmedi. Judith’in yanında saf tutmuşlardı.

Caroline öfkesiyle kalakaldı. Hac yürüyüşünün ilk beş dakikasında Salı Kadınları ilk dağılma tehlikesiyle karşı karşıyaydılar. Her şeyi riske atmak için henüz çok erken, diye düşündü Caroline.

Asık suratla dört arkadaşının peşinden yürüdü. Çimenlerin neredeyse tamamen örttüğü, üzerinde bir tarak midyesi duran bir taşın yanından geçip gitti. Yeşillikler arasından sadece ok görünebiliyordu; o da farklı yöne işaret etmekteydi.

“Şu haccı da kim akıl etti acaba?” diye beyninin içi alev alevdi Eva’nın. Adımlarını saymaktan vazgeçmişti artık. Tepelerin arasındaki düzgün arazide uzanan birbirinin aynı üzüm bağlarından geçen gölgesiz ve sonsuzmuş gibi duran yolda Eva’nın tek derdi, attığı her adımı tamamlamak ve bir sonraki için güç toplamaktı. Günahlarının yükü çok ağırdı. Eh, doğaldı da, çünkü Eva bu günahı özellikle geceleri buzdolabının önünde işliyordu. Yemek sırasında güçlkle de olsa kendini tutmaya çalışıyordu. Ama mutfaktaki savaş alanı boşalıp, yıkanan son çamaşırlar asıldıktan, çocuklara Latince kelimeler sorulduktan ve dört çocuk da odalarına çekildikten sonra herhangi bir zaafa direnecek gücü kalmıyordu. Belki daha az yemek pişirmeliydi. Artanlar olmasa zaafılar da olmazdı. Ama Eva, kapısı herkese açık, habersiz konukların zengin bir sofraya kurulduğu evde yaşamayı seviyordu.

Belki de kendi çocukluğunda içine yer etmiş eski bir yaraydı bu. Eva, genç kızlığında birilerini eve çağırmaya cesaret edemezdi. Annesinin dekolte çiçekli kıyafetiyle odaya dalarak kendini yatağa bırakıp “Ben Regine, Eva’nın moruğuyum,” türünden sözlerle kızının belki de erkek arkadaşı olabilecek gençleri ürkütüp kaçırmaya kalkıp kalkmayacağından emin olamazdı hiçbir zaman. Regine kendisini, hem kızının en yakın arkadaşı hem de ebedi gençliğin cisme bürünmüş hali sanırdı. Kızının ve torunlarının kendisine ismiyle hitap etmelerini isterdi. Yine de, Regine ne zaman o korktukları ziyaretlerinden birini yapsa, Anna heyecanla, “büyükanne” diye boynuna atılmaktan geri kalmazdı. Anna’ya bu konuda söz geçirmek olanaksızdı. Çünkü anlayamıyordu: Regine, yakında yetmişine basacaktı ve onun büyükannesiydi. Büyükanneye de büyükanne denirdi. O kadar. Yeni nesli

şahane bir geleceğin beklediğinden Eva'nın hiç kuşkusu yoktu.

Eva'nın kendini bulmak için yollara düştüğünü Regine duysa, bayılırdı. "Üç hafta Hindistan, ancak o zaman on bir ay Köln'e dayanabiliyorum," derdi hep eskiden. Eva çocukluğunda, kendisinin de Regine'nin güçlkle katlanabildiği şeylerin bir parçası olduğunu düşünürdü. Regine'nin Aşram'a yaptığı yolculuklar Eva'nın mutluluk dinlenceleriydi. Çünkü o zaman kuralcı büyükannesi Lore'de kalırdı. Lore'nin kurallar kataloğu, ki buna pazar günleri kiliseye gitmek de dahildi, Eva'ya iyi gelen bir tezatlar programıydı. Eva, birisine güvenebilmeyi, emin ellerde olmayı, hatta yasakları bile severdi. Kiliseyi zaten severdi. Frido'nun bir Katolik cemaatin aktif üyesi olduğunu öğrendiğinde çok mutlu olmuştu. Kocasının, kendisine hemen kucak açan geniş ailesi içinde çok rahat etmişti. Frido'nunki gibi aileleri Eva televizyondan bilirdi, özellikle de Walton'ları. Ne yazık ki Regine Hindistan'a üç yıl içinde yaptığı beş tatilin ardından buradan bıkip, kendini Köln'de aramaya başlamıştı. Eva keşke babasını tanımış olsaydı. Ama Regine onun kimliğini asla açıklamadı. Eva ne zaman kurcalamaya kalksa, "Orta sınıf küçük bir aile kimi ilgilendirir ki," diye kestirip atardı.

"Beni," derdi Eva çekinerek.

Ama Regine bunu oldum olası duymak istemezdi.

İnsana saç baş yolduracak bir durumdaydı Eva: Yabancı olduğu şu doğanın içindeki büyüleyici manzara ve panoramanın tadını çıkarmak yerine, canı yanarak metre metre ilerliyor ve anesini düşünüyordu. Oysa Regine'yi çoktan geride bırakmıştı. Eva, hayatını Regine'ninkinden farklı yaşayabilmek için her gün yeniden didinirdi. Bazen, çocuklarının çekinmeden arkadaşlarını çağırabildikleri kapıları açık, konuksever bir evin, gerçeğe dönüşmüş halinden çok düşüncesini sevdiği kuşkusuna kapılırdı. Birkaç yıl önce satın aldıkları parkın yanındaki büyük, gösterişli evde her zaman hareket vardı. Bahçedeki oyun ve futbol

sahası çevredeki bütün çocuklar ve gençler için çekim alanıydı. Çocukların oyun arkadaşları ihtiyaç gidereceklerse, ilk adres onların eviydi; tuvalet, bir şeyler içmek, yara bandı, telefon, bisiklet pompası, sonra yine tuvalete gitmek için gelirlerdi. Eva her şeye yetişirdi. Çalan her zile koşmamak için evinin kapısını açık bırakan Köln'deki tek kadındı herhalde.

Yürümek. Evet, yürümek. Bir adım daha. Sonra bir tane daha. Ne kadar kalmıştı acaba? Eva bakışlarını tozlu zeminden kaldırdı, tünelin ucunda ışık gördü. Kırma taşlı dümdüz yol hafifçe yukarı tırmanıyordu. Eva emindi: Yukarı çıktıklarında manastırı görebileceklerdi. Günümüzde rahiplerin de telefonu vardı. Sonunda Köln'ü arayabilecekti. Cesaretini ve kalan son gücünü de topladı. Az bir yol kalmıştı, bunu da başarırdı. Birinci etabı tamamlamak üzereydi. Hac yürüyüşü pek zor değildi aslında. Birkaç adım daha vardı.

Bakışları otlarla kaplı yoldan çukurdaki araziye kayınca gördü ki, burada da geride bıraktıkları yol gibi in cin top oynuyordu. Eva işte o zaman bu hac yoluculuğunda tek bir hata işlediğini anladı. Hatası, bu çılgın maceraya evet demiş olması.

13

“Şahane değil mi?” dedi Kiki, arkasında boylu boyunca uzanan Akdeniz ve tatil beldesi Narbonne Plage'nin büyüleyici manzarasını görünce. Her adımda sızlanan ve inleyen Eva'nın aksine, yürümek Kiki'yi hiç zorlamamıştı. Kendisine o güne kadar bir otomobil alamamasının, aslında büyük bir avantaj olduğunu gördü. Stüdyo Thalberg, kent dışındaki eski bir sanayi sitesinin içindeydi. Tuğladan büyük hollerde eskiden ağızlara layık büyüklükte etler kesilirken, şimdi burası önde gelen medya ve tasarım kuruluşlarına ev sahipliği yapıyordu. Hava koşulları ne

olursa olsun, Kiki buraya bisikletle gelirdi. On iki kilometre gider, on iki kilometre dönerdi. Bir de müşteri ziyaretleri ve üretim tesisine gidiş gelişler vardı. Bu yolları da genelde bisikletiyle kat ederdi. Kiki, hac yolculuğu için iyi hazırlanmış biriydi.

Sıcak hava teninde gezindi. Her yer bolluk, yaz, fıstık çamı, kekik ve biberiye kokuyordu. Işık, renk, gölge ve kokuların dansından Tanrı mı yoksa büyük patlama mı sorumluydu, Kiki'nin umurunda bile değildi. Buna kafa yormak başkalarının işiydi. Havanın genelde bulutlu geçtiği Köln'den uzaklaştığı için mutluydu.

Kiki, Salı Kadınları'na bir şey anlatmamıştı. Arkadaşlarının haberi yoktu. Ne stüdyodaki sorunlarından ne de her pazartesi hesap dökümü formunda evine gelen kötü haberlerden. Kiki, üç kuruşa beş takla atarak yaşamak için haftada altmış saat çalışıyordu. Thalberg, çalışanlarının CV'lerinde ünlü şirketin adını geçirerek, emeklerinin karşılığını aldıklarını düşünürdü. Estelle yola çıkmadan cebine gizlice para sokmuş olmasaydı, yıllık gezi Kiki için suya düşerdi.

"Thalberg'in seni sömürmesine neden izin veriyorsun?" diye eleştirmişti onu Estelle, Kiki'nin hac yolunda bile çizim defterini yanından ayırmadığını görünce.

"Thalberg'in yanında çalışıyor olmak, tasarım cennetine yücelmek gibidir," demişti Kiki hayran hayran.

Altı yıl önceki iş görüşmesinde portfolyosunu Thalberg'e sunmaktan ve ona yeteneğini belgelemekten pek gururlanmıştı. Thalberg tasarımcı, sanat direktörü ve kurnaz işadamıydı. Dergilerin defalarca "Yılın Tasarımcısı" seçtiği biriydi. Thalberg, tasarımları dünyanın önde gelen tasarım müzelerinde sergilenen biriydi. Bu Thalberg, Kiki'nin yeteneğine güveniyordu demek ki. Kiki'nin tasarımlarını canlı, yenilikçi, esprili ve seksi buluyordu. Sigortalı işe alındığını duyunca, bu taltif beyninin içinde öyle bir uğultu yaratmıştı ki, maaş tutarını duyamamıştı. Thalberg'in yanında çalışabilmek için ne tasarımcılar varını yoğunu vermeye

hazırdı. Kiki onlardan bir adım öndeydi. Varını yoğunu çıkarıp vermişti ve şimdi de karşılığında Thalberg'in kendisine ödediğiyle ayakta kalmaya çalışıyordu.

"Thalberg bir fenomen," sözleriyle seçimini savundu Kiki. "O kadar çok şey öğreniyorsun ki. Vasat bir fikri birkaç el hareketiyle nasıl da harika bir tasarıma dönüştürdüğünü görmelisin. "

Thalberg'in usta ellerine aldığı son orta çaplı tasarımın kendine ait olduğunu özellikle sakladı Kiki. Havayolları için tasarladığı şu kahrolası plastik çatal-bıçaklar hani! Geliştirme aşamasında, az kalsın kendi prototiplerinden birini kendine saplayacaktı. Ne yazık ki bıçakları bu iş için fazla kör, fazla çürük, fazla zayıf ve fazla çirkindi. "Anlaşılan günümüz *business class* standartlarından haberiniz yok," diye bütün ekibin önünde onu azarlamıştı Thalberg.

"Nasıl olsun ki," diye söylenmişti Kiki. "Bana ödediğiniz parayla olsa olsa ucuz uçaklara binebiliyorum. Onlar da kuru ekmekten başka bir şey servis etmiyor." Tabii ki söze dökememişti bunu. Zaten Thalberg çoktan, Kiki'nin çatal bıçağına uygun tabağı tasarlayan ve durumu ondan farklı olmayan bir arkadaşının çalışma masasına geçmişti bile.

"Tasarım, dekatlon gibidir. İniş çıkışlar arasındaki hızlı geçişlere dayanmayı öğrenmeyi gerektirir," diye okulda öğrenmişti Kiki. Bundan böyle yenilgilere katlanmak istemiyordu. Artık başarı istiyordu. Thalberg için çalışan tasarımcılar arasından sıyrılmasını sağlayacak bir iş yaratmak istiyordu.

Her şey, vazo koleksiyonunun belkemiğini oluşturabilirdi. Kiki, hac yürüyüşünün her adımında kamerası için yeni motifler keşfediyordu. Eski bağbozumlarının dile geldiği dallı budaklı bir asma, üzerinde kertenkelenin güneşlendiği özgün biçimli bir taş, yol kenarındaki yabancı orkideler, Massif de la Clape'ın uçurumlarında tüm haşmetiyle yükselen yırtıcı kuş.

"Bu, yere serilen hac yolcularını bekleyen bir akbaba," dedi Estelle korkuyla; sızlanan Eva'ya acıyarak bakıyordu. Estelle, doğanın güzelliklerinden anlamazdı.

“Yine neyin fotoğrafını çekiyorsun,” dedi Estelle merakla Kiki’ye; arkadaşı, epeyce uzun süre güneşte kalmış ve solmuş bir kâğıt parçasının üzerine tüm dikkatiyle eğilmişti.

“Şu soluk renklere baksana. Sanki oraya üflenmiş gibiler,” diye keşfini övdü Kiki; iç içe geçmiş desenlerin ancak Emilio Pucci ya da Missoni koleksiyonlarına ait oldukları zaman Estelle’in ilgisini çektiğini aslında çok iyi biliyordu.

Kiki, eski gazete parçasını, kanatları renk paletini andıran yusufçuğu, kısacası ne bulsa fotoğraflıyordu. “Thalberg doğal motifleri beğenir.”

“Thalberg sadece kendini beğenir,” diye uyardı Estelle; Kiki’nin patronuyla birkaç kez golf kulübünde karşılaşmış, nasıl biri olduğunu anlamıştı. “Öylesine kibirli ki, ona kalsa tek başına oluşturduğu bir grup fotoğrafı ister.”

Aslında haksız da sayılmazdı. Ama bu, Thalberg’in kökeniyle ilgiliydi. Hessen eyaletinde bir kasabada büyümüştü. Beldeye, orada kurulu bir ayakkabı fabrikası hâkimdi. Bütün anneler ve babalar orada çalışırdı. Thalberg’ler hariç. Fabrika onlarındı. Thalberg evde hizmetçilerle büyümüş, sosyal farklılıkları vurgulamayı daha ufacak çocukken öğrenmişti. Kiki’nin patronu, farklı, yaşlı sermayenin genç ve yaratıcı beyinlerle buluştuğu çevrelere girip çıkardı. Herkesin birbirine sen dediği bir meslekte Thalberg çalışanlarıyla mesafeyi korumayı bilirdi.

Vazo siparişi, birinci lige tırmanma ve yeteneğini gösterme yolunda Kiki’nin şansıydı. Kendini hem Thalberg’e hem de IKEA’nın büyük siparişinden söz edecek basına gösterebilecekti. Haberleri önünde görür gibiydi: “İlahi tasarım”; iri puntolu kırmızı harflerle böyle yazacaktı, altında da onun tasarımının ortaya çıkma hikâyesi yer alacaktı. “Fikirler hac yolculuğum sırasında doğdu.” Böyle bir cümle *Schöner Wohnen* dekorasyon dergisinin röportajında şık dururdu. “Dindar biri değilim,” diye yazdırırdı kendisinden etkilenmiş bir gazeteci kıza, “ama Lourdes’a yaptığım hac yolculuğu kariyerimin dönüm noktası oldu.”

Bu ya da buna benzer şeyler yazılırdı. Önemli olan, aklına o başlığı hak edecek bir fikrin gelmesiydi. “İlahi tasarım”: tam da bunun peşindeydi Kiki.

Kamerasının vizörü, ıslıl ıslıl yanan yeşil bir böcek yakalamıştı. Üçgen kafalı hayvancık baş aşağı bir bitkiye asılmış, yaklaşacak bir avı hazırlıksız yakalamayı bekliyordu. Arka bacaklarını, iyice uzattığı gövdesinin arkasında bükmüştü.

“Bir peygamberdevesi,” dedi Caroline. “Bunlar güney bölgelerde pek kalmadı artık.” Caroline’den bir çırpıda çıkıveren bilgiler Kiki’yi hep şaşırtırdı.

Estelle gözlerini devirdi: “Peygamberdevesi mi? Tam da Yakup’un Yolu’na uygun. Burada böcekler bile Katolik.” Bu kadar doğa Estelle için yeterliydi artık. “Arne’in şu ünlü manastırına çoktan varmış olmamız gerekirdi,” diye söylendi.

“Hiç de değil,” diye kestirip attı Caroline. “Çünkü yanlış yönde ilerliyoruz.”

Sesini, ekibin en önünde yürüyen Judith’in duyabileceği kadar yükseltmişti.

14

Judith kan ter içindeydi. Hayır, ağır ağır tepeye yaklaşan, renkleri silen ve asmalarla dolu tepelik arazide çalışmayı olanaksız kılan güneş değildi bunun sorumlusu. Durumunun nedeni, gördükleri ve hissettikleri de değildi. Judith’i huzursuz eden, görmedikleri idi. İçilebilen buz gibi suyuyla usul usul akan dere, Arne’in çarpıp elini kestiği kırık köprü korkulukları, gölgede duran çürümüş bank, üzerine yıldırım düşmüş, kütüğünde yeni bir yaşamın yeşerdiği fıstık çamı; Arne’in günlüğünde allayıp pullayıp anlattığı bütün bu ayrıntıları Judith o ana kadar boşuna arayıp durmuştu.

“Daha dikkatli bakmalısın,” diye için için yakarıyordu Judith. Arkasından hiç durmadan sel gibi yorum yağarken, gördüklerini nasıl bünyesine alabilecekti ki?

“Şayet manastırı bulamazsak,” dedi Estelle, “bazı fikirlerim olacak. Asistanım çevredeki bütün restoranları araştırmıştı.”

Sırt çantasından birkaç bilgisayar çıktısı çekip aldı, en yakınlarındaki birkaç yıldızlı restoranın mënüsünü ballandıra ballandıra okudu: “Hamura sarılmış şamfıstıklı geyik eti, marine edilmiş vermut soslu nehir yengeci. Buraya uzaklığı yirmi kilometre bile değil. Bir güzel şımartılırdık.”

“Hac yolculuğu eziyet vermeli, yoksa yararı olmaz,” diye arkadaşına akıl verdi Kiki. “Yolun sonunda bütün günahların bağışlanacak.”

Estelle’in iyi yemekten daha çok ilgisini çeken şey, iyi hikâyelerdi. Lafın dolandırılmasından hiç hoşlanmazdı. Hayat bunlarla uğraşamayacak kadar kısıydı çünkü. En iyisi hemen didiklemektir: “Yine yolunda gitmeyen bir erkek hikâyesi mi var yoksa?”

Kiki, el hareketiyle geçiştirdi: “Dönüşte sorun kendiliğinden çözülmüş olacak.”

“Havada çözülp giden sorunlardan mı?” dedi Caroline keyifli bir sesle. “Buna benim suçlular da inanıyor. Ama hesap hiçbir zaman tutmaz. Zaten nasıl tutsun ki? Beni dinlemeyen yolunu kaybeder.”

Judith farkındaydı, Caroline’in sözlerinin hedefi kendisiydi. Caroline gibi belagat ustası, Kiki gibi de hazırcevap olmayı çok isterdi. Arne’in da böyle durumlarda söyleyecek eğlenceli bir sözü olurdu. Gerginlikleri espriyle yumuşatmayı ömrü boyunca hep başarmıştı o.

Keskin bir gürültü onu kederli düşüncelerinden ayırdı. Eva’nın telefonu çalıyordu. Eva rahat bir nefes alıp telefonunu açtı. Bağlantının kurulabildiği bir yer bulmuştu nihayet! “Frido! Nasılsınız? Öyle kaygılandım ki.”

Ama bağlantı öyle kötüydü ki, Eva sesini duyurabilmek için avazı çıktığı kadar bağırarak zorundaydı. Judith ve diğerleri konuşmayı zorunlu dinliyorlardı. Frido'nun hattın diğer ucunda söylediklerini tahmin etmek hiç de zor değildi.

"Frido, sosu hazırladığımı biliyorum."

Eva talimatlarını hızla ve tek tek sıraladı. Judith, Eva'nın Frido'ya gösterdiği sabra şaşırırdı.

"Buzlukta, dolapta değil."

"Orta çekmeceye baktın mı?"

"Kırmızı etiketli."

Eva hem yürüyüp hem konuşmakta zorlanıyordu. Güçlkle nefes alabiliyordu.

Judith gökyüzüne bakıp sessiz sessiz dua ederken, Kiki bahse girmeyi önerdi: "Frido'nun masaya yemek koyamayacağına on euro'ya bahse girerim."

Buna karşılık Estelle, "Kanişim bile kendi yemeğini kendi bulabiliyor," dedi.

Frido ile konuşmanın nasıl ilerlediğini hepsi pür dikkat dinliyordu.

"Aynen! Şimdi de hepsini ısıtacaksın," dedi Eva.

Asıl Estelle'in korkusu büyüktü: "Umarım mikrodalgayı kullanabiliyordur."

Cümlesini tam bitirmişti ki, Eva öfkeyle bağırdı: "Frido, mikrodalga olur mu hiç!"

"Senin yeniden yemek pişirmeye başlaman gerek Estelle," diye kıkırdadı Kiki.

Estelle içrelemiş numarası yaptı: "Yemek yapmayı biliyorum. Hele çay konusunda kimse elime su dökemez."

Judith, hac yolculuklarıyla ilgili çokşey okumuştı. Ama yazıların hiçbirinde, telefona asılıp evdekilere mikrodalga kullanımı ve bunun yol açtığı antioksidan kaybı nedeniyle oluşan kireçlenme, kanser ve katarakt hakkında konferans veren bir hacıya rastlamamıştı.

Eva'nın yüzü domates rengini almıştı.

"Frido'nun zorlanacağını biliyordum," diye fısıldadı arkadaşlarına bakarak. "Ama okuması yazması yokmuş gibi davranacağı hiç aklıma gelmemişti."

Başını iki yana sallayarak elini mikrofondan çekti ve sabırlı eş ses tonuna döndü: "Sosu sıcak su içinde ısıtacaksın. En iyisi alçak tencerenin içine su doldur. Hayır, kırmızıya değil. Evet, ona. Beş ile yedi dakika arası. Tamam, tabii ki kapatmıyorum."

Judith artık konuşmayı dinlemiyordu. Bir şey keşfetmişti. Şu karşıda duran o köprü olmalıydı. Derenin üzerindeki dar köprü-nün korkulukları iyice paslanmıştı, tehlikeli bir görünümü vardı. Judith rahat bir nefes aldı. Arne'nın sağ elini kesen demir parçası buydu herhalde. Doğru yoldaydılar. Elini dikkatle o keskin metalin üzerinde gezdirirken, bu macerayı neden göze aldığını hatırladı. Keskin kenarlı eğri büğrü madeni korkuluk hâlâ yola doğru çıkıntılıydı. Ama bu kez sol taraftaydı. Judith, günlüğün ayrıntılarını arkadaşlarıyla paylaşmadığı için çok memnundu.

15

Yetmişti artık. Acilen mola vermeliydiler. Judith bitkin bir halde kendini heybetli fıstık çamının gölgesine bıraktı.

Kiki yürüyüş ayakkabılarını çıkarmış, yürümekten perişan olmuş ayaklarına masaj yapıyordu. Günahlardan arınmak zor işti. Özellikle de ayaklar için.

"Ayaklarım uyuşmuş," diye sızlandı.

Karlar içinde yatan melek tasviri yapmak istercesine, kollarını ve bacaklarını açıp çimenlere uzanmış olan Estelle iğrenerek burun kıvrırdı: "Kokularına bakılırsa, çoktan leş oldular sanmış-tım."

Her şeyde olumlu bir yan aramaya ve bulmaya alışkın Kiki bile sinirlenmişti. "Saatlerdir daire çizerek dönüp duruyoruz," diye söylendi, Judith'e doğru suçlarcasına bakarak.

Caroline'in saatlerdir anlatmaya çalıştığını Estelle dile getirdi: "Kesinlikle yanlış yoldayız."

Judith Caroline'le göz göze gelmemeye çalıştı. Elbette soruları vardı, elbette dikkatini çeken tutarsızlıklar olmuştı. Ama bu sadece onu ve Arne'ı ilgilendirirdi. Durumu kurtarmaya çalıştı: "Öyleyse öyle. Önemli olan, insanın içinde ne olup bittiğidir."

Estelle ayakkabılarından kurtuldu. Ayakları kabarcıklarla kaplıydı, korkunç su toplamıştı ve derisi sıyrılmıştı!

Judith aldırmadan sözüne devam etti: "Arne diyor ki, insanın kendinden hiç beklemediği duyguları hac yolculuğu ortaya çıkarır."

"Öldürme isteği," dedi Estelle.

"Bilinçli ilerlemelisin, Estelle," diye yumuşacık bir sesle arkadaşını bilgilendirdi Judith. "O zaman bünyen de doğal yoldan yeni yaşam hızına ayak uydurur. Ancak o zaman kendini yeniden keşfedebilirsin."

Bu içrek tekdüze tempoya, anlayış dolu, fısıltılı sese Estelle son noktayı koydu: "Kim söylemiş bunu? Peygamber Arne mı? Görelim bakalım."

Estelle, çimenlerin üzerinde duran günlüğe merakla elini uzattı. Ama o daha elini bile değdiremeden Judith defteri telaşla kapıp aldı. Arne'ın vasiyeti kimseyi ilgilendirmezdi.

"Hangi ruhani güçlüklerin beni beklediğini merak etmiştim," diye kendini savundu Estelle.

Judith'in içi çaresizlik ve öfkeyle kaynıyordu. Yakup'un Yolu'na arkadaşlarını neden getirmişti ki? Hac yolculuğuna tek başına çıkmalıydı. Arne'ın izlerini sürerek yol almak, Salı Kadınları işine burunlarını sokmadan da yeterince güç bir işti.

Arkadaşlarının çıldırtan yorumları, sessiz eleştirileri ve arkasında ara vermeksizin süren dırdır, ortamı zehirliyordu. Gruptan biraz uzaklaşıp, Fransa'ya gelme nedenine yoğunlaşmaya çalıştı. Ekleyeceği bir son bölümle, Arne'nin günlüğünü hak ettiği finale tamamlamak istiyordu.

Usulca defteri aralayıp, Arne'nin dolmakaleminin kapağını açtı. Judith, ilkokulda Pelikan dolmakalemiyle defterlerini karaladığı günden bu yana eline dolmakalem almamıştı. Arne'nin bu modası geçmiş mirası artık üretimden kalkmıştı. Hem de gerçek anlamda. Düzgün yazılmış bilgece düşünceleri kâğıda aktarmak yerine, Arne'nin hatıra defterine Judith'in bıraktığı ilk şey, kobalt mavisi ıslak bir leke oldu. Judith gözlerinin yaşla dolduğunu hissetti. Onu hep küçük şeyler altüst ederdi: Radyodan birlikte dinledikleri bir parça, Volvo'dan, Arne'ı yeni modellerinin tanıtımına davet eden bir mektup, komşunun kedisini kendi balkonlarına çekebilmek için Arne'nin sürekli doldurduğu kurumuş süt kabı. Şimdi onun günlüğüne şu çirkin lekeyi yapmıştı. Arne olsa, biçiminden yola çıkarak lekeyi olumlu bir şekilde yorumlamaya çalışırdı. Çıktıkları ilk tatillerinde, Baltık Denizi'nin üzerindeki bulutlardan geleceklerinin tahminini yaptığı gibi.

“Ben deneyimli bir bulut kâhiniyim,” demiş, bulutların Kara Orman pastasına benzediğine Judith'i inandırmaya çalışmıştı Arne. “Bizi sağlam, tatlı yıllar bekliyor,” diye kulağına fısıldamıştı. Judith de ona inanmıştı. Ta ki her şeyin değiştiği güne kadar.

Artık bunları düşünmek istemiyordu. Yaşananlardan kurtulmalıydı. Artık Arne'nin hasretini çekmek istemiyordu. Kimi insanlar hatırlamak için günlük tutardı. Judith ise unutmak için yazmak istiyordu. Bulutları ve sonrasında olan her şeyi. Mürekkep lekesinin anlamını fark edebilmek için büyük bir düşünme gücü gerekmiyordu. Leke, fırtına öncesi bulutlara benziyordu. Tanrılar onun üzerine şimşekler yağdırmaya hazırды.

Judith sayfayı hızla çevirip baştan başladı. 17 Haziran, Perşembe. Yine takıldı. Hac yolculuğunun ilk bölümü hakkında ne yazmalıydı? Arne'ın günlükteki tariflerine harfiyen uymuştu. Buna rağmen yolunu kaybetmişti. Judith, kendisini şaşkına çevirenin yorgunluk olduğuna inanmaya çalıştı.

16

"Neye gereksinimimiz var, biliyorum," dedi Eva neşeyle. Soluk soluğa arkadan onlara yetişmiş ve bir bakışta Salı Kadınları'nın keyiflerinin yerinde olmadığını anlamıştı. Biraz ileride Judith, meditasyon pozisyonuna geçmiş, ayaklarını gökyüzüne doğrultarak gözlerini kapatmıştı.

"Arne hayattayken bu kadar tantana yapmazdı bu," dedi Estelle, arkadaşının garip davranışını görünce.

"O, kocasını kaybetti, Estelle. Böyle zamanlarda insanın abartmaya hakkı vardır," diye Judith'i savundu Eva. Arkadaşı için endişeleniyordu. Judith, Salı Kadınları'nın acılar kraliçesiydi. Kai'yle olduğu dönemlerde de sorunları çözmek yerine onları tartışmayı severdi. Arne'ın ölümünden beri sesi soluğu kesilmişti. Judith konuşmak istemiyorsa bu, alarm zilleri çalıyor demekti.

Eva ağır sırt çantasını yere indirdi. Bu arada Köln'de masaya sıcak bir yemek konabilmişti. Artık içi rahatlamış olarak kendisiyle ilgilenebilirdi. Bir de acilen canlandırılması gereken arkadaşlarıyla. Hac yolcusu arkadaşlarının şaşkın bakışları arasında Eva, sırt çantasından dillere destan bir piknik yarattı. Çıkardığı incecik masa örtüsünün, Thalberg stüdyosundaki ilk tasarımlarından biri olduğunu Kiki sevinçle fark etti. Ama çok geçmeden desen görünmez oldu. Örtünün üzerine birbirinden nefis yiyecekler dizildi: Zeytin, salam, peynir, poğaçalar, peynirli krakerler,

kurutulmuş domatesli mini kekler ve cevizli-havuçlu kek dilimleri. Hac tekniği açısından bunları sırtta taşımak olacak iş değildi. Ama Eva'nın leziz gizli silahı, tüm yaşam güçlerinin yeniden canlandırılması demekti.

“Frido'yu anlıyorum. Ben de seni bir yere göndermezdim. Müthişsin,” dedi Estelle.

Eva mahcup, arkasını döndü. İltifatlar onu utandırmıştı. “Birkaç ufak tefek işte. Önemli değil,” diye geçiştirdi. Oysa pikniğin planlaması ve hazırlığıyla günlerce uğraşmıştı. Asıl zahmete onca yükü oraya kadar sırtında taşıyarak girmişti.

Eva, yanında getirdiği plastik tabakları doldurdu, herkese hizmet etti, diğerlerinin yediklerini beğenmesinden mutlu oldu. Saatlerce yürüdükten sonra gölgedeki şu basit yer, cennet gibi geldi hepsine. Salı Kadınları tembel tembel kollarını bacaklarını uzattılar, Eva'nın sunduğu ağızlara layık lokmaların tadını çıkarırken, bakışlarını tepelerin üzerinde gezdirdiler. Koyu yeşil tonların arasından sert kayalıklar yükseliyor, öğle sıcağında hava buharlaşıyor, ağustosböcekleri bitmek bilmeyen şarkılarını cıırdıyordu. Çevre kuru toz, biberiye ve tatil kokuyordu. Bitkinlik, yerini heyecana bıraktı. Yoldaydılar. Barbarossa Meydanı'nın çirkinliğini bir defterin yarısını doldurarak anlatabilecekleri Köln'den çok uzaktaydılar şimdi.

Cennet gibi bir piknik olabilirdi. Judith gruptan ayrılmasaydı ve insanı yaşamının her noktasında yakalayan modern teknik var olmasaydı. Eva ilk lokmasına uzanırken cep telefonu çaldı. Her zamanki gibi Eva hazır ve nazırdı. İçindeki, Köln'de bir şeylerin yolunda gitmediği şeklindeki rahatsız edici duygu, onu rahat bırakmıyordu.

“Selam Lene. Nasıl? Matematikten beş mi?¹ Nasıl oldu bu?” Eva derin bir iç çekti. Küçük felaketler büyük kızının dengesini hemen bozardı.

1 Alman eğitim sisteminde 1 en yüksek not, 5 en düşük nottur. (yay.n.)

Eva tam Lene'yi sakinleştirmeye başlamıştı ki arkadaşlarının, kendisine yönelmiş yıkıcı bakışlarını gördü. Neden böyle küçümseyerek bakıyorlardı ki? Anlamazlardı zaten. Estelle'in uzaklarda yaşayan iki yetişkin üvey oğlu vardı, Caroline'in çocukları elbette kusursuzdu, Kiki uygun baba arayışında takılıp kalmıştı, Judith de çocuk sahibi olma konusunda o kadar çok düşünmüştü ki, sonunda geç kalmıştı. Salı Kadınları'ndan hiçbirisi dört çocuğu okutmak için çabalamanın ne demek olduğunu bilmiyordu. Regine her zaman, sıkıntıların nedeninin çocukların eğitimine yeterince erken başlamamak olduğunu söylerdi. Çocuklar büyürken, belirli zaman dilimleri kaçırılmışsa doğal olarak geri kalıncıydı. Konuşmak kolaydı. Regine'nin o dediğini nasıl yapacaktı? Dört küçük çocuğu PEKİP kurslarına,¹ oradan erken müzik eğitime, bebek yüzme kursuna ve Çince dersine sürüklemek. Tabii bu arada okulda sorunlar çıktıkça zekâ testlerini unutmamak. Eva'ya bazen öyle geliyordu ki, kötü notları ve kronik okula gitme isteksizliğini üstün zekâyı yormayan tek anne kendisiydi sanki. Okulda bu durumdan "underachiever"² diye söz edilirdi. Lene buluş çağındaydı ve bazen de öylesine tembellik ediyordu. Sırf hac yolculuğuna çıktı diye, şimdi kızını sıkıntılarıyla baş başa mı bıraksaydı? Hiçbir şeyle ilgilenmeyip, haftalarca ortadan kaybolan Regine gibi olmak istemiyordu. Çıldıracaktı. Fransa'ya geleli, beş dakikada bir annesi geliyordu aklına.

17

"Eva ile tanıştığımda Paris'teki kardioloji merkezinde doktora yapmak istiyordu. Sonra Frido ile evlenip peş peşe çocuk

1 PEKİP, Prag Aile Çocuk Eğitim Kursları açılımlı Almanya'da yaygın bir aile eğitim programı (ç.n.)

2 Yaşından bekleneni veremeyen kimse (ç.n.)

doğurdu, Fransızca kursunu bile bitiremedi,” diye söylendi Estelle.

Caroline ağzı dolu karşılık verdi: “Sen de bitirmedin.”

“Ama ben denedim. Gerçekten. Hatta yetenekli olduğumu bile düşünmüştüm. Ta ki Fransa’da ilk kez bir otobüs bileti almak isteyene kadar.” Estelle, zamanlamasını çok iyi ayarladığı yapmacık aralardan birini verdi.

“Ee?” diye sordu Kiki, sabırsızlanmıştı.

“Ne dediğimi bilmiyorum, ama otobüs şoförü ‘donunu çıkar,’ anlamış.”

Püskürterek gülmeye başladılar. Judith’in yandan ters ters bakması bile ani yakaladıkları keyiflerini engelleyemedi.

“Şimdi bu yüzden mi Lehçe öğreniyorsun?” diye iğneledi Estelle’i, Kiki.

“Evde çalışan kadınla başka nasıl anlaşabileceğim ki? Hep aynı cümleyi söylüyor, tek kelime anlamıyorum.”

Caroline tekrar söze karıştı.

“Cümlelerin anlamı neymiş, çıkardın mı artık?”

Estelle Leh aksanı taklidi yaparak konuştu.

“Merak etmeyin, kocam bunu yapıştırır.”

Hepsi yine püskürterek güldü.

“Çenenizi tutamaz mısınız siz?” diye çıkıştı Judith arkadaşlarına.

Caroline’in kahkahası boğazında takılıp kaldı. Estelle ile Kiki aldırmadan çocuklar gibi eğlenmeye devam ettiler.

“Sanırım doğaya karşı alerjik bir reaksiyon bu,” dedi Estelle. “Polenler, temiz hava, bunlar dokunuyor insana.”

Judith kendini tutamadı: “Tüm bunlar sizler için pek eğlenceli,” diye söylendi. “Ama benim için değil. Buradaki her şeyi Arne’in yaşadığı gibi yaşamak istiyorum. Öyle güzel hayaller kurmuştum ki ama şimdi, şimdi, şimdi nerede olduğumuzu bile bilmiyorum.”

Gözlerinden yaşlar boşaldı. Son saatlerde artan yorgunluk ve çaresizlik açıkça kendini gösteriyordu artık. “Dik durmaya öylesine kararlıydım ki oysa,” diyebildi güçlükle.

Yüzlerdeki gülmenin yerini üzüntü aldı. Kiki ne yapacağını bilemez halde alt dudağını ısırdı. Kendini suçlu hissediyordu. Estelle’de böyle bir duygu hiç yoktu. Judith’in ölen kocasına aziz muamelesi yapmasını kaç kez eleştirmişti. Oysa eskiden Judith’ten, Arne’in sevgisiyle onu boğduğunu ne çok dinlemişti. Ama Judith bunları çoktan unutmuştu. Estelle’in başka yorumlar yapmaması Caroline’i rahatlattı. Estelle bile nerede durması gerektiğini biliyordu.

Caroline gidip Judith’e sarıldı. Bir şeyi ondan daha iyi biliyor olmak umurunda bile değildi. Hele ki birlikte geçmiş on beş yılı geride bırakmışken, önlerinde de Lourdes’a kadar dört yüz otuz kilometre varken. Tam olarak söylemek gerekirse, dört yüz yirmi yedi kilometre. Zira Caroline nerede olduklarını tam olarak biliyordu.

“Arne’in hangi yoldan yürüdüğünü belki bilmiyoruz, ama nereye gitmek istediğini biliyoruz.”

Judith pek tepki vermedi. Zerre kadar gücü kalmamıştı.

“Çabalamanın anlamı yok. Hac yolculuğu her şeyi daha da zorlaştırıyor,” diye hıçkırdı. “Bana kalsa hemen dönerim.”

Caroline yürüyüş rehberini çıkardı. “Tam da bunu yapmalıyız. Buradan birkaç yüz metre ileride bir karayolu var. Burası, güzergâha yeniden girebilmemiz için en kısa yol. Sadece birkaç kilometre.”

Estelle kendini numaradan yere attı: “Acilen çağırdığım doktor nerede kaldı?”

Köpeklerin zamanla sahiplerine benzediği söylenir. Anlaşılan çiftçiler ve hayvanları için de aynısı geçerli. Kimselerin uğramadığı taşlı yolda kentliye benzeyen, ter içindeki beş yalnız hanımefendiyle karşılaşmaktan kimin daha çok şaşıracağı pek anlaşılamamıştı: suskun köylü mü yoksa tuhaf hacılar grubuna römorktan kibirli kibirli bakan koyunlar mı? Aralarında bir konuşma geçmesi gerekmedi. Köylü, açıklama olmadan da burada Hıristiyanlığın ‘komşunu kendin gibi sev’ koşulunun gerekli olduğunu anlayıverdi. Tek kelime etmeden römorkun kapağını açıp, koyunları yana doğru itekledi. Elini kaldırarak, bitkin haldeki hac yolcularını römorka binmeye davet etti.

Judith tırmanıp bindi, böylece bugün için günlüğü ve orada yazılı talimatları unutmaya hazır olduğunun işaretini verdi. Caroline ile Eva onu izledi. Kiki bile günahlarının bağışlanması için uğraşmaktan vazgeçti. Dördü de, ilk hac günü için yeterince iş çıkardıkları konusunda hemfikirdi. Hem de büyük iş çıkarmışlardı! En azından o günü noktalamaya yetecek kadar.

Sadece Estelle kuşkuluydu. Kan davasının Fransız koyunlar arasında ne ölçüde yaygın olduğunu kimse bilemezdi ki. Bir akşam önce Montpellier’de zevkini çıkara çıkara yedikleri Paulliac kuzusu ile belki de akrabaydı bu koyunlar. Soğan pürelili süt kuzusu. Sanki üzerinden nice zaman geçmiş gibiydi. Eski yaşamına, eski güzel yaşamına dair bir anıydı adeta. Römorkun kir içindeki zemini hiç de davetkâr durmuyordu. Ancak başka seçeneği var mıydı? Sadece bir metre yürümeyi düşünmenin bile verdiği dehşetle, yiğitçe bir cesaret gösterip, kendinde içine yer etmiş çiftlik fobisine savaş açacak gücü buldu. Estelle, koyunlardan olabildiğince uzak, kendine güvenli bir yer bulmaya çalışırken, Eva bağdaş kurup yere oturmuştu bile. Kendini keyifle, az önce kaçırdığı piknikten artmış yiyeceklere verdi.

Her yeri sallanan araç hareket etti. Rüzgâr, keskin koyun korusunu Estelle'in yüzüne doğru savururken, motor takırdayaarak çalışıyordu. Traktörün sürücü kabininden tenekeden çıkar gibi bir radyo müziği yükseldi. Geçmişten bugüne esen bir ses gibi, Poppys hiçbir şeyin değişmediğini söylüyordu. "*Non, non, rien n'a changé.*" Bu basit, ama keyifli melodiyle kadınların içi yaşam sevinciyle doluverdi.

"Bu bölümün Fransızca kursunda çevirisini yapmıştık," dedi Kiki. Estelle, Fransız erkek çocuk korosunu televizyonda gördüğünü hatırlar gibi oldu. Bu herhalde, Rudi Carrell'in cumartesi akşamlarının rakipsiz kahramanı olduğu dönemlere denk geliyordu.

Kiki, alkış tutup, şarkı söylemeye başladı. "*Mais tout a continué, mais tout a continué.*" Şarkı sözü, her şeyin eskisi gibi devam ettiği, iddiasındaydı. Değişen bir şey olmadı. "*Non, non, rien n'a changé.*"

Bu gürültülü şarkıdan Judith bile etkilenmişti. Eva ve Estelle ile birlikte nakaratı üstlendi, Kiki ise solo ses ve kıtalardan sorumluydu. Kiki şarkının sözlerinde sık sık takılıyor, bilmediği yerleri artistik mimiklerle geçiştiriyordu. Buna sadece Caroline gülerek karşı çıktı: "Ne dediğini tam olarak anlayamıyorum."

Kızları izlemek Caroline'e yetiyordu. Onlar neşeyle şarkı söylerken traktör, römorkuyla birlikte hafif engebeli arazide çift sürerek ilerledi, perişan bir halde yürüyen birkaç kişinin yanından geçip gitti. Yoldaki bu insanlardan anlaşılıyordu ki, bu sapa Yakup'un Yolu'nu seçen sadece kendileri değildi.

Estelle mutluydu: Bu traktör römorku belki de manzaranın eşsizliğini ve güzelliğini içselleştirebilmek için en uygun yerdi. Ve de birbirlerine bağlı olduklarını hissedebilecekleri en uygun yer. Dört arkadaşıyla bugün tanışacak olsa, dostluklarının hiçbir şansı olmazdı. Ama aradan geçen on beş yıldan sonra birbirlerinin yüzüne öyle gerçekleri vuruyorlardı ki, başka koşullarda bunlar cinayet ve vurup öldürme sebebi olurdu.

“Non, non, rien n’a changé.” Değişen bir şey olmamıştı. Hep de böyle kalacaktı. Ne olursa olsun.

Estelle, yürümekten perişan ayaklarını römorkun kenarından sarkıttı. Biri hafif hafif ensesini okşuyordu. Başını çevirince, montunun kürk yakasına aşkla bakan iki nemli koyun gözüyle karşılaştı. Judith ne demişti: “Hac yolculuğunda insan kendinde yeni yönler keşfeder.”

Estelle az önce, giyim zevkinin koyunlara pek hitap ettiğini keşfetmişti.

19

İlk konaklayacakları yer olan, Meryem Ana’nın barınağı Han Sainte Marie’de traktör sert bir fren yaptı. Başarmışlar, birinci etabı geride bırakmışlardı. Köylü, onları bindirirken tek kelime etmediği gibi, yine hiç konuşmadan römorkun kapağını açıp kadınları indirdi.

Köyün havası ortaçağı andırıyordu. Daracık sokaklarda, boz rengi, açık sarı ve aşiboyalı, kaba doğal taşlardan iki katlı basık evler yan yana dizilmişti. Dökülen ön cepheler, evlerin yıkılması için verilen sonsuz mücadeleyi yansıtıyordu. Belli ki, acil durumdaki yerler örülmüş ve boyanmıştı.

Buraya varabilmiş olmak Caroline’i çok rahatlamıştı. Köyün içinden geçtikleri sırada römork evlerin duvarlarına çarpacak kadar yaklaşmış, ama köylü hızını kesme gereği duymamıştı. Evlerin duvarları, her otomobil sürücüsünün duvarlarla gereken mesafeyi koruyamadığına tanıklık ediyordu. Ön cephelerdeki pencereler belki de bu yüzden çok küçük ve azdı. Pencerelerin boyutları simetri kanunlarına değil, mevcut yere göre ayarlanmış gibiydi.

Taş cephelerin soğuk bir havası vardı, çünkü zaten sayıları az olan pencereler panjur ve jaluzilerle sıkı sıkı örtülmüştü. Ahşap

çatılardaki uydu çanakları, hayatın durağanlığına işaret ediyordu. Dünyada olup bitenler köye sinyallerle ulaşıyordu.

Sainte Marie Hanı, küçük kilise, şarküteri ve küçük tütün dükkânının bulunduğu meydandaydı; burada sadece uzaklardaki büyük dünyaya dair haberler değil, köyün en son dedikoduları da alınırdı. Köyün en son dedikodusu bugün uzaklardaki büyük dünyadan gelip, yollarını şaşırınca kendilerini köylerinde bulmuş beş hanımefendinin çevresinde dönüyordu.

Caroline, hana adını veren şahsiyetin ahşap oymalı heykeli ni dikkatle inceledi; heykel için hanın lobi bölümünde kalın duvar kırılarak bir niş yapılmıştı. Meryem Ana, beyazlar içinde bir hanımefendi olarak betimlenmişti; yumuşacık dökümlü giysisi mavi bir kemerle tutturulmuştu. İki ayağında da altından birer gül taşıyordu. On dört yaşındaki değirmenci kızı Bernadette Soubirous, 1858 yılında bir kaya mağarasında kendisine beliren Meryem'i aynen böyle tarif etmişti. Caroline bu hikâyeyi internetten okumuş, hac mekânı Lourdes'u ararken, bu laik dünyada yanında bir de Madonna'nın mekânla aynı adı taşıyan kızıyla ilgili bilgilerin çıktığını görmüştü.

Bernadette'in hikâyesi Caroline'e pek inandırıcı gelmemişti. O görüntü, aktarılanlara göre küçük kıza, "Bu dünyada sizi mutlu edeceğimi vaat etmiyorum size, ama öteki dünyada," demişti. Meryem olarak işin içinden sıyrılmak kolaydı, çünkü her türlü kontrolü olanaksız bir durumdu.

Caroline'in, ifadelerin kanıtlanabilirliğini ve inandırıcılığını kontrol etmek şeklindeki mesleki deformasyonu, peşini bırakmıyordu. Yarım yamalak hikâyeler onu sinirlendirirdi. Yarım yamalak demek iş demekti; komplikasyonlar, gece mesailer ve duruşma salonunda hoş olmayan sürprizler demekti. Birilerinin kendilerine fısıldadığı seslere, özellikle de kendi yaşamlarının sorumluluğunu üstlenmek istemeyen müvekkiller rağbet ederdi.

Lourdes'daki esrarengiz görüntünün, Meryem'in lekelenme-

miş gebeliğiyle ilgili olarak dört yıl önce açıklanmış dogmaya uyuyor olması tuhaf bir rastlantıydı. Kadın, Bernadette'in gözle-ri önünde kaya duvarında süzülürken, küçük kız ona adını sor-muş, "*Que soy era Immaculada Councepciou*" yanıtını almıştı, yani, "Ben lekelenmemiş gebeliğim."

Caroline'in anlam veremediği başka bir şey daha vardı. Le-kelenmemiş gebelik, İsa ile ilintili değildi. Söz konusu olan Meryem'in kendisiydi. Papa IX. Pius o dogmada, bakire doğu-mun tek ürünü'nün İsa olmadığını dinin temeli olarak saptamıştı. Tanrisal bir lütufla, Meryem de ilk andan itibaren Âdem'den bu yana gelen günahtan muaf tutulmuştu. Üstelik İsa'nın büyükan-nesi Henne'nin gebeliği tamamen normal yollardan gerçekleştiği halde. Caroline kaşlarını çattı: Normal cinsel ilişki mi? Buna rağ-men lekelenmemiş gebelik mi? Böyle şeyleri anlayabilmek için herhalde Katolik olmak gerekirdi.

Ama bir karşı taraf avukatı, böylesi maceralı bir kanıt gös-termeyle Caroline'den geçer not alamazdı. Oysa din böyle bir şeydi galiba. Ya inanırdın, ya da inanmazdın. Caroline'e gelince o, Bernadette'in hikâyesinin tek kelimesine inanmıyordu. Lour-des'daki şifalı su bile vaat ettiklerinin karşılığı değildi. Caroline, bilimsel araştırmalarda kaynak suyunda sıra dışı mineral bile-şimlerinin saptanamadığını okumuştı. Araştırdıkları maddeye halk dilinde içme suyu deniyordu. Ama insanlar Bernadette'in hikâyesine inanmak ya da hanlarına bu kızın adını vermek isti-yorsa da, Caroline için bu sorun değildi.

Judith'in sevinç çığlığı onu düşüncelerinden kopardı. "Sainte Marie! Tekrar Arne'in güzergâhındayız." Judith römorktan gü-lücükler dağıtarak atladı. Hiç beklemediği bu mutluluğa inana-mıyordu. "Arne'in geceyi geçirdiği yerde uyuyacağız. Tam ola-rak onun yolundan gelmedik ama şimdi doğru yoldayız. Bayıla-caksınız buraya," dedi arkadaşlarına, kendinden emin bir eday-la. "Arne burayı severdi. Şarap mahzenleri, yumuşacık şahane

yatakları, kocaman banyoları varmış. Uzun bir yürüyüş gününden sonra en doğru yer yani. Arne buradan ayrılmak istememişti.”

Sesinin tonu normale dönmüştü. Birinci etapta Judith’in içini saran kuşku uçup gitmişti. Arne’in hac yoluna ulaşmışlardı ve Judith yeniden rehberliği üstlenmeye hazırdı. Her şey yolundaydı artık.

Ta ki, bir ömür boyu güney sahilleri güneşi altında yıpranmış olan hanın sahibesi Ginette, odalarının gıcırdayan kapısını onlara açana kadar. Caroline’in handa başka araştırmalar yapmasına gerek kalmamıştı. Son kuşkusundan kurtulması için tek bir bakış yetmişti: Arne’in günlüğünde tuhaf olan bir şey vardı. Ve o şey, yön bildirimiyle ilgili küçük bir yanılmanın çok ötesindeydi.

20

“Ben üstte yatacağım,” dedi Kiki neşeyle. Hem kendini hem de çantasını, camları açılmayan pencereye en yakın olan ranzanın üst katına coşkuyla attı. Diğerleri şoku henüz atlatamamıştı. Ne lüksü! Oda, her şeyden yoksun bir manastır hücresi hissini veriyordu. Üstelik bunun nedeni odayı süsleyen dev haç değildi sadece.

Üç ranza, bir iskemle, çarpık bir masa, içinde altı adet askı bulunan ve kapıları artık kapanmayan bir gardiroptan ibaret olan eşyaların ruhsuz detaylarının üzerine bir floresan lamba doğrudan vurmuştu. Odada ne varsa hepsi birinci sınıf formikaydı. Yatakların üzerindeki tüylenmiş battaniyeler büyük olasılıkla savaş öncesi döneme ait antika parçalardı.

“Bir arkadaşım bunlardan çanta dikeyor ve peynir-ekmek gibi satıyor,” dedi Kiki hayranlıkla. Otelin donanımıyla uğraşmaya ne zamanı ne de isteği vardı. Arne’in günlüğüne yazdıkları umurunda değildi. Kiki’nin akli fikri, bir an önce kendi tasarımının

üzerine oturmaktı. Bir sürü enteresan renk ve şekil görmüş, doğanın tınısını içine çekmişti. Sesler ve müzik onun için önemliydi. Tasarım akademisindeki birinci sömestrde yaptığı ilk ürünün tanıtımı sırasında, tasarladığı kanepayla hangi duyguları yaratmak istediğini göstermek için bir CD çalmış, kendini iyice gü-lünç duruma düşürmüştü.

Diğerleri ise saatler süren ince bir işçilikle poliüretan köpüğünden ustalıkla mobilyalar yaratmış ve fırçayla zevkli bir şekilde boyamışlardı. Ama artık, düğmeye bir kez basıldı mı bilgisayar tasarımlarından üç boyutlu modeller yaratan cihazlar çıkmıştı.

Kiki'nin morali yerindeydi. Yaşadığı şu gün ona bir dizi izlenim armağan etmişti. Şimdi sıra, bunları tasarıma dönüştürmekteydi. Aslında burada Köln'deki stüdyodan çok daha rahat çalışabilirdi; orada çevresi çalışmasına engel olan arkadaşlarıyla sarılıydı sürekli. Burası sessizdi. Epeyce sessiz.

Hana vardıklarında çevreye coşku saçan Judith'in, altı yataklı odayı görünce dili tutulmuştu.

Estelle, ortadan kaybolmuş, özel bir şarap bulabilmek için bodruma inmişti. Döndüğünde keşfini keyifle salladı; karton kutu içinde birkaç litrelik bir şaraptı bu.

"Şu şarap mahzeni dedikleri yerde tek bulabildiğim buydu," dedi, dağıttığı kadehleri doldururken.

Caroline kadehini kaldırdı: "Derme çatma odamıza içelim. Tıpkı Arne'in yaptığı gibi," dedi, törendeymiş gibi.

Kesinlikle kötü niyetle söylememişti, ama Judith hemen lafın kendisine geldiği hissine kapıldı. Yüzü sertleşti.

Caroline anlamazlıktan geldi. "Şarap hiç de fena değilmiş," dedi.

"Caroline, bu ne demek şimdi?" diye tısladı Judith.

"Arne nesneleri gerçek halleriyle algılamıyordu artık galiba," diye geçiştirdi Caroline. Kavgaya etmeye niyeti yoktu. Ama Judith

savaş ilan etmişti bile: "Onun sorunu midesindeydi, kafasında değil."

Kiki içini çekti. Caroline ve hastalık derecesindeki gerçeği bulma tutkusu bazen çekilmiyordu. Arne'in yolu ve konaklama yerini inceden inceye anlatıp anlatmamış olması neyi değiştirdi? Başlarını sokacakları bir yer bulmuşlardı, sağlıklıydılar, önlerinde Fransa'da geçirecekleri on özgür gün vardı ve şarap şahaneydi. Daha ne isteyebilirlerdi ki?

Kiki arkadaşına tam, "Sen karışma. Bırak, hayalleri Judith'e kalsın," diyecekti ki, Caroline kurcalamaya devam etti: "Günlükteki bilgilerin tutmaması sana garip gelmiyor mu?"

İşlerin çığırından çıkacağını aralarında tek hisseden Kiki değildi. Eva, kavgacıların arasına girip boşalan kadehleri doldurdu. Abartılı bir neşeyle kavgayı tırmanmadan yatıştırmaya çalışıyordu. "Bir sürü Yakup'un Yolu var, hepsi de Santiago de Compostela'ya çıkıyor."

Judith Eva'yı yana itti.

"Herhalde buranın sahipleri değişti," dedi Judith ters ters.

Estelle, parmak uçlarıyla yatağını yokluyordu: "Burada son yedi aydır battaniye bile değişmemiş." Estelle her türlü olasılığa karşı hazırlıklı gelmişti. Bavulundan bir çırpıda böcek ilacı çekip çıkardı.

"Nereye varmaya çalışıyorsunuz?" dedi Judith.

"Gerçekten inanabiliyor musun," diye savunmasını sürdürdü Caroline, "Arne şu gördüklerini lüks diye tanımlamış olabilir mi?"

"Bir gün durmadan yürüdükten sonra mı? Kesinlikle, evet," diye neşeyle atladı Kiki. Ağzından çıkan her söz düşündüklerini yansıtıyordu. Üstteki ranzasına rahatça uzanmış, yolda vazosuyla ilgili çizdiği birkaç eskizi duvara tutturuyordu ve keyfi yerindeydi. Arkadaşlarının dırdırları dışında tabii. Ranzanın alt katında kavga bütün hızıyla sürüyordu. Caroline vazgeçmiyordu, Judith'in de ondan kalır yanı yoktu: "Arne ağır hastaydı, öleceğini biliyordu. İnsana o zaman her an armağan gibi gelir.

Yaradan'ın her eseriyle karşılaşma mucize gibidir. En küçük yaratıkla bile."

Odaya yayılan keskin koku Judith'te konuşacak güç bırakmadı. Estelle, geniş ailesiyle birlikte yatağına gizlenmiş küçük yaratığı, sprey şişesinden acımasızca püskürttükleriyle öteki dünyaya yollamakla meşguldü. Ta ki arkadaşlarının şaşkınlığını fark edene dek. Suçluluk içinde önce Judith'e, sonra da yol açtığı böcek katliamına baktı.

"Budizme geçebiliriz," dedi Estelle pişmanlık içinde. "Onlar reenkarnasyona inanıyor."

Judith kapıyı çarparak dışarı çıktı. Eva, yol arkadaşlarını önce hizaya davet edip sonra Judith'in peşinden gitti.

"Buna hiç ama hiç gerek yoktu," diye tısladı. Kimi kastettiği pek anlaşılamadı. Hedefi, insanı lime lime eden sorularıyla Caroline mi, yoksa saldırgan esprileriyle Kiki miydi?

"Aferin," diye kutladı Caroline'i Kiki, başparmağını arkadaşına doğru kaldırırken. "Judith'in şimdi bütün gece hıçkırması için bir nedeni oldu."

"Sesimi çıkarmasam, yarın yine yolumuzu kaybedecektik," diye savundu kendini Caroline.

Ama Estelle, Caroline'in ortaya attığı fikri kurcalamakla meşguldü. "Bir zamanlar, baştan aşağı sahte günlük yazmış bir müvekkilin yok muydu senin?"

"Hitler mi?" diye sordu Kiki.

Caroline birden güldü: "Estelle, o seri hırsız söylüyor. Adam, suç anında sözde bulunduğu yerleri kendi yazarak kanıt gösterebileceğini sanmıştı."

Estelle başını anlamlı anlamlı salladı: "Arne'ın gizleyecek kim bilir neyi vardı."

Caroline gün boyu düşünmüştü; Arne'in günlükteki tartışılır notlarına kendini esir etmekten Judith'i acaba nasıl vazgeçirebilirdi? Sonunda sözünü esirgmeden konuşmaya karar vermişti.

Şimdi de, düşüncesini daha incelikli bir şekilde dile getirmedigi için kendini suçluyordu. Hanın önündeki banka oturmuş, bir kadeh şarap içerken, akşam karanlığının çökmekte olduğu köye baktı. Güneşin sıcacık altın sarısı son ışınları, evlerin boz rengi cephelerine vurmuştu. Hava ılıktı. Dar yolda, birkaç delikanlı kıkırdayan iki kızın peşine düşmüş, karşılıklı abartılı mimik ve yüksek sesli bağırtilarla birbirlerini bastırmaya çalışıyorlardı. Kilisenin önünde köyün ihtiyar erkekleri akşam sohbeti için toplanmıştı. Gözler durmadan Caroline'e kayıyordu. O, bunun farkında bile değildi.

Caroline kendisiyle cebelleşiyordu. Tepkileri neden bu kadar sertti ki? Kiki'nin olayları olduğu gibi kabullenme yeteneğine hayrandı. Kiki gereksiz sorular sormazdı. Lourdes'a mı, Timbaktu'ya mı varacaklar, ya da hiçbir yere mi varmayacaklar, genelde Kiki'nin umurunda olmazdı. Günlerin ve rastlantının önüne çıkardıklarının keyfini yaşırdı. Buna rağmen yaptığı işlerde hırslıydı. Yaşama daha rahat bakabilmeyi Caroline neden başaramıyordu? Kiki, sevilen biriydi. Kendisiyse olsa olsa saygı duyulan, ya da korkulan, şimdilerde ise açıkça mücadele edilen biri.

Meslek hayatında bunların ustalıkla üstesinden gelebiliyordu: Taktik geliştirmek, olacakları beklemek, doğru zamanda doğru şeyi söylemek. Peki, bütün bunlar özel hayatta neden başarılamiyordu?

"Arkadaşlar, insanı işten uzaklaştırıp dinlendirmek için vardır," diye kendini rahatlatı. Duaların arkasından âmin dendiği gibi, yalanlar da meslek hayatının vazgeçilmeziydi. Gün geçmiyordu ki yalan ifadeler, tutarsız sözler, bahaneler ve yapmacık

konuşmalarla karşılaşmasın. Hukuk, yalancıyı koruyordu. “Nemo tenetur se ipse accusare,” denirdi hukukta; yani kimse, kendini suçlu çıkarmakla ve suçunun kanıtlanması için uğraşmakla yükümlü değildir. Duruşma salonundaki yalanlara her ne kadar alışmış olsa da, özel hayatında en ufak palavraya bile alerjisi vardı.

Judith’i tatsız sorularla germek yerine, dikkatini kocasına yöneltti. Bütün bir akşam Philipp’e ulaşmaya çalışmıştı. Arne, Philipp’in hastasıydı. İkilinin, Arne’in son hac yolculuğu hakkında konuşmuş olma olasılığı yüksekti. Gerçi Philipp’in cep telefonu vardı, ama onu acil durumlarda kullanır ve pek şarj etmezdi. Ne son teknolojiyle, ne de hastalarının randevulu muayeneler ve nöbetler dışında her an kendisine ulaşmayı ummalarıyla ilgilenirdi. Hele cep telefonu ücretleri hiç ilgi alanı değildi.

Caroline muayenehaneyi dört kez aramış, şarkı mırıldanır gibi konuşan sekreter kızdan dört kez aynı yanıtı almıştı: “Dr. Seitz ev ziyaretinde.”

Sanki bütün Köln salgın hastalığa yakalanmıştı da hastalar Philipp’in muayenehanesine kendi ayaklarıyla gidemez olmuştu.

Birbirleriyle birkaç gün konuşmamış olmaları hayli sıradan bir durumdu. Sürekli bağlantı halinde olan çiftlerden değillerdi. Ne günlük hayatta ne de iş gezilerinde. Durmadan gelen telefonlar, SMS’ler ya da mail’ler aracılığıyla Philipp’in hayatta olduğundan ve kendisini sevdiğinden emin olma gereksinimi duymak, Caroline’e çok uzaktı. Ama şimdi kocasına ulaşamadığı için sinirlenmişti. İçinde bulunduğu şu durumda Philipp’in kendisine destek olabilmesini çok istiyordu.

Caroline içini çekip, arkasına yaslandı. Hava hâlâ ılıktı. Aralık pencereden yüksek sesle “*Journal de 8 heures*”¹ duyuluyordu; haberleri, Caroline’in bütün Fransızca kursları boyunca dinlediği

1 20.00 haberleri. (ç.n.)

Fransızların haber ikonu Patrick Poivre d'Arvor değil, bir süreden beri bir kadın sunuyordu. Ağzına kadar dolu iki çöp bidonu arasında çocuklar top oynuyor, attıkları her golde Fransız milli takımını dünya şampiyonluğuna yükselmiş gibi bağırıyorlardı. Bir ses, çocukları geç kalınmış akşam yemeğine çağırırdı. Geriye, kilise duvarının önündeki bir pervaza oturmuş, günün olaylarını tartışan yaşlı adamlar kalmıştı. Güneydeki ülkelerin köy meydanlarında sadece erkeklerin oturması ne tuhaf, diye düşündü Caroline. Ama Salı Kadınları arasında da kadınlı erkekli toplantılar iyi geçmezdi. Erkekleri ne zaman işin içine katsalar, durum zorlaşırdı.

Caroline, Eva'nın ilk çocuğu David'in büyük bir davetle kutlanan komünyon ayinini ürpererek hatırladı. Eva için büyük davet, sadece tüm uzantılarıyla birlikte kız arkadaşlarını ve Frido'nun eksiksiz olarak geniş ailesini değil, kendi eksantrik annesini de çağırmak demektir. O davette Regine ile ilk kez karşılaştığında geçirdiği şaşkınlığı Caroline hâlâ ayrıntılarıyla hatırlıyordu. Eva'nın annesi, kendisinin büyük mücadelelerle kurtulduğu o aile geleneğini kızının göklere çıkarmasına inanamıyordu. "Bu ona Lore Nine'sinden geçmiş," demişti Regine, daha kapıdan girerken. Sözlerinin kompliman olarak yorumlanmasını istemediği ses tonundan belliydi. David'in komünyon ayinine tüm çocukları ve torunlarıyla katılan Frido'nun koyu Katolik ailesi ve Regine arasında tatsız konuşmalar geçmişti. Bu karmaşanın tam ortasında Salı Kadınları ve kocaları da vardı.

Kiki, Frido'nun küçük erkek kardeşinin (istemedi de olsa) önce kalbini sonra da burnunu kırarken, Estelle ve eczane kralı, oraya toplanmış bir sürü çocuğa dağıtmak üzere yanlarına büyük kutu Ritalin almadıkları için dövünmeye bolca vakit bulmuştu. Ritalin'i, çocukluktan kalma Katoliklik travmasını aşmasına yardım için seçe seçe Philipp'i seçen Regine'ye de verilebilirlerdi. Regine, çağdaş olmayı öğrettiği kızının nasıl olup da torunu David'e komünyon gibi dogmatik bir şeyi reva gördüğünü bir türlü anlayamıyordu

“Şu günah çıkarma bile,” diye haykırmıştı Regine, çocukların sesini bastırabilmek için Philipp’in kulağının dibinde. “Çocukluğumda artık hatırlamadığım günahlarım için bile af dilemek zorunda bırakıldım. Hep o korku. Tanrı, sen daha bir şey yapmadan önce senin nelerin günahını çıkarmaya uğraşacağını bilir.”

Philipp, Regine’den kaçmayı başarmıştı ki, zavallı Judith’in neredeyse her cümlesini düzelten Kai’a teslimmişti. “Şu söylediğinin sadece bir kısmı doğru.” Bu, Kai’ın en sevdiği cümle gibiydi. Zaten üç gün sonra da Judith boşanma davası açmıştı.

Komünyon gününün öğleden sonrası, orta ölçekli bir sinir kriziyle sona erince, Eva bundan böyle dini seremonilerin çekirdek aile içinde yapılacağını açıklamıştı. Salı Kadınları’nın kocaları da o öğleden sonrasını pek hoş anılarla hatırlamadılar. O günden sonra beş kadının buluşmalarından olabildiğince uzak durdular. Kadınlar da bu durumdan memnundu.

Salı toplantılarına katılmak için direten tek erkek Arne olmuştu. Judith’i sık sık arabasıyla Le Jardin’e getirir, sadece bir kadehlik değil, gecenin sonuna kadar onlarla kalırdı. Judith’in şansı, Arne’in onu sevip kollamasıydı. Şanssızlığı ise, bunu ona yirmi dört saat kanıtlamaya çalışmasıydı. İkisinin kenetlenmiş haline Caroline hep şaşardı. Ama Kai’dan sonraki değişim bir gelişmeydi. Judith, güçlü biri değildi. Yaslanacağı bir omuz bulamazsa devrilirdi. Nasıl olup da bunu fark etmemişti Caroline: Yıllardan beri bir erkekten kaçıp diğerine sığınan Judith, Arne’in ölümünden bu yana hayatında ilk kez tek başına yaşıyordu. Yeni yaşamında şimdi yolunu bulmakta zorlanmasına şaşmamak gerekirdi.

Daha fazla bilgi alma umuduyla Caroline bir kez daha Philipp’e ulaşmaya çalıştı. Sekreter kız evine gitmişti. Onun yerine telesekreter çıktı: “Dr. Philipp Seitz’in muayenehanesi. Şu an burada bulunmuyorum. Acil durumlarda acil doktor hizmetine başvurabilirsiniz.”

Caroline telefonu kapatırken kafası karışmıştı. Acil doktor

hizmetine gereksinimi yoktu. Philipp'e gereksinimi vardı. O an kocasıyla kendi ilişkilerinin az da olsa Judith ile Arne'inkine benzemesini arzuladı.

Sokak boşalmış, evlerin ışıkları sönmüştü. Duvardaki oyukta şimdi bir mum ışığı titriyordu. Bakire Meryem ona hafiften gülümsüyordu. Gülerdi tabii. Oysa Lourdes mağarasına doğru yollara düşmeye milleti o çağırmişti. "Söyleyin papazlara, toplanıp buraya gelsinler, bir şapel kursunlar," diye buyurmuştu Meryem, Bernadette'e on üçüncü kez görüldüğünde. Meryem on sekizinci kez belirdikten sonra kayıplara karışmış, insanları başlarına açtığı dertle baş başa bırakmıştı. Meryem çağırmış, Arne gitmek istemiş, işi temizlemek de Caroline'e düşmüştü.

Caroline telefonu elinden bıraktı, canı iyice sıkılmıştı. Yedinci hissinin yalanlar konusunda kendisine yardımcı olmasını diledi. Bu günlükte tek bir bilginin bile doğru olmamasının bir nedeni olmalıydı. Mantıklı bir nedeni.

22

Kiki üst ranzaya kurulmuş, eskizler çiziyordu. Hac yolculuğu, tasarımı doğrudan bilgisayarda yapmaması için işine gelen bir bahaneydi. O, kalem, cetvel ve kâğıtla eğitim verildiği yıllarda üniversiteye gitmişti. Mesleğin bilgisayar ortamına kayması onu hazırlıksız yakalamıştı. Artık temel kavramları öğrenmişti. Genç tasarımcıların bilgisayar destekli çizim programlarını kullanmadaki ustalığı Kiki'ye çok uzaktı. Zorlandığında gizlice kalemini alır, o zaman kendini hâlâ Charles Aznavour'u en iyi şarkıcı, Peter Frankenfeld'i de Alman mizahının zirvesi kabul eden dedesi gibi hissederd; yani nesli tükenmekte olan bir dinozor gibi.

Kiki'nin bakışları arkadaşlarına kaydı. Ne görse, kamerasına kaydediyordu: uyuyan Judith. Üzerindeki mumun Arne'in fotoğrafının yanında titreyerek yandığı sehpa. Yanında yeni toplanmış çiçekler ve bir kadeh dolusu şarap. Judith, Fransa'da da Arne için kendi derme çatma sunağını kurmuştu. Sakin uyuyordu. Ama karşı ranzadaki Eva, komadaymış gibi yatıyordu. Saatlerdir tek bir santim bile kıpırdamamıştı. Bir tık daha. Ekranda, mavi göz maskesiyle uyuyan Estelle'in fotoğrafı belirdi. Pansumanlı ayakları örtüden dışarı çıkmıştı.

Kiki sırtıttı. Estelle bu fotoğraf yüzünden ona sinir olacaktı. Çektiği bütün fotoğraflara hızla göz gezdirdi. Günün olayları geriye doğru sarılmış şekilde gözünün önünden geçiyordu. Kiki her şeyi ölümsüzleştirmişti: odaya girdikleri sırada arkadaşlarının afallamış yüzleri, koyunların arasında Eva, müthiş piknik, peygamberdevesi, ilk grup fotoğrafı, Köln Havaalanı'ndaki şampanya, yola çıkışları. Bir enstantane ise şok etkisi yarattı: Kiki ile Max sarmaş dolaş; uzun boylu, klasik yüz hatları ve dağınık sarı saçları olan, neşeyle gülümseyen, yüzünde izler taşımayan bir adamdı o. Yirmi üçünde insanın yüzünde kırıksık olmazdı çünkü.

Kiki, duygu yüklü bir halde dijital anıları arasında gezindi: hayatlarından memnun âşık bir çift çadırın içinde, trampende zıplarken, bir banyo aynasında yarı çıplak. Otomatik deklanşörle ya da kol uzatılarak çekilmiş, ebedileştirilmiş dertsiz, mutlu anlar. Kiki, çocuksu rahatlıkla çekilmiş enstantanelere gülümseyerek baktı. Ta ki ne yaptığını kavrayana dek. Sertçe 'delete' tuşuna bastı. Neşeli genç adam binlerce piksele dağılıverdi. Max, Kiki'nin hayatından çekip gittiği gibi kamerasının hafızasından da kayboldu. Bitmişti. Aralarında neler olup bittiğini kimseler öğrenemeyecekti.

Kiki birkaç dakika sonra, çalışmaları ve Max'la ilgili anıların üzerinde uykuya dalıp gitmişti. Mıntıka kavgası yapan iki kedinin tıslamasını belli belirsiz duydu, küçük köy kilisesinin saati

uzaklardan on bir kez vurdu. Arne'in fotoğrafının önündeki ışık usulca söndü. Her yer sessiz ve sakindi; birden ürkütücü bir telefon zili sükûneti yerle bir etti. O kendine özgü zil sesini Salı Kadınları artık tanıyor ve ondan nefret ediyordu. Çalan telefon elbette Eva'nınkiydi.

Caroline'in yatmak üzereyken dikkatini çekmişti; üst ranza ile alt ranza arasındaki mesafe uzun boylu Könlü ceza avukatlarına değil cücelere göre ayarlanmıştı. Ne var ki yatarken yaptığı bu saptamayı, refleksleri dikkate almamıştı. Caroline yerinden fırlayınca, başı olanca gücüyle üstteki yatağın tahtalarına çarptı.

Eva'nın telefonu acı acı çalmaya devam etti. Kulakları delen bu zil tonu herhalde telefonların antrede durduğu, evin her yerinden duyulabilmeleri için seslerinin çok yüksek ayarlandığı günlerden kalmaydı. Ama o eski günler geçeli çok olmuştu ve telefonlar nicedir sabit bir yerde durmuyor, aranmadıkları yerleri tercih ediyorlardı.

Eva hem peş peşe özürler sıralayıp hem de küfrederek yatağından doğrulmaya çalıştı. Baştan beri üstte yatmak istememişti. O merdiven kibarca nasıl tırmanılır bilmiyordu, bir de gece tualete gitmekten çekiniyordu. Paldır küldür alt ranzaya indi. Bütün ağırlığıyla Judith'in kolunun üzerine çökünce Judith acıdan bağırды.

Şu elektrik düğmesi neredeydi? Şu kahrolası telefon neredeydi? Uğraşmadan denk geldiği tek şey, sehpanın sivri kenarı oldu. Üstelik diziyle çarpmıştı oraya. Şarap, çıplak ayaklarına döküldü. Eva ciyakladı, Caroline inledi, Kiki yastık fırlattı. Sadece Estelle huzurla rüyasına devam etti, olanların farkında değildi. Ama yine de ertesi sabah kahvaltıda, gece tek gözünü bile kırpmadığını uzun uzun anlatmaktan geri kalmayacaktı.

Sonunda Eva'nın telefonunu karanlıkta el yordamıyla Caroline buldu. Gürültülü aleti kapıp, büyük bir hamleyle camdan dışarı fırlattı. Dışarıdan kızgın domuz homurtuları geldi. Caroline tam isabet ettirmişti.

Ginette, yaşamı boyunca birçok konuk ağırlamıştı. Sainte Marie'yi işlettiği onlarca yıldır insan sarrafı olmuştu. Gece yarısına doğru darmadağın olmuş, kısa pijama altlı, üzeri tişörtlü tombul bir kadın yalınayak karşısına dikilince, sakın bir yüz ifadesiyle koridordaki telefonu işaret etti.

Eva titremekten Köln'deki numarayı güçlkle çevirebildi. Bedeninin her zerresini esir almış, soğuk, yorgunluk ve bitkinlik karışımı bir şey hissediyordu. Anna telefonu hemen açtı.

"Gece gündüz arayabileceğimi söylemiştin," diye özür diledi annesinden. Eva demek doğru tahmin etmişti. Gece yarısı gelen telefon Köln'den, evdendi.

"Ne oldu?"

"Anne, odamda bir kurt adam var." Anna'nın çocuk sesi titriyordu.

Kurt adam mı? Eh, tabii. Evdeki kurt adamların en iyi şekilde Fransa'dan kovalandığını herkes bilirdi. Frido, Anna'nın ağabeyleriyle film izlemesine mi izin vermişti yoksa?

"Anna kuşum, neden babanın yanına gitmiyorsun?"

"Babam kurt adamlara inanmaz. O zaman nasıl bulacak onları?"

Bu kadar basitti yani. İnsan kurt adamlara inanmayınca, potansiyel tehlikeden sadece on metre mesafede olsa bile, huzur içinde uykusuna devam edebiliyordu.

"Peki, ağabeylerin?"

"Onlar benimle dalga geçer."

Asıl konunun kurt adamlar olmadığının bilincindeydi Eva. Tıpkı kendisinin Anna'yı ve ailenin diğer bireylerini özlediği gibi, Anna annesini özlemişti. Ama bunu bilmek şu durumda kimsenin işini kolaylaştırmıyordu.

“Anna, ben eskiden uyuyamadığım zaman Lore Ninen bana hangi şarkıyı söylerdi, biliyor musun?” Eva taş zemine oturdu, sırtını soğuk duvara yasladı ve basit bir melodi mırıldanmaya başladı. Eva’nın güzel, yumuşacık bir sesi vardı. Mutfağın yerlerini silen Ginette duraksadı, duygulanarak bu sese kulak verdi. Tıpkı uzaklarda bir yerdeki Köln’de küçük bir kızın yaptığı gibi. Anna konuşamıyordu. Kederi gırtlığında düğümlemişti. Eva, Anna’nın derdini anlamıştı.

“Ben de seni özlüyorum. Hem de hepinizi. Git, benim yatağıma yat. Babanı da benim için öp. İyi uykular.”

“Anne, ağlıyor musun sen?” Anna kuşkulandı.

Eva, yanaklarındaki yaşları sildi: “Hayır, hayır, ağlamıyorum.”

Eva ahizeyi yerine bırakırken, gözüne sararmış bir kâğıt parçası ilişti: Telefonun yanında yerel otobüs hattının hareket saatleri asılıydı. Kalın, pembe harfler, kurtuluşun mümkün olduğunu gösteriyordu. Eva’nın dikkatini sadece şu sözcükler çekti: Havaalanına kalkış: 8.15.

24

Güneş tepelerin arkasından ağır ağır yükselirken evlerin boz duvarlarını sıcak bir altın rengine büründürüyordu; bir Vespa büyük bir takırtıyla daracık sokaklardan geçerken, iki horoz yarışircasına ötüyorlardı. Eva, ne yapması gerektiğini hâlâ bilmiyordu. Göğsüne iki ayrı insan çökmüş, aralarında söz düellosuna tutuşmuşlardı.

“İkinci gün her şey daha yolunda gidecek,” dedi biri.

“Yürümek mi? Aman Tanrım. Tek bir metre bile olmaz. Lütfen,” dedi öteki.

“Anna başının çaresine bakar. Başının çaresine bakamayan biri varsa, o da sensin.”

“Eve dönmelisin. Çamaşır kurutmanın nasıl çalıştırılacağını yazmayı unuttun.”

“Başka anneler üstesinden geliyor. Caroline örneğin. Sen neden yapamıyorsun?”

“Vaz mı geçeceksin? Hem de sadece sen?”

“Sen bir *loser*’sın.”

“Haydi kalk, Eva!”

Bu sonuncusu artık iç ses değildi; onu usulca uyandıran Caroline idi.

“Neden? Bu kadar erken mi?” diye mırıldandı Eva. Dayanma telkinleri ve kendini umutsuzca yargılamaları arasında uykuya dalmış olmalıydı.

“Saat yedi buçuk. Kahvaltıdan sonra hemen yola koyulursak, öğle sıcağı bastırmadan önce, en zahmetli etabı halletmiş oluruz.” Caroline onu canlandırmaya çalışıyordu.

Eva bitkin halde tekrar yastığa gömüldü. Arkadaşları bunu nasıl başarıyordu? Caroline spor ayakkabısı kadar zindeydi, Judith, Arne’in biraz hasar görmüş sahte sunağı önünde sabah duasını ediyordu, Estelle bile makyajını tamamlamıştı. Kahve özlemi ve büyük bir iştahla kahvaltı salonuna doğru yürüyen arkadaşlarını, “hemen geliyorum,” diye oyaladı Eva.

Nedeni belki, “öğle sıcağı” denip durmasıydı, belki de zahmetli bir şeyin üstesinden gelme zorunluluğuydu. Arkadaşlarının arkasından kapı kapandıktan sonra ne yapılması gerektiğini biliyordu. Doğru havaalanına, eve; karşı konulamaz bir düşünceydi bu.

Sancıyan uzuvlarını güçlükle harekete geçirdi. Her zamanki beceriksizliğiyle üst ranzadan aşağıya inmeye çalışırken, kendini un çuvalı gibi yere bıraktı. O arada, sabahın köründe kendinde hac yolculuğu ruhuna bürünecek gücü bulamayan tek kişinin kendisi olmadığını fark etti. Gecenin yarısını çalışarak geçiren Kiki, Caroline’in uyandırmasından sonra tekrar uykuya dalmıştı.

Eva, büyük bir gizlilik içinde, gürültü etmekten korkarak eşyasını bir araya topladı. Sırt çantasının derinliklerinde kaybolan her parçayla birlikte ruhu da hafifliyordu. Sistemli bir hazırlık ve düzenli antrenman yapılmadan hac yolculuğunun üstesinden gelinebileceğine inanarak saflık etmişlerdi. Yarın Köln’de bir spor merkezine yazılacaktı. Birkaç yıl sonra çocuklar da büyüdüğünde, çelik gibi, antrenmanlı göksel bir vücutla ikinci bir hamle yapacaktı. Şimdi yer de zaman da yanlıştı. Arkadaşlarına sadece yükü, her fırsatta onların hızını kesiyordu.

Heyecan içinde saate baktı; sekize geliyordu. Hac faslını kapatmanın zamanı gelmişti. Sırt çantasını omuzlayınca her zamanki gibi arkaya doğru devrilir gibi oldu. Kiki’nin yatağına çarptı. Her yeri sallanan ranzayı sarsan orta şiddetteki deprem, Kiki’nin derin uykusunu bozmadı.

Eva, parmak uçlarında odadan süzüldü, gıcırdayan merdivenlerden aşağıya indi. Birkaç adım sonra dışarıda olacaktı. Ama şanssızlık peşini bırakmadı. Kahvaltı salonunun kapıları ardına kadar açıldı. Daha da kötüsü, Salı Kadınları oturdukları masadan doğrudan koridoru görebiliyorlardı.

Eva korkuyla karanlık bir köşeye gizlendi; burada onun burnuna dolmayı ve Eva’yı ele verecek hapsirme nöbetine dönüşmeyi onlarca yıldır bekleyen tozlar birikmişti. Kaçmak için yeterince enerjiye sahipti. Ancak kararını arkadaşları önünde savunacak gücü yoktu.

O sırada Salı Kadınları, Fransızcada kahvaltı için doğrudan bir sözcük bulunmamasının nedenini aramakla meşgullerdi. Sabah öğünü “*petit déjeuner*”, yani “küçük öğle yemeği” olarak tanımlanıyordu, üstelik insanda bağımlılık yapabilecek türden de değildi. Estelle, eritme peynirli bagetini iştahsız iştahsız çiğniyor, Caroline, şu garip kahve ve hindiba karışımı olan Ricoré’den içiyor, Judith ise hiçbirine elini sürmüyordu. İçine gömüldüğü bir haritayı Arne’nin tarifleriyle karşılaştırıyordu.

Saat 8.02'ydi. Eva ne yapacağını kestiremiyordu: Dışarı çıkar-ken yakalanmayı mı göze almalıydı? Biliyordu, arkadaşları öyle çekip gitmesine izin vermezdi. Üzerine yağacak yığınla gerek-çeyle baş edemeyeceğini de biliyordu. Tek seçeneği arka kapıydı. Caroline'e havaalanından telefon ederdi. Eva her şeyi göze aldı. Kararlı bir hamleyle yan taraftaki kapılardan birine ulaştı, kapı-ya hızla açıp kendini dışarı attı.

Dışarıdaydı! Başarmıştı! Gözlerini yumdu, arkasından kapa-nan kapıya yaslandı. Öbür tarafta hareket olup olmadığını anla-mak için bekledi. Sakindi. Derin bir nefes alıp gözlerini açtı ve sorunlarının asıl şimdi başladığını fark etti.

25

Eva, sadece eş, anne, aşçı, hemşire, şoför, çamaşırcı ve temiz-likçi değildi. Dört çocuğu için aynı zamanda, ev ödevlerini ya-parlarken aranan bir yardımcıydı. Geçenlerde, Almanca dersi için atasözlerinin kökenini araştırması gereken Küçük Frido'ya yardım etmişti. Şanslısın anlamındaki "Domuzun var" kavramı oldukça ilginçti. Bir inanışa göre bu deyim, ortaçağda spor şen-liklerinde mağlup olana teselli ödülü olarak bir domuz verili-yor olmasından geliyordu. Eva bugünden itibaren bu yorumu bütün inanışlar arasında en uygunu kabul etmeye başlayacaktı. Çünkü hac yolculuğunun ikinci gününde onu gelip bulan kader tam da böyleydi. Eva bozguna uğramıştı. Şimdi ona ödül olarak "domuz" veriliyordu. Parmaklığın üzerindeki levhadan anlaşıldığı üzere, domuzun adı Rosa'ydı ve bütün azametiyle Eva'nın önüne dikilmişti. Yan kapı kesinlikle gizlice kaçan müşteriler için düşünülmemişti. Burası, Rosa'nın çamurlu ağılına giden yoldu. Rosa her zaman açlık hissettiği ve mutfağı defalarca talan etmiş gibi görüldüğü için, kapının dışarıda kolu yoktu. Ağıl doğrudan

yola sınırlıydı. Eva yola bir ulaşsa, sağa sapıp, hanın kapısının önünden geçecekti. Oradan otobüs durağı yaklaşık yüz metre mesafedeydi. Ne var ki Rosa önüne dikilmiş, duruyordu. Eva yakalanmıştı, kaçış yolu kapalıydı.

Saat 8.03 olmuştu.

Eva dikkatli bir adım attı ve bileklerine kadar leş gibi kokan çamura battı. Domuz denen yaratık kızgın kızgın hırladı. Bu hayvan tabaktayken çok daha belirgindi.

“Çekil... *allez* ...defol... *disparez*.”

Rosa, Eva’nın titrek sesinden etkilenmedi. Kısa, sıska bacaklarıyla ayaklarını yere vura vura, merakla yaklaştıkça yaklaştı. Burnunda sümük parlıyordu.

“Bir daha asla domuz eti sipariş etmeyeceğim. *Ç’est promis*. Söz,” diye yalvardı Eva.

Şu kursu neden bitirmemişti ki? Hayvan herhalde sadece Fransızca komutları anlayabiliyordu. Domuzun yumuşak burnu eline değdi; ıslak ve yapış yapıştı. Eva gözlerini kapatıp, için için inledi. Böyle durumlarda daha az ‘domuzunun olmasını’ çok isterdi.

Mecburdu. Şimdi. Domuzun. Önünden. Geçip. Gidecekti. İş aceleydi. Elindeki tek silahı, yanındaki stoklarıydı. Bisküviler, salam, krakerler, nevalesini takviye için bir akşam önce marketten satın aldığı bütün o yiyecekler şimdi cephaneye dönüşmüştü. Karnı tok bir domuzun önünden belki daha kolay geçilirdi. Eva çaresizlikten, bütün yolluğunu heyecan içinde bekleyen Rosa’nın yemesi için önüne attı. Hem de son kırıntısına kadar.

Otobüs köye varmıştı bile. Gürültülü klaksonu dar sokaklarda yankılandı.

Eva öne doğru bir adım atar atmaz, Rosa onu yakaladı. Hayvan, Rosa’nın sırt çantasında başka leziz yiyeceklerin olduğunu tahmin ediyordu.

Eva’nın çaresizliği çığlık olup yükseldi. “Daha. Daha. Daha.

Hep az gelir, hiç yetmez. Yapmadığım şey kalmadı. Şimdi bırak, geçeyim! Aptal hayvan. *Fous le camp!*"

Domuz, uğradığı öfke dolu hakaret bombardımanından korkup, geri çekildi. Eva, bunun nasıl olduğuna inanamadı. Rosa, yolundan çekilmişti. Eva, ani zaferinden hâlâ şaşkın, sırt çantasını omzuna vurdu ve ilk kez arkaya doğru devrilmedi. Bu da yeni bir deneyimdi.

Sırtında kilolarca yiyecek olmayınca parmaklıkların üzerinden atlamak da kolaydı. Yola ulaşmıştı işte. Kilise duvarıyla bütünleşmiş gibi duran yaşlı erkekler, kat kat olmuş boyunlarını uzatıp, gözlüklerini yorgun gözlerine yakınlaştırdılar: Nihayet buraya bir hareket gelmişti.

Eva hanın girişinin önünden usulca süzüldü, ama tekrar durduruldu. Binanın önünde sigara içen hanın sahibesi önüne dikilmişti. Ginette, önlüğünün cebinden Eva'nın çamur içinde kalmış telefonunu çıkardı. Kaçışı kimselerin fark etmemiş olması umudu, sabun köpüğü gibi söndü. "Üç çeşit hacı vardır," dedi Ginette; sesindeki tehdidi duymamak olanaksızdı. "Maceradan maceraya gidenen turistler, her adımı kendi kalplerine doğru atan ruhaniler..."

Otobüs, Eva'nın önünden geçip durağa doğru ilerledi. Kapıları açıldı. Eva, acele etmekle nezaket göstermek arasında gidip geldi. Telefonuna uzandı, ama han sahibesi vaaz vermeden aleti bırakmaya niyetli görünmüyordu. Eva, önceden hazırladığı bahaneleri hızlı hızlı sıraladı: "Kendini bulmak hiç bana göre bir şey olmadı. Annem hâlâ kendini arar. Denemediği kalmadı. Mao ile hayatta kalmak, ezoterik dans, Tantra seksi. Ben hep yalnızdım. Ben böyle bir anne olmak istemiyorum. Ailesi ona ihtiyaç duyarken hac yolculuğu yapan bir anne."

Hanın sahibesi anlıyordu. Eva'nın üçüncü hacı kategorisine dahil olduğu açıkça ortadaydı: "Sonra bir de karşılaştıkları ilk direnç karşısında bir bahane arayan kararsızlar vardır."

Kadının yüzünde, Eva'nın zayıflığı karşısında duyduğu düş

kırıklığı okunuyordu. Yoksa Eva'ya mı öyle gelmişti? Önemli değildi. En azından telefonunu geri alabilmişti.

Eva otobüse doğru var gücüyle koştu, kapıyı yumrukladı; kapı açıldığında büyük bir rahatlama duydu.

Eva, bitkin halde kendini koltuğa bıraktı. Başarmıştı. Otobüsteki birkaç yolcu yüzlerini buruşturdu; Eva ile birlikte içeriye hafiften domuz pisliği kokusu dolmuştu. Eva, farkında bile değildi. Telaşla telefonunun kirlenmiş ekranını temizledi. Açar açmaz yirmi yanıtsız aramayı gördü. Hepsi ailesindendi. Üçü Regine'den gelmişti. İlk sesli mesaj David'dendi. Lafı uzatmadan derdini anlatmıştı: "Anne, tenis çoraplarımın nerede olduğunu biliyor musun?" Sesinde suçlama vardı. "Piyanonun üzerine koymuştum, ama şimdi yoklar."

Geniş iç aynaya otobüs şoförünün yüzü yansımıştı. Eva dönüp kaldı. İnsanın gizli benzerleri olur muydu? Altın kolyesi ve pembe üniforması bile direksiyondaki bu adamın Frido'nun birebir kopyası olduğunu gizleyemiyordu. Şoför, şeytani bir sırıtmayla, onu evine kadar bırakmaya hazır olduğunun işaretini veriyordu.

Otobüs köy meydanından ayrıldı. Ama Eva'sız olarak.

"Tıpkı Rosa'da olduğu gibi," dedi Eva hanın sahibesine. Kadın, bıraktığı yerden ayrılmamıştı. "Karşımızdakilere sınırlarını göstermemiz gerek. Yoksa insanı bir lokmada yutuyorlar."

Telefonunu Ginette'in eline tutuşturdu: "Birisi arayacak olursa, cep telefonumu kaybetmiş olabileceğimi söyleyin. Aptalca, ama öyle işte."

Han sahibesi gülümsedi, hoşuna gitmişti: "Sonra bir de insanı şaşırtan hacılar vardır."

Eva'nın gözlerinin içi gülüyordu. O da az önce kendi kendini şaşırtmıştı. Üstelik uzun zamandır olmamıştı bu.

“Sırt çantayı kapıp, gizlice kaçarsın diye korkmuştum,” dedi Caroline açıkyüreklilikle, Eva kahvaltı masasındaki yerine geçerken. Oysa Eva, kahvaltı salonuna özellikle keyifli girmeye çaba göstermişti. Sanki hiç kaçma girişiminde bulunmamış gibi. Uyanık avukat hanımı kandırmak zor işti.

“İçimdeki tembeli yendim,” dedi Eva, “bir de şu dışarıdaki domuzu. Bunu başarmış birine Lourdes’e kadarki birkaç kilometre koyar mı hiç!”

Eva büyük bir iştahla yiyordu. Hac yolcusunun doğru dürüst beslenmesi gerekirdi. Bageti kopardı, kocaman fincanın içine ufaladı, üzerine bolca şeker serpti, sonra hepsinin üzerine sütlü sıcak Ricoré döktü ve keyifle kaşıklamaya başladı. Karışım, ağza alınınca öyle yumuşaktı ki, ister istemez aklına takma dişler geldi. Önündeki püre ılık ve tatlıydı, içinde mutlaka sayısız kalori vardı; sihirli bir el değmiş gibi, bu kaloriler onu gelecek etapta uçuracaktı.

Ginette mutfakta oturmuş, Judith’in önüne koyduğu Arne’in günlüğünü inceliyordu. Otelci kadın başını sertçe sağa sola salladı; hemen yanına gelen aşçı kadın ve içecek getiren bayi de aynı şeyi yaptılar. Günlük elden ele dolaştı, içinde çizili harita değerlendirildi, çevrildi ve kabul görmedi. Ne onlardan ne de çevreyi tanıyan müşterilerden omuz silkmeden öte bir sonuç elde etmek mümkün değildi.

Judith usulca Caroline’e yaklaştı.

“Belki haklısın,” dedi, tatsız bir gülümsemeyle, “önemli olan, Lourdes’a varmamız.”

Caroline, hazırladığı notları çantasından çıkardı. “Bugünkü

güzergâhımızı arayıp buldum bile,” dedi arkadaşlarına. Judith, dudaklarını büzüp başıyla onayladı. Eva’nın bakışları endişeyle ikisinin arasında gidip geldi. Salı Kadınları arasında gerginlik bitmezdi. Aynı fikirde oldukları görülmüş müydü hiç? Onu endişelendiren şu sessizlikti. Sanki bir otomobilin ön camına taş isabet etmişti de onlar da kırılmış cama gözlerini dikmiş bakıyorlardı. Çatlak olduğu kesindi. Kesin olmayan, yayılıp yayılmayacağı, yayılırsa da bunun ne yönde gelişecekti.

Caroline ayağa kalktı. Artık yola çıkma vaktiydi. Çevreye bakındı. Kiki nerede kalmıştı acaba?

27

Bronzlaşmış çıplak bacaklar, kusursuz bir vücut, baş döndüren bir görüntü. Kiki, giysilerini havalanmaları için bıraktığı bahçede yarı çıplak gezinmekten rahatsız değildi. Pek acelesi de yoktu. Zaten neden olsundu ki? Kimse ilgilenmiyordu onunla. Hatta tıka basa doymuş, kendinden geçmiş halde çamurların içinde oturan Rosa bile.

Eva daha sonra hikâyesini allayıp pullayıp anlattığında Kiki ona, “Şu hantal hayvanla mı sorun yaşadın?” diye hayretle soracaktı. Ama Kiki hep böyleydi. Her şeyde olumlu bir yan görmek gibi insanı imrendiren tanrı vergisi bir yeteneğe sahipti. Uyanır uyanmaz pencerenin önüne geçip, gözlerini padavralı çatılarda gezdirmişti. Güneş burnunu gıcıkliyordu, yatağının üzerinde çok şey vaat eden eskizler asılıydı ve Köln çok uzaklardaydı. Daha ne isteyebilirdi ki?

Kiki bahçedeki ipten giysilerini almıştı ki, arkadan iki kol beline dolandı. Arkasını döndü, korkudan ölecek gibi oldu. Karşısında dağınık sarı saçları ve neşeyle parıldayan gözleriyle genç

bir adam duruyordu. Bir akşam önce sanal hafızasından sildiği adamdı bu. Max'tı. Her zamanki gibi insanı sinir edecek derecede keyfi yerindeydi.

"Sevindin mi?"

Ne bir açıklama, ne bir aydınlatma, hiçbir şey. Sadece:

"Sevindin mi?"

Bakire Meryem görüldüğünde küçük Bernadette kendini ay-nen böyle hissetmiş olmalıydı. Tek farkla, Kiki'ye görünen kişi tamamen dünyeviydi. Max, saniyeden bile kısa bir sürede, bir gün önceki kilometrelerce yürüyüşün yapamadığını başarmıştı: Kiki bayılacak gibi olmuştu. Dizleri gevşemiş, lunaparkta yük-seklere fırlayan korku treni gibi nabızı hızlanmış, beyni boşalmış-tı. Kanı, düşünmeyi mümkün kılan bölgeden tümüyle çekilmişti. O kan şimdi Kiki'nin boynuna ve yüzüne bir çırpıda kıpkırmızı benekler kondurmaya yarıyordu.

"Max," diyebilirdi Kiki ancak. Şokun ilk evresinde ağzından daha karmaşık sözler çıkarabilecek durumda değildi. Bahçenin ortasında hâlâ iç çamaşırlarıyla durduğunu hatırladı. Hızla elbi-sesini giydi.

"Stüdyodan kaçmakta kesinlikle haklısın. Yeni bir çevrede en güzel fikirler doğar," dedi Max.

O an Kiki'nin içinden yaratıcı şimşeklerden çok, basit sorular geçiyordu. Onu bulabileceği yeri Max nereden biliyordu? İzin gün-lerini nerede geçireceğinden stüdyoda kimselere söz etmemişti.

"Sana kim söyledi... nerede konaklayacağımızı kendimiz bile biliyorduk," diye kekeledi Kiki, şaşkına dönmüş bir halde.

"Arkadaşın Eva'nın kızı her şeyi sayfasına koyuyor. Hem de saatleriyle birlikte."

Max'ın cep telefonu ısrarla çaldı. Genç adam omzunda-ki çantayı karıştırıp durdu; ancak aradığı telefon değil, bura-ya nasıl geldiğini gösterecek bilgisayar çıktısıydı. Frido'nun Anna'yla birlikte hazırlayıp internete koyduğu haritada, Eva'nın güzergâhı dakikası dakikasına belirtilmişti. Kiki derin derin

iç çekti. Eva'nın ailesinden kopmakta zorlandığını Kiki çoktan anlamıştı. Ama kendisi ayrılmayı pek iyi becerirdi. Hiç de zorlanmamıştı. Ne var ki Max bunu anlayamamıştı. "Sana bittiğini söylemişim."

Max onu düzeltti, ama uzatmadan. Sesinde herhangi bir suçlama yoktu. "Bir SMS yazdın. 'Olmuyor. Üzgünüm. Kiki.' Üç kuru sözcük."

"Söyleyecek başka bir şey yoktu," diye savundu kendini Kiki.

Max hâlâ soğukkanlıydı. Sevimli rahatlığı Kiki'yi tedirgin etti. Kiki Köln'de üstesinden gelemediği bu durumun kendisini Fransa'da böylesine ele geçireceğine rüyasında görse inanmazdı.

Paul Simon, "Sevgiliden Kurtulmanın Elli Yolu"nu bilen bi-riydi. Kiki'nin ise, SMS yoluyla kestirip atmadan önce, belki de kırk dokuz alternatif üzerinde daha etraflıca düşünmesi gerekirdi. Gözyaşlarına boğulup, "arkadaş kalalım" ile noktalanan ayrılık konuşmalarını sevmezdi Kiki. Kavgı ve veda seksini de sevmezdi. İsteddiği, Max'la ilişkisinin geç kalınmadan bitmesiydi. Mesajının Max'ın hoşuna gitmeyeceğini tahmin etmişti. Ama Max'ın bunu tümüyle yok sayması Kiki'yi sersemletti.

"Tek bir sözüne bile inanmıyorum," dedi Max, küstahça gü-lerek. "Tek bir tanesine bile. 'Kiki' demene bile. Benim tanıdığım Kiki, öylesine kaçıp gitmez."

Kiki asabileşti. Bu adam burada ne arıyordu? Neden peşinden gelmişti? Max'ın telefonunun susmadan, ısrarla çalması Kiki'yi ayrıca sinirlendirmişti.

"Aç artık şunu," diye patladı Kiki.

"Boş ver, babam," dedi Max kısaca. "Nerede olduğumu bil-mezse hemen heyecanlanır."

Her cümlesi yeni bir bombaydı.

"Çekip geldin, öyle mi? Kimseye haber vermeden?" Kiki az önce duyduklarından mantıklı bir bütün yaratmaya çalışıyordu.

Telefonun sesi kesildi. Kiki, paniklemeye başladığını hissetti.

“Döndüğümde babama her şeyi anlatacağım. Tabii o zamana kadar kendim anlamış olursam,” dedi Max.

Kiki artık yanıt vermedi. Bahçe çitinin ardında dört meraklı yüz belirmişti. Salı Kadınları o günkü etap için hazırды. Caroline, Kiki’nin sırt çantasını eline almış, sallıyordu.

Arkadaşlarına Max’ın varlığını açıklamak için Kiki’nin kaç saniyesi kalmıştı? Nasıl bir savunma yapabilirdi? Max, haksızlık ediyordu. Kiki, SMS’ini saatlerce düşünüp hazırlamıştı. Üç sözcüğün her biri düşündüklerini yansıtıyordu. Özellikle de “Ol-muyor.”

28

“Kiki neler karıştırıyor orada?” Caroline, anlamaya çalışıyordu. Bahçe çitinin önünde durmuş, Kiki’nin genç bir adama sinirli sinirli bir şeyler söylemesini izliyordu. Kiki’nin yüzünde koca bir sinek sürüsünü kovalamak ister gibi bir ifade vardı. Caroline’in arkadaşında bir gece önce hayran olduğu o rahat tavırdan eser yoktu şimdi.

“Neler mi karıştırıyor?” diye tekrarladı Estelle. “Kavga ediyor. Max Thalberg’le.”

Estelle, arkadaşlarının şaşkınlıktan gözlerinin açılmasının tadını çıkardı. Judith bile bir an için acısını unuttu:

“Thalberg mi? Stüdyo Thalberg gibi mi?”

“Kiki’nin çalıştığı Thalberg gibi mi?” diye kurcaladı Caroline.

“Veliahtın bizzat kendisi. Şirketi Max devralacak. Londra’daki eğitimini tamamlar tamamlamaz.”

Eva, gördüğü sahneyi kendine özgü bir tavırla yorumladı: “Herhalde işle ilgili bir durumdur. Kiki’nin tamamlaması gereken bir şey vardır.”

“O zaman sen lekelenmemiş gebeliğe de inanırsın,” diye güldü Estelle.

Eva ancak anlamıştı: “Sen demek istiyorsun ki, Kiki... ama bu çocuk çok... kaç yaşında bu?”

Caroline noktayı koydu: “Kredi kartına sahip olacak kadar büyük, bu kartla bol bol saçmalayacak kadar da küçük.”

Estelle’in aklından bambaşka şeyler geçiyordu. Bakışları, onu beğendiğini açıkça belli eden gözlerle genç adamın üzerinde takılıp kaldı: “Kiki’yi anlayabiliyorum. Keşke iki yaş daha genç olsaydım...”

Düşüncesinin sonunu getirmedi. Bu kadarının bile Eva’yı şoka soktuğunu biliyordu zaten.

“Şakaydı, Eva. Öğretmenlik yapacak halim yok,” diye sırttı Estelle.

“Bu kadar çene yeter,” dedi Caroline. Kiki’nin çantasını kaldırıp salladı. Yola koyulma işaretiydi bu.

“Hac yolculuğunun en güzel yanı, başkalarıyla kolayca iletişim kurulabiliyor olması,” dedi Kiki, sırt çantasının askılarını takarken. Gülüşünde samimiyetsizlik vardı. Yanındaki genç adamın hiç istemediği halde izini sürüp çıkagelen sevgilisi olduğunu itiraf etmeye hiç niyeti yoktu. Yine de bir açıklama yapma zorunluluğunu hissetti.

“Bu şey,” diye söze girdi, duraksadı, Max’ın kendisini rezil etmeyeceği umuduyla doğrudan sürpriz konuğa döndü: “Adın ne demiştin?”

“Max Thalberg,” dedi Estelle, Kiki’ye yardım edercesine. “Onunla yattığına göre, hiç olmazsa adını aklında tutsaydın.”

Kiki’nin ağzı açık kaldı. Estelle’in sadece patronunu değil, bütün ailesini tanıdığını aslında düşünmesi gerekirdi.

“Max, çim biçme makinesini çalıp, onunla birlikte yedinci deliğin yanındaki ördek havuzuna daldığından beri golf kulübünde efsane haline geldi,” dedi Estelle.

Max küstah küstah sırttı: “O zaman dokuz yaşımdaydım.”

Eva’nın kafasını karıştıran şey başkaydı.

“Kiki erkek arkadaşını getirdiyse, ben de Frido’yu davet edebilirdim,” dedi, alınmıştı. Kiki, bu haksız suçlama karşısında hemen savunmaya geçti: “Ben Max’ı davet etmedim.”

Estelle’e göre büyütülecek bir durum yoktu:

“O zaman armağan diyelim, Kiki; önemli olan mutluluğun.”

“Mutlu da değilim,” diye kükredi Kiki. Sonra öfkeyle ayağını yere vura vura yürüyüp gitti.

Diğer Salı Kadınları onu izlediler.

Max, ne yapacağını bilemeden, durmadan ayak değiştiriyordu. Sonra omuz çantasını alıp, arada belirli bir mesafe bırakarak kadınların peşinden yürüdü.

29

Eva, Caroline’in hac rehberinde, “Yakup’un Yolu yürüyene-
lere heyecan verici olaylar, etkileyici bir manzara ve son dere-
ce ruhani maceralar bahşeder,” diye okumuştı. Yakup’un Yolu
o gün Salı Kadınları’na, bir gün önce start aldıkları Narbonne
Plage sahil kasabasından on yedi kilometre mesafede olan or-
taçağ atmosferindeki Narbonne’da bir gezinti bahşetmişti. Eva,
Canal du Robin’de yüzen evlerinde iki yana sallana sallana tatil
yapan turistlere özendi. Onların ünlü katedrali, güneşli sokak
kafelerini, Roma kalıntılarını ve Fransa’nın gündelik hayatını
yaşamak için vakitleri vardı. Eva’ya kalsa, gün boyu pazarda
dolaşır, yerel ürünler satan tezgâhları gezer, bütün o sebzeleri,
meyveleri, baharatları, etleri, pırıl pırıl parlayan deniz ürünle-
rini seyrederdi. Ama bir gün önceki felaketten sonra Yakup’un
Yolu, Salı Kadınları’na sıkı bir zaman planı eşliğinde öyle pek
parlak sayılmayacak bir güzergâh sunuyordu: Trafiğin yoğun

olduğu, onarılıp düzleştirilmiş bir yanyolda ilerleyeceklerdi. Sol taraflarında kalan sanayi sitesinin arkasından, Akdeniz'i Atlas Okyanusu'na bağlayan dört şeritli A61 karayolu geçiyordu. Nasıl da sıcaktı! Nasıl da pis kokuyordu! Sadece bakınca bile insanın içini ürperten, gücünü tüketen türdeki yollardan biriydi bu. Mutlu görünen tek kişi Estelle gibiydi. Tekerlekli bir bavulun tek gerçek hac aksesuarı olduğu, yarış pisti gibi dümdüz uzanan bu yolda ortaya çıkmış oluyordu.

Eva, Judith'in dudaklarını ısırmasından, Arne'in günlüğünde büyük olasılıkla otoyol sözcüğünün geçmediğini anlamıştı. Önlerinden kamyonlar geçip gidiyor, yerdeki tozları ve egzoz gazlarını yüzlerine püskürtüyorlardı. Anlam veremedikleri bir nedenden adı Le barracuda olan, tabelaya göre "Salades, Frites, Panini et Grillades" satan büfenin sahibi, arkalarından imalı imalı ıslık çaldı. Bitişikteki oto tamirhanesinin işçileri, alışkın olmadıkları kadın grubunu daha rahat süzebilmek için yağ içindeki kasketlerini arkaya doğru ittiler. Bakışlarındaki ifade, merak ve dalga geçme arasında gidip geliyordu. Sırıtan suratlarından anlaşılıyordu ki, bu yolda sırt çantalarında tarak midyeleri sallanan yolculara pek rastlanmazdı. Bu adamlar, kadınların olsa olsa Graceland'a, Elvis'in son istirahatgâhına gittiklerine ihtimal verebilirdi. Ama iki bin yıl önce ölmüş bir havarinin mezarına gitmek olur muydu?

Eva, karşıdan nasıl göründüklerinin bilincindeydi: iyi koşullarda yaşayan, dünyada olup olacak her şeyi görmüş ve yapmış olan beş şımarık kadın. Kim bilir, Sainte Marie Hanı da belki bilerek öyle döşenmişti. Hacıların nelerden etkilendiklerini çok iyi bilen kurnaz Ginette, müşterilerine tam da aradıklarını sunuyordu: Ezizet, konforsuz ortam ve rahat edememe. Bunlar, konukların evlerine döndüklerinde ellerine birer kadeh pahalı şarap alıp anlatacakları türden maceralardı.

"Hiç şaşırmadım," diye düşündü Eva. Madem hac yolundaydı, o zaman hacıların ortamın bir parçası oldukları Santiago de

Compostela'ya giden anayol izlenmeyecekti. Bilinmeyen, tabela sistemi çok zayıf tali bir yolda zorlanıp duruyorlardı. Bu durum Eva'nın yaşamını yansıtıyordu belki. Hayat yolculuğunu nicedir emniyet şeridinde yapıyor gibiydi zaten.

Dikizleniyor olmak kadınların pek umurunda değildi. Estelle'in, Le barracuda'nın yılışık sahibine birazdan imza verecek gibi bir hali vardı.

Otoyolu bir köprü üzerinden geçip, boz betonların yerini üzerleri az çok bitkiyle kaplı tepeler alınca Eva rahatladı. Narbonne ve otoyolun gürültüsü arkalarında kaybolup gitti. Grarrigue'in tipik bodur bitkilerini bolca ağaçlı bir bölge izledi. Ağaçların gölgesi yol boyunca yaz melteminde salınıp duruyordu: Yolun bir kenarında yemyeşil servi ağaçları, diğer kenarında bol yapraklı, hışırtılı ağaçlar uzanıyordu. Kilometrelerce ne bir köy, ne bir kasaba, ne de onları merakla izleyenler vardı. Önlerine sadece Fontfroide Benediktin manastırı çıktı; burada artık rahipler yaşamıyor, onun yerine gencecik garsonların çalıştığı bir restoran işletiliyordu. Hasır çardakların altında Salı Kadınları tek başlarına gibiydiler. Birkaç masa ötede, antika Moto Guzzi'leriyle tekdüze yaşamlarından kaçmış iki motosikletçi öğle yemeği yiyordu. Tabaklarındaki taze sebzeden çok garson kızla ilgiliydiler; ama garson kız, saçları ağarmış Easy Rider'lara da, Salı Kadınları'na da isteksiz isteksiz servis yapıyordu. Yemekler müthişti.

Mönü, taze kıvırcık, lahana, çiçek yaprakları, bol zeytinyağı, limon ve taze ekmekle yapılmış Mesclun salatasıyla başladı. Arkasından patates gratenli biftek, tatlı olarak da çilekli sorbe geldi. Judith omletini çatalıyla iteleyip duruyordu. Salı Kadınları, keyifli öğle yemeklerinin yanına şarap söyleme arzusunun baştan çıkarıcılığına güçlkle karşı koyabildi. Programladıkları günlük yolun yarısını bile yürümemişlerdi. Fulda'lı otobüs şirketi Spatz, manastırın park yerine güçlü kuvvetli emeklilerle dolu bir grubu boşaltmamış olsaydı, Salı Kadınları günün kalan bölümünü büyük bir olasılıkla burada geçirirlerdi. Otobüsteki tabeladan

anlaşıldığı üzere, emekliler “Katharcılık ve Katalanlar” turuna çıkmış, hızlı bir şekilde Kuzey İspanya, Andorra ve Güney Fransa’da keşifler yapmaktaydı. Aceleleri vardı: dokuz günde üç ülke, yemek lütfen on beş dakikada gelsin, hele içecekler hemen. Tak, tak.

“Bu yaşlarda insanın boşa harcayacak vakti olmaz,” dedi Eva, emeklilerin sabırsızlığını mazur göstermek istercesine. Ama aralarından birileri yüksek sesle servisin yavaşlığını eleştirince, Salı Kadınları kalkıp kaçtılar; hedef, insanı rahatsız eden vatandaşlarının olmadığı sessiz bir yerdi.

Eva, her adımda biraz daha rahatlıyordu. Onları kan ter içinde bırakan girişimleri sırasında kendilerini gözetleyen işçilerin ve yılışık büfecilerin bulunmadığı doğanın içinde her şeyden arınmış gibi yürüyordu. Bir de o ağır sırt çantası olmadan. İçi gururla doldu. Yemek molasından sonra Caroline’in yanında şen şakrak yola koyuldu. Arkalarından gelen Kiki’nin yüz ifadesi şöyle der gibiydi: “Sakın bana bulaşmayın!”

30

Kiki, hiçbir şeyi görmüyordu. Sık ağaçlarla kaplı tepelerin eteğindeki ovada duran pitoresk Fontfroide Manastırı’nı da, süslü yazılar görülmeyen iç bölümü renk cümbüşüne boğan o güzel rengârenk pencereleri de, her yerini yeşilin sardığı çiftte sütunlu sıra sıra kemerli yolu da, gül bahçesini de görmüyordu. Ancak Kiki yepyeni bir şey keşfetmişti. Bu kez kendi içindeydi keşif. Pişmanlık duygusuydu.

Max’la bütün bunları nasıl yaşamıştı? İlk görüşte aşk bile değildi. Hem nasıl olabilirdi ki? Kiki, Thalberg’de işe başladığında, Max, sırık gibi bir liseliydi; uzun kolları, sıska, orantısız bedeninden aslında başkasına aitmiş gibi sallanırdı. İşin mutfağını

öğrensini diye o günden itibaren yanlarına verildiği model geliştirme ekibi, çocuğu umutsuz vaka olarak damgalamıştı. Max için elleriyle çalışmak demek, avuç içlerine bir sonraki Fransızca sınavında kullanacağı faydalı bilgileri karalamak demekti.

Thalberg birkaç hafta önce kendisine, delikanlının sömestr tatilini onun servisinde geçireceğini bildirdiğinde, Kiki az kal-sın oturduğu yerden düşecekti. Kredi krizi sektörlerine ağır bir darbe indirmişti: Birçok yerde ciolar düşmüş, önemli İtalyan alıcılardan birçoğu iflas etmiş, ürünlerini düzenli olarak göklere çıkaran dekorasyon dergileri kapanmıştı. Kadrolu elemanların yerini stajyerlerin aldığı bir süreçte, patronun oğlu ve geleceğin şirket yöneticisine kendi işyerinde iş öğretiliyor olması hiç de iyiye işaret değildi.

Kiki, başına gelecekleri beyninde canlandırmıştı. Çoğu geldiği gibi giden çok stajyer görmüştü o. Saygıdan ağızlarını açamayan ürkek tipler vardı; patron kendileriyle şahsen ilgilendiği sürece her şeyi yapan yaltakçılar, egoları ve yetenekleri “savulun ben geldim” mantığına dayalı kariyer düşkünleri vardı. Bir de başına dert açabilecek gerçek iyiler vardı; onların tasarımları canlı, yenilikçi ve seksi olurdu. Peki Max hangi gruba dahil olabilirdi?

Max, ilk bakışta saygılı biri gibi dururdu. İlk toplantılarda o kadar çekingendi ki, orada olduğu bile unutulurdu; ta ki gar ya-kınlarındaki çok şık bir otelin tadilatıyla ilgili bir beyin fırtınası toplantısı yapılana dek. Thalberg, bütün çalışanlardan öneriler istemişti.

Brifingde konuşulanlar ekipte incelenmişti. Herkes, hedef kit-le, yaş grubu, pazarlama analizleri ve otelcilik sektöründe renk-lerin etkisi ve yeni trendler konulu araştırma sonuçlarına kafa yoruyordu. Derken bir arkadaşları daha da ileri giderek, pelüş-ler, kadifeler içindeki lobiye kelimenin tam anlamıyla yıkıp, ya-lın, açık renkli tasarımlarla yeniden döşemeyi önermiş, o sırada salonda müzik sesi yükselmişti.

Max ayağa kalkıp, bilgisayara bir CD yerleştirmişti. “Her şeyi kırıp dökmeden önce söz konusu alanla ilgili bir duygunun oluşturulması gerekir,” demişti kibarca; ama duruşunda sıkılganlıktan eser yoktu.

Kuru teoriler yerine, stüdyo şimdi hafif melankolik bir melodiyle dolmuştu. Fonda bir kontrbas, ön planda tüy gibi hafif piyano sesi. Arkadaşlardan biri eliyle saati işaret etmiş, stajyerler kıkırdarak masa altından birbirlerini dürtmüştü. Max, patronun oğlu olmasa, hepsi bunun bir zaman harcama olduğunu düşünür ve fikrini açıkça söylerdi.

Kiki ise, müzikle kendinden geçmişti. Parça, ıslak kaldırımları, ıssız bir geceyi çağırıştırıyordu. Gece boyu dans ettikten sonra otelin lobisinde yalınayak süzülen, yüksek ökçeli ayakkabılarını elinde sallayan, bara oturup son bir içki ısmarlayan bir kadını anımsatıyordu. Melodi, melankolik tınısının yanında garip bir şekilde neşeliydi.

Kiki, önündeki kâğıt yığınları arasından şaşkınlıkla başını kaldırmıştı. Max’la on dört gün boyunca yan yana çalışmış, ama onun varlığını bile doğru dürüst algılayamamıştı. şimdi görüyordu ki, o orantısız çocuk gösterişli bir adam olmuştu; büyükanne ve büyükbabasının parası, babasının ısmarlama gömlekleriyle işi olmadığını göstermek istercesine, ısrarla rahat giyiniyordu. Annesinin kararıyla başladığı viyolonselini çoktan duvara dayayıp, spor yapmayı tercih ettiğı, duruşundan anlaşılıyordu. Ama müzikle ilgili duyarlılığını kaybetmemişti.

Max’ın müzikle ne ifade etmek istediğini Kiki anlamıştı. Parça, o oteli eşsiz kılan, eski zamanları çağırştıran atmosferini çok iyi yakalamıştı. Bu atmosfer gerçekten süpürölüp atılmak mı isteniyordu? Parça, tadilatın, otelin yaydığı yıkık dökük ve esrarengiz havanın zemini üzerine yapılması gerekliliğinin sessiz bir savunucusuydu.

Son notalar odada yankılanıp, son stajyer de kendi bilgisayarına döndükten sonra, “Bu parçanın adı neydi?” diye sormuştu Kiki.

“İsveç cazı,” demişti Max. “Yazdan kalma.”

Kiki, başka bir açıklamaya gereksinim duymamıştı: Mutlu sonla bitmemiş, müzikle ete kemiğe bürünen tatil aşklarıydı bunlar. Kiki, bunun ne olduğunu çok iyi bilirdi. Poppys gelmişti örneğin aklına.

Kiki aynı akşam YouTube’da, “Jan Johanson – Visa Från Utanmyra”yı arayıp da, parçayı ikinci kez dinlediğinde, kadının gece vakti otel lobisinde neden keyiflendiğini anlamıştı: Muhtemelen az önce ayrıldığı partide ruh ikizine rastlamıştı kadın.

Kiki, bu anılarla sessizce gülümserken, hac yolunda yan yana yürüdüğü Caroline’in dikkatle kendisini süzdüğünü fark etti. Caroline, sesini çıkarmıyordu. Kiki, yine de açıklama yapma zorunluluğu hissetti: “Evet, aramızda bir şeyler başlarken onun kaç yaşında olduğunu biliyordum. Hayır, sorunlar kendiliğinden hallolmaz. Evet, haklıydın,” diye hızlı hızlı sıraladı.

Bu sert tepki Caroline’i şaşırtmıştı: “Seni kimse suçlamıyor, Kiki.”

Gerek de yoktu; Kiki kendi kendini suçluyordu zaten. Özelle iş hayatının birbirinden ayrılabilceğini savunan insanlar vardır. Kiki oldum olası bunu anlamamıştı: İnsan beraber çalışır da, duygular nasıl oluşmazdı ki? Bir şeyi tasarlamak, duyguları dokunulabilir nesnelere dönüştürmekten geçerci.

İş arkadaşları kırıp dökme fikirlerini şekillendirirken, Kiki ile Max karşıt bir öneri geliştiriyordu. Yoğunluk ve saydamlık, canlı renklerle ılımlı toprak tonları, malzeme ve algılar üzerine yaptıkları tartışmalar, rahat sohbetlere dönüşmüştü. Muzipçe takılmalar beklenmedik komplimanlara, kahve fincanları üzerinden atılan kaçamak bakışlar uzun bakışmalara ve sözde rastlantısal dokunmalara dönüşmüştü. Max’ın tıraş losyonu, onların ortak çalışmalarını püskürten yazıcının durduğu odadaki kötü koku-yu bastırıyordu. Tamamladıkları sunumun üzerine eğildiklerinde başları birbirine dokunuyordu.

Thalberg'in tepki vermesi üç hafta sürmüştü. Ne bir övgü, ne bir yorum. Derken patronun Kiki'ye bundan böyle daha zor görevleri güvenerek vereceğinin üstü örtülü tebliği: Kiki bir e-mail almıştı; Thalberg, IKEA'nın vazo serisi için kendisine bir tasarım sunmasını istiyordu.

Max ile Kiki başarılarını en uygun ortamda, 'kendi' otellerinin barında kutlamışlardı; bir piyanist, çaldığı fon müziğiyle cilveli fısıltılarına eşlik etmişti. Vedalaşırken Max onu dudaklarından öpmüştü. Bir saniye sonra da Kiki'den özür dilemişti. "Bunun için özür dilemen gerekmez," demişti Kiki. Başlangıç böyle olmuştu. Sonun başlangıcı. Kiki'yi Fransa'ya kadar takip eden sorunlarının başlangıcı. Üstelik simgesel anlamda da değil.

"Kim demiş, hac yolunda insanın dertleri üzerinden akıp gider, diye," dedi Kiki yakınlardan. Arkasını dönüp baktı, Max'ın hâlâ peşinden geldiğini gördü. Kiki gülsün mü, ağlasın mı, bilemedi. Altı haftalık gizli ilişkinin ardından çektiği imdat freni çalışmamıştı.

31

"Senin hayatına bakınca her şey çok kolay görünüyor," dedi Kiki Caroline'e, övgüyle. "Kariyerin var, çocukların var, evliliğin yolunda."

Caroline döndü. Philipp konusunda söyleyecek çok sözü olabiliirdi.

O sabah telefon ettiğinde, muayenehanedeki sekreter, "Dr. Seitz, aile hekimleri birliğinin düzenlediği eğitim semineri için seyahatte," demişti.

"Anlamadım?"

"Bu seminer hep 15 Haziran civarında olur, Bayan Seitz. On yıl-

dan beri,” diye eklemişti sekreter; sesinde hafif bir serzeniş vardı. “Selamını iletmemi istedi. Dr. Seitz döner dönmez sizi arayacak.”

Philipp dün sekreterini aramış, ama kendi karısını aramamıştı, öyle mi? Muhtemelen yurtiçi görüşmesi olduğu için aramıştı sekreteri. Philipp’in telefon ücretleri fobisi vardı. Yedi yıl önceki İtalya tatili sırasında saygısız bir hastası tarafından durmadan rahatsız edilip, karşılığında yüzlerce euro ödedikten sonra, yurtdışına yapılan cep telefonu görüşmelerinin insanı batırdığına ve telefon operatörlerinin mutlaka boykot edilmeleri gereken soyguncular olduklarına kesinkes karar vermişti. Yapılan fiyat indirimleriyle Philipp asla ilgilenmezdi. O cep telefonunu sadece çok acil durumlarda kullanırdı. Yani hiçbir zaman.

“Caroline böyle bir kocaya sahip olduğu için çok şanslı. Philipp hiçbir zaman Frido gibi başkalarına bağımlı biri olmadı,” diye Kiki’yi doğruladı Eva. Derin bir nefes aldı. Yürümek gittikçe zor geliyordu.

Arkadaşları haklıydı: Philipp yemek pişirirdi, Philipp alışveriş ederdi, Philipp elektrik süpürgesinin yerini ve ne işe yaradığını bilirdi. Gömleklerini temizleyiciye götürür, gitmişken Caroline’in takımlarını da alıp gelirdi. Sadece telefon etmek gibi bir alışkanlığı yoktu.

Caroline, şu seminer hikâyesine ve de sekreterin yaklaşımına sinirlenmişti. Olayları yerli yerine oturtamıyordu. Philipp seminere gideceğini söylemiş de, Caroline mi duymamıştı? Akli mahkemeye takılı olduğu, ayakları da çoktan hac yolculuğuna çıktığı için mi duymamıştı? Belki de semineri çok sıradan bulduğu için Philipp buna değinme gereği duymamıştı. Sonuçta kendisi zaten yollardaydı.

Eva ile Kiki’nin iltifatlarını yanıtsız bıraktı. Evliliği ve Philipp’in telefon fobisinden konuşmaktansa, konuyu değiştirmeyi yeğledi: “Max ne suç işledi de, ona bu kadar kırgınsın?”

“Beni annesiyle babasına tanıtmak istedi. Pazar günü golf oynadıkları sırada,” dedi Kiki, sesi üzgündü.

Caroline, yüksek perdeden kakhaha attı: "Ben buna gerçek bir ayrılık nedeni derim."

"Ortada resmiyete dökülecek bir durum yok. Hele ki babası karşısında. Bizimki bir maceraydı, aptalca bir hata."

"Anlaşılan Max buna farklı bakıyor," dedi Eva, arkasını dönerrek. Kiki ile Caroline başlarını aynı yöne çevirdiler. Max, aradaki mesafeyi kapatmış, kendisine Arne'in fotoğrafını göstermekle meşgul Judith'le uyum içinde yan yana yürümeye başlamıştı. Judith anlatıyor, yüzünü şekilden şekle sokuyor ve gülüyordu. Uzun zamandır olmadığı kadar rahatlamış görünüyordu.

"Max ne yapıyor orada?" diye sordu Kiki, şaşırarak.

"Bizim aylardır boşuna uğraşıp da yapamadığımızı yapıyor, Judith'i eğlendiriyor," dedi Caroline.

Gerçekten de arkadan neşeli kakhahalar duyuluyordu.

"O, böyle bir şeyi başaramaz," dedi Kiki.

"Judith, günlük hakkında sorular sormayan birine Arne'ı anlatabildiği için çok mutlu," diye karşı çıktı Eva.

Keşke bunları söylememiş olsaydı. Çünkü hemen arkasından adımları ağırlaştı, nefesi daraldı. Caroline arkadaşını dikkatle süzdü.

"Birazdan toparlanırım," diye soludu Eva. Çok fonksiyonlu hac onu zorluyordu. Sadece tek iş yapabiliyordu o; yürümek ya da konuşmak.

"Max, hoş çocuk," dedi Caroline.

"Yirmi üç yaşında," diye sözünü kesti Kiki. "Max doğduğunda ben on üçümdeydim ve ilk Fransız öpücüğümü almıştım. Robert'ten. Hayatımın en iğrenç öpüşmesiydi. Bu ıslak yakınlaşmanın etkisinden kurtulmam bir hafta sonumu almıştı. Ben ilk ilişkimin travmasını sindirmeye çalışırken, Max emzik verilsin diye kıyamet koparıyordu."

Eva gülmekle yetindi.

"Yaş farkı bugün kimin umurunda, Kiki?" diye başını iki yana salladı Caroline.

Kiki'nin yanıtı şimşek hızıyla geldi: "Benim! Benim umurumda. Ben bu konuda eski kafalıyım."

Eva, konuşmasa bile arkadaşlarının hızına ayak uyduramaz olmuştu. Arkadaşları tüm güçlerini ortaya koyup, Fontfroide'dan sonra Mont Grand'a giden uzun yokuşu tırmanmakla meşguldü. Yüz kırk beş metrelik yükseklik Eva'da güç bırakmamıştı. Yavaşladı. Tek yapabileceği, isteyerek yavaşlamış gibi davranmaktı.

"Bakayım ötekiler ne yapıyor?" diye bahane buldu.

32

Eva geride kalmıştı. Caroline ile Kiki hızlarını ve sohbetlerini kesmeden yola devam ettiler. Eva bir an için Judith ve Max'la aynı hizaya geldi. Kulağına bölük pörçük konuşmalar çalındı.

"Arne'la ben ezoterik kitaplar satan bir kitapçıda tanıştık," diyordu Judith. "Beni uzun süre izlemiş. Sonra elinde bir kitapla yanıma yaklaştı. Bu tam size göre, dedi. Haklıydı."

Judith'in sesindeki neşeyi duyunca Eva suçluluk hissine kapıldı. Bir anda anladı, Max, onların hiçbirinin başaramadığı bir şey yapıyordu: Judith Arne'ı anlatırken ilgiyle dinliyordu. Hepsi içten içe Arne'ın ölümünden bunca ay sonra Judith'in konuşacak başka bir konu bulmasını istiyordu. Max'ın farklılığı ise insana enerji veriyordu. Hiçbir fikri yoktu. Ne Arne hakkında, ne yasın makul süresi, ne de günlük hakkında.

"Onun doğru kişi olduğundan hemen emin oldunuz mu?" diye sordu Max.

Eski hikâyelerin etkisiyle Judith öylesine duygusallaşmıştı ki, Max'a hemen ısınmıştı.

"Şu sizi-bizi bırakalım mı? Ben Judith."

"Ben de Max," dedi Max.

Max'ın bakışları Eva'ya doğru kaydı; Eva onlarla aynı hizada

didinin duruyordu. Konuşamıyordu. Yalnızca kolunu kaldırabiliyordu. Hepsi hepsi bir saattir Salı Kadınları'nın sırlarıyla iç içe olan Max, konuşmadan da bilgi sahibi olmuştu.

"Siz de Eva'sınız, değil mi?"

Eva başını salladı. Kiki ile diğerlerinin onu Max'a nasıl tanıtmış olabileceklerini kafasında canlandırmaya çalıştı. Ne anlatabilirdi ki? Kendi bile bilmiyordu: Beş buçuk yılda doğurduğu dört çocukla lohusalık, beşik ve çamaşır makinesi arasında, o da kendi elinden kayıp gitmişti zaten. Judith ile Max'ın da gerisinde kaldı. Eva bu ikisinin hızına da yetişemiyordu.

"İhtiyaç gidermem gerek..." Ne ihtiyacıymış bu? Aklına o çocuksu, 'küçük Bengal kaplanı için' sözü geldi. Kökenini bulmak için uğraştıkları David'in hayvanlarla ilgili deyimlerinden birini hatırlamıştı yine. Bu ayrıca, içinden çıkamadıkları tek ödev olmuştu. Bengal Kaplanı, İkinci Dünya Savaşı'nda kullanılan bir askeri tankın takma adıydı. Hitler'in yayılma politikasının ihtiyaç gidermeyle ne bağlantısı olabileceği konusunda Eva'nın hiçbir fikri yoktu. David'in, her ikisinin de bok olduğu yolundaki teorisini pervasızca buluyordu.

"Küçük Bengal kaplanı için ihtiyaç gidermeliyim," Eva'nın o güne kadar duyduğu en aptalca ifadeydi; üstelik gerçek sorunuyla uzaktan yakından ilgisi yoktu.

"Yere yığılmalıyım," daha dürüst bir yanıt olurdu.

Arkadan Estelle'in bavulunun rahatsız edici takırtısı yaklaşıyordu. Derken Estelle hızlı hızlı yanından geçip gitti.

"Kusura bakma, Eva. Senin için hızımı kesersem, ahenkli ritimimden çıkmış olurum."

Estelle ilerleyip gitmişti bile. Eva yine becereceğini becermişti. Yine en alt sıraya düşmüştü. Bu, daha sonraki günlerde de kurtulamayacağı bir sıralama olacaktı.

Günler ve kilometreler Eva'nın yanından geçip gidiyordu. Yolları, yapılarını iyice ezberlediği hepsi birbirinin aynı fıstık çamı ormanlarından, zeytinliklerden ve üzüm bağlarından geçiyordu. Her zamanki gibi müthiş iyi hazırlanmış olan Caroline, Eva'nın dikkatini bölgenin görülecek yerlerine çekiyordu: Özgün freskli kiliseler, şimdilerde Filipinli kadınlar tarafından kullanılan manastırlar. Sıra sıra harabeler, Caroline'e o çok sevdiği anlatma olanağını sunuyordu: bir tarikat olan Katharlar sekiz yüz yıl önce kireçten yapılmış kaleler içinde gizli kültürlerini özenle uygularken, onları kâfirler olarak tanımlayan Papa, köklerinin kazınmasını emretmişti. Eva'nın gözünde yüzyıllar hızlı hızlı akıp gidiyordu. Caroline'in hikâyelerinde Katharlar yok ediliyor, prensler tahttan indiriliyor, saraylar basılıyor ve bağıklık geliştikçe, Eva kendisiyle savaş veriyordu.

Ruhu istekliydi, ama bedeni zayıf düşmüştü Eva'nın. Hac yolculuğunun her günüyle birlikte, günahlardan arınmanın bu türü için yaratılmadığını daha iyi anlıyordu. Bir yerden bir yere koşmak, bavul toplamak, bavul boşaltmak, bavul toplamak, aralarda bir kümeste, otelde ya da handa konaklamak. Bazen iyi, bazen kötü odalar, yemekler, şaraplar, kahvaltılar, sonra yine koşuşturmaya devam etmek. Üçüncü günde, masal kitaplarından çıkmış gibi duran, on dördüncü yüzyılın hâlâ sürdüğü izlenimi uyandıran Lagrasse Köyü'ne girdiklerinde, Eva kendini bir ortaçağ köyündeymiş gibi hissetti. Yere yapışmış bir köydü burası. Her cumartesi olduğu gibi Lagrasse'a kurulmuş pazara dönüp bakmadı bile Eva. Beşli grubun ve onlara katılan Max'ın soluk alma molası vererek otobüs ve taksiyle önce Carcassone sonra da Franjeaux'ya yaptıkları yolculuktan da, ertesi gün vardıkları Mirepoix'dan da Eva bir şey anlamamıştı. Ahşap kemerlerin

altındaki bara yığılmış gibi oturup Perrier Citron'unu yudum-larken, arkadaşları kare biçimindeki meydan, kilise ve iki katlı bağdadi yapı tarzındaki evlerin altındaki dükkânlarda keşif ya-pıyor, Max da çimenlerin üzerine uzanmış dinleniyordu. Güzel kadınlar ve çirkin hayvanlar evlerin girişlerinden aşağıya Eva'ya bakıyordu. Birazdan tekrar yola koyulup, yürümeye başlayacak-larına göre, Eva nasıl olur da bir şeyin tadını çıkarabilirdi ki?

Yürümek, yürümek, yürümek. Bedeninin sürekli olarak, kal-dırabileceğinden fazla yükün altında kalmasıyla bilinci bulanı-yor, yol, arkadaşları ve sorunları kaybolup gidiyordu. İlk etabın hafif rampalarından ve Mirepoix ile St. Giron's arasındaki iki buçuk saatlik konforlu otobüs yolculuğundan sonra, Eva'yı ger-çekten zorlayacak şartlar bekliyordu. Karşısında Pireneler uza-nıyordu. Gerçi sadece silsilenin burnuydu burası. Ama Eva için yeterliydi. Col du Portet d'Aspet'ye güçlkle tırmanabildi. Bir-çok Tour-de-France yarışçısının sinirlerine, bir İtalyan bisikletçi-nin de hayatına mal olmuş bir zirveydi bu. Altıncı günde ydiler. Önlerinde hâlâ yüz elli kilometreden fazla yol vardı.

Eva'nın beyninde bir çocuk şarkısı takılı plak gibi dolanı-p du-ruyordu. "Ve bir, ve iki, ve üç, şapka, baston, şemsiye, haydi öne, haydi arkaya, haydi yana, ve bir, ve iki." Eskiden çocuk bacakla-rı onları anaokulundan eve taşımak istemediği zamanlar, David ile Lene'yi bu saçma dizayle motive ederdi. Daha sonra Küçük Frida ile Anna doğunca annelere özgü minik ikna hilelerine baş-vurmaktan vazgeçmişti. Dört çocuklu bir kadın olarak her birini ayrı ayrı yüreklendirebilecek durumda değildi. Bazen sabırsız davranırdı, çünkü kendinden beklenenler dörtle çarpılınca çok zorlanırdı. Ve de yorulurdu. "Ve bir, ve iki, ve üç."

Sık bitki örtüsüyle kaplı dağlık arazi pırıl pırıl parlıyor, yol alev alev yanıyor, güneş Eva'nın kaslarını kavurup yumuşatı-yordu. Çantasında matarasını aradı. İçinde tek damla kalma-mıştı. Tek bir damla bile. Bu kez başaramayacaktı. Her zaman

olduğu gibi onu yine yol ayrımında bekleyen arkadaşları kadar güçlü değildi. Hacıların son kurtuluş şansına başvuracaktı: Ellerini kavuşturup, gökyüzüne doğru haykırarak dua etti.

“Yardım et, Aziz Yakup! Hac yolundaki bu çaresiz cana yardım et!” diye heyecanla yakardı.

Tabii ki hiçbir şey olmadı. Birkaç metre daha gidebildikten sonra Eva kendini kuru toprak zemine bıraktı. Dizlerinin üzerine. O. Artık. Dayanamıyordu. Havariyle belki de başka bir tonda konuşmak gerekirdi. Artan çaresizliğiyle tekrar yakardı: “Aziz St. Jacques, acele et. Uçur beni.”

Yine hiçbir şey olmadı.

Eva, başparmağını havaya kaldırdı. Ne yapacağını bilemez haldeydi. Çünkü bu ücra araziden tek bir araç geçmiyordu. Çevresini uzaklar ve yalnızlık sarmıştı. Bir yerlerde bir köpek havlıyor, elinin üzerinde bir karınca yürüyordu. Buna karşı koyacak gücü bile yoktu. Sırt çantasını indirip, yana yıkıldı.

Eva, hac yolunun sonuna gelmişti. Kaderinin de sonuna gelmişçesine yerde hareketsiz yatıyordu. Kuşlar başının üzerinde cıvıldayarak uçuştı. Biraz daha yüksek sesle ötecek olsalar, oralarda kolay bir av olduğu haberinin yırtıcı kuşlar arasında yayılması uzun sürmezdi. Eva her saniye bir kartalın sinsice uçup yanına konmasını bekledi. Ama kartal yerine boğuk bir motor sesi yaklaştı. Frenler acı acı öttü. Eva güçlkle başını kaldırabilirdi.

Toz bulutu yatıştıktan sonra, üç tekerlekli kıpkırmızı bir mini pikap parlak bir ışık yaya yaya belirdi. Küçük kasasında Orangi-na şişeleri birbirlerine çarpıyordu; ani fren yüzünden yere dökülen domatesler ve Akdeniz meyveleri ortalıkta yuvarlanıyordu. İçi ekmek dolu bir sepet devrildi. Neydi bu böyle? Gezgimleri şaşırtmaya yarıyan bir *Fata Morgana* mı? Yoksa düş mü? Aracın ön koltuğunun kapısı gıcırdayarak açıldı. Ağır çekimlerde olduğu gibi.

Bütün bunlar Eva'ya oğullarının sevdiği bir kovboy filmindeki

sahneyi hatırlattı. Büyük andan önceki son saniyeydi. Rüzgâr, toz içinde kalmış köy meydanında kumları ve saman balyalarını bir yerden bir yere savuruyordu. Düşmanlar gizlenmişti. Müzik, yüksek perdeden çalıyordu. Belliydi, şimdi bir şey olacaktı. Ortama gerilim hâkimdi.

Ne var ki ortada ne kovboy filmi vardı, ne de Eva'nın başına bir kötülük gelmişti. Eva, bir saniye daha düşünmeden güçlkle yerinden doğruldu, bitkin haldeki vücudunu yerden kaldırıp, kendini araca doğru sürükledi. Direksiyonda iriyarı bir adam oturuyordu; gözlerinde aynalı güneş gözlüğü, yüzünde en az beş günlük sakal vardı. Aracı saatte kırk kilometreyi aşamasa bile, adam, atak bir Easy Rider havası yayıyordu. İlk bakışta güven veren bir hali yoktu. Köln'de olsa bu an, tam da bağırarak kaçma anıydı. Adam Eva'ya elini uzattı, kısaca kendini tanıttı: "Jacques."

Eva'nın gözlerinin içi güldü: "Biliyorum."

Eva hiç duraksamadan kendini ve sırt çantasını her yeri dökülen arabaya attı. Eva'nın yanına inanılmaz bir rahatlıkla oturması, Jacques'ı hazırlıksız yakalamıştı. Kahkahalarla gülmeye başladı. Sonra güneş gözlüğünü çıkardı. Gözlüğün altından, güneşten kavrulmuş, gülme kırışıklarıyla dolu sevimli bir yüz çıktı. Jacques gözündeki yaşları sildi. Açıklama yaparken hâlâ gülüyordu: "Mucizelere gücüm yetmez. Ama sizi otelimize götürebilirim."

Eva başıyla onayladı. Başka ne bekleyebilirdi ki! Cama doğru yaslandı, gözlerini gökyüzüne kaldırdı ve ağzından sadece iki sözcük çıktı:

"Teşekkür ederim."

Eva dua ediyor, Estelle sövüyordu. “Aptal şey,” diye yüksek sesle kendi kendine söylendi Estelle. Sonra bavulunu çekiştirirdi. Daha yolu yarılamaadan şu berbat sallanmalardan bıkip usanmıştı. Oysa Yves her şeyi düşünmüştü. Hafif gövde, yumuşak araziye uygun geniş tabanlı, Inline-Skates’lar kadar büyük tekerlekler. Yves, bavulun arka duvarına sırt askıları bile gizlemişti. Estelle, sırt çantasıyla dünyayı gezme yaşını çoktan geride bıraktığından kesinlikle emindi. Doğruyu söylemek gerekirse, hiçbir zaman o yaşta olmamıştı. Üniversite arkadaşlarının sırt çantalı turistler olarak Hintli guruların yanında iç huzuru aradıkları yıllarda Estelle, düzgün, konforlu yataklardan yanaydı. Hem evde, hem tatilde. Kiki’nin parasız, hazırlıksız ve plansız çıktığı seyahatlere neden bayıldığını bir türlü anlamazdı o. Kiki her yıl uzak ülkelerden hatıra eşyalar taşıyıp dururdu. Matthieu kendi kendini yok etmişti, geriye kalanlar maddi türdendi ve Kiki’nin sık ev taşımaları sırasında kaybolup gitmişlerdi. Kiki’nin hava kabarcıklı kalın camına âşık olduğu için, binbir zahmetle sırtında Mexico’dan taşıdığı bir şarap kadehi takımı, kocasını kıskanan bir kadın hesap sormak için Kiki’nin evine geldiği sırada, en parlak anlarından birini yaşamıştı. Kiki, yeni sevgilisinin evli olduğunu bilmediğini söylediğinde polis bile ona inanmamıştı.

Çekilip uzayan sapı Estelle’in elinden kayınca bavul yere yuvarlandı. Tekerlekler yine bir engele takılmıştı. Estelle eğildi, sapı yeniden kavradı, bavulu olanca gücüyle kalın ağaç dalının üzerinden atlattı. Omzu ağrıyor, avuçlarının içindeki kabarcıklar yayılıyordu. Kilometrelerce süren aralıksız rampa, bavulu adeta çeliğe dönüştürmüştü. Caroline’in sırt çantasında yara bantları vardı. Ama Caroline birkaç metre önünde ilerliyordu. Estelle hızlandı, derken bir taşa takılıp kaldı. Kim demişti, “hareket

edebilen tekerlekler eşya taşımayı zevke dönüştürür" diye. Şu yaşadığı tam bir işkenceydi. Durmadan el değiştirirken, tiz bir otomobil klaksonu onu yolundan etti. Arkasından pas içinde bir mini-pikap yaklaşıyordu. Çevrede dolanan birçoğundan biriydi. Bu kamyonetin ilginç yanı, camından Eva'nın başının uzanıyor olmasıydı. Frido'dan bu yana başka bir erkeğin yüzüne bile bakmayan arkadaşı, daracık şoför kabiniinde yabancı bir adamla dip dibe oturuyor, sanki Tanrı'nın annesini görmüş gibi gözlerinin içi gülüyordu. Yahu bu Eva ne yapmaya çalışıyordu?

Araç arkadaşlarının yanından geçip giderken, "Auberge de la Paix," diye camdan seslendi Eva. "Buraya sekiz kilometre."

"Bu olmaz. Bu ayıp," diye kızdı Estelle.

Ama pikap çoktan Judith'e doğru yönelmişti bile. Eva'nın gruptan ayrılmaya cesareti karşısında Judith, hortlak görmüş gibi oldu.

"Böyle yapılırsa hac yolculuğunun sonu gelmez," diye si-temli sitemli Eva'nın arkasından seslendi. Ama Eva'nın keyfi hiç mi hiç kaçmadı. Arkadaşlarını düşünmüştü o. "Yatakları çoktan ayarladım. Hatta Max için bile."

Max, son günlerde gezginler grubunun bir parçası olmuştu. Ama kendine özgü bir yolla. Kendini ön plana çıkarmak, Max'a çok uzaktı. Konuşmalara karışmıyor, mesafesini koruyordu; hat-ta birkaç saatliğine görünmez bile olmuştu. Ama en geç, otobü-se binme zamanı geldiğinde oracıkta bitiveriyordu. Kadınların yanından ayrılmıyordu. Şimdi Eva arabayla yanlarından geçip onları kızdırırken, o Eva'ya neşeyle el salladı.

"Jacques bize kalacak yer ayarladı," diye Caroline ile Kiki'ye seslendi Eva. "Sizi orada bekliyorum."

Araç uzaklaştı, toz bulutu dağıldı, motor gürültüsü kaybol-du. Geriye yol ve yürüyen kadınlar kaldı. Taş, taş. Adım, adım. Metre, metre. Huşu içindeki sessizliğin tam ortasında madeni bir gürültü. Üstüne bir de Estelle'in küfürleri. Kimse çevresine bakınmadı. Hac yollarında onlara eşlik eden bu karakteristik gü-

rültüler için ayrılmaz bir parçasıydı. Tıpkı şimşek ve gök gürlemesi gibi.

35

Üç tekerlekli küçük araç engibeli zeminde sarsılarak ağır ağır ilerliyordu. Jacques anlatıyordu; on dördüncü kuşaktan mesleğini sürdüren çobanı, bir gün önce buldukları ayı izlerini, kaçan koyunları ve şiddetli tartışmaları anlatıyordu. Bu çevrede ayılara karşı kurulan derneklerin sayısı, canlı ayıların sayısından çok daha fazlaydı. Yine de, yolunu şaşırmış bu yaratıklardan birini aklı başından giden bir avcı vurmuştu.

Jacques istese Eva'ya gönlünce masallar uydurabilirdi. Çünkü Eva onun allayıp pullayıp anlattıklarının ancak yarısını dinliyordu. Yorgunluğu yerini şimdi kendini ne denli riskli bir duruma soktuğunu fark etmeye bırakmıştı. Arkadaşlarından ayrılmış, sadece adını bildiği, hiç tanımadığı bir adamın götürdüğü yere gidiyordu. Yolun nereye çıkacağından, başına neler gelebileceğinden haberi bile yoktu. Bir şeyler yaşamaya açlık duyan küçük kızlar gibi, hiç düşünmeden kendini bir yabancıya teslim etmişti. Ama müthiş bir duyguydu.

Dışarıda Slovenya'dan göç etmiş ayılarla aklı başından gitmiş avcılar pusuya yatmışken, o güvendeydi. Direksiyondaki adamı merakla süzdü. Aynen kendisi gibi o da ne genç ne de yaşlanmış sayılırdı. Yaşam, yüzünde sayısız çizgiler bırakmıştı. Jacques'ın atlattığı rüzgârları, kötü havaları ve aksilikleri yüzünde görmemek olanaksızdı. Eva, adamın baldırlarından çevreye yayılan sıcaklığı hissetti. Birazdan başını onun güçlü omuzlarına dayayacaktı. O, bu cüretkâr girişime daha kalkışmadan araç, sanayileşmiş hissini veren, muazzam bir taş binanın önünde boğuk

bir frenle durdu. De la Paix Hanı'nın üç katı da doğrudan kayalıklı tepenin üzerine yapılmıştı, küçük bir zeytinliğe bakıyordu. Verimsiz, taşlı zemin üzerinde yükselen koca ağaçlar, yüzlerce yıllık geleneğe ve büyük emeklere işaret ediyordu. Gagasında zeytin dalı tutan barış güvercininin, girişin üzerindeki yıpranmış resmi göz kamaştırıcıydı.

“Eskiden burada zeytinler parçalanır, öğütülür ve preslenirdi. Annemle babam bu araziyi 60'lı yıllarda aldıklarında yağhane harabe halindeymiş. Gençler için bir buluşma yeri yaratmayı düşlemişler. Coşkulu adı da buradan geliyor. Bir de yatakhaneler,” dedi Jacques.

Gençlik hosteli mi yani? Hem de yatakhaneli? Uluslararası diyalog için mi? Aman Tanrım. Arkadaşlarını nasıl bir yere sürüklediği hakkında neden daha önce bilgi edinmemişti ki? Geçirdikleri birkaç rahatsız gecenin ardından, gençler için düşünülmüş toplu konaklama yerinden çok daha iyisini hak ediyorlardı gerçekten. Çevrede kimseyi rahatsız etmeden bütün gece parti yapma fikri Salı Kadınları'nın hiç de ilgisini çekmezdi.

Dikkatle çevresine bakındı: bahçede çamaşırlar kuruyor, kirişe asılı boş bir kuş kafesi sallanıyor, bir kurt, kalası kemiriyor ve örümcekler bıkıp usanmadan ağlarını örüyordu. Neden kalacak başka bir yer arayacaktı ki? Jacques'ın yağhanesi hoşuna gitmişti.

Jacques, malzemeleri içeri taşıırken, insanı gölgede dinlenmeye davet eden çınarın altındaki hasır koltuklardan birine oturması için Eva'ya ısrar etti. “Arkana yaslan, hiçbir şey yapma ve keyfine bak,” dedi.

Eva, sessizliğin tadını çıkarıyordu. Nicedir özlemini çektiği an işte buydu. Kendine vakit ayırmayalı kaç zaman olmuştu? Yürümesi, birileriyle ilgilenmesi, alışveriş etmesi gerekmiyordu. Günlük telefon görüşmelerinden anlaşıldığına göre, Köln'de her şey normal yolunda sorunsuz ilerliyordu. Frido, sporda kararlı-

lığını göstermişti. Ama Eva'nın mükemmeliyetçiliğinin peşinde koşmaktan çoktan vazgeçmişti. David, son konuşmada anlatmıştı; kahvaltı masasını sabah nasıl bırakıyorlarsa akşamları da öyle buluyorlardı. İddialı yemek listesi, yerini hızlı pizza servisine bırakmıştı.

“Çocukları sabahları zamanında okula yetiştirmek bana yetiyor. Bir de kendimi işyerime,” diye itiraf etmişti Frido. “Hatta yönetim kurulu toplantısına geç bile kaldım. Tahmin et, ne oldu? Hiçbir şey. Dünya bile batmadı.”

Eva telefonda gülmüştü. Frido'yu, üç parçadan oluşan sık, bugün-yönetim-kurulu-toplantım-var takımı ve özenle boyanmış el yapımı ayakkabıları içinde, sabah görevlerini zamanında yetiştirebilmek için mutfakta koşuştururken gözünün önüne getirmişti. İşleri en doğru sıralamaya göre yapabilmek için muhtemelen ofiste bir Excel tablosu hazırlamıştı. Ama yine de yarı yolda bırakan çalar saat, taşan süt ve Anna'nın saç örgüleri yüzünden her sabah çuvalliyordu.

“Lene diyor ki, elektrik çarpmış Pippi Uzunçorap'a benziyor-muşum,” demişti Anna. “Oysa babam saçlarımı bugün dünden iyi taramıştı.” Pek alışılmamış saç modeline rağmen Anna'nın sesi neşeli geliyordu. “Babamın bize daha çok zaman ayırıyor olması ne güzel,” diye itirafta bulunmuştu annesine.

Eva, kendini içten içe kutluyordu; Frido'ya saç bandı takmada ve kurt adamları avlamada kendini göstermesi için bir şans vermişti. Belki de her işi üstlenerek Frido ve çocukların ellerinden bir şeylerini alıyordu. Köln'de yaşananlar, normal bir çılgınlıktı. Ortada canını sıkacak hiçbir şey yoktu.

Eva, hasır sandalyeye gömüldü, gözlerini kapadı ve içine ilahi bir huzurun yayılmasını bekledi. Aralanmış ve folyoyla yapııştırılmış olan arkasındaki pencereden içeriye giren seslerden, arka tarafta mutfağın bulunduğunu tahmin edebiliyordu. Dolap kapakları açılıp kapanıyor, tabak çanak şangırdıyor, bir bıçak

sert ve kısa darbelerle kesme tahtası üzerinde bir şeyler doğruyor, ocakta yağ cazırdıyordu. Sarmısak, kekik ve defnenin zeytinyağıyla bütünleşmesinden doğan baştan çıkarıcı koku bulutu, dışarıya yayılıyordu. Bu koku Eva'yı tembellikten çok daha fazla ilgilendiriyordu. Oturmak, susmak, dalıp gitmek ve günü boşa harcamak? Eva'ya göre değildi bunlar.

Eva merakla binadan içeri girdi. Ağır ve koyu renkli ahşap kirişlerle canlı kırmızı tonda tuğla zeminin bulunduğu şaşılacak yükseklikte bir koridor, mutfığa açılıyordu. Kireç badanalı taş duvarlarda, yapının eski işlevini hatırlatan günlerden kalma aletler asılıydı. Sararmış fotoğraflar yağhane ve sahiplerinin renkli tarihini belgeliyordu.

Yüzyılın başlarında binanın önünde ciddi bakışlı, çökmüş yüzü işçiler poz verirken, onların yerini daha sonra İkinci Dünya Savaşı üniformaları giymiş askerler almıştı. Siyah-beyaz fotoğraflar, savaş sonrası yıllarının solmuş fotoğrafları ve günümüze ait parıltılı portrelerle uyum içinde yan yana dizilmişti. Büyük olasılıkla ait oldukları dönemlerde mekânın sahipleri olan fotoğraflardaki aileler, yıllar geçtikçe gitgide küçülmüş ve 60'lı yıllarda yerlerini renkli bir hippie komününe bırakmıştı. Saçları karmakarışık, çıplak bir oğlan çocuğu fotoğrafçıya küstahça dilini çıkarıyordu. Yanında, üzeri rengârenk boyanmış bir VW minibüsün önünde bir çift duruyordu. Kadın alaca-bulaca giyinmişti, siyah kıvrırcık saçlarını alnındaki bantla güç bela zaptetmişti; erkek, uzun saçlıydı, tüyden aksesuarlar takmış, İspanyol paça pantolon giymişti. Bunlar Jacques ile anne ve babası mıydı?

Onun yanındaki fotoğraf daha da gizemliydi: Tam orta kısımda, Jacques'ı uzun kırmızı cüppeler giymiş bir düzine adamın arasında gösteren garip bir grup fotoğrafı asılıydı. Jacques'ın üyesi olduğu şu garip birlik de neyin nesiydi öyle? Bu bölgede hâlâ gizli dernekler mi vardı? Adamların hiç de kutsal bir havaları yoktu. Daha çok, Köln Karnavalı'na gitmek üzere sözleşmiş

anayasa mahkemesi yargıçlarına benziyorlardı. Almanya'daki yüksek yargıçların cüppelerini süsleyen beyaz dantellerin yerine, fotoğraftaki adamların boynuna yeşil kurdeleyle, cilalı kilden yapılmış birer yuvarlak levha asılmıştı.

"L'Académie Universelle du Cassoulet'nin üyeleri," dedi bir ses arkasından. Eva irkildi. Jacques, usulca yanına yaklaşmıştı. Eva kendini fotoğraflara öylesine kaptırmıştı ki, Jacques'ın geldiğini duymamıştı.

"Cassoulet mi?" diye sordu Eva. Sesinin farklı yankılanmasının nedeni yüksek tavanlar mıydı? Yoksa onu heyecanlandıran Jacques'ın yakınında oluşu muydu?

"Büyükannemin spesiyalitesi," dedi Jacques. "Büyükannem Castelnau-dry'li idi. Cassoulet'nin Mekke'sidir orası. Bu akşam tadına bakabilirsin."

"Bu kadar nefis kokan bu muydu? Yardım edebilir miyim?" dedi Eva hevesle. Yabancı tencerelerin kokusunu içine çekmek, hasır koltukta oturup gözlerini zeytin ağaçlarına dikmekten çok daha cazipti. Belki yeni bir şey öğrenebilirdi. Jacques, yanıt vermek yerine mutfağın kapısını açtı.

36

Hacı adaylarını yürüyerek yapacakları yolculuğa özendir-meyi amaçlayan bir internet sitesinde, "Her adım bir yanıttır," yazıyordu. Caroline henüz evdeyken, "Ne ilgisi var," diye düşünmüştü. Bu cümle şimdi yepyeni bir anlam kazanmıştı. Bu ilgisizlik değil, düpedüz saçmalıktı.

Caroline açısından her adımla birlikte yeni sorular, yeni tu-zaklar belirliyordu. Son günler göstermişti ki, bir insanın mizacı-nı çözmeye birlikte geçirilen on beş yıl da yetmezdi. Yoksa çöz-menin yolu bu muydu? Hac yolculuğu, günlük yaşamda gizli

kalan özellikleri mi ortaya çıkarıyordu? Eva'nın hiç tanımadığı bir adamın arabasına atlayıp, bilmediği bir hedefe doğru götürülmeye izin verecek son kişi olduğuna dair daha üç saat önce bahse girebilirdi.

"Her adım, yeni bir sorudur," olmalıydı cümle. Değişmiş görünen sadece Eva değildi. Max'la tek bir sözcük bile konuşmamaı başaran Kiki'nin davranışları da her geçen gün anlaşılmaz bir hal alıyordu. Max'a, her gün umursamadan önünden geçilen eşya muamelesi yapıyordu. Caroline, Kiki'nin erkeklerinin hayatına girip çıkmalarına tanık olmuştu. Ama Kiki hiç bu kadar garip davranmamıştı.

"Viens ici! Viens ici! Vite. Vite. Vite!"¹

Heyecanlı sesler Caroline'i düşüncelerinden kopardı. Tarlada çalışan iki kadın yüksek sesle bağırıyor, telaşla işaret ediyordu. Fransızcaları bozuktu ve pek anlaşılmıyordu. Mahkeme dosyalarında bu insanlar o korkunç sözcükle tanımlanırdı: göçün arka planı. Arka planda göç nedenleri bulunan iki kadın öylesine hararetli el kol hareketleri yapıyorlardı ki, omuz omuza yürüyen Caroline ile Kiki, en azından ormandan kaçmış bir ayının yaklaştığı ve kendilerini öğle yemeği yapacağı duygusuna kapıldılar.

Caroline ile Kiki, neler döndüğünü anlamadan yürekli bir sıçrayışla, tarlayı yoldan ayıran çitin üzerinden atladılar. Atlar atlamaz da birbirine yabancı kültürler arasındaki iletişim tarihinin yanlış anlamalarla dolu bir tarih olduğunu anlayıverdiler. Ortada bir tehlike yoktu: Aksine; işçi kadınlar onlara iyilik yapma niyetindeydi. Kadınlar anlaşılan bütün hac yolcularının meteliksiz olduğuna ve sadakalarla idare ettiklerine inanmıştı; ne yapıp edip, bir sürü laf ve el-kol hareketiyle onlara yiyeceklerini zorla da olsa vereceklerdi.

1 Buraya gelin! Çabuk! Çabuk! Haydi! (ç.n.)

Salı Kadınları son uğradıkları köyde yemek yemişlerdi. Bir Intermarchémarketinin fırın bölümünden, “*croque monsieur*” adıyla sunulan, üzerine peynir serpilip fırınlanmış dev sandviçleri afiyetle mideye indirmişlerdi. Ama işçi kadınlar bunu saymıyordu. Caroline’in, onların bozuk, ağır şiveli konuşmalarından yarım yamalak anladığına göre, konu kadınların, hacılara yardım etmenin, kutsal mekâna doğru kendilerinin bizzat yola koyulmaları kadar sevap olduğuna inanmalarının çevresinde dönüyordu. Tanrı iyilikleri görürdü. Ama hacıların gerçekte bitkin, aç ve yardıma muhtaç olup olmadıklarının, tarla işçisi kadınların düşünce dünyasındaki rolü önemsizdi.

Ne yapsalar olmayacaktı. Portet d’Aspet’deki fırının sağlığa kavuşmanın lezzetli bir yolu olduğunu anlamış olmalarına rağmen, ekşi elmaları –evet, kendilerine sunulan yiyecekler sadece bunlardı– ısırarak zorunda kaldılar. Tarla işçisi kadınlar mutlu mesut haç çıkardılar. Caroline ile Kiki de yola koyuldular. Her adım bir maceraydı.

37

Topluca elma kemirmeleri, Caroline’in günlerdir kafasını yoran konuyu açmasını engellemedi. “Max konusunda anlamadığım şey...”

“Sanırım sormaktan hiç vazgeçmeyeceksin sen. Avukat olmalıydın,” dedi Kiki, gülerek.

Ama Caroline kararlıydı. “Yıllardır ciddi bir ilişki arıyorsun,” dedi.

Kiki onun sözünü kesti. “Max beni patronuma gelini olarak tanıtırса, neler olabileceğini düşünebiliyor musun?”

Caroline’in yaklaşımı gerçekçiydi: “Aradaki yaş farkını hesaplar.”

“Beni kovar,” diye düzeltti Kiki.

Avukat hanım durumu kendi bakış açısından görüyordu: “Reşit olmayan biriyle fuhuş mu? Tutmaz. Max reşit olmuş, açıkça ortada.”

Kiki’nin espri yapacak hali yoktu. Erkeklerle giriştiği ilişkileri arkadaşlarının eleştiriyile izlediklerini biliyordu. Oysa zerre kadar ahlaksızlık etmezdi. Sadece teorisyen değildi. Tasarım yapmak gibiydi bu. Bazı iş arkadaşları bitmiş ürünü gözlerinin önüne getirirlerdi. Kiki böyle yapmazdı. Onun çizmesi, denemesi, ortaya çıkanları görmesi, elinde tartması gerekirdi. Kiki, düşünüp karar vermeden önce hissetmeliydi. İlişkinin onda nasıl bir duygu yaratacağını bilmeden, birini sevip sevmediğini nasıl anlayabilirdi ki? Aşk, insanın üzerine yağan bir duygu değildi. Kiki için bir eylemdi. Sevmek, insanın yaşaması ve denemesi gereken bir şeydi. Sanat dallarında ve mesleklerde de bu böyleydi: Hiç kimse, o leziz yiyecekleri tatmadan sırf her gün burnunu vitrine yapıştırdı diye iyi bir pastacı olamazdı.

“Sen, hōristik deneme yanılma metoduna göre âşık oluyorsun. Bütün erkekleri sistematik olarak deniyor ve doğru kişinin aralarında olması için dua ediyorsun.”

Kiki, denemeleri ve yanılmaları bilirdi. Bunlarla epeyce yakınlığı olmuştu. Ama hōristik de ne demekti?

“Bu, sınırlı bilgi ve kısıtlı zamanla iyi bir çözüme ulaşma sanatıdır,” diye açıkladı Caroline.

Kiki’nin işine yarayabilirdi bu. Bildiği hiçbir şey yoktu ve zaman uçup gidiyordu. “Neden hep ben?” diye yakındı. “Hangi adamla tanışsam, kesin evli, kariyer hastası ya da durmadan aldatan biri çıkıyor. Şimdi de bir yeni yetmenin tuzağına düşüyorum.”

Zaten çocukçaydı: Otuzlarının ortasına gelmiş biri nasıl olur da aşkla ilgili romantik düşlere kapılabilirdi? Bütün kadın dergilerinde yazıyordu zaten, ciddi ilişkilerin, kanepenin altını boylamış çoraplar, açık bırakılmış diş macunu tüpleri ve tekdüze cinsellik gibi korkunç yan etkileri olurdu. Kendini dişlerinin aralarını te-

mizlemeye kaptırmış ya da ayak tırnaklarını keserken izleyebileceğin bir adamı çekici bulman olası mıydı? Bütün romantik komedilerin, âşık çiftin birbirlerinin kollarına atılıp, “ölüm bizi ayırana dek,” türünden cümleler mırıldanmalarıyla sonlanmasına şaşmamak gerekirdi. Çünkü o sahneden sonra gelen şey, “ilişkiye emek verme” kavramıyla özetleniyordu. Kiki, başlangıçlar konusunda dünya şampiyonuydu. Ama dayanmak için yaratılmamıştı.

“Max’ı seviyor musun?” diye sordu Caroline, usulca.

Kiki kaçamak yanıt verdi. Caroline, neler olup bittiğini anlamadı.

“Thalberg beni kovarsa, bir daha asla iş bulamam. Beni kim alsın ki? Kırkına geldin mi moruksun ve çok pahalısın. Bizim stajyerleri görmen gerek. Kredi krizinden beri bir çırpıda kariyer yapıyorlar ve Thalberg’e ayda hepsi hepsi üç yüz euro’ya mal oluyorlar.”

“Onu seviyor musun?” diye ısrar etti Caroline.

Kiki, çok az gerisinden yürüyen ve kendisine yaramazca göz kırpan Max’a şöyle bir baktı. Kiki’nin yüzü al al oldu. Caroline sırtıttı.

“Hayır. Tabii ki hayır,” dedi Kiki, üzerindeki her türlü kuşku-yu atmak istercesine. “Onu sevmiyorum.”

Caroline’in telefonu çalıp, konuşmaları sonlanınca Kiki çok sevindi. Acaba aralarında hangisi rahatlamıştı? Caroline’in, kim-selerin vazgeçiremeyeceği uyanıklığından kurtulduğu için Kiki mi, yoksa ekranında doğru ismin belirlediği Caroline mi?

“Philipp. Nihayet!”

38

“Uff. Uff. Uff!” Estelle söyleniyordu. Her adım işkenceydi. Estelle’e acı çektiren ayakları değildi. Estelle kendi de şaşırmıştı ama ayakları, ona yorgunluk hissi vermeyen hatta iyi gelen bir

ritim yakalamıştı. Durmadan yürümek, normal durum haline gelmişti. Sadece biraz eğlenceye ihtiyacı vardı Estelle'in. Eğlence, onun için, konuşabileceği biri demekti.

Yoluna çıkan ve Almanca bildiği anlaşılan her hac yolcusuna, her gezgine ve tatilciye, "Tek başıma çok sıkılıyorum," diye yanıyordu. Aralarından bazılarıyla yolu saatlerce birlikte yürüyordu.

Estelle, yaşamöykülerini severdi. En çok da, kır saçlı eski bakanan etkilenmişti; adam, iki yasama döneminden sonra sadece partisinden değil, ailesinden de dışlandığı için hacca gidiyordu. "Sekiz yıl eve uğramamıştım. Köpek bile aileden biri olduğumu anlamadı," demişti. Estelle, bakanı ne yazık ki bir yemek molasında kaybetmişti.

Onun yerine, geç saatlerde de yiyecek-içecek satın alınabilen köy bakkalı 8-à-Huit'te bir sigorta şirketinin hasar eksperine rastlamıştı, adam talihsiz müşterilerinin kaderlerinden bir süreliğine uzak kalmak istiyordu. Peşinde de kocasından yeni boşanmış kuaför Hanna vardı. Hanna'nın, hac yolculuğundan ne beklediği çok açıktı: Ya Tanrı'yla ya da yeni bir eşle karşılaşmak istiyordu. Yaradan'la yaratılanlar Hanna'nın gözünde birbirlerinden pek farklı değildi. Estelle, eksperle kuaför arasında bir ilişki doğup doğmadığını öğrenemediğine üzülmüştü. Bir yol ayrımında ikili sırta kadem basmıştı. Yollarına en çok Renanya-Palatina eyaletinden gelen, okulları tatilde olan öğretmen karı-kocalar çıkıyordu. Hepsi ellilerin sonuna gelmiş, Almanca ve coğrafya hocalarıydı; yanlarında tuvalet kâğıdı ruloları ve sanat tarihi bilgileriyle dolu bilgisayar çıktıları taşıyorlardı. Karşılaşıyor, bir-iki kilometre boyunca oldukça samimi sohbetler ediliyor ve sıradan bir "haydi size iyi günler" ile yollar ayrılıyordu.

Estelle birkaç gün sonra, "Evliliğinde esaslı bir kriz yaşamayan tek hac yolcusu benim," diye bir saptama yaptı. Gösterebileceği en ufak bir evlilik krizi bile yoktu. Kocas, özellikleri olan bir adamdı. Para kazanabiliyor, tablolar edinebiliyor, onları indirip takabiliyordu, duvarda artık gereksiz olan delikleri

kapatabiliyordu, yeni arabayı park edebiliyor, kahvaltayı yatağa getiriyordu. Ve de Estelle'in esprilerine gülüyordu. Daha ne isteyebilirdi ki?

"Belki de insan başkalarının çok daha kötü koşullarda yaşadığını fark ettiği için hac yolculuğu mutluluk veriyor," diye tahminde bulundu Estelle.

Onu çıldırma noktasına getiren kendi yaşamına yönelttiği bakış ya da hac yürüyüşü değildi. Her engebede takılıp kalan bavuluydu. Alev alev yanan elleriydi. Sağ eline kan oturacağının ilk belirtileri başlamıştı bile.

Su toplamaları, uzun yol yürüyenler arasında popüler bir sohbet konusuydu. Öğretmen beylerden biri, Estelle'e bir ipi iğne yardımıyla kabarcığın içinden geçirip düğümlemesini salık vermişti. İpin bir gün içinde bütün sıvıyı emeceğini, derinin de kuruyacağını söylemişti. Çok faydası olurmuş, çok da acırmış. Adamın karısı kişinin kendi idrarının yararını, Judith ise zihin hilelerini öve öve bitirememişti.

Estelle sabah yola koyulurken bavulunun sapını yana yakıyla tutunca, Judith ona öğüt vermişti: "Acının beden tarafından algılanma şekline vermelisin dikkatini, bununla birlikte ortaya çıkan duygulara değil." Ama bu tür zihin oyunlarını düşünecek durumda değildi Estelle. Denemesine bile gerek yoktu. Üç kilometre boyunca acıya katlanma gücü ve kibirlilik arasında gidip gelen acımasız bir savaş, iç dünyasında kıyametler kopardı. Anlamıştı, Katoliklik ona göre değildi. Ama bunu daha on iki yaşındayken, kısa bir oyunu sahneye koymak üzere bir Katolik kız okuluna gittiği sırada fark etmişti Estelle.

Rahibeler, "İsa sevgisi kendini olağanüstü bir özveriyle belli eder," sözleriyle yeni öğrencinin beynini yıkamaya çalışmışlardı. İstenilen özveri, Estelle'in çok gelişmiş haksızlık bilinciyle muazzam çelişki içindeydi. Sınıf öğretmeninin, yanındaki şekerleri bütün sınıfla paylaşmasını istemesi haksızlıktı. Üstelik şişko

Bärbel Witte ile bile paylaşması isteniyordu. Estelle'in aksine, şişko Bärbel her pazar kilise ayininde ilahi söylerdi ve göz alıcı keskin hatlı yazısıyla ve de rahatsız edici kusursuz aile terbiyesiyle bütün öğretmenlerin gözbebeği idi. Estelle, paylaşmak istememişti. Hele bileğinin hakkıyla kazandığı şekerlerini, asla.

Ama başka bir şeyi paylaşmayı severdi. Kendi koşullarıyla: Küçük bir ücret karşılığında, sınıftaki kızların çok özel kitaplara göz atmasına izin verirdi. Annesinin gizlice okuyup sonra ütü sepetine sakladığı epeyce erotik aşk romanlarını kiralama işi Estelle'i iyice sarmıştı. Kitaplar nemli çamaşırlar arasında şişince, kalınlıkları iki misline çıkardı. Bu, Estelle için avantajdı, çünkü bir eserin fiyatını kalınlığı belirliyordu. Ne yazık ki şişko Bärbel'in aklı erotizmden çok günah ve kefarete çalışırdı. Bu yüzden Estelle'i gammazlamıştı. Manastır okulu Estelle'e hepsi hepsi üç ay dayanabilmişti.

Estelle gerçi rahibelerin öfkesini üzerine çekmişti ama babasının sonsuz takdirini kazanmıştı; çünkü babası kızında ticaretten anlayan kendi ruhunu keşfetmişti. Willi, hurdayı paraya çeviren ve bu parayı hemen güvenli yatırıma dönüştüren bir adamdı. Willi, üyesi olduğu karnaval derneğinde önemli bir pozisyona seçilmeyi ömrü boyunca başaramamıştı. Karton burunlular, kaba espriler yapan, tırnaklarının içi hep kirli ve karanlık ilişkileri olan bu hurda tüccarını hiçbir zaman tam olarak kabullenmemişlerdi. Karısı da ondan farklı değildi. Önde gelen bir ailenin kızıydı ve Doğu Prusya'dan kaçarken sahip oldukları ne varsa kaybetmişlerdi. Sadece aileden gelen sosyal tarzını korumuştular. Kendisine bir barınak ve dayanabileceği bir omuz vererek hayatını kurtardığı için Willi'ye duyduğu minneti, evliliklerinin çocuksuz geçen ilk yıllarında tüketip bitirmişti. İçsel bir yolculuğa çıkmış, piyanistler gibi zarif elleri olan romantik kahramanlarla dolu bir dünyanın özlemiyle yaşamıştı.

"Estelle bizden daha iyi günler görmeli," derdi babası. Estelle'e seçkin bir okul bularak ona iyi çevrelerin yolunu açtığını düşünürdü. Ama Köln'deki bu okulların hepsi Katoliklik

temelleri üzerine kuruluydu. Kızına okuldan gelen ihtarı, babası kendi üzerine alınmıştı. “Bunun nedeni, bu eller Estelle,” derdi her zaman ve sert nasırlarla kaplı, durup dinlenmeden çalışmaktan yıpranmış ellerini gösterirdi.

Hac yolculuğuna birkaç gün daha devam ederlerse, elleri zaten bir hurda tüccarınıninkine benzeyecekti. Yirmi yıl boyunca boşuna mı kremlemiş, törpülemiş ve yağlamıştı? Ellerini yumuşatan bütün o maskeler de mi boşunaydı? Ölmüş babasına bunu yapamazdı.

Estelle, kritik noktaya varmıştı: Yüz elli kilometrelik işken-ceden sonra tam anlamıyla canı çıkmıştı ve kendisini Yves’in anlatılamaz buluşundan kurtaracak her türlü ödüne hazır durumdaydı. Yola çıkmadan önce Caroline, “Doğru malzeme her şeydir,” diye akıl vermişti. Lourdes’a kadar dayanabilmek için gereksinimi olan en önemli şeylerin bavuluna sığmadığını anlayabilmesi, epey zamanını almıştı; bunlar sabır, dayanma gücü ve su toplamamış ellerdi.

Eşyalarından kolayca ayrılamıyor, ayrılmak da istemiyordu. Tarladaki işçi kadınlar tam zamanında yetişmişti. Estelle’in önce bavulunu, sonra da kendini çitlerin üzerinden aşırmasını iki kadın hayretle izledi. Kadınların gözlerinin önüne uçan daire inse, bundan daha çok şaşırırmazlardı.

Caroline, dil karmaşasının içinden çıkamadan Estelle uygulamaya geçmişti bile. Yokluğunu hissetmeyeceğini düşündüğü ne varsa, kadınların ellerine tutuşturdu. Elveda sinek ilacı, hoşça kalın göz maskesi ve fondöten. Güle güle aptal bavul. Kararla uyguladığı “her-şey-dışarı” eylemi sırasında kaçınılmaz olarak, çevredeki restoranların bilgisini taşıyan kâğıtlar da eline geçti. Hayır, o kadar düşmemişti artık. Hac yolculuğunun sadece sıkıntı ve yoksunluk olmadığı konusundaki umudundan vazgeçmemişti. Seçkin bir restoranda yenecek zengin bir yemeğin bir

tür ibadet olduğuna arkadaşlarını belki ikna edebilirdi. Bunun için yolu uzatmaları gerekse bile.

Tarla işçisi kadınlar kavanozlara, tüplere, kremlere, göz maskelelerine kuşkuyla bakıyordu. Estelle'in, eşantiyon bavuluyla taşra yollarını tepen Avon temsilcisi olduğunu düşünüyor gibiydiler. Bir yığın el-kol hareketinden sonra bunların hepsinin kendilerinde kalabileceğini anlayabildiler. Hem de para ödemedi. Üstelik başka ürün satın alma zorunluluğu da olmadan. İşçi kadınlar haç çıkardı. Tanrı'nın vereceği ödülün böylesine büyük bir hızla cisme dönüşeceğini hesaba katmamışlardı. Meryem'in, inananların ancak başka bir dünyada mutlu olacakları yolundaki mesajının, o gün için boş bir tehdit olduğu anlaşılmıştı.

Estelle, Caroline'in sesini duyar gibi olunca, arkadaşlarına yetişmek için acele etti. Kulağına kopuk kopuk sözcükler çalınıyordu: Arne. Turlar. Muayenehane. Geri kalanını rüzgâr alıp götürmüştü. Estelle, gösterebildiği özveriden dolayı minnet doluydu. Engebeli zemin üzerinde zıplayan bavulun tekerlekleri şimdi burada olsaydı, geldiği çoktan anlaşıldı. Estelle'in ayağı taşılı zemin üzerinde süzülüyor, yere dikkatle temas ediyordu. Estelle yeterince yaklaşımadan tek bir taş bile yerinden oynamamalıydı.

Caroline, bir ağaç kütüğünün üzerine oturmuş, telefon ediyordu. Philipp'le konuşuyordu. Konu, yoluna rastgele çıkan gezginlerin yaşamöykülerinden çok daha fazla ilgisini çekmişti Estelle'in. Arne'dan söz ediliyordu.

39

"Hastalarımın sırrını saklamak zorundayım. Biliyorsun zaten," dedi Philipp, telefonda; sesi sinirli geliyordu. Caroline bir türlü anlayamıyordu. Bu gerekçeyi meslek yaşamında binlerce

kez duymuştu. İfadelerini almaya çalıştığı doktorlardan, karşı taraf avukatlarından, papazlardan. Ama kendi kocasından duymamıştı. Nihayet Philipp'e ulaşabilmişti, gelgelelim o da şimdi kalkmış yasal sır saklama ilkesinden söz ediyordu.

"Ciddi olamazsın," dedi Caroline, sinirli sinirli.

"Şaka yaptım canım," diye ortamı yumuşattı Philipp. "Sana bir şey anlatamam, çünkü hiçbir bilgim yok."

Kaçamak sözleri düpedüz yalana benziyordu. Philipp, taktilere, manevralara kalkıştı mı, yüzüne gözüne bulaştırırdı. Aralarındaki konuşma faciaya doğru gidiyordu.

"Philipp. Yapma böyle. Başka zaman hastalarla ilgili konuşursun sen."

Akşamları sofraya oturduklarında, sır saklama yükümlülüğü konusunda katı davranılmazdı. Bazen her kurala aykırı olmasına karşın, konuşuluyordu işte. Caroline, özellikle de kariyerinin başlarında günün olaylarını paylaşabileceği birine ihtiyaç duyardı. İlk kez ceset fotoğrafları görüp kustuğunda, bir müvekkili bıçakla üzerine yürüdüğünde, Nele Bauer davasının avukatı tayin edildiğinde konuşmuştu. Nele, iki yaşındaydı; yani o tarihlerde Josephine'in olduğu yaşta. Ve de ölmüştü. Polisler kızı parmaklıklı yatağın içinde bulmuştu. Sekiz bıçak darbesiyle öldürülmüştü. Nele'nin annesi Stefanie polisi bizzat çağırmıştı. Saldırıya uğradıklarını bildirdiği halde, ilk saniyeden itibaren baş şüpheliydi. Pizzacı kuryesi gibi giyinerek eve girmeyi başaran ve doğrudan gidip küçük kızı bıçakladığı söylenen o iriyarı yabancı hikâyesine Caroline inanmamıştı. Stefanie gözyaşları içinde, dikkatleri eski erkek arkadaşının uyuşturucu geçmişine ve kendisini tehdit eden, saldırgan kişilikli alacaklılara çekmişti. Polislerden hiçbiri kadının masumiyetine inanmamıştı. Kanıt toplarken de bu doğrultuda hareket etmişlerdi.

Caroline, duruşma sürecinde, kanıtların hukuki olmayan yollardan sağlandığını, onlarla oynandığını ve saptırıldığını adım adım kanıtlamıştı. Sonuç, "delil yetersizliğinden" ikinci sınıf

bir beraat olmuş ve Caroline en berbat basın haberlerinin hedef tahtası haline gelmişti. Bir suçun kanıtlanmasının, demokratik hukuk sisteminde Aşıl'ın Topuğu olduğunu anlatmakta güçlük çekmişti. Zorlanmıştı, çünkü kendisinin hukukun doğru tarafında durup durmadığı konusunda Nele Bauer onu derin kuşkulara düşürmüştü. Eve dönüp de Josephine incecik kollarını kendisine doladığında gözyaşlarına boğulmuştu.

Mesleki çerçeveden bakmadığı zaman suçlu bulduğu birisinin özgürlüğüne kavuşmasına ilk kez destek veren her savunma avukatı, o anı bilirdi. Stefanie Bauer, Caroline'in ilki olmuştu. Philipp olmasa, çıldırırdı Caroline. Nele'nin yaralarından, sıska bedeninden ve kızı hakkında konuşurken Stefanie'nin takındığı duyarsız tavırdan Caroline ona söz etmemiş olsa, Philipp karısının çaresizliğini nasıl anlayabilirdi? Philipp, bu davanın bedelini onunla birlikte ödemişti. Buna zamanı da olmuştu; çünkü Caroline'le uğraşan ve insanın bir canavarı nasıl savunabileceği sorusuna yanıt arayan ilk olumsuz gazete haberinin çıkmasıyla birlikte, Philipp'in muayenehanesi de boşalıvermişti.

Cezasız kapanan Nele Bauer cinayet davası, Caroline'in biyografisine açık yara olarak yer etmişti. Artık kendi çocukları büyümüş, mesleki açıdan kendi yollarını çizmişlerdi. Josephine babasının izinden gidip tıp okumuş, Vincent hızla büyüyen, tişört ve sweatshirt pazarlanan bir internet sitesi kurmuştu. Modelleri çok talep görüyordu. Oysa Nele'nin yaşamı iki yaşındayken bitmişti. Asla geleceği olmamıştı.

Arne'in toprağa verilmesinden sonra Caroline Nele'nin mezarına gitmişti. Aradan geçen onca yıla rağmen, Nele'nin son istirahatgâhına sevgiyle bakım yapıldığına tanık olmak onu rahatlatmıştı. Taze bahar çiçekleriyle yeni ayıcığı Stefanie Bauer'in getirmediğinden Caroline emindi.

İşin garip tarafı, Nele'nin onun kariyerinde dönüm noktası olmasıydı. Otuzuna bile gelmeden, Köln'ün en tanınan ceza

avukatı olup çıkmıştı. O hain gazete haberleri, sonunda Caroline'ı mesleğine devam etmeye yöneltmişti. Her aşağılayıcı makaleyle birlikte içsel direnci artmıştı. Yargıyı, ona tehditler yağdıran, kocasının muayenehanesini boykot eden öfkeli kalabalığa bırakmak, hukuk sisteminin sonunun başlangıcı demekti. Evliliği de, muayenehane de bu fırtınayı atlatabilmişti. Philipp şimdi kalkmış, sır saklama yükümlülüğü, diyordu.

"Neyin var senin?" Caroline afallamıştı.

"Sen hayalet görüyorsun," dedi Philipp. "Etrafında, sana yalanlar uyduran çok fazla suçlu var."

Oysa Caroline yürüdüğü son kilometreler boyunca kendine hep telkinde bulunmuştu. Ama midesindeki o tuhaf his bir türlü geçmemişti: "Arne'in günlüğünde doğru olmayan bir şey var."

"Ne yapalım yani? Hem, sana ne bundan?" diye konuyu kapatmaya çalıştı Philipp.

"Judith benim arkadaşım. Ona yardım etmek istiyorum."

"Arne öldü," diye hatırlattı Philipp. "Bırak eski hikâyeler olduğu yerde kalsın, Line."

Philipp'in ona Line diye hitap etmesi tepesini attırıyordu. Bunu sadece; üzerine basa basa söz verdiği halde Caroline'in giysilerini temizlemeden almayı unuttuğu, Gertrud Teyze'nin o gün doğum gününün kutlanacağını bildiği halde kendine gece nöbeti yazdırdığı zamanlarda yapardı; böyle zamanlarda Line derdi ona.

"Bir şey biliyorsan, bana söylemelisin," diye ısrar etti Caroline.

Philipp'in yanıtı, çevresini sarmış gürültüler arasında boğulup gitti. Karşı taraftan sesler ve müzik geliyordu.

"Ne dedin? Çok gürültü var orada. Neredesin sen? Sana günlerdir ulaşmaya çalışıyorum. Philipp! Philipp?"

Bağlantı kopmuştu. Caroline telefonu kapattı, telaşla numarayla çevirdi. Meşguldü.

"Tuhaf. Ne zaman bir erkekle ciddi bir konu görüşülmek istense, hatlar kopar."

Caroline hızla arkasını döndü. Estelle, bir ağaca yaslanmış,

duruyordu. Konuşmayı dinlediğini bir an bile gizleme gereksinimi duymadı.

“Philipp’in Arne’in sırrını bildiğine gerçekten inanıyor musun?” diye sıkılmadan sordu.

Caroline omuz silkti. Philipp’in kendisine karşı sır saklama yükümlülüğünün ardına gizlenmesinin önemli bir nedeni olmalıydı. Hiç böyle yapmazdı. İki erkeğin Arne’in hastalığının son döneminde yakınlaşmış olmaları Caroline’e pek inandırıcı gelmedi. Öyle bir yakınlaşma ki, Arne kocasına, Judith’ten bile gizlediği şeyler anlatmış olsun. Arne ile Philipp öylesine farklı iki insandı ki!

İlk karşılaşmalarından sonra Philipp, “Bu adam çok konuşuyor,” demişti. “Üstelik hep de ilgisiz şeylerden.” Philipp, Arne’in Tanrı, dünya ve bunların arasında dolanıp duran müphem fikirlerine ilgi duyamayacak kadar mantıklıydı. Caroline’e bulutlardan geleceği okumak, Philipp’in aklının ucundan bile geçmezdi. O, üç aylık dönem verilerine, *Frankfurter Allgemeine* gazetesinin ekonomi sayfalarına ve işini bilen bir mali müşavire güvenmeyi tercih ederdi.

Arne sık sık, “Gerçek, önceden kestirilemez,” derdi. “Eyfel Kulesi’nin yüksekliği bile dışarıdaki ısıya göre on beş santime varan farklılık gösterebiliyor.”

Philipp, fizik kanunlarına göre çeliğin genişmesi gerçeğinden yola çıkarak bir karşılık verebilirdi, ama Arne’in buna da bulanık bir yanıt vermesinden çekinmişti.

Şimdi bu iki adam mı Arne’in son aylarında yakınlaşmıştı? Aksine Caroline’de, hastası olduğundan beri Philipp’in Arne’dan uzak durmaya çalıştığı izlenimi uyanmıştı. Arne’in dosyasına bakmasını Philipp’ten kendisi rica ettiği için suçluluk duygusuna bile kapılmıştı. Bu, hastanenin Arne’i gözden çıkardığı döneme rastlamıştı. Ağrı kesicilerin verilmesinden öte gidilemediği, yapılacak tek şeyin, zor yolculuğunda Arne’a eşlik etmek ve Judith’i desteklemek olduğu dönemlerde de Philipp Arne’dan yardımını esirgememişti.

“Akşamları sofrayı oturduk mu, hiç Arne’den söz etmezdik,” dedi Caroline samimiyetle. Neden edeceklerdi ki? Caroline’in Philipp’e Arne’ı sormasına gerek yoktu. Arne’in sağlık durumu-nu Judith’in yaşlı gözlerinden okuyordu zaten.

Philipp o süreçte araya mesafe koymuştu. “Bütün gün hastalarım var, akşamları kapalıyım,” diye mazeret gösteriyor, Judith ile Arne’in davetlerine katılmıyordu. Arkadaşlarıyla buluştuğu keyifli akşamlarda laboratuvar bulgusu konuşmaktan nefret ederdi. Ama bu kepenk indirmenin belki başka bir nedeni daha vardı. Arne Philipp’e bir sırrını mı açmıştı? Philipp’i, Arne ve Judith’ten uzak duracak derecede rahatsız eden bir sır örneğin? Philipp neden hiçbir şey anlatmıyordu?

“Sorun, şu günlükte,” dedi Estelle. “İçinde neler yazdığını bilmediğimiz sürece el yordamıyla ilerliyoruz.”

Caroline, bu şartlarda el yordamıyla ilerlemek en sağlıklı değil mi diye düşündü. Arne’in mezara hangi sırrıyla gittiğini öğrenmek gerçekten önemli miydi?

Philipp’le yaptığı garip konuşmanın yapbozun önemli bir parçası olduğunu daha sonra anlayacaktı. O konuşma, diğer parçalarla birleşip bir resim oluşturmak istemiyordu henüz. O önemli parça, soyutlanmış durumda, yanlış bir yerde bekliyordu. Şimdilik.

40

“İnanmıyorum. Bizim uslu Eva ha,” dedi Estelle şaşırarak. Hepsini ter içinde bırakan etaptan sonra, Salı Kadınları Max’ı da alıp, hana dönmüşlerdi. Bin yüz altmış metre yüksekliğe ulaşmak, hepsinde yücelmiş olma duygusu yarattı. Dört haftadan kısa bir süre sonra, Tour de France yarışçıların bisikletleriyle aynı güzergâhı tırmanıp, sonra da binbir zahmetle ineceklerine

inanamıyorlardı. Bir kütüğün üzerine dizilmiş tavuklar gibi, şimdi mutfaktaki banka yan yana oturmuşlardı. Hepsi ayaklarını, Jacques'ın içlerini bol sodalı ılık suyla doldurduğu birbirinin benzeri kovalara daldırmıştı. Estelle kendini, bütün bir gün yürüyüp de büyük hedefine bir adım bile yaklaşmamış gibi hissediyordu. Diğerlerinin de ondan farkı yoktu.

Dinlenmiş ve keyifli bir halde mutfağın içinde dolaşan tek kişi, Eva'ydı. Boşalan şarap kadehini durmadan dolduran Jacques ile açıkça flörtleşiyordu. Şarap, Eva'nın alışageldiği yaşamında olsa olsa sirke yerine geçebilecek türdendi. Ama Jacques'ın mutfağında mükemmel bir tada sahipti. Birlikte saatlerce uğraşıp ürettikleri yemek için de aynı şey söylenebilirdi. Jacques, ilk kaşığı Eva'ya eliyle ikram etmekte ısrarlı davranmıştı.

"Mükemmel *cassoulet*'nin sırrı, bakliyat seçiminde gizlidir. Büyükanнем Lingot kuru fasulyesinden şaşmazdı," dedi Jacques, kaşığı Eva'nın ağzına sokarken. Eva'nın yanakları alev alev yanıyordu. Mutfakın sıcağından. Şarabı fazla kaçırmaktan. Yanındaki adamdan. Normalde insanların damak zevkinden kendisi sorumlu olan Eva, Jacques'ın ona yemek pişirmiş olmasının tadını çıkarıyordu. Etli fasulyeli bereketli yemeğin kalorileri de umurunda değildi. Eva, domuz etinden uzak duracağına dair ettiği yemini çoktan unutmuştu. Yaşamını oluşturan her şeyi de aynı şekilde unutmuştu. Arkadaşlarını bile. Bugün onun sırasıydı. Hiçbir şeyin ve hiç kimsenin gecesini berbat etmesine izin veremezdi.

Sıkıntılar, fırtına bulutları gibi grubun tepesinde bekliyordu. Hac yürüyüşü mercek etkisi yaratmıştı. Günlük yaşamın telaşı içinde üstü örtülebilen bütün sorunlar, birdenbire ortaya dökülmüştü. Kiki, elinden geldiğince Max'ı yok sayıp, inatla tasarımları üzerinde çalışıyor, Judith gözyaşlarıyla savaşıyor, Caroline durmadan cep telefonunu kontrol ediyor, Estelle de gözüne

tavşan kestirmiş yılan gibi bir noktaya bakıyordu: Judith'in ka-
pağı açık sırt çantasının en üstünde günlük duruyordu. Estelle,
gizemli sayfalara göz atabilmek için neler vermezdi! Judith, def-
teri Kutsal Emanet gibi sakınıyordu. Günlüğü her gece yastığı-
nın altına sıkıştırıyordu. Ama şimdi Estelle şansının güldüğünü
hissetti. Judith'in dikkati yemek sırasında dağılacaktı. O da gidip
defteri bir süreliğine alabilirdi; içine bir göz atabilmek için bu
süre yeterli olmalıydı.

Estelle, tam ayağa kalkmak üzereydi ki, Eva eline bir tabak
cassoulet tutuşturdu. Estelle'in açlığı merakını bastırdı.

"Sakin bütün gününü mutfakta geçirdiğini söyleme," dedi
Estelle, hayretle.

Jacques yamağını öve öve bitiremiyordu: "Eva bana her işim-
de yardım etti; fasulyeleri ıslattı, pişirdi, et suyu hazırladı, ördek
butlarını yağda çevirdi, domuz pirzolarlarını kızarttı, sarmısaklı
salamı hafifçe pişirdi, sonra onlara önce sırt yağını arkasından da
domuz budunu ekledi."

"Sonunda güveç tenceresinin içine fasulyelerle eti üst üste di-
ziyorsun, üzerine et suyu döküp, fırına veriyorsun," diye heye-
canla Jacques'ın sözlerini tamamladı Eva.

"Ve bu iş, bütün bir gününü aldı, öyle mi?" dedi Estelle hay-
retle. Aslında lafı, birlikte yemek pişirmenin yanı sıra Eva ile
Jacques arasında geçenlere getirmeye çalışıyordu. Gelgelelim,
Eva'nın kafası öylesine dumanlıydı ki, içine hiçbir laf işlemiyor-
du. "Elbette ki almadı. Fırındayken de gözünü *cassoulet*'den ayır-
mayacaksın. Pişerken üzerinde koyu renkli bir kabuk oluşuyor;
bunu sık sık bastırıp kırman gerek. Ama çok dikkatli yapacaksın,
fasulyeler ezilmemeli. Bir *cassoulet*'nin yedi kabuğu olmalı," diye
öğrendiklerini sıraladı Eva.

Jacques, derneğinin kırmızı beresini Eva'nın başına kondurdu.
"Kulübümüze hoş geldin," dedi, törensel bir ses tonuyla. "Kendinle
gurur duyabilirsin." Eva biraz sıkılgan, kıkırdadı. Bir erkekten

gelen alışkın olmadığı ilgi karşısında ne yapacağını bilemedi. En azından yüzünün kızardığını kimse göremiyordu. Mutfağın sıcak ortamından ve peş peşe içtiği şaraplardan yüzü zaten kızarmıştı. Kiki, bu anımsanmaya değer sahnenin fotoğrafını çekti.

Estelle'e kalsa asla böyle kaba bir tencere yemeği siparişi vermezdi. Ama ilk lokmayı alır almaz, uzun bir yürüyüş gününün ardından bitip tükenen hacıları canlandırmak için fasulye yemeğinin en doğru seçim olduğunu anladı. Yemekten daha olağanüstü olan şey, Eva'nın değişimiydi.

"Ailesiyle arasındaki kesintisiz hat kopalı beri, o Eva gitti, başka Eva geldi," dedi Caroline fısıldayarak. "Onu yıllardır böyle rahatlamış görmemiştim."

Eva'nın garip değişiminin ardında yatanı Judith anlamıştı: "Hac yolculuğu üzeri örtülmüş şeyleri yeniden su yüzüne çıkarır."

Judith kendini yeni bir spiritüel konferansa kaptırmadan Estelle hemen devreye girdi: "Çok tuhaf. Ben hiçbir şey hissetmiyorum. Demek ki ben çok derinlerimde oldukça yüzeysel biriyim," dedi, gülerek.

"Tadı şeye, şeye benziyor," diye Eva uygun bir benzetme aradı, sonra gülerek vazgeçip, yemekten bir çatal daha aldı. Arkadaşlarıyla birlikte frenlenemez bir iştahla yiyordu. Sadece Judith her zamanki gibi yemeğini didikleyip duruyordu.

"Sana yumurtalı omlet yapabilirim," dedi Jacques.

Judith sıkıntıyla başını salladı: "Yumurtalı omlet, evet tabii. Memnun olurum."

Judith, günlerdir bununla besleniyordu.

Gittikleri bütün restoranların personeli, "*Elle n'aime pas ce qu'on mange ici,*" diye fısıldıyordu. "Bizim burada yenен şeyleri beğenmiyor." Et ya da balık yemeyenler adeta dışlanıyordu. Bu durumda geriye sadece omlet kalıyordu.

Judith'in keyifsiz keyifsiz yemekle oynaması Estelle'in siniri-

ne dokunmuştu. Bu, Judith'in kendi uygun gördüğü bir günah çıkarma egzersizi miydi acaba? Kendi kendini cezalandırma yöntemi miydi? Ya da büyük bir şov muydu? Judith'i yemekte ve kalabalığın içinde bile oyalamak mümkün olmuyorsa, şu deftere göz atma olanağını nasıl bulacaktı? Arne'in yaşama fırsatı bulamadığı şeylerin tadını çıkarmak sanki yasaktı!

Kibarlık olsun diye yediği iki üç lokma omletten sonra Judith usulca ayağa kalktı, günlüğü ve sırt çantasını toplayıp, kayboldu.

"Bu, böyle devam edemez," diye fısıldadı Caroline'e, Estelle. "Bir şeyler yapmamız gerek."

Estelle'in bir şeyler ile ne kastettiği anlaşılamadı.

41

Hanın yan tarafındaki meralık alanın içinde yer alan hac şapel-i, Judith'i tütsü ve sıcak balmumu kokusuyla karşıladı. Akşam duası için toplanmış bir Fransız hacı grubunun monoton ilahileri kiliseye büyümlü bir atmosfer katmıştı. Hacılar tempoyu değıştirmeden Ave Maria'ları birbiri ardına sıralıyordu:

*"Je vous salue, Marie pleine de grâces; le Seigneur est avec vous.
Vous êtes bénie entre toutes les femmes
et Jésus, le fruit de vos entrailles, est béni.
Sainte Marie, Mère de Dieu, priez pour nous pauvres pécheurs,
maintenant et à l'heure de notre mort."*¹

Karşılıklı olarak kesintisiz edilen bu dualar, kilisenin içini mistik bir atmosferle dolduran tekdüze bir ses bütünlüğü oluş-

1 Ave Maria Duası: "Selam sana bağışlayan Meryem, Rab seninleedir. Kadınların en mübareği sensin ve mübarektir senin evladın İsa. Aziz Meryem, Mesih'in annesi, biz günahkârlar için şimdi ve ölüm saatimizde dua et. Amin." (yay.n.)

turmuştu. Judith, akşamları Eva'yla birlikte bu küçük kiliseye gitmeyi birkaç gündür alışkanlık edinmişti. Onun için bu ziyaretler hac yolculuğunun bir parçası demektir. Arne böyle yapmıştı, şimdi Judith onun peşinden gidiyordu.

İkilinin kiliseye her gidişinde Estelle, "bizim Katolik militanlar," diye dalga geçiyordu. Oysa Judith, Katolik bile değildi. Hiç de olmamıştı. Eva'ya, hayatını kolaylaştıran sorgusuz, içten gelen inancı için imrenirdi. Judith, kendini dindardan çok ruhani hissedirdi; ruhani ve arayan.

Judith, tüm kalbiyle bir işaret bekliyordu. Attığı her adımda, birçok hacının hayranlıkla anlattığı, o özel duygunun oluşacağı sihirli anın gelmesini yürekten istiyordu. Binlerce parçaya dağılmış hayatının yeniden toparlanması için gerekli enerjiyi verecek bir tür ulu güçle karşılaşmayı özlemle bekliyordu.

Arkadaşlarına ruhani konular açmaya cesareti yoktu. Mantık abidesi Caroline'le bunları nasıl konuşabilirdi ki? Avukat hanım için kanıtlanabilir gerçekler geçerliydi. Aralarında dini sorular yöneltebileceği tek kişi, Eva'ydı. Ama bu nasıl sorulabilirdi ki?

"Ee? Durumlar nasıl? İlahi bir olay yaşadın mı?"

Genç kıızlığında, büyükannesinin "Judith, ciddi bir erkek arkadaşın var mı bakalım?" sorusuyla peşini bırakmamasına benzemişti bu. Büyükannesinin bu ısrarcılığı, ilk aldığı "evet" yanıtında gidip onu annesine gammazlamak içindi: "Bu çocuk ciddi bir beraberlik için daha küçük," demişti büyükanne kızına sinirli sinirli.

Galiba, Tanrı'yla ilgili konular, insanın sevişip sevişmediği, seviştiyse de kiminle seviştiği kadar özeldi. Judith içten içe ırkıldı. Kilisede nasıl seksi düşünebilirdi? Büyülü anın bir türlü gelememesi kendinden kaynaklanıyordu. Yeterince açık değildi. Düşünceleri durmadan ters yöne kayıyordu.

Şifa ve iç huzuruyla ilgili duyguların belirmemesi belki de kutsal yerdeki şapelle ilgiliydi. Mirepoix Katedrali gibi, bu kilise de çarmıha germe, işkence ve ölüm tasvirleriyle dolu koca-

man resimlerle bezenmişti. Judith çocukluğundan beri, Katolik Kilisesinin ürkütücü yanından rahatsız olurdu. Kendi yaş grubunda bir mezhebe bağlı olmayan tek çocuktı, onu hemen alıp Katolik din dersine koymuşlardı. Nefret ettiği kilise ziyaretleri de bu derse dahildi.

Okulun gönderdiği yazılı değerlendirmede, “Judith ürkek bir çocuk,” deniyordu. Judith gerçekten de her şeyden ve herkesten korkardı. Erkek kardeşinin yatağına attığı böcekten, tahtaya kalktığında okuyacağı şiiri unutmaktan, durmadan kavga eden anne ve babasının bağırtilarından korkardı. Ama en kötüsü, okulla gittiği kilise ziyaretleriydi. Taşa, mermere ve duvar boyalarına yansımış bütün o figürlerden, camların arkasındaki eski yaşamların ürpertici kalıntılarından, mezarlar, mağaralar, mumyalanmış kadvralardan ürkerdi.

Bernadette de, mucizevi bir şekilde hiç çürümeden, sanki dün ölmüş gibi Nevers’te bir sandık içinde yatıyordu. Neyse ki Burgundy epey uzaklardaydı, arkadaşlarından biri çıkıp da kadvrayı ziyaret etme fikrini ortaya atamazdı. Arne’in günlüğüne yapıştırdığı, Bernadette’i cansız gösteren kartpostal, Judith’e yeytiyordu. Bernadette, üzerinde rahibe kıyafeti, ellerini dua etmek üzere birleştirmiş, sessizce bir sandıkta yatıyordu. Bu görüntü Judith’e dehşet veriyordu. Kolundaki damarlar belirgindi, tırnakları neredeyse pembeydi, yüzü hafif güneş yanığıydı. Judith, eza çekmiş bu kadına acıyordu. Bernadette, kuşku, yanlış anlaşılma ve düşmanlıklardan güçsüz düşerek kemik veremine yakalanmış ve henüz otuz beş yaşında ölmüştü. 1934 yılında Azize ilan edilmesi ne işine yarayacaktı? Burada gerçekleşmiş bin şifadan altmış yedisinin resmen mucize kabul edilmiş olması, onun ne işine yarayacaktı? Meriyem’le karşılaşmasının bedelini Bernadette, Judith’e göre pahalı ödemişti. Görüntüler büyük gürültü koparmıştı. Olay duyulduktan sonra, on bine yakın meraklı, Bernadette’i izlemek için mağaranın önünde toplanmıştı. Herkes ondan yana değildi.

Bernadette'e yalancı diyorlar, alay ediyorlar, aşağılıyorlar, isterik diye kara çalıyorlardı. Bernadette daha sonra manastıra kaçtığında, başından geçenleri anlatması yasaklanmıştı. Rivayete göre, "Bakire Meryem beni süpürge gibi kullandı," demişti soğukkanlılıkla. Süpürge, işi bittikten sonra bir köşeye atılıyordu.

*"Je vous salue, Marie pleine de grâces; le Seigneur est avec vous.
Vous êtes bénie entre toutes les femmes..."*

Fondaki vaaz uzadıkça uzuyordu. Belki ibadetin bir yararı olurdu. Yaşamın kaynağıyla hedefinin, kendisi dışında geliştiğinin bilincine varmıştı Arne. İlkesi, "İnsanlar daha az soru sorup, daha çok ibadet etmeli," idi.

Judith çekinerek ellerini dua için kavuşturdu. Tespih duasını bilmek için Katolik olmak gerekmiyordu. Gidip bir adak mumu aldı, yakarken duayı söylemeye çalıştı. Sözcükler kafasında hazzırdı.

*Selam sana bağışlayan Meryem, Rab seninledir.
Kadınların en mübareği sensin*

Sözcükler neden ağzından çıkmamakta ısrarlıydı? Biz günahkârları bağışla. Ağzından dökülecek dua yerine, yanaklarına yaşlar süzüldü. Soğuk bir el omzuna dokundu. Judith, dehşetle ürperdi. Fransız gruptan ayrılan bir erkek usulca yanına gelmişti.

"Senin için bir şey yapabilir miyim kardeşim?" dedi adam. İnsanın içine işleyen sesi Judith'in kulağında tuhaf bir şekilde yankılandı.

Judith başıyla reddetti. "Bana yardım edebilecek tek insan vardı, o da öldü."

"Hac yolu insanın kendiyle savaşı gibidir," dedi adam. "Kan, ter ve gözyaşı. Üstelik bu savaşı bir tek sen kazanabilirsin."

Ortada kazanılacak bir şey olduğundan Judith pek emin değildi.

“Kocam öldü. Ben kaybettim bile.”

Hacının yanıtı hem hızlı hem de kırbaç darbesi gibi keskindi.

“Konu o değil. Konu, sen ve senin kusurların.”

Judith, başını yana çevirdi. Onu teselli eden bu esrarengiz kişi de kimdi? Gözyaşı perdesinin ardından kısa boylu, tıknaz, kızıl saçları kısacık kırpılmış bir adam fark etti. Koyu renk, çukur gözleri vardı, gözbebekleriyle irisleri iç içe geçmişti. Judith’i ürperten, omzundaki soğuk el olmadı sadece. Onda bu etkiyi yaratan adamın gözleriydi, içinde eridiği, tutunacak bir yer bulamadığı.

Judith içgüdüsel olarak bir adım geri gitti, omzundaki el düştü.

“Yasımı yanlış tutuyorum. Hac yolculuğunu yanlış yapıyorum. Neden herkes kendinde benim hayatımla ilgili karar verme hakkını görüyor?”

Ağzını doldura doldura konuşan adama çakmak çakmak gözlerle baktı. Judith’in ani çıkışı adamı etkilememişti. Sükûnetini kaybedecek gibi görünmüyordu. “Zor olan yol değil. Zor olan, insanın kendiyle karşılaşması.”

Adam her sözcükle daha da yaklaşıyordu. Mumların gölgesi onun yüzüne, Judith’i korkutan şeytani bir ifade kazandırıyor-du.

“Bir de insanın kendi içinde bulduğu gerçek,” diye sözlerini sürdürdü adam yüzünü buruşturarak. “Bu da insanın her zaman hoşuna gitmeyebiliyor. Günah çıkarmadan arınılmaz.”

Judith huzursuz olmuştu. Bu manidar uyarılar da neyin ne-siydi? Tek istediği çekip gitmekti.

“Neden söz ettiğinizi anlayamadım,” dedi Judith. İçine işle-yen konuşmanın yarattığı korkuya son vermek istiyordu. Adam, Judith’in savunmaya geçmesini, doğru yoldan yürüdüğü’nün kanıtı olarak değerlendirdi: “Biliyorsun, kardeşim. Ama itiraf et-mek istemiyorsun.”

Ama artık yeterdi. Bu herif kendini ne zannediyordu? Hakkında ne biliyordu? Bunları dinlemek zorunda değildi. Judith hızla kendini kilisenin dışına attı.

“Benden kaçabilirsin,” diye cınladı ses arkasından. “Ama gerçeklerden kurtulamazsın. Çünkü onlar senin içinde.”

Kaç. Uzaklaş buradan. Kötülöklere gebe kehanetlerle dolu şu şeytani adamdan uzaklaş.

Judith, kurşun gibi ağır kilise kapısını bir itişte açtı. Soğuk bir rüzgâr mumların alevlerinin üzerinden esip, onları birden söndürüverdi. Esrarengiz hacı, yer yarıp içine girmişti sanki. Şimdi sadece, o dehşet verici vaaz duyulabiliyordu.

“Je vous salue, Marie pleine de grâces; le Seigneur est avec vous. Vous êtes bénie entre toutes les femmes...”

Fransızlar, hiçbir şey olmamış gibi duaya devam ediyorlardı. Kimse sıra dışı bir şey algılamamıştı. Judith’ten başka hiç kimse. Judith içinden, beklediği işaretin bu olmaması için yalvardı.

42

En iyi yatağı kapmak için kavga başlamıştı. Hanın dar koridorunda yatakhanelere doğru heyecanlı bir koşuşturma vardı. Salı Kadınları’nın yanına şapeldeki hac grubunun da gelmesiyle, mutfaktaki keyifli akşam bir anda son bulmuştu. Koridorda, yemek ve yatacak yer isteyen iki düzine hacı bekliyordu. Kaosa hâkim olmak için Jacques elinden geleni yapıyordu. Sadece Max ve Salı Kadınları’nın değil, Eva’nın da Fransızların arasına karıştığını görünce duraksadı.

Fransız akını başlayıp da mutfaktan ayrılması gerekince Jacques, Eva’nın kulağına, “Hemen dönerim. Bir yere ayrılma,”

diye fısıldamıştı. Ama arkadaşları, “Hacdən yorulan bedenlerimizi dinlendirme vakti geldi,” deyince, Eva da onlarla gitmişti. Jacques’ın dönmesi için mutfakta beklemek mi? Bunun sonu ne-reye varırdı ki?

Jacques, hem gürültülü konuşmaları hem de yaşadığı hayal kırıklığını, “*Les hommes à gauche, les femmes à droite*. Beyler soldan, hanımlar sağdan” diye seslenerek bastırdı. Koridorda herkes bir tarafa koşturuyordu. Mutfakta şarap ve *cassoulet*’ye takılıp kaldıkları ve vaktinde kendilerine yatacak yer ayarlamadıkları için Salı Kadınları’nın iyice canı sıkılmıştı. Şimdi Fransız grubun arasına karışmaktan başka seçenekleri kalmamıştı.

Sırt çantaları birbirine takılıyor, dirsekler çarpışıyor, göbekler siper olarak kullanılıyor, ayak parmakları eziliyordu. Ter, sarımsak, tütsü ve bolca alınmış alkol kokuları havayı ağırlaştırmıştı. Yoksa bolca yenen fasulye mi ilk etkilerini göstermeye başlamıştı?

Jacques, serinkanlılığını korudu. Bütün şirinliğini kullanarak, yaşları ilerlemiş, ya anne babaları ya da aykırı saç modelleri ortak olan iki hanımefendiyi tek kişilik odanın, canlı cenazeye dönmüş yaşlılara göre bir şey olduğuna ikna etti. Az önce konforsuzluktan yakınan ikiz kardeşler, yatakhane-y e girip gözden kaybolurken kendilerini yıllardır olmadığı kadar genç ve çekici hissettiler.

Jacques bekleyenlere, “Bu gece hepimizin sıkışması gerekiyor,” derken, Eva’nın gözlerinin içine baktı. Bakışlarındaki manidarlık aşikâr dı.

“Ortamdan yararlanmaya kalkma sakın,” diye bir ses duydu Eva. Hayır, iç sesi değildi bu; kalabalığın Max’ın yanına iteklediği Kiki’nin sesiydi. Max, abartılı bir şekilde burnunu kapatmıştı:

“Seni seviyorum, Kiki. Ama bu kadar da değil.”

“Hac yolculuğunun tensel hazlara karşı neden iyi geldiğini şimdi anlıyorum,” dedi Estelle. “Hacı teri kokusu insanı kendiliğinden cinsellikten uzak tutuyor.”

Estelle, sadece ağzından nefes alarak kötü koku cehenneminden kaçmaya ve kıra döke giden yapılı bir adamın arkasından ilerlemeye çalışıyordu. İnsanın içine işleyen kokuları sadece Judith algılamıyor gibiydi. Bakışları huzursuzca grubun üzerinde gezindi.

"O herif Fransızların arasındaydı, eminim," diye sızlandı.

"Ondan neden bu denli etkileniyorsun ki," dedi Caroline. Judith'in neden böyle rahatsız olduğunu anlayamamıştı.

"Adamı görmeliydiniz. Gözlerinden alev çıkıyordu. Sanki bana bir şey yapacak gibiydi."

"Bir tür Katolik Taliban'ı mı?" diye sordu Estelle.

Judith'in korkusu iliklerine işlemişti. Son günlerde güneşte yanmış olmasına rağmen yüzü birden soldu. Adamın düşmanca bir niyeti olduğundan kesinlikle emindi.

"Beni tehdit etti!"

"Ne dedi ki?" diye sordu Caroline. Judith'in anlattığı karışık şeyleri toparlamaya çalışıyordu.

"Aman, ne anlatmış olabilir ki," diye söze karıştı Estelle. "Taliban'ların derdi tektir: Günah ve ceza."

Judith, dehşetle açılmış gözlerini Estelle'e dikti.

"Merhaba, benim," diye elini salladı Estelle. Eva hiçbir şey anlamıyordu artık.

"Judith evdeki halinden daha berbat görünüyor," dedi Caroline'e. Ama Caroline az önce sportmen vücutlu bir Fransız göçmen kuşun sivri dirseğini midesine yemiş ve anlamıştı ki, kendisi bu tür savunma sporlarının altından kalkacak biri değildi. Kalabalığın içinden binbir zahmetle sıyrılıp, bir köşede karmaşanın dinmesini bekledi.

"*Les hommes à gauche, les femmes à droite*. Beyler soldan, hanımlar sağdan," diye tekrarladı Jacques. Estelle ile Kiki rahatlayarak kendilerini sağa attılar, Max da üzüntüyle yüzünü buruşturarak Kiki'nin hizasında sola geçti.

"Adam mumların arasında nasıl duruyordu, anlatamam,"

dedi Judith. Öfkesi hâlâ dinmemiştir. “Cin gibiydi.” Kimsenin onu ciddiye almamasına inanamıyordu.

Eva’nın bu tuhaf görüntüyle ilgili bir açıklaması vardı: “Bu, yolun etkisi Judith. Yolun insana yaptıkları,” dedi keyifle ve düşünceleri hemen kurtarıcısına kaydı. “Yürümek öylesine monoton ki, algılar ister istemez yoğunlaşıyor. Gündelik olaylar bile sihirli bir hal alıyor,” dedi ve gözünü kırpmadan Jacques’a baktı. Gün boyu birlikte yemek yapmış, gülmüş ve flörtleşmişlerdi. Eva Jacques’ın bakışlarının, konuşurken elini elinin üstünde tutmasının keyfini çıkarmıştı. Jacques Eva’yı çekici bulduğunu gizlemeye çalışmıyordu.

Frido bile böyle fırtına gibi girmemiştir hayatına. Frido, sürat ve sürprizlerin adamı değildi. Hücumda ağır davrandığı ve her topu kaybettiği için öğrencilik yıllarında futbol takımından atılmıştı. Frido kısa mesafelere uygun değildi, ama kendisine şans tanındığında sebat ve dayanıklılık gösterebildiğini kanıtlamıştı. Frido ne seriydi ne de seri eylemleri severdi. İlk evlilik teklifini öylesine dikkatli dile getirmişti ki, Eva derdini anlayamamıştı. Yine de evlenmişti Frido ile. Lore Nine’nin Frido ile tanışmadığına hâlâ üzülürdü. O tanıyabilseydi severdi Frido’yu. Ama Lore Nine hayatta olsa, Eva’nın şimdi kalkıp Fransa’ya gelmesini, burada aklına Frido’yu getirmeyip, onun yerine, koridora dikilmiş, bir zamanlar Musa’nın Kızıldeniz’i kılıcıyla ortadan ikiye yarması gibi kalabalığı ikiye bölen adamı düşünmesini hiç sevmezdi.

Eva, Jacques’ın işi dışında nasıl bir yaşam sürdüğünü hayal etmeye çalıştı. Gökten inmiş bir aziz miydi o? Yoksa son derece gerçekçi bir yaşamı mı vardı? Belki de saçları ağarmış, iki büklüm olmuş, arada bir gizlice ot çeken, solcu barış eylemleri yapan anne babasıyla aynı evi paylaşıyordu? Ya da belki kendi ailesi vardı? Bir karısı ve çocukları vardı belki ve o gün nineleriyle dedelerini ziyarete gitmişlerdi? Eva, hiçbir şey sormamış, Jacques da anlatmamıştı. Günü birlikte geçirmişlerdi. Geçmişsiz ve geleceksiz.

Jacques, bu duruma farklı bakar gibiydi. Eva'nın nihayet sırası geldiğinde, "Neden bizim burada birkaç gün dinlenmiyorsun?" dedi. "Bana sizin memleketin yemeklerini öğretebilirsin."

"Ren usulü domuz kızartması örneğin," dedi Eva.

"Zor mudur?" diye sordu Jacques.

"Çok zaman alır."

Jacques'ın gözleri parladı: "Harika."

İlgisi, Eva'nın ruhunu okşuyordu. Ama yine de bir tatil kaçamağı Eva'nın aradığı en son şeydi. Nereye ait olduğunu biliyordu o. Frido'ya, çocuklarına, Salı Kadınları'na. Jacques, her gün gittiği pazardan ertesi gün öğle saatlerinde döndüğünde Eva gitmiş olacaktı.

"Arkadaşlarımla geldim ve yola onlarla devam edeceğim. Bundan sonrasını hallederim. Aziz Jacques beni kurtardı."

Eva, Jacques'a bakıp mahcup mahcup gülümsedi. Onun yaşam anlayışına göre bu, müthiş bir aşk itirafıydı. Ama her aşkın yaşanması gerekmezdi. Usulca kalpte saklanabilirdi; orada felaket yaratmazdı.

Jacques, sanki vedanın umduğundan erken gelebileceğini hissetmiş gibi, de la Paix Hanı'nı barış dolu günlerde gösteren bir kartpostal çekip çıkardı. Arkasına Eva için geleneksel *cassoulet* tarifini yazmıştı.

"Bu tarifi memleketine götürürsen, akademi çok memnun olacak."

Jacques'ın sesi Eva'nın sırtından aşağı bir ürperti saldı. Kartı yerleştirmek için cüzdanını açtı. Pencereci bölmede aile resimleri pırıl pırıl parlıyordu. Jacques Eva'nın ellerini ellerine aldı, onu kendine doğru çekti, dudaklarına bir öpücük kondurdu.

"*Bon voyage*, Eva."¹

"Her şey için teşekkürler," diye fısıldadı Eva, sonra koşarak odasına girdi. Geçirdiği günden çok memnundu. Cüzdanında

1 İyi yolculuklar. (ç.n.)

emniyette olan tariftten de memnundu; hem hatıra, hem de uyarı olarak. Öpücük, hâlâ dudaklarındaydı. Artık *cassoulet*'nin tadını biliyordu. Tadı, yeni başlangıçlara benziyordu.

Jacques koridorda öylece durup, düşünceli düşünceli Eva'nın arkasından baktı. Arkasını döndüğünde, son bir hacıyı unuttuğunu fark etti: Caroline idi bu. Caroline, duvardaki ucuz taklit tabloları kendinden geçercesine incelemiş gibi yapıyordu.

"Hiçbir şey görmedim," dedi Caroline. "Gözlerim ve kulaklarımda bir sorunum var sanırım."

Jacques güldü sadece. Sağında kalan odaya göz attı. Sonra usulca sola, az önce Max'ın girip kaybolduğu tarafa işaret etti. Caroline burada tek kişilik oda diye bir şey olmadığını öğrenecekti.

43

Yatak rahatsız, alan dar, etrafındakiler erkekti. Caroline, Max'la birlikte erkeklerin yattığı odaya geçmişti. İlk insanların çağdaş bireylere dönüştüğü evrim sürecinde gruplar halinde uyumak, istisnai değil olağan durum olabilirdi. Hac yolculuğu-eskiye bakıp basit yaşam koşulları hatırlamak sayılsa da o gece Caroline'in başına gelen kolay katlanılır türden değildi. Caroline, kıllı erkek bacaklarına, pörsümüş kollara, sarkık göbeklere baktıkça, yatak dağıtımını sırasında kibarlık edip başkalarına öncelik tanıdığı için çok pişman oldu.

Elbiselerini olabildiğince kimselere görünmeden çıkarmayı denedi. Ama erkek hacıların kendisini dikizlediğini fark edince, geceyi yürüyüş kıyafetiyle geçirmeye karar verdi. Bu durum, hac yolculuğuyla bütünleşen koku olayını olsa olsa pek az artırabilirdi.

Topluca gece istirahatine geçilmeden önce ortak kullanılan ışık

kapatıldı, bu da bir sürü protestonun yükselmesine ve lambanın yeniden yakılmasına yol açtı. Sonunda salona sessizlik hâkim olana dek, ışık üç kez yakılıp söndürüldü. Caroline tam çarşafa ve battaniyeye sarınmıştı ki, akşam duasının tekdüze mırıltısı yükselmeye başladı. Kilisedeki tespihler günahlarından arınmalarına yetmediyse, bu insanların çetelesinde acaba neler kazılıydı? Hiç beklemediği halde, bu hafif mırıltının sakinleştirici bir yanı olduğunu duyumsadı. Uzun yol, Caroline'in yorgun uzuvlarına işlemişti. Kendine bedenen yüklenmiş olmanın ve kendi sınırlarını keşfetmenin yarattığı iyilik hali, beynini boşaltmıştı. Her yanına hiç ummadığı hoş bir mutluluk duygusu yayıldı.

Birkaç dakika sonra cehennem azabı başladı. Kimi insan arada bir, kimi sürekli, kimi de nezle olduğu ya da aşırı alkol aldığı zaman horlardı. Hac macerasını göze alacak türden insanlarsa, pek bir yüksek sesle horluyordu. Bütün bunların üzerine, Caroline'in hemen yanında on altı numaralı yataktaki komşu, acımasızca yüklendiği ciğerlerinden, bilmem ne kadar adet sigaranın katranını bol bol öksürerek dışarı püskürtüyordu. Dayanılır gibi değildi.

Yeni desibel rekorları kırmak için gizlice verilen mücadeleden rahatsız olan tek kişi, Caroline gibiydi. Araştırmalar, yanında erkek olmadan yatan kadınların daha iyi uyuduklarını gösteriyordu. Ama uygulamada erkekler için durumun her zamanki gibi tamamen tersi olduğu kanıtlanmıştı. Erkek hacılar uyuyor, Caroline işkence çekiyordu. Neden kulak tıkacı getirmeyi akıl etmemişti ki? Listesine tabii ki yazmıştı. Elbette konuya kafa yormuş ama hatalı karar vermişti; çünkü Yakup'un Yolu'nun yaygın olarak kullanılmayan bir güzergâhında kalabalık yatakhane gibi bir sorunla karşılaşabileceğini aklına bile getirmemişti.

Caroline yastığını öfkeyle yüzüne kapattı. Birisinin yatağının kenarına oturduğunu hissettiği sırada korku içinde uyumaya çalışıyordu.

Bıçaklı saldırıdan sonra savunma sporları kursuna gitmişti. Annelik içgüdüleriyle kızı Josephine'i de zorlayarak bu savunma kursuna katılmıştı. Kurs, anne kız ilişkisini beklenmedik şekilde doruğa taşımıştı. Kol kaldırma, diz darbesi ve topuklara, baldır kemiğine, dize, uylukkemiğine ve genital bölgeye indirilen sert tekmelerin aralarında anne kızı sohbet etmek ve birlikte gülmek için vakit kalıyordu. O günlere dayanan bilgilerini tazelemek için kursa gitmeyi Fien'e çoktan önermeliydi. Ama bunun için şimdi çok geçti. Kişinin kendini savunmasının tehlikesiz bir yolu yoktu. Caroline, çakının nerede olduğunu hatırlamaya çalışırken, kendisine fısıldayan bir kadın sesi duydu.

"Sana bir şey göstermeliyim." Gece baskınını yapan, Estelle idi. Hafifçe aralık kapıdan yatakhaneye düşen koridor ışığı, Caroline'in Estelle'in elinde bir şey tuttuğunu görmesine yetti. Arne'in günlüğüdü bu.

44

"Hırsızlık bu!" dedi Caroline öfkeyle.

Estelle, duruma farklı bakıyordu: "Olsa olsa meşru müdafaa."

İki kadın, koridorun sonundaki ortak duş bölümüne çekilmişti. Rahatsız edilmeden konuşabilecekleri tek yer burasıydı. Titreyen floresandan, turuncu karolardan, buranın iyice elden geçmesi gerektiğini megafonla haber verir gibi damlayan duştan rahatsız olmamak koşuluyla tabii ki.

"Böyle gizli saklı işlerde ben yokum," dedi Caroline. Sesleri yüksek duvarlı, her yeri fayans kaplı banyoda yankılanıyordu. Burada birisi yüksek sesle şarkı söyleyecek olsa, bütün bina bundan nasibini alırdı. Ve kanıt olabilecek bir nokta daha: Caroline'in fısıldaşmaya, mırıldanmaya, fiskosa ve dedikoduya uygun bir ses tonu yoktu. Bir şey söylediği zaman bunu öyle söylerdi ki,

halka açık hiçbir cinayet davasını kaçırmayan, kulakları ağır işiten emekli dinleyici takımı bile rahatlıkla duyabilirdi.

“Bizler arkadaşız, birbirimize böyle davranamayız,” dedi Caroline.

“Ama önce dinle,” dedi Estelle sertçe.

“Okudun demek ki,” diye şaşırdı Caroline. Estelle, Caroline’in öfkeli itirazına aldırmadan günlükten bir sayfa açtı ve ses tonunu yükseltti:

“Bazıları hacıların su içip, ekmek yediğini sanır. Uzun, toz içinde bir yolculuktan sonra Jerôme’da konakladığımda acı çekmek istemiyorum. Adım adım katettiğim bu ülkenin sunduğu leziz yiyeceklerin tadına varmak istiyorum. Hiçbir yerde Jerôme’da olduğu kadar otantik tatlar bulamazsınız.”

“Kanıyla canıyla Arne,” dedi Caroline. “Biraz abartı, şişirme, allayıp pullama. Arne işte.”

“Hiç de öyle değil,” diye çıkıştı Estelle. Edindiği bilgilerle bir adım öndeydi, şimdi bunun tadını çıkarıyordu. Caroline ise kendini, sadece yanıtların değil, soruların da arandığı bir bilgi yarışmasındaymış gibi hissetti. Gizlice ele geçirilmiş günlükle kesinlikle ilgilenmediğini unutmuştu bile. “Bu imalar da ne demek şimdi? Neden söz ediyorsun, Estelle?”

Caroline sesinin, tanıkların çapraz sorgudan tanıdığı sert tona geçmesine engel olamadı. Oysa burada bir kriminal vakayla karşı karşıya değillerdi. Konu, arkadaşları Judith ve onun ölmüş kocasıydı.

Estelle, dikkatleri üzerine çekme yetisini Fransa’da da kaybetmediğini kanıtlıyordu şimdi. Abartılı bir yavaşlık içinde ve zorlanıyormuş gibi yaparak pantolon cebinden bazı kâğıtlar bulup çıkardı.

“Restoran yorumlarını hatırlıyorsun, değil mi?”

“Şu marine edilmiş vermut soslu nehir yengecini mi? Elbette. O kadar çok tekrarlayıp sinir etmiştin ki!”

Estelle, alınmış gibiydi: “Biz bir grubuz. Herkes düşüncesini söyleme hakkına sahiptir. Ben de bedenimle ilgili şunu önemsiyorum ki, bu kadar zaman, emek ve para...”

“Sen ne olduğunu söylesene,” diye kabaca sözünü kesti Caroline.

Estelle, derin bir nefes aldı: “O metin, o abartılı ifade şekli...” Yine teatral ve yapay bir ara verdi.

“Estelle!”

“Arne, kopya çekmiş,” diye bombayı patlattı Estelle.

“Nasıl kopya çekmiş?”

“Günlükteki bu metin, benim internetten indirdiğim restoran yorumlarıyla birebir aynı.”

Estelle, işaretparmağıyla bir noktaya işaret etti, heyecanlıydı.

“Kendin oku.”

Caroline, kâğıdı eline aldı. Harfler gözünün önünde kayıp gidiyordu.

“Adım adım katettiğim bu ülkenin sunduğu leziz yiyeceklerin tadına varmak istiyorum. Hiçbir yerde Jerôme’da olduğu kadar otantik tatlar bulamazsınız.”

Arne, ismi değiştirme zahmetine bile girmemişti.

Estelle şimdi Caroline ile birlikte yüksek sesle okuyordu: “Tanrı’yla yaşam ve Fransa’da tanrı gibi yaşamak burada yeni bir anlam kazanıyor. Garig otları mis gibi zeytinyağı ile birleşince, mütevazı tatların krallık demek olduğunu anlıyorsunuz.”

Estelle sustu.

“Başka yerler de buldum,” diye devam etti. “Onu kollarını açarak karşılayan rahiplerin hikâyesi, hepsi aşırma. Arne Nowak bütün günlüğünü bir yerlerden yürüterek toparlamış.”

Caroline’in dili tutulmuştu. Duyulan tek ses, düşün kesilmeyen damlamasıydı. Fayansların yaydığı soğuk, bedenini sarmaya başlamıştı. Keşke sırtına bir hırka almış olsaydı. Ama bunlara hazırlıklı değildi. Duşa, soğuğa, Estelle’in anlattıklarına

hazırlıklı değildi. O bulutları okuyup, romanlar yaratan Arne, günlüğünde hazır yazılara mı başvurmuştu?

“Arne’in hac yolculuğu hayal ürünüydü, öyle mi?” diye şaşırdı Caroline.

“Keşke o kadar basit olsaydı,” diye iç geçirdi Estelle. Sonra günlüğün kapağı içindeki gizli bir bölmeden bir kâğıt parçası bulup çıkardı.

“Sevgili Arne, Samu Angles’dan saat 17.00’de geliyor. D.” Caroline, kâğıdın üzerindeki kargacık burgacık yazıdan bu cümleyi çözebilmişti.

“Angles, Lourdes’dan hemen öncedir,” dedi Estelle, bunun araştırmasını daha önceden yapmıştı. “Buraya iki günlük yürüyüş mesafesinde.”

“Bu, Arne’in bu bölgeye geldiğine mi işaret ediyor?”

“Ama buna rağmen günlüğünde yalanlar uyduruyor,” dedi Estelle.

Bundan bir anlam çıkarılabilir miydi? Arne’in hac yolculuğuyla ilgili yalan söylemek için ne gibi bir nedeni olabilirdi? Esrareniz kâğıt parçasının ardında ne gizliydi?

“Samu saat 17.00’de geliyor. Samu. Samu,” diye birkaç kez art arda mırıldandı Caroline. “Ben bunu bir kez daha duymuştum. Samu.”

Bu isim Caroline’e silik bir anıyı çağrıştırmıştı. Sanki dilinin ucuna gelmiş ama bir türlü çıkamayan bir sözcüktü. Estelle ise düşüncelerinde bir adım ileriye geçmişti. Yapılması gerekeni açık ve net dile getirdi: “Angles’da şu Samu’yu bulmalıyız. Bir de D.’yi! Bunlar önemli tanıklar.”

Caroline, görülmez bir sınırı aştıklarının bilincindeydi. İçindeki belli belirsiz bir duygudan elle tutulur kanıtlar oluşmuştu. Ama bunların ardında ne tür bir olay gizlenmiş olabilirdi ki? Arne, hangi gerçeği perdelemeye çalışıyordu? İki arkadaş kim bilir farkında olmadan ne büyük bir çılgı harekete geçirmiş-

lerdi. Arkadaşının kocasıyla ilgili anılarında yer alan fotoğrafta çatlaklar oluşmuştu şimdi. Bu fotoğraf yerle bir olursa, Judith'in yaşamını ne ölçüde beraberinde sürüklerdi acaba?

Estelle, içini çekti: "Mesleğinde ne bulduğunu ilk kez anlayabiliyorum."

Sesinde heyecan vardı. Estelle bir kez heveslendi mi, bunun nerelere varabileceğini Caroline iyi bilirdi. Yaşadığı her neyse Tanrı, dünya ve tüm insanlara duyururdu.

"Judith'e tekkelim söylemek yok!" diye uyardı onu Caroline.

Estelle, yemin anlamında coşkuyla parmağını havaya kaldırdı: "Bir mezar kadar suskun olacağım."

Sözlerine manidar bir ara verdi.

"En azından deneyebilirim bunu."

45

"Günlüğü yastığının altına koyduğumdan eminim. Her akşam yaptığım gibi yani. Ama bu sabah yatağının altındaydı."

Judith, de la Paix'deki kahvaltıya indiğinde dağılmış haldeydi. Estelle sustu. Judith'in rahatsızlığının nedenini çok iyi biliyordu. Günlüğü yastığın altından çekip almak çocuk oynacağıydı, ama onu eski yerine koymak çok karmaşık bir iş olarak karşısına dikilmişti. Yatakhanein kapısını açtığı sırada Judith uyanmıştı. Estelle, kendisini bekleyen felaketten, defteri hızla Judith'in yatağının altına savurarak kurtulmuştu.

Uyanık kalmayı ve defteri daha sonra aldığı yere koymayı planladığı halde Estelle'in içi geçivermişti. Judith, kendisini sarsarak uyandırana kadar uyumuştı. "Galiba burası perili," demişti Judith.

Cinli hacıyla karşılaşma onun içine öylesine işlemişti ki, günlükün esrarengiz yolculuğunun son derece dünyevi nedenleri

olabileceği aklının ucundan bile geçmemiştir. Yağhane ile şapelin tekinsiz yerler olduğundan emindi.

Judith, eşyalarını alelacele toplarken Estelle suskundu. Max, Caroline'e gece uzun süre nereye kaybolduklarını sorarken, Estelle suskundu. Judith, herkesi bir an önce yola çıkmak üzere uyardığında da suskundu Estelle. Susmayı iyi bilirdi. Ama şu sıra dışı duruma bir an önce son verebilmek için yine de acele etti. Estelle'in misyonu basitti ve şuydu: "Yapıp, kurtulalım." Lafı eveyyip gevelemek, ona göre değildi.

Sonuncular birinci olur ilkesine uygun olarak gelişmişti her şey. Angles yolundaki etaplarda, yüksek motivasyonlu bir Estelle birinci olarak en önde yürüyordu. Bu, yürüyen grubun önünü sık sık kesen koyun, keçi, inek ve saldırgan köpeklerle konvoyun başını çeken kişi olarak baş etmek anlamına gelse de, yılmadı. Estelle, ilk görevi olarak, korkudan kendinden geçmiş bir keçi-yi yoldan kovaladıktan sonra, gerçeği ararken, çeşitli maceraların üstesinden gelmek zorunda kalan Indiana Jones gibi hissetti kendini. Konu Judith olmasa, aslında durum komikti. Estelle'in yanında Eva, enerjisi ve bilgileri tazelenmiş olarak yürüyordu.

"Yürümenin en güzel yanı, ne biliyor musun," dedi Eva arkadaşına, "yıllardan beri ilk kez yeniden kendimi duyumsuyorum."

Estelle, başıyla onayladı: "Eğer kendini tanıma, kasların tutulmasıyla aynı şeyse, o zaman ben de iyi bir yoldayım."

Estelle döndü, ardından Kiki ile yan yana yürüyen Caroline'in gözlerini aradı, sonra ona göz kırptı. Caroline, kendisine güvenebileceğinden emin olmalıydı. Buna Köln'deki hayırsever çevrelerde, "İyilik yap ve anlat," derlerdi. Kimselerin kulağına gitmeyen bir fedakârlığın ne anlamı vardı ki?

“Estelle’in neyi var?” diye sordu Kiki merakla. Bir şeylerin yolunda gitmediğini hemen hissetmişti.

Caroline geçiştirdi: “Sanırım sinirsel bir göz rahatsızlığı.”

“Böyle bir durum bende de var,” dedi Kiki, çaresizmiş rolü yaparak. “Arkamı her döndüğümde Max Thalberg’i görüyorum.”

Herkes kendi sırt çantasını taşıyordu. Kiki’nin çantasının adı Max’tı ve kendiliğinden yürüyordu. Onu sıkıştırmıyor, hiçbir talepte de bulunmuyordu.

“Burada olduğumu bilmeni istiyorum,” durumuna kısaca açıklık getirmişti Max.

“Arkadaşlarımı sinir ettiğinin farkında değil misin? Rahatsızlık veriyorsun!” diye yüzüne haykırmıştı Kiki.

“Hayır,” demişti Max.

Kiki, Max’ın haklı olduğunu biliyordu. Max, yürüyüş grubunun doğal bir parçası olup çıkmıştı. Judith’in ise önemli bir sohbet arkadaşı. Judith’in hikâyelerini dinlerken Max’ın gösterdiği sabra Kiki içten içe hayranlık duyuyordu. Max’ın ilgisi gerçekmiş gibiydi. Kiki, Max’ın bu bahaneyle kendi geçmişı hakkında da bir dolu şey öğrendiğini tahmin ediyordu.

“Max burada değilmiş gibi davranmayı daha ne kadar sürdürmeyi düşünüyorsun?” diye bastırdı Caroline.

Kiki, Max’ı yok sayıyordu. Max ise buna kendini beğenmiş bir sırtıma ve ısrarcı bir neşeyle katlanıyordu. İçinde bulunduğı bu durum Kiki’yi çok zorluyordu. Max’ı görmezden gelmekle öylesine meşguldü ki, kafasını toplayamıyordu. Günlerdir kâğıda tek bir çizik bile atamamıştı.

Oysa her şey ne kadar güzel başlamıştı: Hac yolculuğı ona, mesleğinin kökenine dönmek gibi olağanüstü bir şans tanıyordu.

Fransa'nın güneyinde kim bilir kaç sanatçı gerçek boyutunu bulmuştu. Cézanne, Gauguin ve van Gogh, güneyin parlak renklerinin nasıl yakalandığını ona örneklemişti. Burada çalışma olanağı elde etmek, gerçek bir armağandı.

"Sen kendini kandır! Hiçbir şey başaramayacaksın," dedi içinden dizginlenemez bir ses. "İşini yapmıyorsun. Aynen stüdyoda olduğu gibi. Köln'de olsa işini çoktan tamamlardın. Daha ev aksesuarları dosyasının kapağını bile açmadın."

"Doğru," dedi Kiki, sözü uzatmadan. İç sesiyle tartışmaya girmek ona göre değildi. Lafı evirip çevirmeye ne gerek vardı? Sesin haklı olduğunu ikisi de biliyordu. Ama ikisinin arasında önemli bir fark vardı. Ses, sadece yenilgileri sayarken, Kiki sadece olanaklara kilitleniyordu: "Bütün ofisler aynı dosyayı satın alıyor. Tasarımcılar dosyayı ezberliyor ve sonra birbirinin aynı tasarımlarla ortaya çıkıyorlar."

"Kaçamak konuşuyorsun, Kiki. Her zaman yaptığın gibi, Kiki," diye ısrar etti ses. "Son olanağının da geçip gitmesine izin veriyorsun. Şuna ciddi olarak inanmıyorsun herhalde, hepsi hepsi yedi gün içinde başkalarının..."

"Dört gün, dört günüm var," diye sesin sözünü kesti Kiki.

"Zamanını Köln'de Max'la harcadın. Burada da heba ediyorsun. Üstelik şimdi geç kaldın," dedi içindeki terörist. Kiki'nin önüne sürekli yeni dehşet tabloları atıyordu. Kiki bu teröristi iyi ki göremiyordu. Muhtemelen panikten gözleri iri iri açılmıştı, kalbinde ritim bozukluğu vardı, kollarını öfkeyle sağa sola savuruyordu.

"Sonunda elinde hiçbir şeyin kalmayacak. Ne kariyer, ne koca, ne de başka bir şey. Bu, senin son şansındı."

"Sen çeneni tut bakayım," diye içindeki sansürcüye haddini bildirdi Kiki. "Senin abuk sabuk lafların da bizi bir adım ileriye götürmüyor."

"Ben sesimi çıkarmadım," dedi Max, şaşkınlık içinde kendini savunarak. Kiki, kendi kendiyile konuşmaya öylesine dalmıştı ki,

Max'ın yanında yürümeye başladığını fark etmemişti.

Doğru zamanda en ilginç yerde ortaya çıkma yetisine sahip Estelle, hemen söze karıştı: "Aldırma, Kiki. Bu bölgede bazı sesler duyuyor olman çok normaldir. Genelde 'ben lekelenmemiş gebeliğim' gibi şeyler mırıldanırlar."

Caroline, Estelle'i önlerindeki yola doğru çekti: "Sen canlı moderatörlük yapmadan da Kiki ile Max başlarının çaresine bakabilir." Caroline'in bakışlarında Kiki'ye açık bir mesaj vardı. Yüzünden, "Hadi bakalım. Başla şimdi," sözleri okunuyordu.

Kiki mecburdu. Yapmalıydı. Yapabilirdi. Max'la konuşmalıydı. Şimdi. İyi de, nasıl olacaktı bu? Ortak geleceklerinin olamayacağını, kesin anlayabileceği şekilde ona nasıl anlatmalıydı? Kiki, dünyanın en iyi işine sahipti, büyük bir çıkışın eşiğindeydi. Hata yapmayı göze alamazdı. Max'ı da.

"İnsan nasıl bu kadar inatçı olabilir," diye ateş püskürdü genç adama.

"İnatçı değilim ben," dedi Max, sakın sakın. "Ben sadece bana neyin iyi geldiğini biliyorum. Senin aksine yani."

Kiki, derin bir nefes aldı. "Ben yirmi üçümdeyken haftada üç sevgilim olurdu. İnsanın yirmi üç yaşında dünyadan haberi olmaz."

Max'ın kafası netti: "Bu yüzden senin büyümeni bekledim işte."

Ne diyor bu? Max sadece dik kafalı değil, üstüne bir de terbiyesizdi.

"Seni sevmiyorum," diye çıkıştı Kiki. Kabaca terslenmek bile Max'ın sinirli bir tepki vermesine neden olmadı. Küstahça gülümsedi. Kiki, söylediklerine vurgu yapmak zorunda kaldı. "Anladın mı? Seni sevmiyorum."

"Kendini kandırıyorsun, Kiki. Bizi de."

Ne yapsa, olmuyordu. Kiki, Max'ı öylece bırakıp, hızlı adımlarla kendisini soran bakışlarla karşılayan Caroline ile Estelle'in yanına gitti.

“Bitirme konuşmaları bana göre değil. Kaçıp gitmeyi tercih ederim,” dedi Kiki.

Gerçekten de Max’la uğraşmaktan çok daha önemli işi vardı.

Bir sonraki molada eskiz defterini herkesin gözüne sokarak çantasından çekip aldı. Max’ın dikkatini dağıtmasına gereğinden daha uzun zaman izin vermişti. Şimdi günlük programına dönüyordu. Programda tek bir şey yazılıydı: Vazolar. Şimdi. Derhal.

Kiki, kontürleri ana hatlarıyla defterine azimle geçirdi ve bir sürprizle karşılaştı. Son günlerde gördüğü her şey bir fotoğraf içinde bütünleşiyordu: Çizgiler ve renkler adeta kendiliğinden iç içe akarak, çizdiği modele uyum içinde sokulan filigranlı bir desen oluşturuyordu. Kiki günlerdir görmek, dinlemek, koku almak ve duyumsamaktan başka bir şey yapmamıştı. Şimdi tasarım, sanki kendiliğinden kâğıdın üzerinde beliriyordu. İnsanın, başka birisinin kalemi idare ettiği hissine kapıldığı o sihirli anlardan birini yaşıyordu şimdi Kiki. İş arkadaşlarından bazıları burada olsa, bu ana “ilahi esin” derlerdi. Kiki için bu kavram bir şey anlatmıyordu. Fikir, zorla elde edilen bir şeydi. Bir hiçten içsel bir fotoğraf yaratmak, öncesinde atölyede geçirilen sıkıntılı ve başarısız yüzlerce saat demekti. Ancak o zaman, geriye sadece temize çekilmesi kalan bir tasarım yaratılabiliyordu. Bu, mucize değil, zahmetli bir çalışmanın ürünüydü.

Bir kahkaha koptu. Kiki başını kaldırdı. Hayatın gerçeği defteriyle arasına girmişti. Max’ın kalıbında. Bir kez daha.

47

Caroline güldü. Kiki’nin saklamaya çalışması artık çok komikti. Caroline çoktan fark etmişti, Salı Kadınları’nın hepsi de görüyordu zaten: Kiki, âşıktı. Ama güzelim günü, besbelli olan

bir şeyi yadsımaya çalışmakla geçirmişti. Caroline, Kiki'nin bu durumu ne zaman kavrayacağını merakı içindeydi.

Caroline, keyifle arkasına dayandı. Salı Kadınları, kurumaya yüz tutmuş, arazinin derinlerine işlemiş bir nehir yatağının kaba taşlarının üzerine oturmuşlardı. Mükemmel bir andı. İlk günlere özgü sorunlar geride, Angles ise önlerindeydi. Zamanı durdurmak için en ideal andı. Caroline, anın tadını çıkarmaya çalıştı. Aynen Max'ın yaptığı gibi.

Max, belden yukarısı çıplak, pantolon paçalarını da kıvrarak nehir kıyısında durmuş, kargılar yontuyor, Eva, Judith ve Estelle'e balık tutmanın inceliklerini anlatıyordu.

"Suyun hareketinden, içinde bir alabalığın yüzdüğünü anlayabilirsin. Balığın boyunu tahmin etmeli ve oltayı biraz önüne isabet ettirmelisin," diyordu Max.

Sevilmek ve kabul görmek için abartılı bir çabası yoktu. Canının istediği gibi davranıyor, coşkusunu herkese bulaştırıyor, böylelikle de Salı Kadınları'nın dikkatlerini üzerine çekiyordu. Bir de kâğıtlarının arkasından onu gözünden bir an olsun ayırmayan Kiki'nin. Estelle bile sıkı suya oltasını daldırmış, ıssız topraklarda kendi başının çaresine bakan ve hayatta kalmaya çalışan biri gibi şansını deniyordu.

"Bunları nereden öğrendin?" diye sordu Estelle. Max'ın bilgisinden etkilenmişti.

"Hiçbir yerden. Hepsini okudum. Karl May'da."

"Karl May'da mı?" dedi Estelle. Sesini, Caroline de duyacak şekilde yükseltti. "Bu Karl May, bütün maceraları kendi yaşamış gibi yazmıştı. Kitaplarındaki her şeyi uydurmuştu," dedi Estelle, yaraya tuz basarcasına.

Caroline'in nefesi kesildi. Estelle için sır, pazarlanması gereken bir maldı. Birkaç dakikaya kalmaz, Estelle'in kendisinden habersiz günlüğü kurcaladığını Judith öğrenirdi. Şükür ki Max aynı anda oltasını savurdu. Sular etrafa sıçradı, suyun yüzünde

müthiş bir gösteri başladı. Gövdesine kargı saplanan bir balık yaşam savaşı veriyordu.

“Tam isabet. İsabet ettirdim,” diye haykırdı Max. Estelle’in kendisini ele veren sözleri, canından edilen balık için kopan cuncunada kaybolup gitti.

“Hayatımda hiç balık yakalamamıştım. Bir tek bile,” diye şaşkınlığını dile getirdi Max.

“Tipik güneyli bu balıklar,” diye takıldı Estelle. “Güne ağır ağır başlarlar, sonra iyice bir dinlenirler. Kolay avlanabilir olmalarına şaşırmamak gerek.”

“Karl May belki de iyi bir araştırma yapmıştır,” dedi Judith heyecanla.

Caroline dikkat kesildi. Judith bir şeyler mi hissediyordu? Açığa vurduğundan fazlasını mı biliyordu yoksa? Beynini kemiren kuşkulardan bir çırpıda arındı ve kendine emir verdi: Tadını çıkar. Şimdi. Anı yaşa. Olabildiğince. Angles daha uzaktaydı. Ama ilkyaz çok hoştu.

Çok geçmeden, taşların arasında üst üste yığılmış kuru dallarla tutuşturulmuş küçük bir ateşin üzerine dizili tahta sıırıklar da üç balık kızarıyordu. Mangal, hac yolculuğunda da erkek işi gibi görünüyordu. Her yaz büyük barbekü partileri veren Eva bile, kendini tembelliğin kollarına bıraktı. Balıkların temizlenip, içlerinin yol kenarlarından topladıkları otlarla doldurulmasına yardım etmişti. İşin kalanını diğerleri üstlenebilirdi artık. Eva, yüzünde mutlu bir ifadeyle güneşin altında uzandı ve pişirme işini arkadaşlarına bıraktı.

“Yemek, sürpriz olursa daha lezzetli olur,” dedi ve gözlerini kapadı. Eva, görev dağılımı yapılırken yardım etme refleksine yenilmemekte her geçen gün biraz daha yol alıyordu.

Caroline, balıkların buruk tadının, taze ekmeğin ve gecikmenin tadını çıkarıyordu. Zaman, uçarcasına ilerlemekten vazgeç-

mişti. Dingin, yavaş hareket modunda bütün sorunlar yok olup gidiyordu. Belki bu özellik korunup, sürekli kılınabilirdi? Belki her şey olduğu gibi bırakılmalıydı? Lourdes’a kadar yürümek, Arne’in mumunu mağaraya dikmek ve her şeyi unutmak. D.’nin, Samu’nun kendisini almaya geleceğini Arne’a söylemeyi neden önemseydiği kimi ilgilendirirdi ki? Samu ile Arne’in birlikte neler yaptığı kimi ilgilendirirdi? Arne ölmüştü. Onlarsa, bu meseleye son noktayı koyabilmek için hep birlikte Fransa’ya gelmişlerdi. Caroline çenesini tutmalı, not kâğıdını ve soruları unutmalıydı, o kadar. Bu düşünce geldiği hızla uçup gitti. Estelle, Caroline’e doğru döndü, ona esrarengiz bakışlarından birini daha fırlattı. Caroline’in yanıt veren mimiklerinde, “birazdan kafanı koparacağım” tehdidi okunuyordu.

Tiz bir cep telefonu sesi, Caroline’e zamanın durmadığını aniden hatırlattı. Duruyorlardı. Şu kenara ittiği sorunlar. Uğursuz haberleri getiren bu kez Max’ın telefonuydu.

48

“Mesajın kimden geldiğine bakmayacak mısın?” diye sordu Kiki.

“Önemli değil, babamdan,” dedi Max, pek hoşuna gitmemişti. Kiki’nin balığını mükemmel bir reveransla servis etmek onun için çok daha önemliydi şimdi. Kiki ise, Köln’de bir şeylerin birbirine girdiği hissinden kurtulamıyordu. “Belki önemlidir.”

Max, yanıt vermek yerine telefonu Kiki’nin eline tutuşturdu:

“Madem bábam senin için bu kadar önemli...”

Kiki afallamıştı.

“Haydi, oku,” dedi Max. “Senden gizlim saklım yok.”

Ekrandaki uyarıdan, Thalberg’den bir SMS geldiği anla-

şılıyordu. Başkalarının telefonlarını kurcalamak normalde Kiki'nin âdeti değildi. Ama bu mesaj geleceğiyle ilgili olabilirdi. Thalberg'in durumdan haberinin olup olmadığını öğrenmeliydi. Kiki SMS'i açtı, korktuğundan da ötesiyle karşılaştı: "ARA, MAX! ANNEN ÜZÜNTÜDEN HASTA OLDU!" yazılıydı ekranda, hem de büyük harflerle.

"Sen hâlâ Köln'e nerede olduğunu bildirmedi mi?"

Max başını iki yana sallayıp, etkilenmemiş bir edayla yemeğine devam etti.

"Senin hiçbir şeyi umursamadan öylesine ortadan kaybolmandan baban beni sorumlu tutacaktır," diye uyardı Kiki.

"Ne istiyorsun şu babamdan?"

"Ona yanıt vermelisin."

"Madem çok önemli, sen yaz ona o zaman," dedi Max.

"Baban bizi öğrenirse ne olur biliyor musun? Tasarımlarıma dönüp bakmaz bile," diye patladı Kiki. "Bütün stüdyonun diline düşerim."

Kiki sesini iyice yükseltmişti. Kiki ile Max arasında olup biteni, Salı Kadınları yan gözle izliyorlardı. Sonunda kavgaya döner miydi bu? Kiki'nin suçlamaları karşısında Max sakindi. Omuzlarını silkmekle yetindi.

"Baskalarının dedikleri beni ilgilendirmiyor."

Kiki, mücadeleden vazgeçti. Max'ın konuşması kolaydı. O da yirmi üçüneyken başkalarının fikirlerine aldırmazdı. İnsan yirmilerindeyken dünya önünde uzanırdı, otuzuna gelince acil çıkıştan da olsa kaçabilirdin, ama kırk yaşında her yer daralıyordu. Özellikle de, sırtını yaslayabileceğin bir aile mirasın yoksa. Max'ın derdi başkaydı: "Teknedeki öğle sonrası. Çadırdaki gece. Kiki, sen bensiz bir hayatı hayal edemediğini, birbirimiz için yaratıldığımızı söylerken yalan söylemiyordun."

Kiki'nin içi umutsuzlukla doldu: "Seninle yaşlanamam ben. Zaten yaşlıyım!"

"Birazcık yaş farkından ne çıkar," dedi Max. Bunu, soru şek-

linde bile söylememiştir. Max için mantıklı bir tespiti sadece ve buna ekleyecek başka sözü yoktu. Max dönüp gitti, Kiki'yi öylece orada bıraktı. Kiki sinirlendi. Söyledikleri, Max'ın içine işlemeyip, üstünden yağmur damlaları gibi akıp gidiyordu sanki. Max anlamıyorsa, o zaman kendisi girişimde bulunmak zorundaydı.

Çoktan yola koyulmuşlar, bir korunun içinden geçiyorlardı, ama Kiki hâlâ Thalberg'i sakinleştireceğini umduğu yüz altmış küçük işaretle uğraşıyordu. Üç buçuk kilometre yürüdükten sonra, seçilebilecek en iyi yolun, işi öne sürmek olduğuna karar verdi. Thalberg'i etkileyecek tek şey, yaratıcı fikirlerdi. Yedi yüz metre daha gittikten sonra, cümle kurma darboğazını aşmış, ekranın üzerine sekizin üzerinde sözcük dizivermişti:

"Fransa'dayım. Bazı tasarımlar için yalnız kalmaya ihtiyacım var. Merak ettiğinizi bilmiyordum. Özür. Max."

Kiki, SMS'i gösterdiğinde, Max kısaca, "Seni rahatlatacaksa," demiştir.

"Babanı rahatlatması gerek," diye çıkmıştı Kiki, 'Gönder'e basarken. Kiki, sırtından bir yükün kalktığını hissetti. Thalberg, oğlunun nerede olduğunu öğrenmişti şimdi. Üstelik kendi adı SMS'te geçmemişti bile.

Kiki çok geçmeden, Caroline'in fikrini alsaydım, daha iyi olurdu, diye düşündü. Caroline onu, yalan denen o bumeranglara karşı uyarabilirdi. Bir de, yalancıların çoğunun yaptığı önemli hatayı hatırlatabilirdi: Yalancılar, sonrasında olabileceklere değil, anlık rahatlatma hissine yoğunlaşırlar, uzun vadeli plan yapmazlardı.

Kiki, satrançta da umutsuz vaka olduğunu biliyordu. Kendi bölgesinde kaynaşan bir sürü taş için nasıl ayrı ayrı stratejiler geliştirebilirdi ki? Ancak düşüncesizce başladıktan ve taşlarının yarısını kaybettikten sonra duruma hâkim olanlardandı o. Çoğunlukla da kaybetmesine tam tamına üç hamle kalmış

olurdu. Stratejik planlama ona göre değildi. İşe girişmeyi yeğlerdi, ‘bakalım ne çıkacak’ diye beklerdi ve sonuçlara neşesini kaybetmeden katlanırdı. Bu kez tam yirmi dakika sürmüştü. Fatura ona yeni bir SMS şeklinde ulaştı. Yine büyük harflerle yazılmıştı. “OTEL SENEYE ODALARDA TADİLAT İSTİYOR. ADAMLARIMIZDAN HANGİLERİNİ GÖREVLENDİRİRİZ?” Anlaşılan, Thalberg yeni bir cep telefonu almıştı ve küçük harflerin nasıl kullanılacağını bilmiyordu.

Thalberg, “Kullanma kılavuzunu okumak zorunda kaldığım cihaz olgunlaşmamış demektir,” diye takılmayı çok severdi. Her fırsatta sadeliği vurgulardı. Ama şu an görüldüğü gibi, basit çözümler her zaman en iyileri olamıyordu.

“Babam insanları esir almaya eğilimlidir,” dedi Max. “Elinden kurtulmanın tek yolu, zaman zaman derinlere dalmaktır.”

Max, şimdi tam da bu dalış pozisyonunda olduğunu ve bu SMS’e de yanıt vermeyi Kiki’nin görevi saydığını hiç mi hiç gizlemiyordu. Kiki ise az önce olduğu gibi iyice ilerideydi. Daha da kötüsü, uçuruma bir adım daha yaklaşıyordu.

49

Eva, arkadaşını artık anlayamaz olmuştu. Kiki hiçbir şeyden haberi olmayan patronuyla saatlerdir sahte kimlikle yazışıp duruyordu.

“Max, birlikte olamayacağımızı anlayınca vazgeçecektir,” diye kendini savundu Kiki. “O üniversiteye, ben de işyerime dönerim. Hiçbir şey olmamış gibi. O zaman gelene kadar da Thalberg’in keyfinin kaçmamasına bakıyorum.”

Eva içini çekti. Max’la ilgili iyi bir söz sarf etmeye kararlıydı. “Sonun benim gibi mi olsun istiyorsun? Yaşamım, ‘keşke’lerden geçilmiyor.”

Kiki, telefonun tuşlarına aralıksız basıp duruyordu: "Onlardan bende var. Ah keşke Max'la bir şeyler yaşamasaydım."

Eva, böyle demek istememişti: "Benim keşke'lerim YAPMADIKLARIM ile ilgili. Keşke Frido'ya rağmen Paris'e gitseydim, keşke doktorluk yapsaydım, keşke Frido'yu da ev işlerine soksaydım, keşke buzdolabından uzak dursaydım."

"Max'la neden denemiyorsun?" diye Caroline de söze karıştı. Max'ın özel biri olduğunu Kiki gerçekten fark etmiyor muydu? Çocuk, eğlenceliydi, hoştu ve seksiydi. Kiki'nin kendisini kandırmasına artık seyirci kalamayacaktı. Kiki daha ne istiyordu ki?

"Caroline haklı," dedi Eva.

"Şimdi iyi ve doğru görünebilir. Ya altmışıma geldiğimde ne olacak?" diye bakış açısını savundu Kiki.

Estelle, arkadan sohbete katıldı. "Genç bir kocan varsa, hastalık durumunda bakıcıya ihtiyacın kalmaz."

Salı Kadınları dört bir yandan Kiki'yi kandırmaya çalışıyordu:

"Altmışınca doğum günü partine kimlerin geleceğini şimdi biliyor olmayı düşünsene! Yani bütün hayatının öngörülebilir olmasını!" dedi Eva. "Mesela benim hayatım gibi," diye ekledi sonra. Bu son cümleyi söylemese de Kiki anlamıştı zaten.

"Senin belki de bir sevgiliye ihtiyacın var," diye önerdi Kiki.

Eva, hemen savunmaya geçti: "Ben Frido'yu seviyorum. Verdiğim en doğru karar onu seçmekti. Sorun, benim bu ilişkiyi nereye götürdüğümde. Bir sevgiliye ihtiyacım yok benim. Ama belki yeniden Fransızca öğrenmeye başlayabilirim. Ya da başka bir şeye. Sadece kendim için."

Arkadaşları Eva'dan böyle bir şeyi, Ben'i duymayalı kaç zaman olmuştu? Ben, şimdilik küçüktü, kırılığandı ve ürkekti, ama parmağını kaldırıp söz istemişti artık. Sır, Eva'ya her kilometrede daha kolay gelen yürüyüşteydi. Eva her adımla birlikte sırtından bir parça suçluluk duygusu atıyordu. Anna'nın saçları dağınık mıymış? Ne yapalım yani. Lene, matematik ödevini unutmuş,

David tam çıkarken tenis çoraplarını mı bulamamış? Çocuklar kendi işlerini programlayacak yaşa gelmemişler miydi? Küçük Frido, annesine şoförlük yaptırmadan da sosyal hizmete gidebilirdi pekâlâ. Ne de olsa bisikleti vardı. Ya Frido? O da yeni şeyler öğrense fena olmazdı. Tıpkı kendisi gibi. Sadece Regine için bir çözüm bulamıyordu. Annesini düşünmek midesine sindirilemez bir yumru gibi oturuyordu.

“İyi ki önümde daha birkaç kilometre yol var,” diye geçirdi içinden. Yaşamını gözden geçirmeye henüz başlamıştı.

“İnsanın yürürken düşünmeye bol bol zamanı oluyor,” dedi Eva, biraz çekinerek.

“Ne demezsin!” diye karşılık verdi Caroline.

O gün için hedefledikleri yolu tamamlamışlardı. Köyün girişindeki eğrilmiş tabela, nerede bulunduklarını açıkça gösteriyordu: Angles.

50

Caroline, yutkunmakta zorlandı. Nehir kıyısında hissettiği hafiflik, bir çırpıda yok olup gitmişti. Karanlık tahminlerine uyarcasına, köy onları soğuk bir sessizlikle karşıladı. Sert bir rüzgâr çıkmıştı. Rüzgâr, metruk bir panjuru düzensiz aralıklarla tuğla duvara çarpıyor, hafif tıkırtılarıyla sinekleri kaçırان boncuklu bir perdeyi yakalıyor, çorapların dizi dizi sıralandığı çamaşır iplerini sallıyordu. İplerin yanında dolmalık kırmızıberberler kuruyordu. Rüzgâr, taze çiçeklerle dolu plastik vazoyu devirdi. Her yerde yaşam belirtisi vardı. Ama ne sokaklarda bir insan, ne de pencerelerde ışık görülüyordu. Yol boyunca onlara eşlik etmiş olan neşeli sohbetler kesilmişti. Dar sokaklarda adımları yankılanıyordu.

Sadece, beyaz bir otomobilin farlarından ışık yayılıyordu: Aç. Kapat. Aç. Kapat. Yanıp sönen uyarı lambaları, otomobilin neden yolun ortasında park ettiğinin donuk bir özrü gibiydi. Otomobilin yanından geçerken, aracın yan tarafında parlayan mavi yıldız Caroline'in dikkatini çekti. Yıldızın altında dört harf vardı: S.A.M.U.

Caroline'in birden aklı başına geldi. Bunu neden daha önce düşünememişti: Service d'Aide Médicale d'Urgence. İlk yardım Servisi.

"Demek bu yüzden bana tanıdık gelmiş," diye fısıldadı Estelle'e.

Herhalde bu kısaltmaya Fransızca kursunda çevirdikleri metinlerin birinde rastlamıştı. Estelle ile Caroline hızlı bir bakışmayla aralarında anlaştılar. Neyi ve kimi arayacaklarını biliyorlardı şimdi.

Judith olduğu yerde durmuştu. Diğerleri gibi. Hepsi köyün dar sokaklarına kulak verdi. Rüzgâr, uzaklardan tuhaf sesler çıkararak yaklaşıyordu. Önce kopuk kopuk sesler, sonra ürpertici garip bir melodi. Ayağı yere vurarak atılan adımların eşlik ettiği kamçılanmış, uğursuzluklara gebe bir müzik. Korkutucu yavaşlıkta uygun adım yürüyerek yaklaşan bir sürü insan olmalıydı bunlar. Salı Kadınları huzursuzluk içinde yollarına devam ettiler. Gittikçe müziğe yaklaşıyorlardı. Önlerinde bir insan kitlesi belirdi. Bütün köy dini alay için toplanmıştı. Müzik tuhaf, tören eski geleneklere göreymiş. Nefesli çalgılarla icra edilen alışılmamış bir müzik eşliğinde, ifadesiz yüzlü adamlar sallanarak ne olduğu belirsiz bir uygun adımda ilerliyor, ellerinde tahtadan bir Meryem Ana ikonası taşıyarak köyü dolanıyorlardı.

Caroline'in gözleri kalabalığın üzerinde dolaştı. Evet, güneşten bronzlaşmış, rengârenk giysiler içindeki turistler, hacılar ve köylüler arasında sağlık memuru üniforması giymiş güçlü

kuvvetli, tıknaz bir adam duruyordu. O olmalıydı. Samu. Angles'lı Samu.

"Ona Fransızca seslenirsem, neler olacağını biliyorsun," diye Caroline'e fısıldadı Estelle.

Artık geriye dönüş var mıydı? Caroline, yalnızca bir an için duraksadı. Arne'in sırrının anahtarı belki de bu adamdaydı. Aradıkları yanıtları bulmaları için bu, belki de tek şanslarıydı.

"Baksana şuraya," diye bağırdı Estelle. Sonra Judith'i heyecanla kolundan çekştirip, seyircilere doğru belirsiz bir yeri işaret etti. Judith hiçbir şey anlamamıştı. Orada bakmaya değer ne vardı ki?

"Adam, Tommy Hilfiger tişörtü giymiş, " diye kendini kurtardı Estelle. Bu yalandı ama aklına alelacele daha iyi bir bahane gelmemişti. Judith, Estelle'in yüzeyselliğiyle dalga geçmekle öylesine meşguldü ki, yanının boşaldığını fark edemedi. Caroline, içinden Estelle'e teşekkür ederek kaçıp gitmişti.

Caroline, usulca sağlık memurunun yanına sokulup, "*Excusez-moi, Monsieur,*" dedi. Yakından bakınca adam, kabarık kumral saçlarıyla kare şeklindeymiş gibiydi. Caroline'den bir buçuk baş daha kısaydı ve her gözeneğinden güç fışkırıyordu. Caroline'e, garın yakınlarındaki şüpheli bir işletmenin fedaisini hatırlatmıştı. Rap müziği ve kavgaya meraklı bu adam, mahkeme önünde 'saygı' sözcüğünü hayli zorlamıştı. Sağlık memurunun Caroline'i görmezden gelir gibi bir hali vardı. Caroline yavaşça adamın omzuna dokundu:

"*Excusez-moi...*"

Devamını getiremedi, çünkü aynı anda Meryem Ana yanlarından süzülerek geçiyordu. Sağlık memuru, alçakgönüllülükle başını eğdi. Caroline de aynısını yaptı. Bu kadar gergin ve hırçın görünen bir adamı hiç yoktan kızdırmak istemiyordu. Katolik ritüellerine yakın olmamanın açıkça dezavantajlarını yaşıyordu şimdi. Caroline başını kaldırdığında yol kenarında bir başınaydı.

Arkadaşları konvoyla katılmış, Meryem Ana'nın peşinden gidiyorlardı. Kalabalık, sağlık memurunu yutmuştu.

51

"Bak, Caroline orada," dedi Judith, şaşırarak. Onun dikkatini dağıtmak için Estelle'in verdiğini bütün çabalara karşın, Caroline'i tören alayının içinde görüvermişti. Judith gözlerini kıstı. Caroline'in acayip davranışına bir anlam vermeye çalışıyordu. Arkadaşları, inananların arasından alayın ön tarafına geçmeye çalışıyordu. Bu, Judith için garipten de öteydi:

"Nereye gitmeye çalışıyor? Ne arıyor orada?"

"Belki de bir anda Katolik olup çıkmıştır?" diye tahmin yürüttü Kiki.

Şimdi hep birlikte, bir sağlık memurunun önünde eğilip, ona bir şeyler anlatmaya çalışan Caroline'e bakıyorlardı.

"Caroline belki kendini iyi hissetmiyordur. Midesi bir tuhaftı," dedi Eva. Amacı, arkadaşlarını yatıştırmaktı.

Judith, zerre kadar ikna olmamıştı. Estelle gerildi. Bir açıklama bulması gerekiyordu. Kulağa mantıklı gelen bir açıklama. Masum. Lanet olsun, Caroline'in gerçekte ne yaptığını anlamadan Judith'i buradan nasıl uzaklaştırabilirdi acaba? Yalan konusunda çok beceriksizdi. Tam vazgeçmek üzereydi ki, gökte aradığını yerde buldu. Estelle, konvoyun içinde, ikize benzeyen, yaşını başını almış iki hanımefendi gördü. Kadınların etrafında yığınla tanıdık yüz vardı.

"Fransızlar," dedi Estelle neşeyle. "Şunlar Jacques'ın hanındaki Fransızlar değil mi?"

Judith hızla döndü. Gözlerinde panik okunuyordu.

"Umarım o deli de aralarında değildir," dedi Estelle. Yaraya bilerek tuz basıyordu. Fransızlar da Salı Kadınları'nı fark ettiler.

Yatakhane de birlikte geçirilmiş geceler belli ki kültürel diplomasiye katkı sağlamıştı. Fransızlar Salı Kadınları'na öylesine heyecanla el salladılar ki, sanki orada yapılan Meryem Ana için dini ayin değil, Olimpiyat Oyunları açılışında ülkelerin sahaya girişiydi. Midesi bulan an bir tek Judith değildi. Max da epeyce endişelenmişti.

Max'ın "Onların geceyi başka bir yerde geçirmelerini bizim adımıza çok isterim. Horlayanlara bir gece daha katlanamam," diye sızlanması, Estelle için Judith'i oradan kaçırma bahanesi oldu.

"Derhal yatacak bir yer bakmalıyız. Geçit töreni sona erdikten sonra açıkta kalırız," dedi Estelle. "Fransızlarla spor salonunda uyumak istemiyorum, hem de spor şilteleri üzerinde."

Judith, telaşla başını salladı: "Gel, güzel bir otele yerleşelim. Hacı gruplarının uğramayacağı yer olsun."

"Olabilecek en pahalısını bulalım," diye sevindi Estelle.

Estelle cebinden heyecanla notlarını çıkardı. Bir restoran nerisi vardı aralarında. Odalar da mn kadar birinci sınıfsa, demek ki gün onun günüydü. Törene böylesine kalabalık katıldıkları için Fransızlara içten içe şükretti.

"Mali tarafını hallederiz," diye Kiki'ye fısıldadı. Bu, Kiki'yi acil bir darboğazdan ilk kurtarışı olmayacaktı. Bir defasında da onu Le Jardin'in önünde boksör kılıklı, Kiki'nin şirinliklerine kulak asmayan bir kadın taksi şoförünün elinden almıştı.

"Bir banknotum daha olduğuna yemin edebilirim," diye yakınımtı Kiki. "Beni on iki euro elli cente geri götürmek istemiyor."

Estelle takside, Luc'a ödedikleri hesapta hatta bazen de kirasında imdadına yetişirdi. şimdi de sıra oteldeydi.

"Sonra iade edeceğim," diye söz verdi Kiki.

"Her zamanki gibi taksitle," dedi Estelle başını sallarken. Kiki'ye bir şey armağan etme çabasının boşuna olduğunu bilirdi. Kiki çok gururluydu.

Estelle, yola koyulma ıslığını çaldı ve Judith peşinden geldi.

Judith, son bir kez arkasını döndü. İlgisini çeken, Fransızlar değildi. Fransız sağlık memuruyla hararetli bir konuşmaya dalmış Caroline'ı merak ediyordu.

52

"Flanel gömlekli adam, şu kovboy. Arne!"

Caroline başıyla doğruladı. Sağlık memurunun, Caroline'ın kimden söz ettiğini anlaması biraz zaman almıştı. Evet, o adamı tanıyordu. Hem de çok iyi.

"Arne'ı ambulansla alıp Toulouse'a götürdüm," diye doğruladı sağlık memuru. "Oradan da Köln'deki hastaneye nakledildi."

Caroline, adamın anlattıklarının sadece yarısını anlayabilmişti.

"Hac yolunda mı fenalaştı?"

Adam Caroline'e, 'sen iyi misin' der gibi baktı.

"Arne mı? Hac yolu mu? Saçma. O tatilini Dominique'in yanında geçiriyordu. Her zamanki gibi."

Öylesine, küt diye söyleyivermişti. Bu, sanki herkesin bilmesi gereken bir şeydi. Cümle, Caroline'ın beyninde yankılandı. Her zamanki gibi. Dominique, Tatil. Her zamanki gibi. Dominique. Her bir sözcüğü, ölen arkadaşı hakkında bildiklerine uyacak şekilde kurgulamaya çalışıyordu. Ama geri zekâlı bir sorudan fazlasını çıkaramadı: "Arne buraya sık sık mı gelirdi?"

Sağlık memurunun bu yapışkan bayanla konuşmayı daha fazla uzatmaya hiç niyeti yoktu. "Sır saklama yükümlülüğüm var," diye geçiririp, kendini yeniden evrensel ayinin akışına kaptırdı.

Sainte Marie, priez pour nous,

Sainte Mère de Dieu, priez pour nous

Sainte Mère toujours, priez pour nous...

Sır saklama yükümlülüğü. Caroline, bunu bir kez daha duymuştu. Sanki o günden bugüne bir asır geçmişti. Ama bu kez bunu kabullenmeye niyeti yoktu.

“Bana yardım etmelisiniz. Bayan arkadaşımıza yardım etmelisiniz. Çok önemli,” diye adama belirtti Caroline.

Sağlık memuru, ibadeti sırasında fazlasıyla rahatsız edildiğini düşündü. Caroline, adamın hırçın mizacını harekete geçirmişti.

“Şu önümüzdeki ne olduğunu sanıyorsunuz siz?” diye çıkıştı. “Alman turistler için sergilediğimiz Disneyland tarzı geçit töreni falan mı? Birden yanımda bitip sorular soruyorsunuz. Nesiniz siz? Gizli polis mi?”

Çevrelerindeki inananlar dikkat kesilmeye başlamıştı. Caroline, ne olur ne olmaz diye sustu. Şimdi karşılık verecek olsa, herhalde İkinci Dünya Savaşı’ndan kalma hesaplar ortaya dökülürdü. Sağlık memuru onu iyice paylamıştı ama hızını alamamıştı. “Siz Almanlar ne sanıyorsunuz? Her şeyin size ait olduğunu mu? İstedığınızı yapabileceğinizi mi?”

Çevredekiler sağlık memurunu susması için uyardı. Karşılıklı söz dalaşı başladı. Birkaç köylü tartışmalara müdahale etti, ellerini kollarını sertçe sallayarak sağlık memurunu yatıştırmaya çalıştı. Caroline, tam geri çekilmeye hazırlanıyordu ki, sağlık memuru beklemediği bir şey yaptı.

“Dominique’e sorun,” diye kükredi Caroline’e. Bir kâğıdın üzerine bir şeyler karaladı, kâğıdı Caroline’in eline tutuşturdu ve bir daha görünmemek üzere dini alayın içinde gözden kayboldu.

*Sainte Marie, priez pour nous,
Sainte Mère de Dieu, priez pour nous
Sainte Mère toujours, priez pour nous...*

Caroline, yumruk yemiş gibi olmuştu. Kafasındakilere yanıt alamamıştı. Elinde sadece Dominique’in adresi vardı. İnsan,

yanıtlarına katlanabilecekse soru sormalıydı. Judith, gerçeğin ne kadarına dayanabilirdi?

Caroline, elindeki kâğıt parçasını sertçe buruşturdu, çöp kutularından birine atıp oradan kaçtı. Beş adım sonra arkasına döndü. Midesi bulanarak, çöplerin arasından attığı kâğıt topağını çekip aldı, bastırarak düzeltti. Elleri titriyordu. O an, garip bir şey hissetti. Sırtından yukarıya doğru ani bir sıcaklık yükseliyor, onu arkasına dönmeye zorluyordu. Dini alay, köy meydanındaki turunu tamamlamış, doğruca kendisine doğru geliyordu. İnananların başlarının tepesinde salınan altın varaklı Meryem Ana figürünün çevresi ısıt ısıldı. Meryem Ana çevresine gizemli bir büyü yayıyordu. Çok kısa bir an için Caroline ile Meryem Ana birbirleriyle iletişime geçmişti. O anlatılamaz an içinde karşısında duran, ahşap bir yontu değildi artık. Meryem Ana'nın doğrudan gözlerinin içine baktığına Caroline yemin edebilirdi.

Caroline, gözlerini yumdu, tükenmişti. Üzerindeki tuhaf duygudan kurtulmaya çalıştı. Uyku bozuklukları, halüsinasyona kadar gidebilirdi. Bedensel ve ruhsal yorgunluklar için de demek ki aynı durum söz konusuydu.

Caroline saatler sonra, beş yıldızının her birini hak eden bir otelde, rahat bir yatağa uzanmıştı. Kendilerine mükemmel bir ziyafet sunulmuştu; altı çeşitten oluşan mönü başka sözcüklerle daha doğru anlatılamazdı. Hem yemiş hem de çok içmişlerdi. Uyuyamıyordu. Cam kenarındaki yatağa uzanmış, gözlerini karanlık, yıldızsız geceye dikmişti ve bir mucize bekliyordu. Mucize geldi. Ama canına okuyacak şekilde. Sadece Judith için değil, hatta daha çok Caroline içindi.

Mucizevi bir kurtuluş bekleyen sadece Caroline değildi.

Eva, her zamanki gibi akşam telefon ettiğinde, “Masallardaki cücelerin yolu yine Köln’e düşse, diye hayal kuruyorum,” diye itirafta bulunmuştu Frido.

Eva ayrıntıları dinlenmese de olurdu. Kocasının sesindeki yorgunluktan mutfağının ne durumda olduğunu tahmin etmişti. Masal cücelerinin el altında olmadığı zamanlarda mutfaklar ne denli karışıksa, onun mutfağı da aynı durumdaydı: Çöp taşmıştı, bulaşık makinesi ağzına kadar doluydu, deterjan tableti içine yerleştirilmiş, ama unutulup çalıştırma düğmesine basılmamıştı. Eğer şansları varsa, tenis çoraplarını boş meşrubat kasasında bulabilirlerdi.

Frido, gerçekçi bir adamdı. O güne dek işleri üzerinden kimin aldığını anlaması için yere atılan nohut tanelerini izlemesi gerekmezdi. Onu şaşırtan tek konu, işlerin çokluğuuydu.

“Bütün bunların altından nasıl kalkabiliyorsun?” diye sordu Frido, bitkin bir sesle.

“Kalkamıyorum ki,” dedi Eva. “Sadece kalkabilmiş gibi yapıyorum.”

“Bir de sonu gelmeyen toplantılar,” diye yakındı Frido. “Bir yönetim kurulu toplantı masasına kaç tane canavarın sığabildiğini insan ancak zaman darlığı içinde olunca fark edebiliyormuş. Bütün canavarlar beni bulmuş: Çok konuşanlar, durmadan soranlar, ağzını açmayanlar ve kişisel gösterisini sergileyenler. Karar vermesi gerekenler ise, susuyor.”

“Çalıştırdığınız anne sayısını artırın,” diye önerdi Eva. Evde sıcak yemek, iyi geceler öpücüğü ya da dayanacak anne-baba omzu bekleyeni olanlar, sonu gelmeyen tekrarlara, ukalalıklara ve ertelenen kararlara vakit bulamazdı. Anlaşılan bu gerçekler yönetim kurulu katına ulaşmamıştı henüz. Frido iç çekmekle yetindi.

“Döndüğünde çok rahatlayacağım,” dedi, süklüm püklüm.

Eva sustu. Değişen bir şey vardı. Aslında Judith'e destek olmak için göze almıştı bu hac yolculuğunu. Bir de öteki Salı Kadınları bu fikri uygun bulduğu için. Ama şimdi, kendisine çok iyi geldiği için yürüyordu. Perişan durumdaki Frida'ya bundan söz edemedi. İnsanın hiçbir şey düşünmediği anlardan, düşünmek yerine ayaklarının altında değişen toprağı hissettiğinden, katırtırnağı ve ardıc kokularını içine çektiğinden, farklı gölgeleri içine çektiğinden, bulutların ve renklerin dansını izlediğinden söz edemedi. İnsan burada yokuşları ve inişleri, en ufak yükseklik farkını bile hissediyordu.

"İyi geceler, Frida," demekle yetindi Eva. Önlerinde daha birkaç yürüyüş günü olduğu için çok sevindiğini kendine bile itiraf etmeye cesareti yoktu. Gerçek şuydu: Köln'deki mutfağının dağınık olup olmadığı umurunda değildi. Hac yolculuğunun sihirli bir noktasındaydı şimdi: Evden ayrılmış, günlük yaşantısını geride bırakmıştı, ama henüz bir yere varmamıştı. Öylesine yoldaydı işte. Hava koşullarına aldırmadan.

54

Havari Petrus onlara bir komplo hazırlamıştı. Rastlantı sonucu otobüste boş yerler bulup, Montcaup ile St. Bernard de Comminges arası bedava yolculuk fırsatı yakaladıktan sonra, rahatlayıp gevşemişlerdi iyice.

Otobüs şoförü, "Hava raporu fırtına çıkacak, diyor," diye uyarmıştı onları.

Önlerindeki iki uzun etabı epeyce kısaltmış olmanın verdiği keyifle, Salı Kadınları dünyaca ünlü katedralde gereğinden fazla kalmışlardı. Vakit geçirmeden yola koyulmak yerine, görkemli ahşap dekorasyonla etkileyici koro iskemlelerini seyre dalmışlardı.

Yola çıktıklarında artık çok geçti. Gökyüzünü kaplayan kara bulutlar muazzam bir gösteri sunuyorlardı. Arka planda ise, her gün biraz daha yakınlaşan Pireneler'in tepeleri ıslıl ıslıl parlıyordu. Fırtına kopmak, yağmur yağmak üzereydi.

Judith ile Max en önde ilerliyor, diğerleri onları izliyordu.

"Nedir durum? Bir şey bulabildiniz mi?"

Eva, merakla Estelle'le Caroline'in yanına sokuldu. Derken Kiki geldi. Caroline, dehşet içinde Estelle'e döndü. Estelle, yüzünü gözünü oynatarak özür diledi.

"Gönlüm istiyordu, ama beceremedim."

Üçünün bir gece önce aynı odayı paylaşmış olmaları anlaşılan büyük bir hataydı.

"Söyle haydi! Günlüğe ne oldu? Sağlık memuru ne dedi?" diye ısrar etti Estelle. Bütün bir akşam Caroline'e yanaşabilmek için uğraşmıştı.

Bir şeylerden kuşkulanan Judith, akşam yemeği boyunca bir an olsun Caroline'in yanından ayrılmamıştı. Normalde yatağına ilk o çekilirken, şimdi tatlı bile ısmarlamıştı. Sonrasında da Caroline ile iki kişilik odayı paylaşmakta ısrar etmişti. Judith'in her akşam olduğu gibi uydurma sunağının önüne dizdiği muma, fotoğrafa ve şarap kadehine bakınca, Caroline arkadaşını gerçeklerle yüzleştirme dürtüsünden vazgeçti.

Eskiden olsa Caroline durmaz, saldıırırdı. Eskiden dediği, on gün öncesiydi. Köln'de fast food yerler, mobil internet ve seri e-postalarla taciz edilirler, üstlerine aldıkları yüke dayanamadıkları zaman olsa olsa bir şekerleme yapıp, kendilerine gelirlerdi. Caroline'in hac yolunda tepki vermek için acelesi yoktu. İnsan, yaya yolculuk yapınca her şey ağır ilerliyordu. Dominique'in evi Angles'a uzak değildi. Hanla Dominique arasında aşılması gereken iki tepe vardı. Tek günde kat edilebilecek bir mesafe değildi bu. İnfaza kadarki bu süre Caroline'e iyi gelmişti. Bir gün önce öğrendikleriyle uğraşmak zorundaydı.

“Görünen o ki, Arne tatillerini düzenli olarak bu bölgede geçirmiş. Dominique diye birinin yanında,” dedi Caroline. Sesinin kontrollü çıkması için uğraşıyordu. Haber, yine de bomba etkisi yarattı. Estelle, hemen tahminlere girişti: “Arne’ın belki de ikinci bir ailesi vardı, çocukları, gizemli bir ikinci yaşamı.”

“Dominique erkek ismi de olabilir,” diye uyardı Caroline.

Eva telaşla başıyla onayladı. Arne’ın Judith’i aldattığına inanmak istemiyordu. “Her şey tamamen masumca olabilir! Bir yanlış anlaşılma.”

Caroline, kendini suçlayıp duruyordu: “İşin fenası, buraya gelmeye Judith’i ikna eden benim.”

“Böyle bir şey kimin aklına gelebilirdi ki? Arne Judith’e tapardı,” dedi Eva.

“Buna rağmen yalanlar söylemiş,” dedi Estelle.

Asıl meseleye Kiki parmak bastı:

“Peki, şimdi ne yapacağız? Judith’e söyleyecek miyiz?”

Judith, adını duymuş gibi arkasına döndü. Gerideki telaşlı konuşmaların kendisiyle ilgili olduğunu garip bir şekilde hissetmişti. Az önce heyecanlı heyecanlı tartışan dört kadın bir anda sustu.

55

“Bunlar deminden beri ne konuşup duruyor?” diye sordu Judith hayretle. İçinde günlerdir, tuhaf şeyler döndüğüne dair bir his vardı.

“Bunu bilebilecek en son kişi benim,” dedi Max. “Beni sırlarına dahil etmiyorlar.”

“Beni de,” diye yakındı Judith.

Arkadaşları ona her gün biraz daha yabancılaşıyordu. Sürekli

izlendiğini ve hareketlerinin yorumlandığını hissediyordu. Arkadaşlarının ondan sadece yasından sıyrılmasını ve eski Judith olmasını istediklerini biliyordu. Max'ın Salı Kadınları'na katılmasından memnundu. Judith bu genç adama karşı bir yakınlık duymuştu. Bir kadının bir erkeğe duyduğu yakınlık değildi bu. Kendinden genç bir erkeğe âşık olmak hayal edebileceği bir durum değildi. Başka bir şeydi bu. Max, ona önyargısız yaklaşabilen tek kişiydi. Judith, bir kez daha kuşkuyla arkasına baktı. Dört arkadaşı da aynı anda tuhaf tuhaf sırtıyordu. Göze daha fazla batamazlardı.

Birdenbire şiddetle esen rüzgârla nefesi kesildi. Judith, bütün bir etap boyunca kaygılı gözlerle göğe bakıp durmuştu. Bulutların tepelerinden geçip gideceği umudu, ilk damlalarla birlikte söndü. Hafif sağanak, birkaç dakika içinde bardaktan boşanırcasına yağan yağmura dönüştü. Pireneler, kara bulutlar ardında kaybolmuştu. Gökyüzünde şimşekler çakıyor, taşan dereler, bitkileri koparıp sürüklüyordu. Önlerindeki yol birkaç dakika içinde geçilemez, on metre ötesi görülemez olmuştu.

Kendilerini can havliyle bir kulübeye attılar. Tıpkı yağmurdan kaçan milyonlarca sinek gibi. Max'ın omzundaki çantasından hokkabazlık yapar gibi çıkardığı pahalı Valrhona çikolatasıyla muzlar bile keyiflerini yerine getiremedi. Havanın patlaması, insan doğanın tam ortasındaiken kıyamet etkisi yaratıyordu. Rüzgâr, çürümüş kırımları sallıyor, yağmur, yarılmış çatıya şakır şakır iniyordu. Ortalık küflenip çürümüş saman kokuyordu.

“Kokusu bile alerjimi azdırıyor,” diye yakındı Estelle. Bir yandan da durmadan üzerine doğru uçan sinekleri kovalıyordu.

On beş dakika sonra şimşekler kesilmiş, yağmur hızını almıştı.

“Beklemenin bir anlamı yok,” dedi Caroline. “Yoksa karanlığa kalacağız.”

Karayolu üzerinden hemen en yakın köye kaçma fikrinin büyük bir yanılgı olduğu ortaya çıktı. Görüş kötü, yol dardı. Korna çalıp tehlikeli bir mesafede yaklaşmış her kamyon Salı Kadınları'nın üzerine boydan boya su sıçratıyordu. Böyle devam edilemezdi. Epeyce uzun olan yan yolu göze almak zorundaydılar.

Yağmur suyunu emmiş patikadan binbir güçlükle yukarı tırmandılar. Bataklıkta ilerlemesi çok zordu. Judith'in durmadan ayağı kayıyordu. Altılı grup kendini hiç bu kadar ilkel hissetmemiş, gözlerini hiç böylesi bir özlemle semaya dikmemişti. Kurtuluş, olsa olsa oradan gelebilirdi. Yağmur, ufku yakınlaştırmıştı. Günlük hedeflerinin ne kadarını geride bıraktıklarının tahmini bile olanaksızdı. Judith için için sövdü. Yağmurun insanın dışını da temizlediğini, dış temizliğin iç temizlikten ayıramayacağını kendine isterse binlerce kez telkin etsin, yine de sövüyordu. Hac romantizmi de, dini coşku da o an, gizli fısıltılar ve sırlar gibi umurunda değildi. Tek derdi, bu etaptan sağ salim çıkmaktı.

Arada bir, doğru yolun kanıtı olarak tarak midyeleri belirliyordu. Yön belirleme çok zordu, her yer su altındaydı. Sular ellerinden akıyor, yakalarından içeri giriyor, ayakkabılarına doluyordu. Sırt çantalarından hızla çıkarıp giymiş oldukları yağmurlukların içi buhar oldu.

"Dikkatli olmazsak, bu plastik kılıfın altında ısı birikecek, tansiyonlarımız düşecek ve bayılacağız," dedi Eva, tıbbi bilgisini anımsayarak.

Judith'in yanaklarından yorgunluk gözyaşları süzülüyordu. "Hac yürüyüşü bütün duyularla yapılmalıdır," diye yazmıştı Arne günlüğüne. Ama o gün onlara yollarında eşlik eden, duyular değil, saçmalıklardı.

Manastırın kulesinden çanı yankılanıyor, çok uzaklardan ise rahiplerin ilahisi hafifçe kulağa çalınıyordu. Rahipler, yağmurun eşiklerinden içeriye attığı konuklarının selameti için dua etmekteydi. Normalde manastıra ne turist ne de hacılar girebilirdi, ama ikinci saatlerinde buz kesmiş halde ve tir tir titreyerek St. Martin'in kapısına dikilen altı kişi için başrahip kuralı bozmuştu.

Konuklara sıcak çay ve mis gibi kakaolu kek ikram edilmişti. İçleri dini edebiyatla doldurulan ayakkabıları şimdi mutfakta gürül gürül yanan çini sobanın yanında kurumaya bırakılmıştı. Sıcak duş, yorgun uzuvlarındaki son çamuru da yıkayıp atmıştı. Kiki, duşun altına en son girenlerdendi. Burada da, derme çatma yarı yükseklikte duvarlarla ayrılan ıslak zeminli bölmelerin olması onu rahatsız etmemişti. Yan taraftaki duşun da açılması umurunda değildi. Ama yandaki kabinden kendine has bir koku yükselince, durum değişti. Çok iyi tanıdığı, keskin bir duş jeli kokusuydu bu. Bölmenin altına attığı kaçamak bir bakış, burnunun onu yanıltmadığını gösterdi. Yanındaki duş kabiniinde büyük, çıplak erkek ayaklarının üzerine köpükler akıyordu. Hiç kuşku yoktu, yan tarafta Max duş alıyordu. İsteddiği kadar masumu oynasın, Max bunu kesinlikle bilinçli planlamıştı.

Kiki havluyu hızla vücuduna doladı ve kaçtı. Gelgelelim Judith'le paylaştığı oda kilitliydi. Avludaki madeni bir tekne içinde kirlenmiş giysilerini yıkamakta olan arkadaşlarının yanı sıra gitmekten başka çaresi kalmamıştı Kiki'nin.

"Judith kilisede," dedi Caroline. Konuşulması gerekenleri görüşmek üzere Kiki'yi bekliyordu zaten. "Ortaya ne çıkardıysak Judith'e anlatmalıyız. Yoksa ebediyen onunla aramıza dikilecekler," dedi Caroline, kararlı bir sesle.

Herkes gerilmişti. Özellikle de Eva: "Burnunuzu neden bu işlere soktunuz ki?"

Kiki de bu plana ısınamıyordu. Karşılıklı konuşmalara fazla anlam yükleniyordu. "Sevgilim. Konuşmamız gerek." Bu uğursuz cümleyi izleyen tartışmalarda kim bilir kaç ilişki dağılıp gitmişti? İnsan konuşmaya başlamadan önce, yaralama riskini iyi hesaplamalıydı. Bir de değişim şansını. Şimdi Arne olayında karşılıklı konuşmayla iyiye dönüşebilecek ne olabilirdi ki?

"Judith, Arne'ını seviyor. Şimdi onun anısını mı berbat edelim? İnsanın her şeyi bilmesi gerekmiyor," dedi Kiki.

Caroline, görüşünde ısrarlıydı: "Judith'in bir şeyler sezdiğinden eminim. Yolculuğumuz daha başlamadan garip davranıyordu o."

Estelle, tamamen Caroline'den yanaydı: "Ona konuyu Caroline açacak," dedi, kararlılıkla. Şimdi aralarından birinin kalkıp da neye varacağı belli olmayan bu işi üstlenmesinden çekiniyordu.

"Neyi açacak ki?" diye sordu Eva iğneleyerek. "Arne'ın tuhaf yolculuklarının ardında ne yattığını henüz bilmiyoruz."

"Ama erkeklerin boş kaldıklarında neyin peşinde koştuklarını biliyoruz," diye dayattı Estelle.

"Bu ne şimdi? Kirli çamaşırları yıkamak için gizlice kadınlar toplantısı mı yapıyor?"

Dört kadın irkildi. Tartışmaya öyle dalmışlardı ki, Judith'in arkadan yaklaştığını fark edememişlerdi. Konuşma birden kesildi. Judith duymasa da, anlıyordu. "Ben ne körüm, ne sağır ne de geri zekâlı. Bakışlarınız, fısıldaşmalarınız, Estelle'in kaş-göz hareketleri... Sırrınıza beni de dahil eder misiniz?"

Sessizlik. Bitmeyen sessizlik. Eva, sözü almaya kendini yetkili görmüyordu, Estelle, orada değil de Mars'taymış gibi yapmaya çalıştı, Kiki ise sırt çantasının dibinin su geçirmez olmasına karşın aynı şeyin üst kısım için söylenemeyeceğini o anda fark etmişti. Özenle üzerinde çalıştığı tasarımları, yağmur suyu içinde yüzüyordu. Kiki, yağmura batanın, kendi geleceği olduğunu

anladı. Her birini binbir emek ve düşünceyle kondurduğu çizgiler, selin içinde eriyip gitmişti. Fikirleri, hiçbir yere ait olmadan odada uçuşup duran silik bir anıydı şimdi. Bu narin başyapıtı ikinci bir kez yaratamayacağını biliyordu.

Judith'e bir kez bakmak, içinde bulundukları anın ağıt yakmaya uygun olmadığını kavraması için yetmişti Kiki'ye. Daha da kötüsü vardı. Bunu açıklamaksa, her zaman olduğu gibi Caroline'in işiydi.

57

Nereden başlamalıydı Caroline? Üniversite eğitimi sırasında onları kimse avukatlık mesleğinin olmazsa olmazına, kötü haber vermeye, hazırlamamıştı. Ortaçağda, iyi haberler getirmeyen ulakların boyları bir baş boyu kısaltılırdı. Caroline'de, Judith'e ulaştırmak üzere hem de bir sürü kötü haber vardı. Güveni kötüye kullanarak günlüğün çalınmasıyla başlayıp, Arne'in garip manevralarına kadar uzanıyordu bu haberler.

Bir zirveye ulaşmanın en korunaklı yolu, kıvrımlı yollar üzerinden hedefe ilerlemektir. Sevimsiz açılışlar için de aynı şey geçerliydi. Avukat hanım usulca gerçeklere dokundu.

"Konu, günlük ve Arne'in yazdıkları." Durup bekledi. Bunu, muayenehanesinde her hafta olumsuz teşhisleri hastalarıyla paylaşmak zorunda kalan Philipp'ten öğrenmişti. Molalar, karşı tarafa kafasını toparlaması ve kendi sorularını hazırlaması için zaman tanırdı. Anlaşılan Judith'in bu tür teorilerden haberi yoktu. Caroline, kıvrımlı yoldaki ilk keskin virajı alamadan, Judith onu sitemlere boğdu:

"Arkamdan ispiyonculuk mu yapıyorsun?"

"Önce bir dinle."

Judith'in dinlemesine gerek yoktu. Bu konuda çoktan kendi fikirlerini geliştirmişti.

"Günlük, sihirli bir el tarafından yatağımın altını boylamandı. Peşim sıra gelen bir hacı da yoktu ortada. Sendeydi günlük. Gizlice gelip aldın."

"Alan bendim," diye dürüstçe itiraf etti Estelle. "Caroline'in hiçbir suçu yok."

"Hataydı," dedi Caroline, lafı dolandırmadan.

"Nasıl benim eşyamı karıştırmaya kalkarsınız? Arne'in günlüğünden size ne?"

Judith haklıydı. Bir hata yapmışlardı ve de dostluklarının geleceğı olacaksa, bu hatanın düzeltilmesi gerekiyordu. Yalanlar sona ermeliydi. Yalanlar, bumerang gibiydi. Geri gelirler ve kötü şeyleri önlemek için onları fırlatana isabet ederlerdi. Bumerang, bazen hemen döner, bazen de daha uzun süreye gereksinim duyardı. Caroline, onlarca yıl sonra yalanları ayaklarına dolanan bir adamı savunmuştu. Bir *Cold Case* ekibi on üç yaşında öldürölen bir kızın dosyasını yeniden açmıştı. Cinayetin üzerinden otuz yıl geçmişti. Şüpheli konumundaki komşu oğlu, geçen zaman içinde saygın bir vatandaş, efendi aile babası ve sicili temiz, düzgün bir memur olmuştu. Ömrünün yarısını tamamladıktan sonra tekrar mahkeme karşısına çıkarılmıştı. Adli makamlara onca yıl önce hangi yalanları sıraladığını hatırlamadığı için, istemeden de olsa, iddia makamının en iyi tanığı haline gelmişti. İnsan gerçekleri onlarca yıl sonra da hatırlardı. Ama adam yalanları çoktan unutmuştu. Bumerangı önünü kestiğinde hazırlıksız yakalanmıştı. Caroline, böyle bir şey yaşamak istemiyordu. Hele Salı Kadınları'yla, asla.

Caroline yutkundu, sonra konuşmaya devam etti. Çünkü bu yapılmalıydı. Her şey ortaya çıkmalıydı.

"Görünüşe bakılırsa, Arne hiç hac yolculuğı yapmamış. Günlüğü, internetten yakaladıklarından hazırlanmış bir kolaj niteliğinde."

Judith, sinirli bir kahkaha attı: "Sen Arne'ı hiçbir zaman sev-

medin. Çünkü senin rasyonel dünya görüşüne uymuyordu.”

Caroline, sükûnetini korumak için kendini uyardı. Karşı saldırıyı da doğru yorumlamak için kendini tuttu: Karşı tarafı günah keçisi ilan etmek için patavatsızca bir çabaydı Judith’in yaptığı. Massif de la Clape’da ilk kez yollarını kaybettiklerinden beri, aslında sezmesi gereken şeyi yadsıma çabasıydı.

“Bir tanışımız var, Judith. Arne tatillerini burada geçirmiş. Düzenli olarak. Dominique diye birinin yanında.”

Judith’in gözleri tehlikeli biçimde kısıldı: “Devam et!”

“Devamını bilmiyoruz,” diye itiraf etti Caroline. “Elimizde Dominique’in adresi var. Hepsi bu.”

Söylemişti işte! Caroline, Judith’i dikkatle inceliyordu şimdi: Acaba nasıl algılayacaktı? Diğer üç kadın, ayak parmaklarının uçlarını incelemekle meşguldü. Bir saniyelik şaşkınlıktan sonra Judith kakhaha krizine girdi. İçinden gelerek gülüyordu. Kurtulmuş gibi. Ama tamamen yersizdi.

“Biliyorum, bunun oturması zaman alacak,” dedi Caroline Judith’e usulca.

Judith, gülmeye devam ediyordu. Arkadaşlarından hiçbiri Judith’in tuhaf tepkisine anlam veremedi. Estelle, işaretparmağını şakağına dayayıp çevirdi: Judith tam anlamıyla delirmişti.

“Bu şartlarda hac yolculuğunu yarıda kesmek istersen, seni anlarım. Hepimiz anlarız bunu,” dedi Caroline.

Judith, gülmeyi aniden kesti. Gözlerinden Caroline’e doğru zehirli oklar fırlatıyordu. O güne kadar korunmaya muhtaç gibi görünen o ufak tefek insan kabuklarını atmış, içinden güçlü biri çıkmıştı. Üstelik inanılmaz öfkeli biri.

“Muhteşem Caroline. Hep doğru zamanda diyecek akıllı bir lafı vardır. Senin çokbilmişliğin midemi bulandırıyor.”

Salı Kadınları şoktaydı. Sadece Caroline soğukkanlılığını koruyordu: “Öfkeni benden çıkarmak istiyorsan, buyur. Ben sorun etmem.”

Kavgayı tırmandırmamak için verdikleri çaba, Judith’in sal-

dırısıyla yerle bir olmuştu. “Senin o boktan kendini beğenmişliğine!” diye Caroline’in üzerine yürüdü Judith. “Arne’ın sırlarına ne karışyorsun? Yerinde olsam, kendi evliliğime kafa yorardım.”

Ani bir sessizlik. İrkilme. Ağızdan çıkan o cümle odada yankılanıyordu şimdi. Judith’in kendisi de söylediğinden dehşete kapılmış gibiydi.

Caroline, içinde bir tedirginlik hissetti. Telefon konuşmasından bu yana, Philipp’in tuhaf davranışı aklından çıkmıyordu. Bunu arkadaşlarından hiçbiriyle paylaşmamıştı. Caroline, canını sıkkan şeyleri açığa vuran biri değildi. Duyguları hakkında konuşmak onun için zordu. Sorunlarını kendi içinde halletmeyi yeğlerdi o. Caroline, omuzlarıyla daireler çizmeye başladı. Hareket, vücudun adrenalın salgısını desteklerdi. Sesinin titremesini kontrol altına almasını sağlardı. Bunlar, mesleğin ilk günlerinden kalma hilelerdi. Betabloker’siz¹ olmaz, diyen meslektaşları vardı. Caroline de bunu bir duruşmada denemiş, davayı kaybetmişti. Tabletler sadece sinirsel ateşi değil, dikkatini toplamasını da tamamen engellemişti. Caroline’in bir şeyler yapabilmesi için gerilime gereksinimi vardı. Ama böylesi değil. Özel hayatında değil...

Caroline, kendini biraz toparladıktan sonra, “Ne gibi? Ne demek istiyorsun sen, Judith?” diye sordu.

Judith, geri adım attı. Gözkapakları titriyordu. Seri hareketlerle çamurlu giysilerini bir araya topladı.

“Özür dilerim. Öyle demek istemedim. Öylesine ağzımdan çıktı. Özür dilerim, biraz şeyim...” Judith talihsiz sözlerinin etkisini hafifletmeye çalıştı, ama konuştukça daha da battı, sonra da cümlesini tamamlamadan kaçıp gitti.

“Biliyordum. Hac yolculuğu insanın içindeki en kötü yanı ortaya çıkarıyor,” dedi Estelle, kuru bir sesle.

1 Kalp ve tansiyon tedavisinde kullanılan ilaçlar (yay.n.)

“Yalnız kalmak istiyorum,” diye haykırdı Judith.

Kiki, sinirlenmişti. Kendi odası yüzüne kilitlenmişti, içeri giremiyordu. Manastırın kemerlerle desteklenen görkemli koridorunda tir tir titreyerek duruyordu. Sayısız pencereden günün son ışıkları içeriye vurmuştu. Kiki, üşümekten perişan haldeydi. Modern izolasyondan yoksundu orası. Kiler odaları, korkunç soğuğu doğrudan giriş katın zeminine veriyordu. Kiki, durmadan ayak değiştiriyordu. Yalınayaktı ve hâlâ üzerinde havlu sarıydı.

Biraz ötede Max sırtını soğuk duvara yaslamış, alaylı alaylı sırtıyordu.

“Odam iki kişilik. İki rahat yatağım var. İki de yorganım.”

Kiki, göz göze gelmemeye özen göstererek, kapıya hızlı hızlı vurdu. Gün, tam bir faciaya dönüşmüştü. Daha fazla sorun kalırdabilecek halde değildi.

“Judith, açsana,” diye yalvardı.

Max, onu bu kez kaçırmamaya kararlıydı.

“Senin için geçerli olan tek şey, yaş mı?” diye tartışma konularını yeniden açtı.

Kiki avuç içiyle kapıya vurup duruyordu. Günün son ayinine giden rahipler dönüp dönüp onlara baktılar. Üzerinde sadece havlu sarılı bir kadın, bir de onu kazanmaya çalışan çok genç bir adam, bu kutsal mekânda gerçekten de onların her gün rastladıkları bir tablo değildi. Manastırın koridorlarında son derece ağır adımlarla ilerlediler.

Max, şansını bir kez daha dener: “Eş seçiminde tek bir özelliğe bağlı kalmak doğru değildir. Bir melek arıyorsan, ama sadece kanatlara odaklandırıysan, eve çorbalık bir tavukla dönebilirsin.”

Kiki, kıkırdadı. Düşüncesi bile komikti.

“Çorbalık tavuğa karşı değilim,” diye devam etti Max. “İçine biraz da sebze kattın mı, çok leziz olur.”

Kiki, yumuşadı. Koridorda durup, Judith’in sakinleşmesini

beklemek anlamsızdı, birazdan donacaktı.

“Teklifini kabul ediyorum. Ama bunun hiçbir anlamı yok. Sakın, fikrimi değiştirdiğimi falan düşünmeye kalkma,” diye uyardı.

Max, yemin anlamında üç parmağını havaya kaldırdı. “Sana dokunmayacağım. Benim için kutsal olan her şey üzerine yemin ederim.” Gözlerindeki küstah parıltıya bakılırsa, onun kutsal şeyleri pek fazla değildi. Kiki parmaklarının ucuna basa basa Max’ın peşinden giderken, havluya bastı ve havlu yere iniverdi. Max havluyu kaldırıp özenle Kiki’nin omuzlarına sardı. Kiki’ye yaklaşıyordu. Çok yaklaşıyordu. Tehlikeli olacak kadar yaklaşıyordu.

“Melekler cinsiyetsizdir,” dedi Kiki, kısılmış sesiyle, “o yüzden mutlu mesut yaşarlar.”

Max’ın meleklerle işi olmazdı: “Cennete gitmek isteyen kim? Orada sadece içi geçmişler var.”

Kiki’nin yüzüne düşmüş saç tutamını yana aldı. Parmak uçları Kiki’nin yanağında gezinip, dudaklarına dokundu. Kiki ürperdi, dizlerinin bağı çözüldü. Aralıksız yağmur, yok olan tasarımlar ve arkadaşlarının kavgası derken, Kiki’nin direnme gücü uçup gitmişti.

Salı Kadınları’nın on beş yıllık geçmişinde yanlış anlaşılmalara, kavga ve tartışmalar hep olmuştu. Ama bu hac yolculuğunda başlarına gelen, bunların hiçbirisiyle kıyaslanamazdı. Salı Kadınları, dalgalara karşı duran kaya gibiydiler. Ama şimdi her şey sular altındaydı. Sadece tasarımlar değil.

Kiki, başını bitkin bir halde Max’ın göğsüne gömdü. Max’ın eli ensesini okşadı. Max, keskin duş jeli kokuyordu; yaz, kırmızı çilek, Max kokuyordu. Hem tanıdık, hem yabancı, hem sıcak hem baştan çıkarıcıydı. Kiki, teslim oldu. Bu aşkın olanaksızlığından yüzlerce kilometre öteye kaçmıştı. Günlerce Max’ın önünden ve arkasından yürümüş, kararının arkasında durmuştu. Ta ki

boynu, başını başka yöne çevirmekten yorulana kadar. Kollarını Max'a doladı. Havlu yeniden yere indi. Manastır koridorunda yarı çıplak öylece durmuş, çevresindeki dünyayı unutmuştu.

59

"Kendi yaşamımla ilgili sorularım olursa, haber veririm." Caroline, bu tür espriler yapmayalı o kadar çok zaman olmuştu ki. Ama şimdi zamanı gelmişti.

Caroline, avluda kalmıştı. Bin yıllık duvarlarla çevriliydi ve kendini zamanın dışına düşmüş gibi hissediyordu. Arada bir çan sesleri ve dualar duyulur gibi oluyordu. Kemerli yoldan bir rahip cüppesi sürüklenerek geçti. Ürkmüş birkaç tavuk çimleri gagalarken, bir kedi tembel tembel bankta uzanmıştı. Bu huzurlu manzara, içindeki karmaşayla müthiş bir tezat oluşturuyordu. Caroline yalnızdı. Onun darmadağınlığının tek tanığı, hayli yıpranmış durumdaki taştan Meryem Ana figürüydü.

"Yerinde olsam, kendi evliliğime kafa yorardım." Cümle, beyninin bütün kıvrımlarını dolandı. Son günlerdeki gariplikler sinema şeridi gibi gözünün önünden geçti. Sevgiden yoksun alelacele vedalaşma, Philipp'e bir türlü ulaşamadığı günler, o tuhaf telefon görüşmesi, suskunluk. Elinde, cüzdanından bulup çıkardığı bir kâğıdı döndürüp duruyordu. Meslektaşının kartvizitiydi bu. Kendisine küstah bir edayla değişim önerdiği mahkemedeki karşılaşmalarından sonra ona bir daha rastlamamıştı. Adam, kendisine arada bir SMS yollayarak, önerisinin hâlâ geçerli olduğunu anımsatmıştı.

Daha birkaç hafta önce, "Ben hayatımdan memnunum," diye iddia etmişti Caroline. "Hayat, bundan ibaret olamaz," demişti adam. "Kocanızın muayenehanesi, kongreleri, sporu var. Ya sizin?"

Kocası çoktandır kendi hayatını yaşıyordu: Meslektaşının ona söylemeye çalıştığı bu muydu acaba? O avukat ve de Judith, herkes için görünür olan bir şeyin mi farkına varmışlardı? Ah, insan kendini sorgulamaya bir cesaret edebilseydi! Adamın sesinde bu yüzden mi belli belirsiz bir acıma yankılanmıştı? Meslektaşının kafa karıştırıcı vurgusunu algılamıştı zaten. Hemen de ötelemişti.

Kibir, diye kendine itiraf etti. Birinin açıkça kendisine kur yapması ruhunu okşamıştı. Flörtçü ses tonu hoşuna gitmişti. Adamın sorularında gizlenen o küçük kancayı umursamadan bir kenara itivermişti. Bütün uyarı sinyallerini görmezden gelmişti. Caroline'i kandırmak zor işti. Bunu ancak kendisi yapabiliirdi.

Caroline, sorunlarının çözümünü telefon numarasında bulacakmış gibi gözünü kartvizite dikmişti. Meryem Ana figürü onu başıyla belli belirsiz onaylar gibiydi. Bunun sıradan bir ışık yansıması mı, ya da doğrudan bir hayal mi olduğu Caroline'in umurunda değildi. Taştan oyulmuş kadın haklıydı. Hızla telefonunu çıkardı ve kendinde alışık olmadığı bir adım atmaya cesaret etti. Meslektaşı Paul Gassner'in telefonunu çevirdi.

"Biliyordum," dedi, karşı taraf heyecanla. "Beni arayacağınızı biliyordum."

Caroline'in haftalarca tereddüt ettikten sonra kendisini aramasına şaşırmamıştı. Şaşıran taraf Caroline'di. Yabancı birine içini açmaya nasıl kalkışabilirdi? İş hayatından öylesine üstün-körü tanıdığı birisine? Hâlâ seçme şansı vardı. Öneriyi reddetmek üzere aramış gibi yapabiliirdi. Hiç dikkat çekmezdi. Ancak gerçekten bunu mu istiyordu? Göz yummak mı?

"Konu, bana yaptığınız teklif değil," dedi Caroline dürüstçe. "Konu, benim."

Paul Gassner sorusunu yöneltirken ihtiyatlıydı.

"Size bu konuda yardım edebileceğimden emin misiniz?"

"Görünen o ki, benim yaşamım hakkında benden daha çok bilgi sahibisiniz."

Caroline, Meryem Ana'dan yana bakmamaya çabalıyordu.

Kendine ve başkalarına sorular sormasının doğru olduğunu anlamak için, ilahi belirtilere gereksinimi yoktu onun. Davalarda sıklıkla rastladığı o eşlerden olmak istemiyordu: hiçbir şeyden habersiz, kör, sağır, dilsiz ve gerçeklerden kaçan. Ortada bir itiraf olmasına karşın, ağır suçlar işlemiş kocalarının masumiyetine inanmak isteyen, aksi halde kendi kişisel hikâyelerini sorgulamak zorunda kalacak kadınlar tanımıştı. O, böyle biri olmak istemiyordu. Öğrenmek istediği şeye özenle yaklaştı.

“Kocamla ilgili bir şey söylemiştiniz. Şu kongreleri ve sporuyla ilgili. Ne demek istemiştiniz acaba?”

60

Eva’nın gözüne uyku girmiyor, yatağında dönüp duruyordu. Her şeyi denemişti. Sıcak süt içmiş, koyunlar saymış, Lore Nine’nin kilise ilahisini mırıldanmış, diz jimnastiğini bile denemişti. Hiçbirinin yararı olmamıştı. Kavganın bıraktığı o tatsız duyguyu hiçbir uyku hilesi yok edemiyordu. Yarın her şey aydınlanır, diye umdu. Judith ile Caroline mutlaka konuşup anlaşmalıydı.

Eva, Judith’i anlayabiliyordu. Caroline ile Estelle’in güveni kötüye kullanmaları, ölmüş Arne’in bir zamanlar yaptıkları ya da yapmadıklarından daha ağır basıyordu. Judith’in budalaca haksız suçlamalarla karşılık vermesine şaşmamak gerekirdi. Köşeye sıkışmış, eline geçeni acımasızca ısırان bir hayvan gibiydi şimdi. Caroline’in evliliğiyle ilgili o adi karşı saldırıda da bu yüzden bulunmuştu. Judith’in Caroline’e makineli tüfek ateşi gibi fırlattığı o manidar sözün başka açıklaması olamazdı. Eva’ya göre Philipp’le Caroline kusursuz bir çiftti. Onlar yirmi yılı aşkın bir süre birlikte olmayı başarmış, birbirlerine karşı saygılı davranan bir karı kocaydı ve birbirlerinin sözünü kesmeden

ve mizah anlayışını zedelemekten bir sürü anekdot anlatabiliyorlardı. Bir karşı saldırı kaçınılmaz olmuştu, hepsi buydu. “Yarın her şey hallolur,” dedi Eva, kendi kendine. Ne var ki yine de uyuyamadı.

Eva, siniri bozulmuş bir halde ışığı yaktı. Küçük odanın, eksikten yana üstüne yoktu. Bomboş, beyaz duvarlar, kocaman ağır bir ahşap kapı, manastır bahçesine bakmaya yarayan fazlaca yüksek bir pencere. Oyalanmaya yarayacak tek şey, bir yığın dini *Lourdes-Magazin* dergisiydi. Üçüncü Binyılın Hacılarının Dergisi’nin tek bir konusu vardı. Görüntülerin ortaya çıktığı yıllardaki tarihi Lourdes, Bernadette’in sezileri, mucize şifalar ve hacı akını. İki sayfada bir, beyaz duvağıyla, mavi kemeriyle ve iki ayağındaki sarı güllerle Meryem Ana görölüyordu. “Tövbe, tövbe, tövbe,” diye seslenmişti Meryem Ana. “Günahkârlar için Tanrı’ya dua edin.”

Eva, hikâyenin anlatıldığı gibi cereyan ettiğinden bir an bile kuşkuya düşmedi. Küçük kız neden yalan söylemiş olsundu ki? On altıncı görüntüdeki o karmaşık cümleyi kulağına kim fısıldamış olabilirdi ki: “*Que soy era Immaculada Councepciou*. Ben, lekelenmemiş gebeliğim.” Eğitimsiz bir işçi çocuğu bunları akıl edemezdi. Lourdes suyu insanlara şifa dağıtmıştı. Bedenlerine ve ruhlarına. Mekânın sihri onların kalplerine de ulaşacaktı. Böyle umut etti Eva.

Uyur-uyanık haldeyken başının içinde gece boyu, “tövbe, tövbe, tövbe,” sesleri yankılandı. Ama burada günahkâr kimdi? Suçlu kimdi? Kurban kimdi? Aslında konu neydi?

Lore Nine hep, “Yatmadan önce ne okuduğuna dikkat et,” derdi. Eva anlamıştı, Bernadette’in hikâyesi huzurla uykuya dalmak için hiç de uygun bir seçim değildi.

Bir gürültü duydu. Kapıyı kilitlemiş miydi? Herhalde hayır. Evde bu, Frido’nun işiydi. Frido salonda son kadeh şarabını içerken, o genelde yatmış olurdu.

Eva başını kaldırdı. Yönünü kestirmesi zordu. Ne ay vardı, ne de sokak lambasının belli belirsiz ışığı, bomboş odayı komşu evlerin ışıkları da aydınlatmıyordu. Köln’de perdeleri örtmezlerdi. Şu oda gibi karanlık mekânlar ona mezar çukuru gibi gelirdi. Böyle yerlerde hep kâbus görürdü.

Yok, Eva yanılmamıştı. Adımlar giderek yaklaşıyordu. Ağır adımlar. Görülmek ve duyulmak istemeyen birinin adımlarıydı bunlar. Kapı kolu usulca aşağı doğru indi. Kapının altında gizemli bir kadın duruyordu. Üzerinde beyaz bir giysi, yüzünde beyaz bir peçe vardı. Uçuşan giysisi belden bir kemerle sıkı sıkı toplanmıştı.

“Benim,” diye fısıldadı Meryem Ana görüntüsü. Bu, lekelenmemiş gebelikten çok, Judith’e benziyordu. Beyaz bir çarşafa sarınmıştı. Sarındığı örtüye rağmen yaprak gibi titriyordu.

“Bana biri göründü sandım,” diye kızdı Eva. “Sakın bir daha yapma.”

“Arne’in gerçekte nereye gittiğini bilmek istiyorum,” dedi Judith. Sesi, şaşılacak derecede kararlıydı. “Benimle gelir misin? Dominique’e?”

“Şimdi mi? Gece vakti mi?” diye şaşırdı Eva.

“Buraya dört kilometre. Şimdi çıkarsak, kahvaltıya oradayız. Bekleyecek gücüm kalmadı.”

Judith’in sesinin canlılığında Eva’yı rahatsız eden bir şey vardı. Caroline, günlükle ilgili bir şeylerin ters olduğunu açıklarken attığı kahkahalar, şimdi de şu tuhaf kararlılık.

“Sen, her koşulda yanımda olan tek kişiydin. Tek başıma cesaret edemiyorum,” dedi Judith. Kararsız Eva’yı iknaya çalışıyordu. Eva, yatağında doğruldu. Salı Kadınları’nı savuran fırtınanın kendiliğinden dineceğine inanmak saflıktı. Zaten uyuyamıyordu. Olayları aydınlatmanın vakti gelmişti.

"Biri var."

Birkaç oda ötede Kiki başını yastığından kaldırmış, karanlığa dikkat kesilmişti. Manastır koridorundan kapı gıcirtısı, kısık sesler, sonra da adımlar duyuldu. Kiki ürktü.

"Burada hayaletler dolaşıyor. Gerçekten."

"Hadi uyu."

Max, Kiki'yi yeniden daracık yatağına çekti. Yattığı yere çift kişilik demek gerçekten abartıydı.

"Ben neden senin gibi olamıyorum?" diye sordu Kiki. "Sen hiç korkmuyorsun."

Max, yarı uykulu homurdandı. "Hem de nasıl korkarım. Köpeklerden, Londra'daki sınavlardan, şirkette her şeyi bilmemi bekleyen insanlardan, saçlarımın dökülmesinden deli gibi korkan biriyim ben."

Kiki, Max'ın kolunun altına sokuldu. "Belki birlikte korkmamızın bir yararı olabilir."

Max, bir anda uyanıvermişti. Kiki'nin aslında ne söylemek istediğini öyle iyi anlamıştı ki. "Benimle beraber olmak istiyorsun, öyle mi?"

"Ama pişman olacaksın," diye uyardı Kiki. "Kırmızı şarap içince horlarım, çorapları asla eşleştiremem, böyle yoksul olmak için günde on beş saat çalışırım, ben..."

Max, Kiki'nin heyecanlı sıralamasını kondurduğu öpücükle kesti.

"Sade bir 'evet' de yetebilirdi."

"Çok fenasın," dedi Kiki. Max'ın yüzü ıslıl ıslıldı. Kiki bunu görmese de, seziyordu.

"Bunun için bana âşık oldun."

"Hayır. İsveç cazı yüzünden. Stüdyoda CD'yi koyduğun anda. Melodi beni çok etkilemişti."

“Bestecisinin Pippi Uzunçorap filmlerinin müziğini de yaptığını biliyor muydun? Aynı adam yanı.”

Tuhaf. Bu söylediklerinin ortamla ilgisi yoktu. Belki de bu yüzden Max’a âşıktı. Tezatlardan da bir bütün çıkabildiği için. Max, farklı biri olduğu için ona âşıktı. İnsanı peşinden sürükleyen bir özelliği olduğu için. Müzik zevkleri aynı olduğu için, ihtiyaç duyduğunda hep yanında olduğu için, o da ihtiyaç duyduğunda kendisi de artık Max’ın yanında olmak istediği için. Kiki, parmaklarını Max’ın bedeninde gezdirdi. Kedi gibiydi Max. Kaslı. Teni sıcacıktı. Yumuşacıktı. Max Kiki’ye coşkuyla sarıldı. Kiki’yi birazcık istemiyordu. Onu tamamen istiyordu.

“Çok gürültü yaptınız,” diyecekti Estelle, yemekhanedeki kahvaltıda, “o kadar ki, yan taraftaki rahipler sigara içmek zorunda kaldılar.”

Kiki de bunun üzerine şen bir kahkaha atacaktı. Neşeli sesi kubbede yankılanacaktı: “Başkalarının hakkımızda ne düşündüğü hiç umurumda değil.”

62

Eva, Caroline’in oda kapısının altından attığı kâğıda, “Köprüde buluşuruz,” yazmıştı. Kule saati 5.23’ü gösterirken, kocaman ahşap kapı iki kadının arkasından kapandı. Eva ile Judith hızlı hızlı yürümeye başladılar.

Kafaları allak bullaktı, doğa ise hayaletler diyarı gibiydi. Balıklı göle öbek öbek sis çökmüştü, tarlalar ve ağaçlar düşsel bir mavi-yeşil tonunda ışıldıyordu. Şafak sökmek üzereydi. Bir traktör sabah karanlığını yararak çift sürüyor, kurtçuk bulma hevesindeki birkaç erkenci kuş da peşinden geliyordu. İlk güneş ışınları, servi ağacının tepesine ulaştığında, manastır çoktan iki

kadının arkalarında kalmıştı.

Eva, hacıların hayranlıkla anlattığı o duruma ulaşmıştı. Ayakları kendiliğinden yürüyor ve yolun koşullarına otomatikman uyuyordu. Sadece bomboş kafası dindarlığa ayak uydu-ramıyordu. Dominique’de acaba onları neler bekliyordu? Eva, çocuklarına öğütlemeye bayıldığı şeyi uygulayabilecek halde değildi: “Sadece var olan problemlerine kafa yor, olabileceklere değil.”

Peki, geçmişten gelip de önüne çıkan problemleri ne yapmalıydı?

“Kendine bunu yapmak istediğinden emin misin?” diye sordu Eva Judith’e. Büyük giriş kapısının önüne gelmişlerdi bile. Eva, bütün olasılıkları hesaba katmıştı. Küçük bir müstakil ev, yeni sitede bir daire, ama henüz tadilattan geçmiş gibi duran devasa bir yapı hiç aklına gelmemişti. 19. yüzyıldan kalma cephe, yenilenmenin ışıltısını yansıtıyordu. Sadece büyük giriş kapısının demiri, resmi andıran desenler çizerek paslanmayı sürdürüyordu.

Judith, bir an dahi duraksamadı. Özgüvenli bir edayla zili çaldı.

“Arne beni aldattıysa eğer...” Cümlesini tamamlamadı. “Gerçeğı bilmek istiyorum, Eva,” diyebildi.

“Arne, öldü. Bu neyi değıştirir ki?” diye son bir kez şansını denedi Eva.

“Her şeyi. Her şeyi. Her şeyi,” dedi Judith. Sesinin tonunda sanki neşe vardı.

Eva, bu garip yanıtı şaşırmaya fırsat bulamadı. Büyük kapı açıldı. Dizlerine kadar inen, önden düğmeli kar beyazı bir önlük giymiş bir kadın, hızlı adımlarla girişteki çakıltaşları üzerinde yürüdü. Sıkı sıkı arkada bağlanmış kaskatı saçlarının üzerine hemşire kepi takmıştı. Bedeninin her zerresiyle ne denli çalışkan olduğunu ifade ediyordu.

Kadın onları anlaşılamayan bir Fransızca sözcük seliyle karşıladı. Sigaradan kalınlaşmış sesinden, düzgün üniformasının öte-

sinde hareketli bir yaşam sürdüğü anlaşılıyordu. Eva ile Judith hiçbir şey anlamamıştı. Sadece cümlelerin sonundaki soru işareti çok açık duyulabiliyordu.

“Dominique?” diye sordu Judith, kısık sesle.

Kadın otoriter bir edayla kaşlarını kaldırdı.

“*Vous êtes Dominique*, siz Dominique’siniz,” diye tekrarladı Judith, daha da sertçe.

Kadın, kahkahalara boğuldu. Judith’in fikrini öylesine saçma bulmuştu ki, bir türlü sakinleşemiyordu. Bahçede kendisini izlemelerini işaret etti.

Eva, park yerinde özürlü otobüslerini fark etti. Hepsi de Alman plakalıydı. Bir hangarda birkaç tane tekerlekli sandalye duruyordu. Arne tatilini burada mı geçirmişti? Onun tanıdığı Arne’ın hastanelere karşı büyük bir alerjisi vardı ve o, hastalığını belli etmemek için elinden geleni yapardı. Ya da Arne’ı gerçekten tanıyor muydu? Kadın arkadaşını tanıyor muydu?

63

Duvarları yüksek koridorlar dezenfektan, idrar ve taze kahve kokuyordu. Judith ile Eva’nın yürüyüş ayakkabıları, kirli muşamba zemin üzerinde her adımda iniltili sesler çıkarıyordu. Neydi burası? Otel mi? Sanatoryum mu? Bir tür dördüncü kat mı?

“Biz kendimizi Lourdes’daki hasta misafirhanelerinin bir uzantısı olarak görüyoruz,” dedi hünerli hemşire. Eva ile Judith’in Almanya’dan geldiklerini öğrenmişti. Almancası, Fransızcasından çok daha anlaşılırdı. Başka bir yerde daha acilen beklendiğinden emin olduğu için, koridorda hızlı hızlı yürürken sözcükleri peş peşe sıralıyordu. “Bölgede birkaç gün daha

kalmak isteyen hacılarla ilgileniyoruz. Bu hac yolculuğu, birçok hasta için ömürleri boyunca yapabilecekleri tek tatil oluyor.”

Duvarlara, kapatılmış tekerlekli sandalyeler yaslanmıştı. Üstlerinde de konukların Lourdes’a yaptıkları ziyaretleri gösteren hepsi birbirinin aynı grup resimleri diziliyordu. Fotoğraf düzenleri de hiç değişmiyordu: Ön sırada tekerlekli sandalyeliler poz vermişti, onların arkasında kendi ayakları üzerinde durabilenler vardı, üçüncü sırada ise kendilerine eşlik edenler çeşitli yardım kuruluşlarının üniformaları içinde bir bankın üzerinde ayakta duruyordu. Fonda ise tespih bazilikası görülüyordu. Ve şok. Grup fotoğraflarının ortasında Arne’in bir portresi asılıydı. Özgüven ve neşe içinde Judith ile Eva’ya gülümsüyordu. Omzuna bir sırt çantası atmıştı, çantadan bir tarak midyesi sallanıyordu. Doğru yerdeydiler. Dominique olmayan kadın, yemekhanenin kanatlı kapılarını hızlı bir hareketle açtı.

Judith ile Eva şaşkınlıkla çevrelerine bakındılar. Yuvarlak sevizli masalarda ağırlıklı olarak yaşlı ve hasta insanlar kahvaltı ediyordu. Konukların çoğunun yardıma gereksinimi vardı, bu yardımları da kepli kadınlar ordusu karşılıyordu. Konuklardan bazıları sadece tek değil, aynı zamanda son seyahatlerindeymiş gibi görünüyorlardı. Eva gördükleri karşısında öylesine sarsılmıştı ki, Arne’in bu resmin neresine uyabildiğini kendine sorma olanağı bulamadı. İnsanların yüzünden hastalık, yaşlılık ve ölüm okunuyordu. Judith ile Eva onlara üzüntüyle baktı: Solgun, gözleri çukura kaçmış, sürekli oksijen takviyesiyle yaşayan bir kadın, tekerlekli sandalyede bastonuna sıkıca yapışmış, yüzünde sayısız çizgiler olan ihtiyar bir adam, uzuvlarına hükmünü geçiremeyen spastik bir kadın ve bunların ortasında ileri derecede engelli kızlarını beslemeye uğraşmaktan yorgun düşmüş ak saçlı bir çift. Saçı örülü, çilli, cıvıl cıvıl gözlü kız, rengârenk boyalı tekerlekli sandalyesinde kendini bırakmış oturuyordu. Sandalyenin arkasında neşeli harfler oynayıyordu: Celine.

Eva, ilerleme gösteren bir kas hastalığı olduğunu tahmin etti. Dünyanın hiçbir mucizesi bu hastalığı iyileştiremezdi.

“Lourdes’a iyileşme umuduyla gelmiyorlar,” dedi kepli kadın, düşünce okuma gibi bir yeteneği varmışçasına. “Burada teselli buldukları için geliyorlar. Kendilerini o zaman daha az yalnız hissediyorlar.”

Kadın, yorulmak nedir bilmeden salonda oradan oraya uçuyordu. Masaların kurulup toplanması, ekmeğin kesilmesi, buluşların yıkanması, çenelerin silinmesi ve takılan tekerlekli sandalyelerin kurtarılması gerekiyordu. Sonunda rahatlatan sözcükler duyuldu.

“Bu, Dominique,” dedi kadın, yemek dağıtılan yere işaret ederek. Judith’in ağzı açık kaldı. İnanmayan gözlerle Dominique’dan yana baktı. Eva da başını aynı yöne çevirdi. O da en az Judith kadar şaşırmıştı.

Dominique, yetmişlerinde, uzun boylu, yapılı bir adamdı. Kısacık kırpılmış kır saçları, keskin yüz hatları ve güçlü kuvvetli hareketleriyle kütük gibi bir adamdı. Üzerinde tek bir mumun yandığı bir dilim pasta ve gümbür gümbür bir serenatla konuklarından birinin doksan birinci yaşını şahsen kutlamaktan geri kalmıyordu. Doğum günü sahibi kurnaz bakışlı, buruş buruş kadın öyle duyulandı ki, tekerlekli sandalyesinin içine gömüldü. Dominique, bu işini de bitirdikten sonra habersiz gelen konuklarına doğru yürüdü.

“Judith Funke,” diye tanıttı kendini Judith. Adam, kesinlikle umduğu ve beklediği kişi değildi. Allak bullak bir halde elini adama uzattı. Ama eli havada kaldı. Dominique, elini tutmadı. Adamın yüzündeki gülümseme kayboldu.

“Yanlış adrese gelmişsiniz,” diye kestirip attı.

“Konu, kocam, Arne. Siz Arne’ı tanıyorsunuz,” diye kekeleydi Judith heyecanla. “Fotoğrafını gördük. Koridorda. Bizi Arne’in günlüğü buraya getirdi.”

Kimden söz edildiğini Dominique'in pekâlâ bildiği açıktı. Bildiklerini Judith ile paylaşmak istemediği de aynı şekilde açıktı.

"Kusura bakmayın," diye konuşmayı noktaladı Dominique, "yeni gelen hacılarımızla ilgilenmem gerek."

Dominique, hemen tekerlekli sandalyelerden birini saplarından tuttu, o ana kadar kendi işini görmeye çalışan ve şimdi neye uğradığını anlamayan sandalyedeki adamı hızla kavrayıp kaldırdı ve sekiz kişilik masadaki boş yere oturttu. Tekerlekli sandalyenin sahibi karşı koymak istedi, çünkü kahvaltısını yapmıştı; ama Dominique öyle öfkeli bakıyordu ki, adam içinden, ikinci kahvaltı vakti geldi, diye karar verdi.

Judith, böyle beklemediği şekilde, kabaca baştan savulunca ne diyeceğini bilemedi. Eva arkadaşına destek olmak için Dominique'in peşine düştü. "Kocasının günlüğünde bazı şeylerin doğru olmadığını Judith çoktan fark etti. Gerçekleri öğrenmek istiyor."

"Arne'in nelerle boğuştuğuyla arkadaşınız eskiden ilgilenmezdi."

Dominique açıksözlü bir adamdı. Böyle bir işletmenin başında olması beklenen yumuşak yürekli insanlarla uzaktan yakından ilgisi yoktu. Eva, bu ters adama kızmıştı. Kendini ne sanıyordu ki? Eva hemen, artan bir panikle konuşmayı izleyen arkadaşından taraf oldu.

"Neden böyle konuşuyorsunuz? Judith'i tanımıyorsunuz ki!"

"Arne benim arkadaşımdı," diye patladı Dominique.

Birden sesi gitti. Sonra güçlkle devam edebildi. "Benimle Santiago de Compostela'ya gelebilmesini çok isterdim. Ama hayır, o kadının yanına dönmesi gerekiyordu." Parmağıyla onu oymak istercesine Judith'e işaret etti.

"Buradakalmak istemiyorum, Eva. Gel," diye yalvardı Judith.

Ama Eva direndi. Müphem imalarla yetinmeye niyeti yoktu: "Siz deminden beri neden söz ediyorsunuz?"

“Arne’in salağın biri olduğundan. Karısının her şeyini affetti. Âşığı bile.”

“Saçmalamayın. Judith, bunun doğru olmadığını söylesene ona,” dedi Judith’e Eva. Judith, yanıt vermek yerine koşarak dışarıya kaçtı. O hızla, elinde tepsiyle gelen bir hastabakıcıyla çarpıştı. Fincanlar yerde parça parça oldu, yumurtalar patladı, kruvasanlar yerdeki çay birikintisinin içine gömüldü. Judith dönüp bakmadı bile. Ardında tufan, önünde facia vardı. Çünkü Dominique daha işin başındaydı.

“Kadın, geceleri gizlice telefon edip, kendine romantik randevular ayarladığını Arne’in fark etmediğini sanıyordu. Bir seferinde, kadının âşığıyla buluştuğu otele kadar peşinden gitmişti.”

“Adamın kim olduğunu biliyordu, öyle mi?”

“Elbette. Kendi aile hekimiydi adam.”

Eva, bir kahkaha attı. Mahcup, inanmazlık dolu bir kahkahaydı bu. Bu söylenen, gerçek olamazdı. Mutlaka bir yanlış anlama vardı. Başka ne olabilirdi ki?

“Arne’ı Philipp tedavi ediyordu, bir arkadaşlarının kocası,” diyebildi Eva. Sanki söylediği ikna edici bir gerekçeydi.

“Philipp. Aa, tamam. Adamın adı buydu,” dedi Dominique.

Eva’nın şakakları zonklamaya başladı. Adamın sözleri çekiç darbeleri gibi beyninde yankılanıyordu. Judith ile Philipp mi? Bir ilişki ha? Arne’dan gizli? Caroline’dan gizli? Kendilerinden gizli? Judith’dan bunu beklemezdi. Kimseden beklemezdi bunu. Kendini yanlış filme girmiş gibi hissetti. Eva, başını durmadan iki yana sallamaktan kendini alamıyordu. Bu, sorunlarının çözümü olamazdı. Hayatlarının içine bomba düşmüştü.

“Arne bunu kabullenmişti,” diye devam etti Dominique üzüntüyle. “Onu kaybetmekten öylesine korkardı ki, sonunda kendini ve onurunu yitirdi. Ebediyen gitmeden çok önceleri oldu bu.”

O öfkeli Dominique gitmiş, yerine kırgın ve kırılgan biri gelmişti. “Hac yürüyüşünü birlikte yaptık,” diye sözünü sürdürdü

Dominique. “Köln çıkışında tanışmıştık. Ren ve Moselle nehirleri arasında tarak midyeleri arayan iki ahmaktık biz. Birbirimizle hiç konuşmamıştık. Ta ki birkaç gün sonra aynı tempoda yürüdüğümüzü fark edinceye kadar.”

Eva başını salladı. Ortak ritmin, iki insan arasında özel bir bağ oluşturduğunu hemen anladı. “Hac günlüğü uydurma değildi o zaman?” Eva, faciadan bir çıkış yolu arıyordu.

“Arne Judith’e, hâlâ bir zamanlar âşık olduğu o güçlü adam olduğunu göstermek istiyordu. Başlarda gerçekten hac yürüyüşü yaptı. Sonraları, hac yolculuğunu yorulmak nedir bilmeden sürdürüyormuş gibi davrandı. Karısıyla ortak bir gelecekleri varmış gibi hareket ediyordu. Oysa gerçekte çok ağır hastaydı. Santiago de Compostela’dan sonra ben burada işe başladım. Arne, dinlenbilmek için tatillerinde bana gelirdi. Gün geldi, bunu da başaramaz oldu. Son tatilini yarıda kesmek zorunda kaldı.”

Eva yavaş yavaş anlıyordu. Kısık bir sesle son noktayı koydu. “Bu, onun son hac yolculuğuydu. Ambulans gelip aldı onu. Samu. Saat 17.00’de.”

“Altı hafta sonra da Arne ölmüştü,” diye başını salladı Dominique.

“Judith sizi bilgilendirdi mi?”

“Bir rastlantı sonucu öğrendim. Hacılarımızdan biri yanında *Kölner Zeitung* gazetesi getirmişti.”

Bir an için sessizlik oldu, derin bir sessizlik. Eva çökmüştü. Eva’nın aklından geçenleri Dominique söze döktü: “Judith, herkesi aldattı. Sizi de.”

64

Eva nerede kalmıştı böyle? İkisi bu kadar uzun ne konuşabilirdi? Judith, huzursuzca ana kapının önünde volta atıyordu.

Heyecanlı adımları, çakıltaşlarını gıcırdatıyordu. Dominique, Arne'in en başlarda sözünü ettiği şu Belçikalı eski bankacı olmalıydı. Arne, hac yolculuğu hakkında pek konuşmazdı zaten.

"Hiçbir şey, başkalarının tatil hikâyeleri kadar sıkıcı olamaz," derdi her zaman. Arne, çocukluğunda bir sürü teyze ve halalarda geçirilen o slayt izleme akşamlarından nefret etmişti. O yıllarda eniştelere de hayattaydı.

"Sen bilmez misin?" diye Judith'e sormuştu Arne. "Şu, her slaydın başında söylenen standart metni? Fotoğrafta görülemeyen asıl komiklik, arkada sol tarafta, ağacın arkasına baksana, orada Frieda Teyze kucağında bir maymunla duruyor."

Arne, bu toplantılardan nefret ederdi. İfade edilmek istenen asıl şey, slaytlarda garip bir şekilde asla görülemezdi. Slaytlar insana bir şey de hissettirmezdi. Tek hissedilebilen, üstünkörü tanışılan tatil arkadaşları, otobüs gezintileri, otel havuzunun çevresindeki gür bitkiler ve hayvanlar dünyası bolca belgelendirilerek tanıtılırken zamanın uçup gitmesiydi.

"Yabancı ülkeleri slaytlara hapsetmek yerine, onları duyum-samak gerekir," derdi Arne ısrarla. Bu yüzden hac günlüğü tutar, ama yanına fotoğraf makinesi almazdı. Judith, böyle olduğu için şimdi üzüntü duyuyordu. Dominique'in Arne'in hac arkadaşı olduğunu önceden bilse, Eva'dan asla kendisiyle buraya gelmesini istemezdi.

Peki, Dominique'in bir şeyler bildiği kesin miydi? Somut şeyler? Sonradan başına felaket açabilecek şeyler?

"Bir aradayken ikimiz de susabiliyoruz," demişti Arne, Dominique hakkında. Belki de konuşmaktan çok susmuşlardı. Hem Arne'in Philipp'i bildiğini de kim söylüyordu? Belki üzerinde durmaya değmeyen bir kuşku taşıyordu sadece?

Ana kapı aniden açıldı. Judith, mor çiçekli bir begonviline arkasına saklandı. Görünmediğinden emin olduktan sonra, Dominique'in Eva'ya dışarıya kadar eşlik etmesini izledi.

Dominique vedalaşırken Eva'nın iki elini birden tutup, ona sakın sakın bir şeyler anlattı. Judith adamın sadece tok sesini algılayabiliyor, ama tek bir sözcüğü çözemiyordu. Görünüşe bakılırsa, Dominique konuşunu teselli eder gibiydi. Eva, sesini çıkarmadan dudağını ısıyor ve sürekli başını sallıyordu.

Sonunda Eva, Dominique'den kendini kurtardı. Ve geliyordu işte. Hem de üzerine doğru. Judith'in soru sormasına gerek kalmamıştı. Eva'nın yakıcı bakışlarından, her şeyi bildiği okunabiliyordu.

"İlişki ha! En yakın arkadaşının kocasıyla. Hem de aylarca. Nasıl yapabildin!" diye arkadaşına kükredi Eva.

Eva'nın şoka girmesini Judith yadırgamıyordu. Kendisi de bu duyguyu yaşamıştı. Nasıl olduğunu bilemedikleri ilk öpüşmeden sonra şok geçirmişti Judith. Ondan sonra Philipp'ten kaçmak için elinden geleni yapmıştı. Bir aya yakın. Ta ki Arne ondan, kontrol muayenesinde kendisine eşlik etmesini isteyene dek.

Philipp, iki arada, "Senin için endişeleniyorum," demişti Judith'e. Basit, kısa bir cümleydi bu. Ama Judith'e iyi gelmişti. Çünkü evdeki tek konu, Arne'in hastalığıydı. Çünkü korkuyordu Judith. Çünkü o masum cümle, onda bir geleceğinin olduğu hissini yaratmıştı. Tek başına. Arne'sız bile.

"Philipp beni dinledi. Her ihtiyacım olduğunda. Gün geldi bunun ötesine geçtik."

"Arne'in bir sevgilisinin olduğunu öğrensen, eminim hoşuna giderdi! Böylelikle suçun hafiflerdi," diye suçladı Judith'i Eva.

"Ne yapabilirdim ki? Oldu işte. Kimselere gerçeği söyleyemezdim. Arne ağır hastaydı."

"Seni korumam altına almıştım, Judith," diye başını kızgın kızgın salladı Eva. "Arne'ı anlattığında seni teselli ettim, dinledim. Yasında da yanındaydım. Dominique haklı: Sen hepimizi ahmak yerine koymuşsun. Özellikle de Caroline'i."

"İşte günahım bu, Eva. Burada yürüyerek arınmak istediğim günahım."

“Böyle bir günden yürümekle arınılmaz, Judith. Aldatılan arkadaş da yanındaysa, olmaz bu.”

Judith, iyice büzüldü. “Ortaya çıkarsa, beni yargılayacağınızı biliyordum. Tek başıma kalmaktan korkmuştum.”

Eva, dehşet içindeydi: “Hayatında bir kez olsun kendinden ve kendi ruhsal durumundan başka bir şey düşünebilir misin sen?”

Eva alıp başını yürüdü, sonra durdu, geri döndü, Judith’e yine saldırmaya başladı. Judith kendini korumak için kollarını yüzüne siper etti. Eva öylesine çileden çıkmıştı ki, ondan her şey bekleyebilirdi. Kendisine vurmasını bile.

“Philipp’le hâlâ devam mı?” diye tısladı Eva.

“Philipp benimle yeni bir hayata başlamak istiyordu. Arne öldüğünden beri onu artık aldatamıyorum. Arne belki de hayatımın aşkıydı. Ve ben değerini bilemedim.” Gözlerinden tekrar yaşlar boşandı.

“Caroline’e anlatacaksın,” dedi Eva soğuk bir sesle.

Judith’in gözleri korkudan büyüdü. Sadece kekeleyebiliyordu artık. “Aramızda sır olarak kalsın. Geçti, gitti.”

Eva’nın itiraza sabrı yoktu.

“Senin kendine acımandan bıktım ben. Caroline’le konuşacaksın. Lourdes’a kadar becerdin becerdin, yoksa işi ben devralacağım.”

65

Yakıcı bir güneş vardı. Ufukta, burnun ardına, üç bin metre yüksekliğindeki zirveler bütün görkemleriyle sıralanmıştı. Yol, çok dik olmamakla birlikte, birçok noktasında kızgın güneşe doğrudan açıktı. Ormanların gölgelerini yadıkları bölgelerde ise, hâlâ ortaçağdaki geleneklere göre yiyeceklerini çalılıklarda

arayıp bulan, siyah Bigorre domuzu sürülerine rastlamak gibi tehlikeli bir eğlenceyle burun buruna gelinebilirdi. Baharatlı sıcak toprak kokusu, mis gibi karaçam ve yeni biçilmiş çim kokularıyla karışmıştı.

Bu dokuzuncu günde hedefledikleri Gite de Sarlabous ile Bagnares de Bigorre arasındaki hac yolu pek sıkıntılı özellikler taşımasa da, kat etmeleri gereken kilometre sayısı oldukça zorlayıcıydı. Ama yine de Judith'i bekleyen görevle kıyaslanamazdı bile.

İkili, ırmağın üzerinde geniş bir kavisle asılı olan heybetli taş köprüde gruba dahil olurken, Estelle, "Caroline bugün pek konuşkan sayılmaz," diye uyarıyordu onları. Judith ile Eva'nın kızgın bakışlarını görünce de, "Sizin ikinizin aksine," diye bir espriyle devam etmişti.

"Hiçbir şey sorma. Fazla sürmez, öğrenirsin," demişti Eva.

Judith, yol boyunca gözünü Caroline'den ayırmadı. En uygun anlatım şeklini bulabilmek için zorladığı beyninin içinde fırtınalar kopuyordu.

"Caroline, başıma aptalca bir şey geldi. Küçük bir hata."

Caroline'e gerçeği söylemek Philipp'in görevi değil miydi? Caroline'le evli olan oydu, kendisi değil. Philipp ona neden bu kadar zaman ayırmıştı? Zor bir süreçten geçen her kadının en ufak ilgiye karşı bile duyarlı olduğunu herkes bilirdi. Bütün kadınlar doktoruna, psikiyatrina ya da kuaförüne âşık olurdu. Bundan yararlanmamak gerekirdi. Onları de aynen böyle gelişmişti. Philipp onun zayıf anından yararlanmıştı. Onu telefon bombardımanına tutmuştu.

"Nasılsın?"

"Senin için bir şey yapabilir miyim?"

"Bir şeye ihtiyacın var mı?"

Arne'in hastalığı Judith'in gücünü aştı diye ona kızabilecek biri çıkabilir miydi? Ama yan tarafa şöyle bir bakmasıyla, kendisine kızmaktan öte duygular besleyen birinin olduğunu gördü.

“Çok ciddiym, Judith,” diye yersiz bir hatırlatma yaptı Eva. Gözlerinde çakan şimşeklerden, talebinden zerre kadar geri adım atmadığı anlaşılıyordu.

Bütün bunların neden burada, tek başına üstesinden gelmek zorundaydı ki? Hep böyle olurdu; iş ciddileşti mi, erkekler sıvıştırdı. Judith, kalp atışlarını boğazında hissetti. Yapamayacaktı. O, Caroline kadar güçlü biri değildi.

Yardım dilenircesine çevresine bakındı. Desteğe gereksinimi vardı. Konuşabileceği biri olmalıydı şimdi yanında. Onu anlayacak biri. Estelle mi? Onu eledi. Judith, Estelle’in sivri dilinden korkuyordu. Peki ya, Kiki? Aşk facialarında en deneyimlileri oydu. Şu Meksika bardaklarını kırıp döken kadının hikâyesi nasıl bitmişti? Böyle durumlarda ne yapılması gerektiğini Kiki biliyor olmalıydı.

Çekinerek arkadaşına yaklaştı, konuya girmeden lafı biraz evirip çevirdi: “Kiki, şu evli adamla maceran nasıldı, bir anlatsana? Yani karısı durumu öğrendikten sonra diyorum.”

Kiki, Judith’in tuhaf sorusunu yanıtlama fırsatı bulamadı. Gelen SMS sinyali dikkatini dağıtmıştı.

“Bir saniye,” diye özür diledi Kiki ve yine hemen Max’ın cep telefonundan bir şeyler yazmaya başladı.

“Hâlâ Thalberg’le mi yazışıyorsun?” diye hayret etti Judith.

“Şirket işlerinde Kiki’nin üzerine yok,” diye söze karıştı Max.

Kiki, kıs kıs güldü: “Artık firmada bu yolla söz hakkım oldu.”

“Annem bile içini Kiki’ye döker,” dedi Max.

Judith, acıyarak Kiki’ye baktı. “Yalanlar hiçbir zaman iyi sonuç vermez,” dedi, kısık bir sesle. “Er ya da geç, her şey ortaya çıkar. O zaman aksiliklerin içinden nasıl çıkacağını bilemezsin.”

Kiki, yazılı haberleşmeyi sonunda bitirmişti. “Sen Meksika ile ilgili ne sormuştun,” diye öğrenmek istedi. Max elini Kiki’nin omzuna dolamış, o da merakla bekliyordu.

“Unut gitsin,” diye elini salladı Judith. Caroline tam önüne

gelip durmuştu. Ayakkabısının kalın tabanına bir taş gömülmüş-
tü. Gelmişti işte. İtiraf anı gelmişti.

İnsanın köprü korkuluklarına çıkmasını, köşedeki meyhane-
nin saldırgan köpeğini okşamasını ya da bilinç açıcı çeşit çeşit
hapı denemesini önlediği sürece, korku iyi bir şeydi. Ama korku
şimdi kapkara ve yapış yapış bir şeydi, midesini bir tuhaf yapı-
yordu. Kendini Philipp’le bir maceranın içinde bulmuştu. Böyle
bir şey nasıl açıklanabilirdi? Caroline’in canını yakmak isteme-
diğini nasıl anlatırdı? Judith, midesinin bulunmaya başladığını
hissetti. Belki de hastalanırdı. Hastalanacak olursa, Caroline’e
gerçekleri anlatması için Eva tutturamazdı.

Caroline ayakkabısını, içine haç gömülü beton temele doğru öf-
keyle fırlattı. Her yere derz saçıldı. Taş yerinden kıpırdamıyordu.

“Caroline, Philipp’in bir kadınla ilişkisi olduğunu tespit
etti,” diye fısıldadı Estelle. Usulca Judith’in yanına sokulmuştu.
“Bence hiç dokunma ona.”

“Olamaz,” diye çığlık attı Judith. Estelle başını salladı. Bildiği
başka şeyler de vardı. “Caroline Philipp’in bütün randevularını
kontrol etti. Düzenli olarak biriyle buluşuyormuş.”

Biriyle mi? Bu birinin kim olduğunu biliyor muydu peki?
Caroline, sırt çantasını karıştırıp bir çakı bulup çıkardı. Bıçak,
yuvasından fırladı ve güneşin altında ıslıl ıslıl parladı. Judith
için, ne olur ne olmaz deyip, uzaklara kaçmanın tam zamanıydı.
Kaçmak, sadece kaçmak. Caroline’dan. Cinnet anında ne yapa-
cağı belli mi olurdu? Bu kadar çok cinayetle, adam öldürmeyle
haşır neşir birinin aklına ne eseceğini kim bilebilirdi?

Judith koştu, koştu, koştu. Ama fazla uzaklaşamadı. Arkadan
bir el omzuna dokundu. Judith, taş kesildi.

“Sana teşekkür etmem gerek, Judith,” dedi Caroline, arka-
sından. İmdat, bu nasıl bir ses tonuydu! Caroline neden bu ka-
dar dostça konuşuyordu? Bıçağı ne yapmıştı? Judith her saniye
saldırıya uğramayı bekliyordu. Ama Caroline o kafa karıştırıcı

tonda devam etti: “Sen olmasan, hâlâ mutlu bir evlilik sürdürdüğümü sanacaktım.”

Judith iç geçirdi. Bu anlatılamaz, altından ne çıkacağı belli olmayan şirinlik hiç tekin değildi. Judith’in aklına, bir pazar sabahı yarı ölü bir fareyi balkonuna atan komşunun kedisi geldi. Hayvanı afiyetle yemek yerine, berbat duruma getirdiği yaratıkla dakikalarca oynamıştı kedi. Sonra, ona yeniden tırnaklarını geçirmek üzere yaralı farenin kaçmasına izin vermişti. Farenin sonunda kaybettiği zalimce bir oyundu bu. Judith, kendini ay-nen öyle hissediyordu: ölmek üzere olan bir fare.

“Üzgünüm, gerçekten,” diye kekeledi.

“Nasıl öğrenebildin?” diye sordu Caroline.

“Philipp’in âşık olduğunu mu?..”

Böyle şeyler zaten nasıl başlardı? Philipp bir seferinde onu hastaneden arabayla eve bırakmıştı. Çünkü Arne bir geceliğine hastanede kalacaktı, çünkü Judith’in ehliyeti yoktu, çünkü saat çok geç olmuştu. Judith, boş eve girme korkusuyla Philipp’i bir kadeh şarap içmeye davet etmişti. Köşedeki meyhaneye. Orada başlamıştı. Philipp gözlerinin içine bakınca. Sonradan önemsiz denemeyecek kadar uzun uzun bakmıştı Philipp. Ne olduysa o bakışlardan olmuştu. Judith iki saat sonra eve geldiğinde sarhoşt-u. Üstelik tek bir yudum alkol almadığı halde.

“Sen ikisini bir arada gördün, değil mi?” diye sorusunu hatırlattı Caroline.

İkisini mi? Caroline neden söz ediyordu? Judith’in düşüncelerinde köşedeki meyhaneye vedalaşması birkaç saniye sürdü.

“İstemiyorsan, konuşmak zorunda değilsin,” dedi Caroline.

Caroline’in sorularının anlamını Judith ancak toparlayabiliyordu.

“Philipp’in kiminle ilişkisi olduğunu bilmiyor musun?” diye emin olmak istedi Judith. Şaşkındı. Judith başıyla reddetti.

Eva, olup biteni uzaktan dikkatle izliyordu.

“Ona söylemelisin,” diye kendini yüreklendirmeye çalıştı

Judith. "Şimdi. Mecbursun buna."

"Belki de tanıdığın biridir? Yakınından biri? Ondan hiç böyle bir şey beklemediğin biri," diyerek, Judith ağır ağır gerçeğe dokunmaya çalıştı.

"Bunu, bu akşam öğreneceğim," dedi Caroline sertçe.

"Ya, öyle mi?" diye fısıldadı Judith.

"Aşk yuvalarına birini gönderdim."

"Hangi aşk yuvasına?"

Caroline öksürdü: "Kim demiş, aile hekimi semineri diye. Biz hac yolundayken, Philipp sürtüğüyle birkaç romantik gün geçiriyor."

"Philipp'in metresi mi var?" diye bir çığlık attı Judith.

Şimdi Judith'e şaşkın şaşkın bakma sırası Caroline'de idi. Judith, ağır bir stratejik hata yaptığının hâlâ farkında değildi. Akli başından gitmişti.

"Şimdi biz burada yürürken, o başkasıyla mı buluşuyor?" diye yineledi Judith. İnanamıyordu. Giderek büyük bir öfke seli-ne dönüşen kızgınlığı içten ve samimiydi.

"Sadakatsiz domuz," diye söylendi Judith, ta yürekten.

"Aylardan beri sürüyormuş. Kadın, bir hastasıymış. Ben de inanmadım," dedi Caroline.

"Onu geberteceğim," diyebildi Judith.

Caroline öyle duygulanmıştı ki, kendinden geçti.

"Çok tatlısın. Ama bu işi kendim yapmayı yeğlerim."

"Birlikte yaparız."

Caroline, arkadaşına sevgiyle baktı.

"Teşekkür ederim, Judith. İyi ki arkadaşısın."

Judith'in içi sevgiyle doldu. Anlatmak istediği şeyi çoktan unutmuştu. Caroline'e sarıldı.

"İkimiz de kocamızı kaybettik. Bu, bizi kenetleyecek," dedi, dokunaklı bir sesle. Ne söylüyorsa, aynen öyle düşünüyordu.

Caroline, Bonnemazon'daki küçük kafenin plastik sandalyelerinden birine külçe gibi yığılıp kalmıştı. Yollarının üstündeki minicik köylerden biriydi burası. Bu köylerde oturan pek yoktur, buna karşılık bir turizm büroları, yolcuların şansı varsa bir de barları olurdu. Bagnèdes-de-Bigorre yakınlarındaki o günkü hedeflerine birkaç kilometre yolları daha vardı. Oradan da Lourdes'a otuz kilometreleri daha kalıyordu.

İkinci güneşi meydana yayıldığı halde Caroline üşüyordu. Çevresi, diri baldırlı, belden yukarısı çıplak, erkek donanımlarının hiçbir ayrıntısını gizlemeyen parlak renkli bisikletçi şortları giymiş, telaşla koşuşan adamlarla doluydu. Bir grup İtalyan bisikletçi, sanki az önce karşılıklı futbol oynamışlar gibi, Hollandalı bir ekiple terli formalarını değiş tokuş ediyordu. Modern çağın hacıları, dinden çok spora meraklıydı. Caroline, birbirine karışan seslerden, birkaç bisikletçinin Finisterre'e gitmek istediğini çıkardı. Dünyanın son noktası, Yakup'un Yolu'nun gerçek finaliydi burası ve Santiago de Compostela'dan altmış kilometre ötedeydi.

Caroline'in bu bisikletçilerden bir üstünlüğü vardı. O kendi dünyasının son noktasına varmıştı bile. Şimdi de oturmuş, hayatının elinden ne zaman kayıp gittiğini bulmak için kafa yoruyordu. Philipp ve o, ortak yollarından sapmışlardı. Birbirlerinin farkında değillerdi artık.

Vincent ile Josephine'i aramayı aklından bile geçirmedi. Caroline, kişisel sorunlarını çocuklarla paylaşan biri değildi. İki çocuğunun kendilerine bağımlı olmadan yaşamalarıyla gurur duyuyordu. Aslında bu, kendinden de beklediği bir özellikti. Güçlü olmak.

Estelle, bardan iki kadeh kırmızı şarap alıp yanına yaklaşıncaya, "Ben nerede hata yaptım?" diye sordu ona Caroline.

"Hiç, hiçbir yerde," dedi Estelle. "Sen şahane bir anne, mü-

kemmel bir avukatsın, yaşına göre güzelsin, içten bir arkadaşsın. Kısacası, sende insana iyi gelmeyen tek şey yok.”

“Ben ciddiym, Estelle.”

“Ben de,” dedi arkadaşı her zamanki cansız sesiyle. “Örneğin hiç olmazsa bir kez bir yere geç kalabilir misin, içip içip sarhoş olur musun ya da utanacağın şeyler yapabilir misin? Her zaman her şeyin iyisini bilirsin. Kocanın, kendisine hayranlık duyan yardıma muhtaç bir hastasını seçmiş olmasına hiç şaşmam.”

“Böyle biri değilim ben. Kusursuz değilim,” diye savundu Caroline kendini. Ama Estelle’i ikna edemedi.

“Senin beceremediğin bir şey var mı?” diye sordu Estelle.

Caroline’in pek düşünmesi gerekmedi.

“Şarkı söylemek,” deyiverdi.

“Senin ara sıra yüksek sesle şarkı söylemen gerek. Bu sana iyi gelir. Bana geliyor örneğin,” dedi Estelle. Caroline, arkadaşının yanağına bir öpücük kondurdu. Estelle’in hakkı ödenemezdi. Sivri bir dili vardı, başkalarıyla eğlenmeyi severdi, ama akıllı ve vefalı bir arkadaşıtı.

Şarkı söylemek mi? Bu tuhaf öneri Caroline’in aklından çıkmıyordu. Estelle’in ne demek istediğini anlamıştı. Kastettiği, zayıf yönlerini gösterme cesaretiydi. Bu, onun mesleğinde aranan bir özellik sayılmazdı.

“Kusura bakmayın, çaresizim,” cümlesini bir tek müvekkil bile duymak istemezdi. Davası görülecek olan suç olayının nasıl meydana geldiği hakkında hiçbir bilgisi olmadığını itiraf eden avukatlara karşı yargıçların da genelde alerjisi vardı. Caroline, yaşamın zor dönemeçlerinde ne yapılması gerektiğini bildiği için kendisine para ödüyorlardı. Kararsızlıklar burada özel lükse girerdi.

Ceza hukuku hocası onlara hep, “Mahkemede kendinizden emin görünmeniz için, özdeğer duygunuzun çok gelişmiş olması şart değildir. Özgüvenli görünme çalışmaları yaparsanız,

özgüven kendiliğinden gelir,” derdi. Belki de, kendini sürekli kontrol altında tutmaktan oluşan bu sert kabuk, özel yaşamındaki ben’in üzerine yayılıp, onu kaplamıştı.

Caroline, her akşam yaptığı gibi yıkadığı giysilerini kurumaları için asarken, “Daha çok şarkı söylemelisin,” diye karar verdi. Bunu bu kez, o gece için barınma şansı yakaladıkları bir çiftliğin ahırında yapacaktı. Titrek sesle pop şarkılarını denedi. İnekler geviş getirmeyi bırakıp, Caroline’e aptal aptal baktılar. Birkaç kırık dökük notadan sonra Caroline sustu, cesaretini kaybetmişti. Acaba Philipp’in metresi şarkı söyleyebiliyor muydu? Philipp’in hayatına aldığı kadının nasıl birisi olduğunu hayal etmeye çalıştı. Avukat, kadını, kısa boylu, narin diye tarif etmişti. Genç kız gibi neredeyse. Philipp’i çeken bu muydu acaba? Koruyucu olarak kendisine ihtiyaç duyulması?

Her neyse. Şimdi konu, şarkı söylemekti. Caroline, yan taraftaki depoya çekildi, burada onu kimseler duyamazdı. İnekler bile.

O gece gruptan uzaklaşmayı yeğleyen sadece Caroline olmamıştı. Havada, heyecanlı bir kadın sesi yankılanıyordu. Caroline, iki tahta arasındaki aralıktan dışarıya baktı. Ana binadan epeyce uzakta, deponun arkasındaki çimenlerde bir karaltı, bir aşağı bir yukarı yürüyerek telefonla konuşuyordu. Elleriyle kollarıyla sert hareketler yapıyordu. Rüzgâr, söylediklerini alıp götürüyordu.

Caroline usulca yandaki kapıya sokuldu, tahta perde boyunca gizlice adım adım ilerledi ve deponun ucuna kadar geldi. Arka köşede, sadece birkaç metre ileride Judith telefonla konuşuyordu. Sesi çok yüksekti. Caroline ancak şimdi her sözcüğü tek tek anlayabiliyordu.

“Sen götsün, Philipp,” diyordu Judith öfkeyle. Sesi her zamankinden daha yüksek ve soluk soluğaydı.

“Sen bana neler uydurdun öyle! Yeni bir yaşam istiyordun. Hayır, Philipp, sen dinleyeceksin. Caroline senden çok daha iyilerini hak ediyor. Her kadın senden iyilerini hak eder. Ne kadar

ahmağım ki, az kalsın Arne'ı terk ediyordum. Seninle yaşamak için. Philipp, kıcıımı ye sen. Beni artık asla arama.”

Judith telefonu kapattı, derin bir soluk aldı ve ana binaya doğru yürüdü. Caroline'in az önce konuşmaları dinlediği köşe, şimdi boştu.

67

Judith, başını kahvaltı masasından kaldırmamaya çalışıyordu. Eva'ya ise hiç bakmıyordu. Salı Kadınları'nın masasında sessizlik hâkimdi. Kiki ile Max kendilerini, su felaketinden kurtardıkları kâğıt parçalarından bir bütün yapmaya vermişlerdi ki, neşeli ama tekdüze melodik bir ses dikkatlerini dağıttı.

“Herkes güneydin. İyi uyudunuz mu?” Caroline, küçük kahvaltı salonuna girmiş, keyfi pek yerindeymiş gibi yapıyordu. Gece neler yaşadığını kimse yüzünden anlayamadı. O felaketten sonra içinden ilk geçen, sırt çantasını toplayıp ortadan kaybolmak olmuştu. Yolunu kesip, kaçmasını önleyecek domuz Rosa da ortada yoktu bu kez. Caroline yine de Eva'dan daha fazla uzaklaşmamıştı.

Huzursuzluk veren nemli giysilerle ıssız çiftliği terk etmek istediği sırada, şafak sökmek üzereydi. Taşlı bir patika doğrudan ormana çıkıyordu. Önünde engebeli bir arazi uzanıyordu. Ortalıkta, ne insanların yaşadığı evler ne de bir köy vardı kendisine hedef seçebileceği. Gün içinde nereye ulaşabilirdi? Kaçmanın bir anlamı yoktu. Yolunun sonunu getirmeliydi. Lourdes'a giden yolunun. Bir de kafasına koyduğu, Judith'le yolunu tamamlamalıydı. Hem, evde ne yapacaktı ki? Bir evi kalmış mıydı? Kendi evi?

Gece boyunca Philipp'in Judith'e neler anlatmış olabileceğini kurdu. Bir metres nasıl avutulurdu acaba?

“Caroline’i terk edemem, çünkü o zayıf biri,” gerekçe olarak devre dışı kalırdı herhalde. Ama bunun dışında pek çok tuzak çeşidi vardı. Örneğin şu cümleler:

“Karımı sevmekten vazgeçeli çok oldu.”

“Caroline beni anlamıyor.”

“Kardeş kardeşe yaşayıp gidiyoruz.”

Cinsel yaşamlarını Philipp’in Judith’in önüne sermiş olabileceğinin düşüncesi bile, Caroline’in bütün bedenini ürpertti. Evlilikleri yirmi beşinci yılına yaklaşan diğer bir sürü evli çiftin aksine, onların bir seks hayatı vardı. Philipp ne iddia ederse etsin, bu böyleydi. Belki ilk başlardaki gibi heyecan verici değildi, artık mutfak masası, sahilde bir hasır şezlong ya da asansör onlara tanıklık etmiyordu, ama seks hayatları vardı.

“Caroline’le birlikteliğimi sürdürmemin tek nedeni...”

Çocuklar artık büyümüştü, boşanmaya yanaşmamanın gerekçesi olarak gösterilemezlerdi. Peki, neden hâlâ birlikteydiler? Onları yirmi beş yıllık geçmiş, aile kütüğü, müşterek ipotek ve dönüşümlü olarak doldurup birlikte boşalttıkları buzdolabı dışında bağlayan başka ne vardı? Caroline buna bir yanıt bulamadı. Judith’e karşı nasıl davranacağını dahi bilemiyordu.

Caroline, abartılı bir canlılıkla kahvaltı masasına geçti. “Bakalım bugün bizi bekleyen neler var. Aziz Yakup bütün sırları günışığına çıkarıyor.”

Judith, huzursuz olmuştu, oturduğu yerde kıpırdandı. Caroline’in takındığı bu sahte neşe iyiye alamet olamazdı. Bakışları Eva’ya doğru kaydı. Eva, başını iki yana salladı.

“Bir sorun mu var, Judith?” diye sordu Caroline, tatlı tatlı.

“Tereyağı? Tereyağı nerede?” diye Judith normale dönmeye çalıştı.

“Nerede olacak ki? Sinemaya gitmedi herhalde?”

Caroline eliyle, Judith’in burnunun önünde duran paketlenmiş porsiyonlara işaret etti.

Konuşma birden kesildi. Manastırdan beri sadece kendileriyle

haşır neşir olan Kiki ile Max bile bir terslik olduğunu sezinlemişti.

“Judith’in kocamla ilişkisinin olduğunu sizler biliyor muydunuz?” dedi Caroline, sohbet eder gibi. Bir yandan da keyifle sandviçini ısıırıyordu. “Anlaşılan Philipp, koca bir harem tutmuş.”

Salı Kadınları’nın Caroline’in gerçeklerden söz ettiğini anlamaları için, Judith’in yere doğrulan bakışlarına ve kıpkırmızı olan yanaklarına bakmaları yetmişti.

“Kocamla yatmış başka biri daha var mı aranızda?” diye merakla sordu Caroline.

Estelle parmak kaldırdı. Caroline ona dehşetle baktı.

“Küçük bir şaka, canım,” diye patladı Estelle. “İlişki yaşayan birine benziyor muyum? Asla. Karın estetiğimi yaptırmadan asla olmaz.”

Kimse gülmedi. Estelle’in, gerginlikleri bir-iki espriyle yumuşatmaya yarayan vazgeçemediği bu sihirli yöntemi, bu kez işe yaramamıştı. Kiki, ayağa kalktı. Bunu öylesine sert ve ani yaptı ki, sandalyesi devrildi. Ellerini kollarını oynatır gibi oldu, bir şeyler söylemek istedi ama vazgeçti. Max’ı alıp kaçtı. Hayattaki bazı anlar, orada istenmeyen izleyici olarak bulunmamayı gerektirecek kadar özeldir. Patlama yakındı.

“Seninle konuşmayı denedim,” dedi Judith çekinerek. Caroline duymazdan gelip, Judith orada yokmuş gibi yaptı. Neden olanların Judith’in değil de, kendi suçu olduğunu dinlemeye hiç niyeti yoktu. Judith’in gözyaşlarından, çaresizlik ifade eden el-kol hareketlerinden, melül melül bakan gözlerinden bıkmıştı.

“Yolun bizi bugün nereye çıkaracağını pek bir merak ediyorum,” dedi Caroline neşeyle. Sandviçi dişlerinin arasına kıştırıp, sırt çantasını aldı ve kahvaltı salonunu terk etti.

“Din, iyi bir rehber değil,” diye bir çıkarım yaptı Estelle. “İncil’de, insanları sev, der. Ama bunu yaparken yakayı ele vermemek gerektiğini yazmayı unutmuşlar.”

"Her şeyi açıklayabilirim." Judith, Caroline'in peşinden koşarken soluk soluğaydı. Caroline gerçekten de durdu ve Judith'e ıslıl ıslıl güldü: "Birisi, sorun yaşanırsa karşılıklı konuşmayı denemeli, demişti." Caroline, numaradan duraksadı. "Bu birisinin tam bir ahmak olması gerek," dedi ve gitti. Judith yine arkasından koştu. Sırt çantası sırtında zıplıyordu.

"Seni bu kadar kızdırdığım için özür dilerim."

"Duymak istemiyorum, Judith."

Caroline, patikaya uzanmış dalları yana doğru itti, sonra geriye çarpsın diye kasten bıraktı. Dallardan biri doğrudan Judith'in yüzüne çarptı, canını çok acıttı. Judith'in gözü yaşlarla doldu. Caroline umursamadı, hızını kesmeden yoluna devam etti. Judith de sürekli peşindeydi.

"Bu yaptığın çocukça, Caroline. İki yetişkin gibi konuşamaz mıyız?"

Caroline kulaklarını elleriyle kapattı. Fransa'da gevrek ekmek bulunmaması ne fenaydı. Evde akşam yemeklerinde her şey canına yettiği zaman, Vincent ve Josephine ile birlikte onlardan yerlerdi. Ekmeğin, azıdışleri arasında öğütülürken çıkarıldığı gürültü, yorgun düşmüş çocukların akşam kavgasını bastırırdı.

"Anneeee! Vincent bacağıma tekme attı."

"Fien tabağımdan patateslerimi çaldı da ondan."

"Vincent'e daha fazla koymuşsun ama!"

"Fien yalan söylüyor. Zaten hep yalan söyler o."

"Emirleri hep kendin vermek istiyorsun. Ama bunu beceremeyecek kadar salaksın."

“Anneeee.”

İki çocuğunda da, birbirlerini durmadan yok yere suçlayacak kadar büyük bir kriminal enerji vardı. Oysa bu enerji, aslında gerçek suçluyu bulmak içindi. Yargıççılık oynamak Caroline’e göre değildi. Böyle zamanlarda sabrının taşmak üzere olduğunu hissedirdi. Böyle zamanlarda tek çare, bir şeye tutunmaktı. Bir paket gevrek ekmeğe örneğin. Hem paketin üzerinde okumuştun, gevrek ekme, beyaz undan yapılmış ekmeklere kıyasla vitaminler, mineraller, lifler ve fitokimyasallar açısından çok daha zengindi ve besleyici maddeler bakımından da bütün tahıllı ekmekleri gölgede bırakıyordu. Bütün sesleri örten hoş gürültüsünden ise paketin üzerindeki metinde söz edilmiyordu.

Hayır, kusursuz biri değildi o. Hiç de olmamıştı. Sadece, diğer arkadaşlarından biraz daha mükemmeliyetçiydi. Bir de, yaşamında gevrek ekme anları söz konusu oldu mu, çevresine göre biraz daha az paylaşımcıydı.

Şimdi de çocukça davranmak istiyordu. Ona kalsa, Judith’in bacağına tekme atardı. Ama ona bu iyiliği yapmayacaktı. Böyle bir girişimin nasıl son bulacağını hesaplayabiliyordu. Judith, gözyaşlarına boğulup, yardıma muhtaç yaralı ceylanı oynardı. Yetişkin bir kadın birine vurup da cezasız kalamayacağı için de Judith’i teselli eden yine kendisi olurdu.

Caroline’in, Judith’i anlamaya hiç mi hiç niyeti yoktu. Nabızı küt küt atıyordu, soluğu kontrolden çıkmıştı, kalbi zaten öyleydi, bacakları kendiliğinden koşturuyordu ve duyguları başıboştu. Arkadaşını yerden yere vurmak istiyordu. Judith, yalan makinesiydi. Zaten hep böyle biriydi o. Kai’ı arkasından vurmuş, Arne’ı aldatmış ve Salı Kadınları’nın dostluğunu ayaklarının altında çiğnemişti. Bütün bunlara karşın, kendisini çaresiz kurban gibi göstermeyi başarıyordu. Yolunda duraksamadan yürüyor ve canı ne istiyorsa, kimselere aldırmadan, alıyordu. Herkesten gizli. Sorunları o yaratıyor, başkaları da gelip onun adına

        . Hayır, Caroline anlayışlı davranmak istemiyordu. Judith'e destek verdiği her saniye için pişmandı. Judith'in ustalıkla hâkim olduğu gibi, zayıfların ter  r  nden bıkmıştı artık.

  ylesine kaçıp gitme isteği her şeyin   tesindeydi. Caroline, kızgın g  neşin altında aceleyle ilerlemeye devam etti. Dikenler, ısırğanlar, çalılık demeden koşt  . Ta ki b  ğr  n  n sancısından kımıldayamaz hale gelene kadar. Y  z  nden ve sırtından ter boşanıyordu. Caroline soluk almaya, bilincini toparlamaya çalıştı. Ona yetişen Judith, Caroline'in yere attığı çantasına çekinerek uzandı. Onun y  k  n   alarak, Caroline'i yatıştırabileceğini mi sanıyordu gerçekten? Judith sevimli değildi, insanlara sevimli g  r  nmek istiyordu. Caroline, çantanın saplarını koparırcasına çekti. Bir an için ikisi sırt çantası için cebelleştiler. Judith çantayı birden bırakınca, Caroline dengesini kaybetti, toparlanmaya çalıştı, bir taşa çarpıp t  kezledi, yere savrulup yan tarafını taşlı zemine çarptı. G  l  kle yerden doğrulup, m  cadelesini s  r  rd  .

Dizi, ateş gibi yanıyordu. Ruhundaki sızıya bedensel acının eşlik etmesi Caroline'e iyi gelmişti. Ş   aptal s  z  n doğru bir yanı vardı herhalde: ivi ivi yi s  ker.

"Dizin kanıyor, Caroline," dedi Judith.

Kan, durmaksızın fışkırıyor, pantolonunu dizden baldırına kadar boyuyordu. Caroline zayıflık g  stermek istemiyordu. Hele Judith'in   n  nde. Dayanamaz duruma gelinceye kadar direndi. Bitkin halde kendini yol kenarına bıraktı. Bir saniye sonra Eva yanındaydı. Judith'i hızla iteledi.

"Ben ilgilenirim," dedi Judith'e sertçe.

"Yardım etmek istemiştım sadece."

Eva yanıtı yapıştırdı: "Onu rahat bırak, Judith."

"Caroline'e gerçeği s  ylememi sen istedin," diye sızlandı Judith. Caroline'le arasındaki sıkıntının sorumlusu sanki Eva'ydı.

“Evet, istedim. Ama bunu nasıl karşılayacağına Caroline karar verir. Sen değil.”

“Özür dilemek istiyorum.”

“Caroline özrünü kabul etmek istemiyor.”

Eva’nın kendi yerine sözü üstlenmesinden Caroline memnundu. Çünkü duyguları kontrolünden çıkmıştı. Ahırda Judith’in sesini duyduğunda, zemin ayağının altından kayıyor gibi olmuştu. Sanki kendi bedeninden ayrılıyor gibiydi. “Ben hayatımdan memnunum,” gibi cümleler kuran Caroline, kendi bedenini terk etmiş, geride kalan o biçare yaratığa acıyarak bakakalmıştı. Yaşamı yol ayrımına gelmişti. Bundan sonra ne yaşanırsa yaşan-sın, onun için bir “Lourdes öncesi”, bir de “Lourdes sonrası” olacaktı.

Dezenfektan, yaranın içine işleyince, Caroline karanlık düşüncelerinden sıyrıldı. Eva, elinden geldiğince yaranın bakımını yapıyordu. Canı acıyordu Caroline’in. Ama ağlamak istemiyordu. Philipp için. Judith için. Salı Kadınları’nın dağılmış olması için.

Ne yapacağını bilemez halde dudağını ısırarak ve bağışlayıcı bir işaret bekleyen Judith, hem istenmediğini hem de gerekli olmadığını anladı. Kırılmış halde uzaklaştı oradan.

69

“Kurtarılabilecek gibi değil,” diye inledi Kiki. Kastettiği Salı Kadınları değildi. Bütün yapıştırma ve onarma denemeleri sonuç vermemiş, tasarımı yitip gitmişti. Son etaptan önceki akşamdı ve onlar birliktelik kavramını hak etmeyen bir birliktelik içindeydiler. Atmosfer, Salı Kadınları’nı gelip bulan felaketle yüklüydü. Judith, konakladıkları mekândaki ateşin önünde çıtını çıkarma-

dan günlüğü yakıyordu. Sayfa sayfa. Duman, gözlerini yakmıştı. Estelle ile Eva, ellerine birer kadeh şarap almış, sessizce onu izliyorlardı.

Kiki ile Max, sarmaş dolaş oturmuş, kendi sorunlarıyla meşguldüler. "Tasarımlarının suyun içinde yok olup gitmesinde bir hayır vardır," diye avuttu Max, Kiki'yi.

Kiki, farklı bakıyordu. "Ben böyle şeylere fiyasko derim. Aynı mükemmellikte ikinci kez başaramam bu işi."

Elleri hayali bir kalemle birkaç hamle daha yaptıktan sonra, vazgeçti. Kariyeri bir kez daha yerlerdeydi.

"Beyin, fantastik bir şey. Bütün gereksiz şeyleri unutuyor," dedi Max.

"Benimki önemlileri de unutuyor."

Max, çantasından bir bloknot bulup çıkardı.

"Aklında kalanları buraya çiz. Bu, tasarımın ana hatlarıdır."

"Ana hatlar, ayrıntılardı."

"Nesneler sade olmalıdır," dedi Max. Babası konuşuyor gibiydi.

Kiki, güçsüz bir halde kalemi eline aldı. Fikirler, kaçamak şeylerdi. Derhal kâğıda hapsedilmezlerse kayboluyor, kendilerine yeni bir vatan arıyorlardı. Tasarımını ikinci bir kez kâğıt üzerine aktaramayacağını biliyordu. Siluet, kısa zamanda yeniden toparlanmıştı. Narin başyapıt ne olmuştu peki? Daha birkaç gün önce-sine kadar modelin üzerini kaplayan karmaşık desenin yerinde şimdi kalın, düz çizgiler vardı. Max, yüreklendirici bir edayla başını salladı. Evet, farklıydı. Basitti. Yanında kullanma kılavuzu gerektirmeyen bir şeye benziyordu. Thalberg'i etkileyebilecek bir şeye benziyordu. Kiki, yaptığından zevk almaya başlamıştı. Ta ki Caroline belirip, ortalığa hemen zehir saçmaya başlayana dek.

"Bu ne yası böyle? Biri mi öldü? Ha, evet. Arne. Bu yas yürüyüşüne de bu yüzden çıkmıştık zaten. Judith ve Arne arasındaki mükemmel aşkı anmak için."

Kiki irkildi. Böyle bir ortamda kimse çalışamazdı. Dayanılacak gibi değildi. Kiki ile Max anlık bir bakışmayla anlaştılar. Açıklama yapmaya gerek yoktu. İkisi de açıkça fazlaydı. Ayrıca işleri de vardı. Kiki bir fırsat elde etmek istiyorsa tasarımını o gün tamamlamalıydı.

70

Caroline, Kiki ile Max'ın arkasından baktı. Manastırdaki gecedeki berabirliklerine iyice yapışmışlar, karşılıklı dokunuşlarla yaşadıklarının gerçekliğinden emin olmak ister gibiydiler. "Havalarda uçmalar, gizli buluşmalar, kaçamak öpüşmeler. Aşk, güzel olmalı," dedi Caroline alev saçan bir sesle.

İçine şeytan girmişti. Ortamı hınç dolu sözlerle zehirlemeyi bir türlü bırakmıyordu. Caroline biraz daha böyle devam ederse, müvekkillerinin yollandığı öfke yönetimi seminerlerine uygun bir vaka haline gelecekti. Kendini, şehrin ünlü suçlularıyla birlikte bir grup içinde oturmuş, onların adlarını öğrenmek elindeki yün yumağını katılımcıların birinden diğerine atarken, ve kendini onlarla kaynaşmış, oraya ait ve anlaşılmış hissetmek isterken görür gibi oluyordu. Böylesi bir psikolojik saçmalık olsa olsa Judith'e göreydi.

"Arkadaşlarının evliliğini berbat ettikleri için kendilerini kötü hissedenlerin sıkıntılarından kurtulabilecekleri seminerler var mıdır acaba? Evlilikleri bozanların katılacakları," diye yıkıp dökmeyi sürdürdü Caroline.

Dar kafalı davrandığının, konudan saptığının ve kırıncı olduğunun farkındaydı. Duygularıyla yüzleşmesi için kendisini yürek-lendiren terapistin yumuşacık sesini duyar gibiydi: "Caroline, arkadaşın Judith'le ateşin başında otururken neler hissettiğini belki bizimle paylaşmak istersin?" Caroline bunu şimdiden söyleyebi-

lirdi: "Öfkemden arınmama yardım ettiği için iyi şeyler hissettim."

Judith artık dayanamıyordu. Karşı saldırıya geçti.

"Philipp'le olanlar yüzünden gerçekten çok üzgünüm. Ama yalan söyleyen tek kişi ben değilim."

"Ha, evet! Philipp de yalan söylemişti. Doğru," dedi Caroline, kuru bir sesle. İçindeki öfke şeytanı tam formundaydı.

"Evliliğinin krize girdiğini hiç hissetmediğini mi anlatıyorsun bana şimdi?" diye bastırdı Judith.

"Eh, tabii, arkadaşım kocamla yatarsa, başka ne olacaktı ki."

Karşılıklı alıp veriyorlardı. İkisi de sözünü esirgemiyordu. Korunması gereken küçük, kırılgan Judith'ten eser kalmamıştı. Bu durumda ikisi de semineri boylayacaktı.

"Sen kendini kandırdın Caroline."

"Siz beni kandırdınız. Sen ve Philipp."

"Ve Philipp'in diğer kadınları."

"Onlar arkadaşlarım değildi."

"Ben bir hata yaptım. Ama insan ancak kapısı açık olan eve girebilir."

Baştan beri sesini çıkarmadan yanlarında oturan Estelle, kaçmayı yeğledi. Bu kadarı ona bile ağır gelmişti. "Siz halledersiniz. Benim canlı yorumlarım olmadan da," dedi.

"Halledilecek bir şey yok," dedi Caroline.

Judith, "Bu işin nasıl başladığını bilmeni istiyorum," deyince Caroline'in tepesi attı.

"Ayrıntıları kendine sakla. Yoksa benimle pozisyonlarınızı mı paylaşmak istiyorsun?"

Caroline'in sözcükler üzerindeki hâkimiyeti karşısında Judith çaresizdi. Ne söylerse söylesin, Caroline'in bir yanıtı olacaktı. Bu dava kazanılamazdı. Judith, defterin kalan bölümlerini ateşe atıp, Estelle'in yaptığını yaptı. Üstelemek anlamsızdı.

O ana kadar susan Eva, Caroline'in yanında kaldı. Uzanıp elini tuttu. Caroline'e, öfke seminerine ve çokbilmiş terapist

gereksinimi olmadığını anlatan küçük bir jestti bu. Caroline'ın arkadaşları vardı. En azından bir arkadaşı kalmıştı.

“Birisinden, gelip seni mutlu etmesini beklemenin anlamı yok,” diye usulca söze girdi Eva. Ne yargılıyor, ne de mahkûm ediyordu. Kendinden söz ediyordu. Bir de, arkadaşlarıyla birlikte yürüdüğü şu dokuz gün içinde kafasına dank eden şeylerden. “Sıkıcı bir ev kadını olup çıkmamdan Frida’yu sorumlu tutmak çok işime gelirdi. Ama bu doğru değil. Bunlar olup biterken ben de oradaydım. Her bir gün oradaydım. Her olayda insanın kendisi de vardır.”

Eva’nın haklı olduğunu Caroline biliyordu. Sakin sakin yan yana yaşamak, dinleneceği rahat bir yastık sağlamıştı ona. Philipp’le evliliği, samimi, doğal ve zahmetsiz gibi gelmişti. İşte tam da bu noktada işler ters gitmişti: zahmetsizlik, fark etmeden yerini sevgisizliğe bırakmıştı.

Kocasının seminerlerinde neler öğrenip, neler yaşadığıyla ilgilenmiş miydi hiç? Philipp’in içinde neler olup bittiğini son aylarda sormuş muydu ona? Kendisini nasıl hissettiğini merak etmiş miydi? Philipp kendini bir yere hapsedilmiş, sıkıntılı, sona gelmiş gibi duyumsamış olmalıydı. Caroline hiçbir şey görmemişti. Çünkü Philipp’i artık fark etmiyordu.

“Belki de Judith haklı,” dedi Caroline. “Evliliğim yolunda gitmiyordu. Çıkmazımızı, yolunda giden günlük hayatın içinde gizledik.”

“İyi misin?” diye sordu Eva endişeyle.

Caroline başını iki yana salladı: “Her yerim acıyor. Hem içim hem dışım.”

Yüzünü çevirdi. Gözlerinin yaşlarla dolduğunu kimse görmemeliydi. Eva bile.

Pireneler'in tepeleri bembeyaz ışıldıyordu. Gece, dağların yükseklerine kar yağmıştı. Soğuk hava, rüzgârla birlikte vadiye yayılıyordu. Bu kutup soğuğunda günü dışarıda geçirmeyi planlayan kadınlara otelci acımıştı. Bir Güney Fransalı için, Pireneler'in eteğinde ısının on üç dereceye düşmesi, şiddetli bir soğuk hava dalgasıyla eşdeğerdi. Köpeğini bile kapı önüne çıkarmazdı bu havada. Caroline serinliğin tadını çıkardı. Ani bastıran soğuğun son etaplarına çok uyduğunu düşünüyordu.

Caroline, hiç konuşmadan topallayarak yürüyordu. Yol kenarında ilk tabelalar belirmişti bile: Lourdes'a on iki kilometre, sonra yedi, sonra da üç. Caroline'in ağırları vardı. Sırt çantasını indirdi ve Judith'e döndü:

"Çantamı taşıyabilirsin. İstersen tabii."

Judith, adil bir cezaymış gibi yükü zaten dolu olan sırtına çantayı da yükledi. "Aylardır korkuyordum. Hem korktum hem vicdan azabı çektim. Şimdi en kötüsü oldu."

Caroline, Judith'in içinde olup bitenleri çok iyi anlıyordu. Judith, bağışlanmak, Caroline'in arkadaşlığını yeniden kazanmak ve her şeyin geçtiğinin garantisini koparmak için yalvarıyordu. Ama Caroline oralarda değildi henüz. Hatta o noktaya bir gün gelebileceğinden bile emin değildi. Tartışamayacak ve bağışlayamayacak kadar yorgun ve bitkindi.

"Sonra konuşuruz, Judith. Önce hayatımı düzene sokmalıyım."

"Philipp'le konuştun mu?"

Caroline başıyla hayır dedi.

"Telefonda çözümlenemeyecek şeyler vardır. Özellikle de insan nasıl tepki vermesi gerektiğini bilmiyorsa."

O büyük öfke, son kilometrelerle birlikte uçup gitmişti. Ancak konuşulacak bir şey de kalmamıştı. Judith ile Caroline'in önle-

rinde yürüyecekleri bir yolları vardı. Ama ortak bir yol olmayacaktı artık bu.

Lourdes yakınlarındaki Pic du Jer dağının zirvesine uzanan dolambaçlı yolu seçmekte Eva ısrar etmişti. Hac mekânına inmeye başlamadan önce, burada, bin metreyi aşan bir yükseklikle, yükseklerle uzanan büyük ahşap haç altında bir kez daha kendilerini göğe yakın hissedebilirlerdi.

Rüzgâr, seyir platformu üzerinden buz gibi savuruyordu. Platform belki de bu yüzden bomboştı. Salı Kadınları dışında, onları alyanslarından başka bağlayan şeyleri kalmamış gibi duran kendi halinde bir çift tepeye kadar tırmanmıştı. Karı-koca, tek söz etmeden bir termostan bir şeyler içiyorlardı. Atmosfer berbat, panorama paha biçilmezdi.

Yukarıda manzarayı kapatabilecek tek şey yoktu. Çevre, üç yüz altmış derece göz alabildiğince ayaklar altındaydı: Tarbes, Pau, Argèles Gazost Vadisi ve üzerleri karla kaplı üç bin metrelik dağlar, gözlerinin önünde uzanıyordu. Dağların önünde, sık bitki örtüsü ve geniş çayırlarıyla bölgeye özgü tepelik arazi vardı. Lourdes, bunların altındaydı. Tespih bazilikasının sivri kuleleri seçilebiliyordu. Onun önünde de geniş, asfaltlanmış bir alan uzanıyordu. Orayı bakınca, hac bölgesinin, hangi kitlelere yönelik olduğunu anlamak hiç de zor değildi.

Aslında seyahatlerinin son bölümüne çılgınlıklarla adım atmanın, yumrukları sıkmanın, yünlülerini başlarından geçirmenin tam zamanıydı. Birbirlerine gülerek kucaklaşmalarının tam zamanıydı şimdi. Ama hiçbirini bunu yapabilecek durumda değildi.

Max, anmaya değer bu anı, Kiki'nin kamerasıyla ölümsüzleştirdi. Kiki'nin yolculuğun ilk gününde otomatik deklanşörle çektiği grup fotoğrafından öylesine farklıydı ki bu! Bu kez Judith ile Caroline biri sağ, biri sol uca öyle kaymışlardı ki, fotoğraf karesine neredeyse giremeyeceklerdi. Ortada Estelle, Eva ve Kiki kol

kola duruyordu. Son günlerde yaşananlar hepsinin bakışlarına yansımıştı. Yüzlerinden yolun yoruculuğu okunuyordu; ciltleri güneşten kavrulmuş, giysileri toz içindeydi. Saçını, rahatlık olsun diye atkuyruğuna toplamış tek kişi Eva değildi artık. Kimse gülmüyordu.

Caroline, içinin çekilip boşaldığını hissediyordu. Kendisini nelerin beklediğini biliyordu: Aşağıda sadece Bernadette'in mağarası yoktu. Vadide cızırtısız telefonlar, hızlı internet bağlantılı oteller, Pau ve Lourdes havaalanlarına giden trenler ve servis otobüsleri vardı. Köln'le aralarında tek bir gece kalmıştı. Philipp'le yüzleşmeye de. Kiki'yi de benzer durumlar bekliyordu. Max, kararından vazgeçmeyeceğini açık ve net olarak göstermişti: Kiki'yi anne ve babasına götürecekti.

"Yalan ve kaçamakların insanın başına ne açtığını, bak gör işte," demişti. Kiki de başıyla doğrulamıştı.

"Burada ziyarete açık bir mağara var," dedi Eva. Grubu oyalamaya çalışıyordu. Sesinde öyle bir heyecan vardı ki, sanki yüzlerce kilometre yolu, sadece o mağarayı incelemek için gelmişlerdi.

"Başardık," diye bağırды Estelle. "Ve ben hâlâ hayattayım! Sıcacık köpüklü bir banyo için bir krallık feda ederdim!" Estelle böylece son metrelere girişme sinyali vermişti. Peşinden ilk gelenler Kiki ile Max oldu. Kâğıt üzerine pırıl pırıl, açık ve güçlü bir şekilde yansımış olan tasarımları acilen Köln'e Thalberg'e fakslamaları gerekiyordu.

"Yukarı çıkmışken burada bari bir şeyler içseydik..." diye Eva şansını bir kez daha denerdi.

"Lourdes'a bırakalım," dedi Estelle. "İşkencenin sonu, elini uzatsan tutacak kadar yaklaştığında, kim ayaküstü bir şeyler yemek ister ki?"

Eva birden, bir elin elini tuttuğunu hissetti.

"Varış korkusu mu?" diye fısıldadı Caroline. Eva'nın içinden geçenleri çok iyi biliyordu. Eva, başını salladı. Anlaşılmak güzeldi.

“Hedefte sonradan sırada ne var?” diye sordu Caroline’e.

Caroline omuz silkti. İyi ki bir geceleri daha vardı. Daha yola koyulmadan önce program kesinleşmişti. Hac bölgesinde her akşam düzenlenen fener alayıyla, hac yolculuklarına törensel bir nokta koymayı planlamışlardı. Meryem Ana, Bernadette aracılığıyla, “Dini alayla gelmelisiniz,” demişti. Salı Kadınları da geleceklerdi.

72

“Ne bu şimdi? Katoliklerin Disneyland’ı mı?”

Estelle şaşkıındı. Hediyeelik eşya dükkânlarının mavi floresan ışığı daracık sokağa vurmuştu. Binlerce modeliyle alıcı bekleyen Bakire Meryem’in eşarabının mavisiydi bu. Önünden geçtikleri her iki dükkândan birinde farklı müzik çalıyordu. Yalnızlık ve sessizlik içinde geçirdikleri onca günden sonra Lourdes, Salı Kadınları’nda şok etkisi yaratmıştı. Estelle, isimleri “Alliance Catholique”, “Palais du Rosaire” ya da doğrudan “Deutsches Kaufhaus” olan sıra sıra dükkânların önünde afallamış halde yürüyordu. Bütün satıcıların derdi, birbirinin kopyası dini sembollerini hacılara satmaktı. Daracık Rue de la Grotte’da Bakire Meryem binlerce kez temsil edilmişti. Kartpostallarda, azize resimlerinde, madalyonlarda ve naneli şekerlerde boy gösteriyor, hasır sepetlerde plastik şişe olarak uzanıyor, plastik, alçı ya da ahşap heykel olarak sessizce dua ediyordu. Bazı Meryem Ana heykelcikleri rengârenk yanıp sönen ışıklı pervazlarla çevriliyken, bazıları da görüntülerin mekânına yaraşır bir şekilde plastikten mağaranın içinde duruyordu. İlahi değil, daha çok dünyevi gereksinimlerinin peşinde koşanlar içinse, cips, çikolata ve diğer atıştırmalıklar bulunuyordu.

Görüntüler yüz elli yılı aşkın bir zaman önce büyük olaylardı, şimdi ise doğrudan ticarete dökülmüştü. Meryem ile yetinmeyenler, ürünlerin karmakarışık atıldığı tezgâhlardan tespîh, çarımıha gerilmiş İsa ya da hâlâ selefinin ününün gölgesinden kurtulamamış Papa XVI. Benedikt'i gösteren anahtarlıklar edinebiliyordu. İnsanların dini duyarlılıklarından iyi anlayan bir dilenci kadın, Papa II. Johannes Paul'ü gerçek boyutlarında gösteren bir portresinin önüne çökmüş, bastonunu tuğla duvara dayamış, ellerini de huşu içinde dua etmek üzere kavuşturmuştu.

Max, başını iki yana sallayarak dükkânlardan birinden çıktı. Elinde Kiki'nin tasarımlarını taşıyordu.

“Burada mucizeye rastlamak, faks cihazı bulmaktan daha kolaymış.”

Kiki, Meryem Ana heykeli şekli verilmiş yığınla plastik şişeyi karıştırıp duruyordu. Sonunda bir Meryem Ana ile diz çökmüş Bernadette şişesinde karar kıldı. Şişenin üzerindeki yaldızlı yazı ıslıl ıslıl yanıyordu: “*Que soy era Immaculada Councepciou.*” Bütün şişelerde olduğu gibi, kutsal suyun Meryem'in ve Bernadette'in içine doldurulup, evlere götürülebilmesi için, Meryem'in mavi renkteki tacı çevrilip açılabilirdi. Yanlarına daha fazla kaynak suyu almak isteyenler içinse bidonlar hazırlanmıştı. Bunlar, üzerlerindeki dini yazılara ve mavi kapaklarına rağmen benzin bidonlarını anımsatıyordu.

“Yanımızda kutsal su götürelim mi?” diye sesli düşündü Kiki.

“Bunu bir ateiste mi soruyorsun? Uçakta Tanrı'ya inanırım. Ama uçak inince bu pek öyle olmaz.”

Kiki, cüzdanını çıkarmıştı bile. “Yararı olmasa bile, zararı da olmaz.”

Max, Kiki'ye sarılıp öptü.

Estelle sinirlenmişti. Nerede durursa dursun, mutlaka bir tekerlekli sandalyenin yolunu kesmiş oluyordu. Tekerlekli sandal-

yeliler gruplar halinde görüntülerin olduğu mağaraya itiliyordu. Yanında kendi tekerlekli sandalyesini getirmeyenleri, çekçek benzeri yürüyen mavi koltuklarla hac bölgesi yönünde çekerek götürüyorlardı. Başka şehirlerdeki bisiklet yolları yerine, Lourdes'da tekerlekli kalabalık için ayrılmış kırmızı işaretli şeritler vardı.

“İnsan en azından baston bile kullanmıyorsa, kendini burada suçlu hissediyor,” diye yakındı Estelle.

Eva aldığı mumları, arkadaşları arasında paylaştırdı.

“Bu akşamki fener alayı için,” diye açıkladı.

“Buraya kadar gelmiş olmak bana yeter,” diye mumu reddetti Estelle. “Katolik ritüellerine olan ihtiyacımı, önümüzdeki yüz elli yıl bana yetecek kadar karşılamış bulunuyorum.”

Hac yolunda geride bıraktığı kilometreler sırasında, sonuçlara katlanmayla ilgili stokunu son damlasına kadar tüketmişti. Lourdes'a kadar yürümüştü. Ondan daha fazlası beklenemezdi. Sağlıklı insanların, başkalarının daha kötü durumda olduklarını görmek için buraya geldiklerinden kuşkulanıyordu.

Estelle, “Fotoğraflara daha sonra bakarım,” diyerek, otel yönünde yürüyüp gitti. Arkadaşlarına el sallarken gördü ki gruptan ayrılan bir tek kendisi değildi. Judith, ortadan kaybolmuştu. Tek bir kelime etmeden.

73

“Bu mumun ışığı, ibadetimin işaretidir,” diye okudu Judith. Cümle, sadaka sandığının arka duvarına çelik bir plaka üzerinde çakılmıştı. Sandığın yanında bir ikincisi daha vardı; üzerindeki yazı aynıydı, ama bu kez İngilizceydi. Ondan sonrakiler Fransızca, Flamanca ve İtalyanca. Sadaka sandıkları iki yana uzanmış, çelik ve ışıktan bir yol oluşturmuştu. Judith, mumların

çoğunun Rue de la Grotte'tan alındığını fark etti. Mavi ayaklı karakteristik mumlar sadece orada vardı. Kimileri üzerlerinde dini yazılar kazılı kilolarca ağırlıktaki dev mumları Lourdes'a taşımıştı. Judith de Arne'in mezarından aldığı mumu buraya getirmişti.

Fondaki bir hoparlör, hacıları akşamki fener alayına çağırıyordu. Mumların başında bekleyen, sadaka sandıklarının kuralara uygun kullanımını ve artan mumların değerlendirilmesini sağlayan bir nöbetçi, Judith'e Arne'in mumunu dikeceği yeri gösterdi. Judith mumu huşu içinde yanan bir mumla tutuşturdu ve usulca çelik çubuğun üzerine bastırdı.

Bir sürü ışık. Bir sürü şefaât. Judith'in içinde bütün sesler kesilmişti. Hiçbir dileği kalmamıştı artık. Lourdes'a varmıştı. Sonuna kadar dayanmıştı. Judith her şeyi ortaya dökmüştü. Sonuçlarına da katlanıyordu şimdi. O şeytani hacı ne demişti ayrılırken: "İnsanın kendi içinde bulduğu gerçek, her zaman hoş olmayabilir." Judith artık anlamıştı, onu korkutan o hacı değil, kendi sırları olmuştu. Günah çıkarmıştı. Ama kurtuluş yoktu. O güne kadar yaşadığı hayatı bir kasırga silip süpürmüştü. Burada ışık denizinde her şey sakindi. Ama fırtına kapıdaydı. Buradan dışarıya atacağı her adım onu yine girdabın içine çekecekti.

Judith önceden mağaraya girmiş, elini dillere destan o taşın üzerinde gezdirmiş ve Meryem Ana'nın kendisini neden Lourdes'a çağırdığını kendi kendine sormuştu. Kaya duvarındaki nişinden aşağıdaki hacılara ve meraklı turistlere bakan Meryem, tıpkı kendisinin yol boyu yaptığı gibi, suskun kalmıştı. Hacılara özgü ruhani yücelme, ona Lourdes mağarasında da kismet olmamıştı. Yolunun onu nereye götüreceğine dair Judith'in hiçbir fikri yoktu. Her şey belirsiz gibiydi.

Judith, başını adak mumlarından kaldırdığında yalnız olmadığını fark etti. Rengârenk boyalı tekerlekli sandalyesiyle Celine yanındaydı. Kızın anne ve babası huşu içinde bir mum dikti.

Sarı ışıklar yorgunluktan uyuyup kalmış kızın yüzünde dans ediyordu. Kızın beresinin altından ıslak saç örgüleri sarkıyordu. Anlaşılan banyolardan birine girmişti Celine.

“Kaynaktan su iç ve orada yıkan,” diye Meryem Ana’nın ağzından duymuştu Bernadette. Judith, tahta banklardaki o gözde yerlerden birini kapmak için itişip kakışan insanları hayretle izlemişti. Orada yer bulmak, suyu on iki derece olan soğuk banyolardan birine daldırılmayı garantiliyordu. Burada da, tıpkı Lourdes’da olduğu gibi öncelik tekerli sandalye kullananların, hastaların ve çocuklarındı.

Estelle daha birkaç saat önce, “Asıl mucize, Lourdes’da daha çok insanın hastalanmamasıdır,” diye espri yapmıştı. “Su, günde sadece iki kez değiştiriliyormuş. Kendimi böyle bir bulamacın içine bırakma düşüncesi bile içimi fena yapıyor.”

Judith, karı-kocaya bakınca Estelle’in haksız olduğunu anladı. Çift, birkaç gün önce Dominique’in mekânında kahvaltıdaki hallerinden çok farklıydı. Yüzlerindeki grilik silinmişti. Rahatlamışlardı, neşeli göründükleri bile söylenebilirdi. Çocuğun sağlık durumunda değişen hiçbir şey olmamıştı. Buna rağmen çiftin yüzleri aydınlanmıştı.

Çift, tekerlekli sandalyeyle Judith’in önünden geçti; onu ne fark etmiş ne de tanımışlardı. Küçük Celine’in Judith’e bir yol gösterdiğini asla öğrenemeyeceklerdi. Judith, ne yapması gerektiğini biliyordu artık.

74

Lekelenmemiş gebelik bazilikasının kulesindeki çanlar çalmaya başlamıştı. Hoparlörlerden geniş meydana doğru, “*in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti,*” diye yankılanıyordu.

Meydanı, son yarım saat içinde binlerce insan doldurmuştu. Kiki ile Max, üst bazilikanın parmaklıkları üzerinde avantajlı bir yer bulmuşlardı; buradan kutsal alanın tümünü kuşbakışı görebiliyorlardı. Alt katta fener alayına hazırlanan inananların arasına katılmaktansa, burada turistlerin ve seyir için gelenlerin yanında kendilerini daha rahat hissediyorlardı. Ortalık bayraklar, üzeri özlü sözler yazılı kuşaklar, flamalar, bazıları pille aydınlatılmış tahta ve plastik levhalardan geçilmiyordu.

Caroline, Kiki ile Max'a el salladı. Eva ile birlikte ayin sırasına girmiş, ancak Ravennalı UNITALSI grubu üyesi İtalyan hacılar arasında sıkışıp kalmıştı. İtalyanların, gece göğüne doğru kaldırdıkları rengi solmuş, eski tarz bayrakları çok eskilere dayanan hac geleneğinin göstergesiydi. Beklerken aralarında bir sohbet başlamıştı. Lourdes'e 1903 yılında gelmiş, hac organizasyonunun kurucusu Giovanni Battista Tomassi'nin hikâyesine Caroline ilgiyle kulak vermişti. Adam kol ve bacaklarındaki ağır kireçlenme ve cebindeki silahıyla yollara düşmüştü. Lourdes'da olacaklarla ilgili düşüncesi çok netti: "Ya Meryem beni iyileştirecek, ya da ben kendimi vuracağım."

Sonunda ikisi de olmamıştı. Tomassi, mekânın büyüüne öylesine kapılmıştı ki, o günden sonra hastaların ve yardıma muhtaçların Lourdes'a gelmelerini kolaylaştırmayı kendine misyon edinmişti. Kurduğu organizasyonun ömrü onunkinden uzun olmuş, bugüne kadar ulaşmıştı. Hikâye, Caroline'i gülümsetti. Cılgın Tomassi'yi sempatik bulmuştu.

Bir asır önce Tomassi'ye olduğu gibi, Caroline de burada bir araya gelmiş insanlar ve kitlelerden çok etkilenmişti. Meydanda toplananların sayısının yirmi bin civarında olduğunu tahmin etti. Tek bir noktada bunca yaşlı, hasta, yardıma muhtaç insanı ve binlerce tekerlekli sandalyeyi o güne kadar hiç bir arada görmemişti. Ortalıkta o mavi çekçeklerden yüzlercesi ve onları çekecek bir o kadar da gönüllü olmalıydı. Caroline'in önünde,

o sabah ağır hastalar için on iki yataklı seyyar hastane aracıyla Almanya'dan gelen Lourdes Westfalen Derneği'nin üyeleri duruyordu. Bazı hacılar öyle ağır hastaydı ki, ancak sedyelerle alaya katılabiliyorlardı; başlarının üzerinde de serum şişeleri sallanıyordu. Her yer yardım için koşuşturan, üniformalı gönüllülerle doluydu. Meydana nasıl yerleşilmesi gerektiğini onlar anlaşılan çok iyi biliyorlardı; çünkü bütün tekerlekli sandalyeler ve mavi çekçekler buraya sığabilmişti. Alayın en önü yardıma muhtaçlara ayrılmıştı. İnananlara yol gösteren ışıktandırılmış Meryem Ana'nın hemen arkasındaydılar.

Hoparlörden yayılan zarif Meryem Ana ilahisi, Caroline'i duygulandırdı. İlahiyi söyleyen tiz, berrak sese giderek daha çok kişi katıldı. O sakın Meryem Ana ilahisi dev bir koroya dönüştü; koro, onu yöneten sesin bir parça gerisinde kalıyor ve o sesin havada süzülmesini sağlıyordu. Nakaratlarda, alevleri mavi-beyaz pervazlarla korunan binlerce mum, yıldızsız gökyüzüne doğru uzanıyordu.

"Ave. Ave. Ave. Ave Maria."

Caroline, mumların yarattığı ışık denizi ve onu sımsıcak sarmalayan ilahiyle eriyip gitti. Asla yadsıyamazdı: Hacca gitmeyi hiçbir zaman düşünmemiş ve Katoliklik ile uzaktan yakından ilişkisi olmayan biri olarak, gecenin atmosferinden ve bazilikayı çevreleyen meydanın büyüünden çok etkilenmişti. Eva, kalabalıkta kaybolmuşu, Kiki ile Max herhalde korkuluklardaydı. Ama nerede olurlarsa olsunlar, dini merasim hepsini birleştiriyordu.

Derken kalabalığın arasından geçirilen Meryem Ana figürü yine görüldü. Bu kez Caroline'e resmen gülümsüyor gibiydi. Caroline'in yüzünden yaşlar süzüldü. Ama hemen sildi. Ta ki, üzerine renk cümbüşü içinde bir cüppe giymiş uzun boylu bir zenci papazın kendisi gibi ağladığını görünceye dek. Birilerinin gözyaşlarını görmesi Caroline için önemli değildi artık. Hem ağlıyor hem de aynı anda gülüyordu.

Bernadette'e görüntülerle ilgili anlatılan hikâyelerin doğru

olup olmadığı önemsizdi. Kutsal bölge çevresindeki hediyelik eşya dükkânlarının Bernadette ve Meryem'i ne hale soktukları önemsizdi. Bu akşam bu meydanda yaşadıklarının kendine özgü doğruluğu vardı. Burada söz konusu olan, anlaşılmaz dogmalar ve insanı heyecanlandıran şifalar değildi. Burada konu, insan olunduğunu gösteren küçük jestlerdi. Bir hastaya eşlik etmek, bir tekerlekli sandalyeyi itmek, çekçeği sürmek, bir eli sıkıca tutmak. İnsanın evine yanında götürebileceği gerçek mucizeler belki de bunlardı.

75

Lourdes'a veda, Caroline'in meydandaki o sihirli anda dilediğinden çok daha hızlı geldi. Otele varışları telaşlı olmuştu. Hotel La Solitude'deki hacıların curcunası başlarını döndürmüştü. Caroline, otelin üç yüz elli altı odasının da dolu olduğu hissine kapıldı. Hacıların çoğunlukla ileri yaşta olanları gruplar halinde bara, lobideki hediyelik eşya ve giyim satan dükkânlara ve de yüksek hızda çalışan beş asansörün önüne doluşmuştu. Tek huzurlu yer, otelin çatısındaki küçük yüzme havuzunu da içeren çatı terasıydı. Havuzda sadece Hollandalı çilli küçük oğlan vardı, saatin ilerlemiş olmasına rağmen havuzda haşarlıklar yapıyor, annesinin suya attığı nesnelerin arkalarından bıkıp usanmadan suya dalıyordu. Bu gürültücü ikili Lourdes'da ne arıyordu acaba? Bir saat sonra onlar da ortadan kaybolmuştu.

Aşağılarda, epey uzaklarda Gave Nehri ışık saçıyordu. Otellerin aydınlatılmış ön cepheleriyle dükkânların floresanlı reklamları suya yansımıştı. Bir grup, konaklayacakları yere gitmek üzere köprüden geçiyordu.

Çatıdaki bir kadeh şarabı, huzursuz bir gece ve ertesi sabah yüzlerce hacıyla birlikte alınan telaşlı bir kahvaltı izledi. Sokağa

adım attıklarında Caroline rahatladı. Bir otomobil kornası duyuldu.

“Sürpriz,” dedi tanıdık bir ses. Eva’nın gözleri hemen yaşlarla doldu. Frido gelmişti. Dört çocuklarıyla birlikte. Ailesinin Eva’yı yeniden sarıp sarmalayacağı anı yaşamaktan, çocukların geri kalmaya niyetleri yoktu. Eva, beşini birden kucakladı; duygulanmıştı. Ailesine kavuştuğu için mutluydu.

“Hepsi sapaşğlam, hiç aç kalmışa da benzemiyorlar,” diye Eva’ya fısıldadı Caroline.

“Anna artık büyüdü. Sanki birkaç santim daha uzamış gibi duruyor,” dedi Eva, gözündeki yaşın akmasını engellerken.

Frido’nun otomobilinin arkasında bir taksi durdu. Estelle, otelden çıktı. Üzerinde etek-cekete, ayağında da yüksek ökçeli ayakkabı vardı. Bunları nereden bulmuştu ki?

“Nereye böyle?” diye seslendi ona Caroline.

“Havaalanına. Güneyde iki haftalık kür için rezervasyon yaptırdım. Kendime gelmem için buna ihtiyacım var.”

Doğru dürüst vedalaşmak için gerçekten vakit yoktu. Otelin önüne girilemiyordu ve Avenue Bernadette Soubirous öylesine dardı ki, Frido’nun otomobili bütün yolu tıkadı. Frido’nun arkasında bir kamyon korna çalıyor, tekerlekli sandalye kullananlar geçemedikleri için yakınıyor, saatçi dükkânının sahibi park yasağını anlatıyordu. On günlük hız kesmeden sonra, bir anda curcunanın içine dalmışlardı.

Kiki ile Max duş aldıktan sonra kol kola otelden çıkarken, Eva ile Estelle’in arkasından el sallayabildiler ancak.

Caroline, etrafına bakındı: “Judith nerede?”

“Otelden ayrıldı o,” dedi Kiki kuru bir sesle. “Dün hatta.”

Caroline omzunu silkti: “Belki böylesi daha iyi.”

Hiç içinden gelmeden Köln’e, Philipp’e doğru yola koyuldu.

Judith, Dominique'in masaları öğle yemeğine hazırladığı hasta misafirhanesinin kapısından girerken endişeliydi. Dominique onu gördüğüne çok şaşırsa da, bunu belli etmedi. Judith'le tartışmaya hiç niyetli değildi. Daha önemli işleri vardı.

"Sizinle konuşmayı çok arzu ediyorum," diye usulca şansını denedi Judith.

Dominique onu tek bir bakışla delip geçti. Kalın kaşlarının altındaki gözlerinde bağışlama ve yumuşamadan iz bile yoktu. "Olmadık anlarda bitivermek gibi eşsiz bir yeteneğiniz var," dedi sertçe. Judith'i öylece bırakıp işine yöneldi.

Judith aldırmadı. Kafasının içi sorularla doluydu. Arne'la ilgili sorular. Burada geçirdiği süreçle ilgili sorular. Belki de, kötü bir insan olmadığına Dominique'i ikna etmek istiyordu.

"Siz uygun oluncaya kadar bekleyebilirim," dedi ihtiyatla. "Vaktim var benim."

Dominique, yanıt vermek yerine Judith'in eline bir öbek tabak tutuşturdu. Ne soru sordu, ne de açıklama yaptı.

Judith, bir anlık duraksamadan sonra, bu meydan okumaya göğüs gerdi. Tabakları sekizli masalara dağıttı. Ardından çatal-kaşık-bıçaklar, peçeteler ve ekmek sepetlerini masalara yerleştirdi. Yapacak bir sürü iş, uzanan her ele de gereksinim vardı. Judith, ne çevresiyle ne de Dominique'in tepkisiyle ilgilendi. Derdi, alkış almak değildi. Şaşıрма sırası şimdi de Dominique'e gelmişti.

Eva, ailesiyle müthiş bir gün geçirmişti. Ayrılırken dişli trenle Pic du Jer'e çıktılar. Manzaranın ve geride bıraktıkları yolun

muazzamlığını ailesinin hiç değilse bir nebze algılayabilmesini Eva çok önemsiyordu. Dağın seyir terasında dondurma yiyip birbirlerine hikâyeler anlattılar. Eva, Domuz Rosa'yı, yolda rastladığı hacıları, Judith ile Caroline arasındaki kavgayı, Max ile Kiki'yi ve *cassoulet*'yi anlattı. Anlattığı hikyelerde, Jacques, yemek pişiren Easy Rider bile vardı. Sadece pckten söz etmedi. Her şeyi bilmek, hele her şeyi anlatmak gerekmiyordu, son günlerde öğrenmişti bunu. Frido, karısına merakla bakıyordu. Eva'nın gözlerinde bir parıltı, Frido'nun çoktandır grmediğı bir ışıık vardı. Eva'ya neden şık olduğunu yeniden hatırladı.

Yarım saat sonra Eva otomobile oturmuştu. Sevip ısındığı bölge, müthiş bir hızla yanından geçip gidiyordu. Sıcak havanın cildinde bıraktığı kokuları ve duyguyu zlemeye başlamıştı bile. Otomobildeki klima, ülkenin kendine özgülüğünü süzüp, dışarıda bırakıyordu. Köyler ve tarlalar, camın yanından uçup gidiyordu. Geriye tek bir ayrıntı bile kalmıyordu. Frido'nun eli elinin içindeydi. Frido karısını sevgi dolu bakışlara ve güzel sözlere boğuyordu: "İyi ki döndün. Seni çok özledim."

Eva başını salladı, mutluydu. Arkadan ocukların hepsi ona söz yetiştirme savaşındaydı.

"Biliyor musun, ben tenise geç kaldım," dedi David. "Başka anneler dakiklikte senin yarın bile olamaz."

"Anne-ocuk pasta pişirme günü yarına kaydırıldı. Ne güzel değil mi," diye Anna abisinin sözünü kestti. "Sadece malzeme alman gerek."

Eva, irkildi. Malzeme almak mı? Yarın pasta pişirmek mi? Bu hıza yetişmekte zorlanan ruhuna, Köln'e ve günlük yaşama yeniden alışması için süre tanınacağını ummuştu. Eva'nın karşı çıkmasına fırsat kalmadan Lene bağırarak isyan etti.

"Olmaz. Annemin sınıf ğretmenimle görüşmesi gerek. Adam beni sınıfta bırakmak istiyor."

Eva, Frido'ya döndü: "Veli toplantısına gittiğini sanıyordum." Frido ne diyeceğini bilemedi.

"Bu işi sen daha iyi beceriyorsun," diye karısını övdü. "Kimse öğretmenlerle senin gibi ilişki kuramaz. Yarın için ben de bir istekte bulunabilirsem; senin krem karamelin..."

Frido sözünü bitiremedi. Eva çığlık çığlığa haykırdı: "Dur. Durdur arabayı."

Frido, frene bastı, ödü kopmuştu. Otomobildeki herkes emniyet kemerleriyle sağa sola savruldu. Arkalarından acı fren sesleri duyuldu. Bütün araçların kornaları çalıyordu.

"Bizi öldürmek mi istiyorsun?" diye kükredi Frido. Arabayı kenara çekip, durdurmuştu. "Çıldıldır mı sen?"

Eva, ne yaptığını biliyordu. Üstelik uzun zamandır hiç bilmediği kadar.

"Sizleri seviyorum. Beşinizi de. Ama bu böyle süremez."

Hızla otomobilin kapısını açtı ve indi. Frido gözlerine inanamıyordu. "Ne oldu sana böyle?"

Eva, otomobilin çevresini dolaştı, bagajı açıp, sırt çantasını çıkardı. Pireneler'in oldukça hareketli caddesinde fazlasıyla tehlikeli bir girişimdi bu. Frido karısına öfkeyle çıkıştı: "Eva? Ne yapıyorsun? Nereye gitmeye çalışıyorsun?"

"Santiago de Compostela'ya," dedi Eva. Sanki dünyanın en normal şeyini söyler gibiydi.

"Nereye dedin?" Frido duyduklarına inanamıyordu. "Ama olmaz ki."

Eva, kocasını şöyle bir süzdü. Frido şimdi kalkıp da, "Yarın yönetim kurulu toplantım var," derse, cinayet çıkacaktı. Çocukların dördü de burunlarını otomobilin camlarına yapıştırmıştı. Frido önce ağzını açıtsa da, sonra hemen kapattı. Anlamıştı, dünyadaki hiçbir güç, Eva'yı durduramayacak, Frido çaresiz, yarından itibaren ailenin masal cini ya da karısının annesinin kum torbası rolüne geri dönecekti.

"Ben daha yolumun başındayım," dedi Eva açıkkyüreklilikle.

"Bundan böyle özgür bir anneniz olacağına kendinizi alıştırm bence."

Eva kendini, rehabilitasyon kliniğinden yeni çıkmış, kendisini baştan çıkarabilecek şeyleri yolundan çeken bir alkol bağımlısı gibi hissediyordu. Her şey daha çok yeniydi. Oldukça yeni. Değişmiş Eva çok kırılgandı. Şimdi onlarla eve gidecek olsa, üç gün içinde her şey eskiye dönerdi. Hac yolunda geçirdiği günler bir şeylerin açığa çıkmasını sağlamıştı. Ama daha çok zamana gereksinimi vardı. Kendisiyle baş başa kalacağı zamana. Düşünmeye gereksinimi vardı. Kendini. Regine'yi. Her şeyi. Ailesi bu boşlukla yaşamayı öğrenecekti. Aile yaşamlarındaki ve buzdolabındaki boşlukla.

"On beş yıl boyunca hep arkada oldum. Şimdi sıra bende."

Eva, ısrarlıydı. Frido, karısının haklı olduğunu biliyordu.

"Yaptıklarının ne kadar ağır işler olduğunu bilmiyordum," diye itiraf etti Frido. "Dört çocuk, onca yetişilecek yer, her gün alışveriş, yemek pişirmek. Sen yaparken kolaymış gibi gözüküyordu. Her şey kendiliğinden oluyordu sanki," diyerek özür diledi Frido.

Eva, başını iki yana salladı. Hayır, kendiliğinden olmuyordu. "Ben öğrendim. Sen de öğrenebilirsin. Diyelim ki bir aksilik oldu; böyle durumlar için benim harika bir sigortacım var..."

Frido güldü. Estelle'in, yaklaşan sorunları espriyle hafifletme yöntemi, Eva'da da mucizevi etkisini göstermişti işte.

"Ben yeni bir erkek istemiyorum. Sadece biraz zaman. Belki çocuklar için bir bakıcı..."

Eva, sözünü tamamlayamadı.

"Biz başımızın çaresine bakarız," diye David sözünü kesti. Kızmıştı. "Biz artık bebek değiliz."

Çocukların dördü de hızlı hızlı başlarını salladılar. Eva, düşüncelerinin sonunu getiremedi. Çocuklarının haklı olduğunu biliyordu. Ama annelerinin korunaklı kollarının biraz gevşemesinin zamanıydı şimdi.

“Seni seviyorum. Seni seviyoruz,” diye uğurladı Frido onu. Karısının dudaklarına kondurduğu öpücük, çocukların dört koldan iç çekmesine yol açtı. İçlerinden ‘şu anne babalar da insanı nasıl zor durumda bırakıyor’ diye geçiriyorlardı. “Biliyorum,” dedi Eva. Şimdi yapması gereken, kendisini yeniden sevmeye başlamaktı. Birkaç yüz kilometre vakti vardı bunun için.

Anna, dizüstü bilgisayarıyla arka koltuğa oturmuş, Salı Kadınları’nın değişik yönler uzayan yollarını çiziyordu. Ama iki ok, Köln’e gidiyordu. Kiki ile Caroline’in oklarıydı bunlar.

78

Garipti. Ofis neden kilitli değildi ki? Hem de bu saatte? Caroline, ofisinin kapısında anahtarını çevirirken şaşkıındı. Kiki ve Max’la birlikte trenle dönmüştü. Uçaklarının kaçta ineceğini çok iyi bilen Philipp’in kendisini havaalanında karşılaşmasından çekinmişti. Alanın otoparkında bekleyen aracını daha sonra almaya karar vermişti. Düşünmek için biraz daha zaman kazanmak daha önemliydi. Caroline, on iki saatlik tren yolculuğunun karar vermek için yeterli olacağını sanmıştı. Önemli olan neydi? Karşılıklı konuşmak mı? Bağışlamak mı? Hemen boşanma davası açmak mı?

Oradan daha sonra metroyla Paris’in kuzeyine devam edecek olan Kiki ile Max’tan Paris Montparnasse’daki aktarma sırasında ayrılmıştı. Kiki, Paris’te bir gece geçirmeye Max’ı ikna etmişti. Caroline bu ikilinin çekinmeden gözler önünde yaşadıkları aşklarına özenmişti. Güzel bir çift olmuşlardı. Yaş farkına rağmen. Caroline yine de içten içe, Kiki’nin Thalberg’le yüzleşmeyi bir gün daha geciktirmek için Paris’te kalmak istediğinden kuşku-

lanıyordu. Max ise Köln'e varır varmaz gizliliklere bir son vereceğini söylemekten çekinmiyordu. Yalanlar bumerang gibiydi, öğrenmişti Max bunu.

Caroline'in Paris'ten sonra dört saati daha vardı. Hızlı tren Köln garına girerken, Caroline de Kiki gibi yapmaya karar verdi. Geceyi ofiste geçirecek, Philipp ile ertesi gün buluşacaktı. Fransa'daki yatakhanelerden sonra ofisteki kanepede geçireceği bir gece onu artık korkutamazdı.

Durdu; tedirgin olmuştu. Bu neydi şimdi? İçeride ışık mı yanıyordu? Bu saatte mi? Meraklı meslektaşlar, şu saatte ihtiyaç duyabileceği en son kişilerdi. Girişteki devasa döner koltuklardan biri döndü. Philipp, yerinden ağır hareketlerle kalktı.

"Önce ofise geleceğini biliyordum," dedi, sevimli bir sesle. Zayıflamış görünüyordu; yanakları çökmüş, gözlerinin altında şişkin halkalar oluşmuştu. Judith'in telefonu onu alarma geçirmişti. Caroline yaşadığı şoku atlatmakta zorlanıyordu. Philipp'e ne selam vermek, ne de onunla konuşmak istiyordu. Onunla hiçbir şey paylaşmak istemiyordu. Hele böyle bir baskın, hiç tercihi değildi. Hac yolculuğundan sonra Philipp'in yeni sürprizlerine katlanamazdı.

"Çok aptalca bir şey yaptım. Şimdi hayatımı düzene sokacak iyi bir kadın avukat arıyorum," diye söze girdi Philipp.

En uygun girizgâhı bulmak kim bilir ona ne kadar zamana mal olmuştu. Söyledikleri kulağa, aynanın önünde çalışılmış gibi geliyordu. Sözleri, tövbekâr birinin ortama uygun yüz ifadesi eşliğindeydi.

"O kişi ben olmayacağım," deyiverdi Caroline. Philipp'in emrivakisi hiç hoşuna gitmemişti.

"Bitirdim," dedi Philipp. Sesinin tonunda, bunu başarmaktan duyduğu gurur vardı.

"Hepsiyle mi? Ya da sadece benim bildiğim sevgililerle mi?"

Philipp, böyle ilerleyemeyeceğini anlamıştı.

"Yaşananların ciddi şeyler olmadığına seni inandırmak için ne yapmalıyım?"

Philipp, gerçekten de bunun basit bir reçetesinin olduğunu mu sanıyordu? Gerçekten bir yanıt mı bekliyordu?

"Suç sende değil. Sadece sende değil," dedi Caroline açık yüreklilikle. "Bizde. İşler, arkadaşlar, spor, kongreler, Salı Kadınları. Bunların hepsini, birlikte geçireceğimiz zamandan daha çok önemsedik. Biz, yıllardır ayrı yaşamlar sürdürüyorduk, Philipp."

Gerçeklerle yüzleşmek Caroline için kolay olmamıştı. Sorumluluktan kaçmanın bir anlamı yoktu. Judith haklıydı: Açık duran bir kapı vardı. Philipp, giderek kaybettiğinin farkındaydı.

"Judith'le olanların benim için anlamı yoktu," dedi. Karısına sadık köpekler gibi bakıyordu. "Herhalde orta yaş krizine girdim."

Judith, sorumluluğu üstlenmişti. Caroline de bu felakette kendi payını itiraf etmekle meşguldü. Kocasısı ise, hayatlarının en güzel yıllarının ardından erkeklerin teslim oldukları hormonlardan medet umuyordu. Hiç olmazsa aşk olsaydı. Büyük bir aşk. Doğanın zorlaması. Ama Philipp orta yaş krizini öne sürüyordu. Arkadaşının hakkında böyle konuşması Caroline'in hoşuna gitmedi. Sanki Judith'in hiç değeri yoktu. O ana kadar sükûnetini az çok koruyabilmiş olan Caroline, öfkenin kendisini ele geçirmeye başladığını hissetti.

"Gitmeni istiyorum," dedi, sert bir sesle.

Philipp, inanamıyordu: "Yirmi beş yıllık evliliği kaldırıp atmak mı istiyorsun?"

"Bunu sen yaptın, Philipp. Gönül maceralarıyla."

"Bunlar geçmişte kaldı, Caroline," diye söz verdi Philipp.

Philipp'in kendini beğenmişliği Caroline'in iliklerine kadar işledi. Anlaşılan Philipp, evliliğin indirim ilkesi doğrultusunda yürüdüğünü düşünüyordu. Ortak geçirdikleri yılların sayısı oranında, kendisi için otomatik olarak ikinci bir şans doğacaktı.

"Düşünmem için vakte ihtiyacım var. Bir de hobilerim için,"

dedi Caroline, aldırılmaz bir edayla.

“Ne zamandan beri hobilerin var senin, Line?”

Hayır, patlamamalıydı Caroline. Hayır, hayır, hayır.

“Bugünden beri,” dedi Caroline, sonra sırt çantasından telefonunu arayıp buldu. Trendeyken Max, bluetooth üzerinden kendi telefonundan Caroline’in telefonuna bazı parçalar aktarmıştı. Müzik, gevrek ekmekten daha iyiydi. İnsan kulaklıkları bir taktı mı, rahatsızlık veren bütün gürültülerle vedalaşıyordu. Caroline sesi iyice açtı. Poppys grubu, Philipp’in söyleyeceklerini neşeli delikanlı sesleriyle bastırıyordu.

“Non, non, rien n’a changé.”

Kim demiş, hiçbir şey değişmedi diye! Lourdes’dan sonra taş taş üzerinde kalmamıştı. Kafasını buna yorması gerekiyordu. Yarın. Yarından sonra. Ama bugün değil. Caroline bugün Poppys’e şarkılarında eşlik ediyor ve her şeyin eskisi gibi olduğunu savunuyordu.

Philipp elini kapı koluna atmıştı ki, Caroline’in sesi bütün ofiste yankılandı. Ses yüksek ve kendine özgüydü. Philipp’in, karısının şarkı söyleyebildiğinden haberi yoktu. Sadece bunu değil, birçok şeyi bilmediğini anlayıverdi Philipp.

Caroline, şarkı söylerken dans eder gibi ofisin içinde geziniyor, yasa metinleri, dosyalar ve biriktirdiği haftalık hukuk dergileri arasında yanında getirdiği en önemli parçaya yer arıyordu: Lourdes’da binlerce örneği iki paraya satılan ahşap Meryem Ana heykeliydi bu. Uzakdoğu’da üretilmiş bir fabrika malı. Buna rağmen heykelden loş odayı aydınlatan büyümlü bir parıltı yayılıyordu. Kanıtlanabilirliği yoktu bunun. Ama Caroline’in umurunda değildi. Meryem Ana, kendini onun biyografisine kazınmıştı. Bu böyle oldu diye, Caroline’in ne dindar ne de Katolik olması gerekiyordu.

"Bu şart mı şimdi?" diye sordu Kiki yakınarak.

Max, Kiki'yi çekiştirmeyi sürdürdü. Kiki, Thalberg'leri iyi tanırdı; Max'la şimdi karşılırlarına çıktıklarında nasıl davranacaklarını kestirebiliyordu. Hem de golf sahasının tam ortasında. Kiki internette okumuştı, İsveçli biliminsanlarının araştırmalarına göre, golfçular, kendi cinslerinden golf oynamayan yaşlılarına göre beş yıl daha uzun yaşıyordu. Kiki'nin endişesi, bu sonucun sadece İsveçli golfçular için geçerli olabileceğiydi. Çünkü dokuzuncu deliğin önünde duran bu seçkin çifti bekleyen şeyler, kesinlikle ömrü uzatabilecek türden değildi.

Kiki, patronunu ta uzaktan seçebiliyordu. Johannes Thalberg ekose pantolon, derin V yakasının çevresi mavi, beyaz bir kolsuz kazak giymiş; havallı, tasarımcı elinden çıkma beyaz çerçevesel bir gözlük takmıştı. Yanında duran karısı, baştan aşağıya beyazlara bürünmüştü. Kiki, Bayan Thalberg ile ilk kez, bir şey teslim almak üzere Marienburg'daki muhteşem villaya gittiğinde karşılaşmıştı. Kadının üzerinde o zaman da çok açık renkler vardı. Kadın, her yeri tasarımlı olan krem rengi iç mekânla öylesine bütünleşmişti ki, Kiki az kalsın onu fark edemeyecekti.

Kiki heyecandan hiçbir şeyi algılayamaz olmuştı, bu yüzden Max'ın yanından ayrıldığı da dikkatinden kaçtı. Ördek havuzundaki olaydan beri Max'ın büyük hayranı olan çim bakıcısı, Max'ı görmüş, ona sıkıca sarılmış, şimdi yeniden görüşme heyecanı ile genç adamı bir türlü bırakmıyordu.

"Kiki," diye seslendi Thalberg. Anlaşılan tasarımı, Kiki'yi 'sen' diye seslenilme mertebesine yükseltmişti. "Bu nasıl bir rastlantı böyle," dedi Thalberg. "Şu vazolar. Mükemmel tasarımlar. Sade, anlaşılır, etkileyici. Arkadaşlarınızdan ayrıntıya boğulmuş ne berbat şeyler geldi, bilseniz."

Kiki, ağzını bile açmadan başını salladı, Max'ın eline doğru

uzandı ama eli boşta kaldı. Thalberg'lerin karşısında tek başına durduğunu ancak anlayabilmişti.

“Normalde bu, şerefe kadeh tokuşturmak için bir neden,” diye sözünü sürdürdü Thalberg. “Ancak ne yazık ki özel işlerimiz var.”

Max hâlâ çim bakıcısının yanındaydı. Kiki, tuzağa düşmüştü.

“Oğlumuzu ve yeni kız arkadaşını bekliyoruz,” dedi Bayan Thalberg. Kocasının özel yaşamla ilgili sır saklama huyunu pek sevmezdi. “Bizim Max'ı görseniz, tanıyamazsınız. Öyle uysallaşmış ki.”

“Max, şirketin yönetimini devralmayı bile düşünüyor,” diye karısının sözünü kesti Thalberg. Thalberg ne yaparsa yapsın, geveze karısı konuşmayı sürdürüyordu. “Oysa kocam, oğlumuzun şirketten biriyle bir ilişkisi olduğunu sanmıştı,” diye güldü kadın.

Max, nihayet yanına gelmişti. “Yapamam, olmaz,” diye Max'a fısıldadı Kiki.

Max, kolunu usulca Kiki'nin omzuna koydu. Annesiyle babasının yüzleri taş kesildi.

“Rasyonalizasyon önerileri, yeni ürün gamıyla ilgili fikirler, evlilik ipuçları, bunların hepsi Kiki'den geldi,” dedi Max. Annesine doğru bakarak kumpas kurar gibi göz kırptı. Bu, belki olabilecek en diplomatik takdim biçimi değildi, ama etkili olduğu kesindi. Max, annesiyle babasına birkaç saniye içinde durumu açıkça sunmuştu.

“İşin güzel yanı,” diye hiçbir şey olmamış gibi devam etti Max, “kız arkadaşımınla tanışmanıza da gerek yok. Onu tanıyor-sunuz çünkü.”

Annesi, bu hayalet görmüş gibi olma durumuna bir son verdi. İstifini bozmadan Kiki'nin elini sıktı. “İzninizi istiyoruz.”

Max'ın annesiyle babası, golf sahasından sertçe tartışarak, kaçır gibi ayrıldılar. Kiki, mutsuz bakışlarla kalakalmıştı. Kaç zamandır korktuğu tam da buydu işte.

Max'ın yüzü ıslı ıslıldı: “Sanırım seni sevdiler.”

“Yine dört kişilik mi?” diye yavaşça sordu Tom.

“Aynen son aylardaki gibi,” dedi Caroline. Ayın ilk salıydı ve Caroline Le Jardin’de şöminenin önündeki masada henüz tek başına oturuyordu.

Tom, ‘rezervelidir’ levhasıyla beşinci servisi masadan kaldırdı. Luc, dalgın dalgın onu seyrediyordu. Fransa turunda olup bitenleri kafasında aşağı yukarı şekillendirmesi birkaç haftasını almıştı. Olanlara hâlâ alışamamıştı. Masadaki beşinci yerin boşluğunu kendisi bu kadar hissediyorsa, acaba Salı Kadınları ne durumdaydı?

Salı Kadınları’nın geçen aylar içinde ona yolladığı yığınla kartpostalı koridorun duvarına asmıştı. Kartlardan biri Massif de la Clape’ı gösteriyordu ve beşi tarafından da imzalanmıştı. Yanında, aylardır bir hasta misafirhanesinde gönüllü olarak çalışan Judith’in kartları asılıydı. Diğer üç kartı Eva, Santiago de Compostela yolculuğu sırasında yollamıştı. En sondaki kart, Kap Finisterre’den gelmişti. “Yanındaki teçhizattan birini kayalığın tepesinde bırakmak, buranın geleneği. Bu, yolun sona erdiği- nin işareti. Ben eski bir fotoğrafımı bıraktım,” diye yazmıştı Eva arkasına. Gerçekten de, alımlı, zinde görünümlü bir Eva, hızlı adımlarla restorandan içeri girdiğinde, Tom iki kez arkasından bakmak zorunda kalmıştı. Son moda paltosu ve artık çarçabuk arkadan toplamadığı saçlarıyla on yıl daha gençleşmişti Eva. Zarif bir şekilde paltosunu çıkarmasına yardımcı olan Luc’a, “Kurt gibi açım,” diye fısıldadı.

“Evde yemek yemediniz mi?”

Eva başıyla hayır dedi. “Pişirmedim bile. Kalan birkaç şeyi

mikrodalgada ısıtacaklar.” Antioksidan kaybı tehdidiyle karşı karşıya olmak, Eva’nın umurunda değildi artık. Dahası: az kalmıştı, bir adım daha ilerlemek üzereydi.

Caroline’e gururla yeni takımını gösterdi. Tek bir gram bile zayıflamamıştı, ama fazlalıklarını artık gizlemiyordu.

“Bugün başka bir programın daha mı var?” diye şaşkınlıkla sordu Caroline.

“Şu doktor kadın; biliyorsun, hani son yüz yirmi kilometreyi birlikte yürümüştük. Onun görevli olduğu hastanede tatil döneminde çalışacak doktor aranıyormuş. Yarın görüşmeye gidiyorum. Nasıl olmuş mu?”

Eva tek ayak üzerinde öyle ustalıkla döndü ki, Caroline hayranlıkla başını salladı. Luc ise, farkında olmadan başparmağını zafer anlamında havaya dikmişti.

“Temizlikçiye ihtiyacın olursa, beni unutma! Ben boşum,” diye arkadan bir ses duyuldu. Uçarak içeriye gelen Kiki idi bu. Her zamanki gibi biraz dağınık bir haldeydi.

“Yaşlı Thalberg sakinleşmedi demek?”

Kiki başıyla iki yana salladı, canı sıkılmıştı: “Yıllardır hiç bu kadar boş vaktim olmamıştı.”

Golf kulübündeki efsanevi buluşmadan bir hafta sonra Thalberg’in Kiki’nin işine son verdiğini Luc biliyordu. Salı Kadınları’nın masasında, Kiki’nin hukuki yollara başvurup başvurmaması enine boyuna tartışılmıştı. Sonunda Kiki hakkını aramaya karşı çıkmıştı. Ailevi tartışmayı daha ileriye götürmek istemiyordu. Vazo serisinin, yeni bir şirkette işe başlamasını kolaylaştıracağını umuyordu. Çünkü vazolar üretilmişti. Luc, restoranı için ısmarladığı yirmi vazonun günlerdir yolunu bekliyordu.

“Buna karşılık Max’la aynı eve taşınıyor. Yani golf kulübünde böyle anlatılıyor,” dedi Estelle. Kapıdan az önce girmişti. Her zaman olduğu gibi kusursuz bir şıklığı vardı. Ellerinin manikürü mükemmeldi. Ellerine düşkünlüğünü, ömrü boyunca nasırlı

ellerle yaşamış babasına borçlu olduğunu söylemişti. Başkaları, ölen yakınlarını anmak için mezarlığa, Estelle ise maniküre giderdi.

“Mobilyaları ortak alacağız,” diye doğruladı Kiki. “Max koltukları, ben de kanepeyi. Olur da işler yolunda gitmezse diye.”

Luc, belli etmeden için için sırıttı. Matthieu’ler, Michael’ler ve Robert’lerden sonra bu, Kiki için çok büyük bir adımdı. Kiranın yarısı demekti.

“Peki, sen?” diye sordu Eva, Caroline’e bakarak.

Şöminenin önündeki masaya sessizlik çöktü. Bütün gözler, son aylarda pek *cool* görünmeyen, *cool* avukat hanıma yöneldi. Tatlıları getirmek üzere mutfığa yönelmiş olan Luc, duraksadı. Bu konu, onu her şeyden daha çok ilgilendiriyordu. Luc, Salı Kadınları için özel bir şey hazırlamıştı. On beş yıldır uyduğu, yazılı olmayan kuralları çiğneyen bir şeydi bu. Salı Kadınları’na sürpriz olacak bir şey. Caroline’in anlattıklarına merakla kulak kabarttı.

“Yeni evde bir sürü eksik var,” dedi Caroline. “Ocak, raflar, ıvır zıvır. Geçen hafta Fien’le mobilyacıya gittik. Hafta sonu Vincent kalan kolilerimi getirecek. Oluyor yani.”

Arkadaşları ona ses çıkarmadan baktılar. Bunu, Caroline’dan öğrenmişlerdi. Kim bir şey öğrenmek istiyorsa, susmayı bilmiyordu.

“Philipp’le ara sıra buluşuyoruz. Bir sürü şey konuşuyoruz,” diye devam etti Caroline. “Çok zor.”

Birkaç tane şampanya bardağı devrildi, içindekiler Caroline’in üzerine boşaldı. Luc, büzülüp kaldı. Yeni çalışanının ilk ortaya çıkışını böyle hayal etmemişti.

Şöminenin önündeki masanın yanında utanmış, yüzü alev alev yanan bir Judith duruyordu. Elindeki tepsiyi mahcup mahcup çeviriyordu. “Servisi nasıl yapacağımı Dominique bana göstermişti. Ama işin içinde şampanya yoktu.”

Caroline, Judith'e sanki az önce uzak mekiğinden inmiş gibi baktı. Luc, heyecanla ellerini ovuşturdu. Bütün umudu, kadınlarını iyi tanımış ve şömineli masadan uzun zamandır topladığı bölük pörçük lafları doğru yorumlamış olmaktı. Eva, Caroline ve Kiki, hac turunun bitiminden iki hafta sonra yemeğe geldiklerinde, Judith hakkında tek kelime etmemişlerdi. Aradan geçen aylar zarfında öfkenin şiddeti hafiflemişti. Masalarında, "Judith nasıldır acaba," cümlesi sık duyulur olmuştu. Salı Kadınları'nın hiçbirisi Lourdes'dan beri Judith'le iletişim kurmamıştı. Luc, bir önceki Salı toplantısında Caroline'i koridorda gizlice Judith'in kartlarını okurken yakalayınca, harekete geçme zamanının geldiğini anlamıştı. On beş yıldır cesaret edemediği bir şey yaparak, Salı Kadınları'nın yaşamlarına müdahale etti. Judith'e, Fransa'ya bir kart attı. Üzerine de içinde bulundukları şu günün tarihini yazdı. Birkaç da cılız sözcük ekledi: "Yine unutmayalım, bu, ayın ilk salısıdır." Judith, sekize yirmi kala Le Jardin'den içeri girmişti. Çok gergindi ve ne yapacağını bilemiyordu.

Judith ortaya çıkmalı beri, şöminenin önündeki masayı saran sessizliği ilk bozan Eva oldu.

"Dominique ile her şeyi konuşabildiniz mi?" diye sordu.

Judith hayır anlamında salladı başını. "Hiçbir zaman doğru dürüst birbirimizle konuşmadık. Beni ekibin bir parçası kabul etmesi bana yetmişti. Bu bile çoktu."

"Ve buna dört ay katlandın, öyle mi?" diye sordu Kiki.

"İşin güzel yanı, insanın düşünmeye vaktinin olmayışındı. Konuklarımızı bir görseydin. Hayatımda ilk kez, yararlı bir şey yaptığımı hissettim."

Yine sessizlik oldu. Caroline, elindeki bezle pantolonundaki son şampanya lekelerini siliyordu. Temizleyecek bir şey kalmadığında da silmeyi sürdürdü. Judith, ne yapacağını bilemez halde Luc'a baktı. Luc, belli belirsiz başını salladı.

"Her ayın ilk salısı sizleri düşündüm. Hepinizi özledim," dedi Judith.

Caroline, hâlâ ne yapması gerektiğini düşünüyordu. “Senin nasıl olduğunu öylesine merak ettim ki,” diye doğrudan Caroline’e döndü Judith. “Ama seni aramaya cesaret edemedim.”

Luc, nefesini tuttu. Koşulları doğru değerlendirip değerlendirmedeği şimdi ortaya çıkacaktı. Caroline hiçbir şey söylemeden ayağa kalktı, masanın altındaki beşinci sandalyeyi çekti.

“Beni hâlâ istiyor musunuz yani?” diye sordu Judith.

“Sensiz bu grup tamamlanamıyor,” dedi Caroline.

Judith duygulanmıştı. Caroline’e öyle bir sarıldı ki, sanki yeni eski arkadaşını boğmak ister gibiydi.

Luc’un yüzü ıslıl ıslıl oldu. Tom’a, şampanya kadehlerini tazelenmesi için işaret etti. Çok geçmeden Estelle kadehini kaldırmıştı: “Salı Kadınları’nın şerefine.”

Kadehlerini şingırdatarak tokuşturdular. Derken mekân beş kadının sesleriyle dolup taştı. On beş yıldır her ayın ilk Salı günü restoranını dolduran yüksek sesli keşmekeşi ne kadar özlemiş olduğunu Luc ancak şimdi anlayabilmişti.

“İnsan birlikte hac yolculuğu yapabiliyorsa, hayatta her şeyin üstesinden gelir,” dedi Eva, sesi biraz coşkuluydu. Luc onu anlıyordu. Şimdi coşulmayacaktı da ne zaman coşulacaktı?

“Şu hac yolculuğundan ne anladınız hepiniz? Bana bir yararı olmadı,” diye söylendi Estelle.

“Sen sadece itiraf etmek istemiyorsun,” diye sözünü kesti Kiki.

“Ayak tabanlarımda nasır,” dedi Estelle. “Bu da yenilikten sayılır mı?”

“Daha ilk sabahtan vazgeçmiş olsaydım, sence Frido’ya düşündüklerimi söyleyebilir miydim hiç?” diye söze karıştı Eva.

Estelle, ikna olmuyordu.

“Ne Tanrı’nın huzuruna çıkması. Hayatını kurtaran domuz Rosa oldu senin.”

Luc, sırtarak mutfağına, en rahat ettiği yere çekildi. Hem de

iyice arkalara geçti. Sallanır kapının ardında ortadan kaybolmadan önce, dönüp bir kez daha Caroline'e baktı.

Caroline, arkasına yaslanıp arkadaşlarını izledi. Konuşmalarını, mimiklerini, kavgalarını, gülmelerini, yemelerini ve içmelerini. Değişen hiçbir şey olmamıştı. Her şey değiştiği halde. Caroline, içinden sessizce gülümsedi. O anda halinden hoşnuttu. Kendinden ve dünyadan. Ve onu bekleyen her şeyden. Yarın.

Teşekkür

Salı Kadınları'nı ilk adımından başlayarak görüşleri, çalışmaları ve hevesiyle destekleyen Marc Conrad'a; (o olmasa, bu hikâyeyle ilgili tasarılarım hâlâ sahipsiz bir şekilde havada uçuşuyor olacaktı)

Güveni, açıksözlülüğü, dostluğu, sunduğu yeni bilgiler ve açtığı yeni dünyalar için Kerstin Gleba'ya; (Rastlantı diye bir şey yoktur!)

İnatçılığını kendime görev edindiğim Peter Stertz'e ve Michaela Röhl'e;

Lourdes ve Carcassonne arasında beni sürekli getirip götürdükleri, Pireneler'de birlikte aranan tarak midyeleri ve Fransa'da sağladıkları her türlü destek için Marie Amsler ve Rudi'ye;

Lourdes'daki Deutsche Pilgerseelsorge'den Peder Uwe Barzen'e, Sophie Loze'ye ve Lourdes ile ilgili görüşlerini benimle paylaşan misafirhanenin gönüllü çalışanlarına;

Romanın filme çekilmesini mümkün kılan Jörn Klamroth'e ve senaryoya destek veren Claudia Luzius'a;

Bitip tükenmeyen destekleri için Heide ve Karl-Heinz Peetz'e;

Ve her şey için Peter Jan Brouwer, Lotte ve Sam'e, teşekkür ederim.

Beş arkadaş. Her ayın ilk Salı günü hep aynı restoranda buluşan, her yıl bir kez birlikte ya bir yolculuğa çıkan ya da özel bir şey yapan, birbiriyle taban tabana zıt beş kadın. On beş yıl önce katıldıkları Fransızca kursunda tanışan, o günden beri de hiç şaşmadan ayda bir toplanan kadınlardan kimi evli, kimi bekâr, kimi iş kadını, kimi ev kadını. Bugün tanışsalar aslında arkadaş olmayı hiç düşünmeyecek bu beş kadın, bu yıl Judith'in ölen kocasının yarım bıraktığı bir işi tamamlamaya, güney batı Fransa'daki kutsal Yakup'un Yolu'ndan giderek bir hac yolculuğu yapmaya karar verirler. Evli ve iki yetişkin çocuğu olan başarılı avukat Caroline, bir firmada ev eşyası tasarımı yapan, neşeli, maceradan maceraya koşan Kiki, kocası doktor olan, dört çocuklu bıkkın ev kadını Eva, başkalarını kullanmayı seven, bir eczacıyla evli, lüks meraklısı Estelle ve taze dul Judith. Ve kocasının ölümünden sonra Judith'in bulduğu tuhaf bir günlük. Judith'i oyalamak, avutmak için birlikte bu yolculuğa çıkarlarken, hiç beklemedikleri bir sırla karşılaşacakları ve yolun sonunda hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağı hangisinin aklına gelirdi?

Almanya'da aylarca çok satan kitaplar listelerinin başından inmeyen, 500.000 okura ulaşan *Salı Kadınları*, inandırıcı karakterleri ve olaylarıyla okuru sarp sarmalayan, hayatta pişmanlıklara yer olmadığını gösteren keyifli ve eğlenceli bir roman.

ISBN 978-605-5340-50-6

